

Szombathely Megyei Jogú Város

**Integrált Városfejlesztési Stratégia
2008-13**

Szombathely

2013. június 6.

Tartalomjegyzék

I.	Összefoglaló.....	3
II.	Város szerepe a településhálózatban.....	6
III.	Városi szintű helyzetelemzés	16
IV.	Városrészek elemzése	49
V.	Stratégia	78
VI.	Az önkormányzat által 2007-13 között fejlesztendő akcióterületek.....	105
VII.	Stratégia megvalósíthatósága	132
VIII.	Partnerség.....	149
IX.	Mellékletek.....	150

I. Összefoglaló

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia célja:

- Stratégiai és területi szemlélet alapú városfejlesztés támogatása
- Fejlesztendő városi akcióterületek kijelölése
- Városfejlesztés menedzsment rendszerének kialakítása

A fejlesztések integráltságát biztosítja, hogy:

- többféle fejlesztési tevékenységet hangol össze
- a közérdekű fejlesztések összhangban legyenek a helyi lakosság igényeivel és ösztönözzék a magán tőke beruházásait.

A stratégia a város elfogadott településfejlesztési koncepciója, helyzetelemző dokumentuma, fejlesztési programja, valamint területrendezési terve alapján készült.

A város és agglomerációja középtávú fejlesztési céljai:

- Sokoldalú, innovatív és versenyképes **gazdaság** kialakítása
- A **társadalom** megújítása, az identitás és társadalmi kohézió erősítése, a humán erőforrások minősége és a kulturális közeg európai szintű fejlesztése
- **Térségi együttműködési** rendszerek bővítése és erősítése
- **Környezetállapot** javítása, élhető környezet biztosítása

Nyugat-Dunántúli OP város-rehabilitáció célú (visszatérítendő és vissza nem térítendő) támogatásai javasolt indikatív megosztása az akcióterületeken.

Támogatásból tervezett akcióterületek	Összes költségvetés	Támogatási igény	saját erő
Funkcióbővítő akcióterületek	6 500,60	2 606,50	3 599,20
<i>Belváros megújítása</i>	<i>5 752,00</i>	<i>1 882,30</i>	<i>3 574,80</i>
Belváros északi részének fejlesztése	1 456,50	899,8	312,4
Belváros keleti részének, Piac környékének a fejlesztése	2 195,00	499,5	1 695,50
Történelmi sétaút	2 100,50	483,1	1 566,90
„Új városliget” építése	748,6	724,2	24,4
Szociális célú akcióterületek	825	763,2	61,9
Derkovits ltp.	412,6	350,8	61,9
Körmenidi út menti terület	412,4	412,4	0
Összesen	7 325,60	3 369,70	3 661,10

További jelentős fejlesztendő akcióterületek

Ezen területek fejlesztése többnyire a város programjának egy-egy kiemelt projektjéhez kapcsolódik, ugyanakkor véleményünk szerint többféle szereplőt érint

és a fejlesztésük integrált megközelítést igényel. Az alábbi leírás rámutat arra, hogy az egyes területek fejlesztését mi jellemezi.

- 11. sz. Huszár úti laktanya területén vegyes használatú terület kialakítása oktatási, iroda, kutatás-fejlesztési, lakóterület céljára
- Buszpályaudvar áthelyezése a vasút mellé
- További tervezett magán beruházások
 - Ipar területen kereskedelmi célú létesítmény fejlesztése
 - Volt cipőgyár területének fejlesztése vegyes funkcióra. A fejlesztés igényli a Perinten egy új híd megépítését, illetve közforgalmi út biztosítását az új híd és a Körmeny u. között.
 - Lakóterület fejlesztések, pl.
 - Latex Irottkő utcai telepe
 - Kertész szövetkezet területe
 - Szövő utcai MÁV kertészet
 - Kiskertek beépítése
 - Március 15. tér, ahol megüresedik az SZTK épülete és a Művelődési és Sportháznak a kihasználtságát is javítani kell

Az Akcióterületi fejlesztések tervezett ütemezése:

Akcióterületek	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Belváros megújítása								
○ Belváros rehabilitációja (ezen belül a piac és környéke fejlesztése 2015 –től indulhat meg)								
○ Történelmi sétaút								
„Új városliget” építése								
Derkovits ltp.								
Körmenyi út menti terület								
11-es Huszár úti laktanya fejlesztése								
Buszpályaudvar áthelyezése a vasút mellé								

Az Akcióterületi tervek végrehajtására Városfejlesztési Társaságot kell alakítani a ROP IH előírásai alapján. **Alkalmassá kell tenni a Szombathelyi Vagyonhasznosítás és Városgazdálkodási Zrt-t** a városfejlesztési társaság követelményeinek teljesítésére a támogatási szerződés megkötéséig.

Az önkormányzaton belül az akcióterületi tervek elkészítésére a megvalósításban érintett szervezetek vezetői, illetve felelős tisztségviselők részvételével egy koordinációs testületet javasolt felállítani, mely szervezet aztán folyamatosan nyomon követi a projektek megvalósítását is.

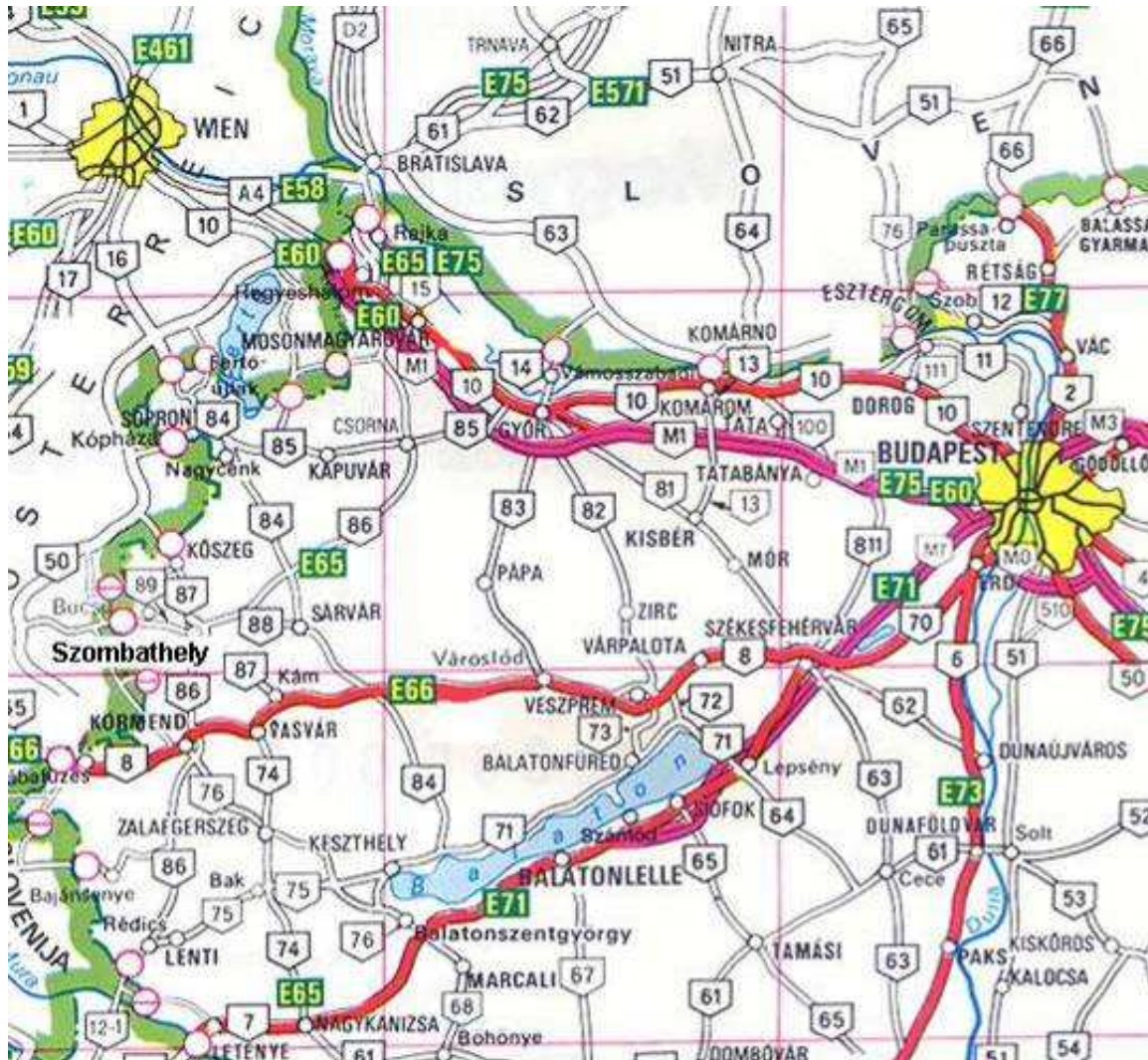
Az önkormányzat a jóváhagyott városfejlesztési akcióterv alapján megbízást ad a társaságnak az akciótervben szereplő feladatok elvégzésére. A feladatok teljesítéséről a Társaság vezetője negyedévente beszámolna a Közgyűlés illetékes Városfejlesztési Bizottságnak és félévente egyszer a Közgyűlésnek az akcióterületi fejlesztések állásáról. A Városfejlesztési Bizottság mellett folyamatosan tájékoztatják majd a közvéleményt a helyi sajtón keresztül, illetve félévente a közmeghallgatások keretében. Az önkormányzat a Társaság működését a Felügyelő Bizottságba delegált tagokon keresztül is ellenőrzi.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiát kétszer tárgyalta az önkormányzat Városfejlesztési Bizottsága, majd megtárgyalta a gazdasági és Pénzügyi Bizottság és végül 2007. február 28-i ülésén a Közgyűlés is elfogadta.

II. Város szerepe a településhálózatban

II.1. Város mérete, földrajzi elhelyezkedése

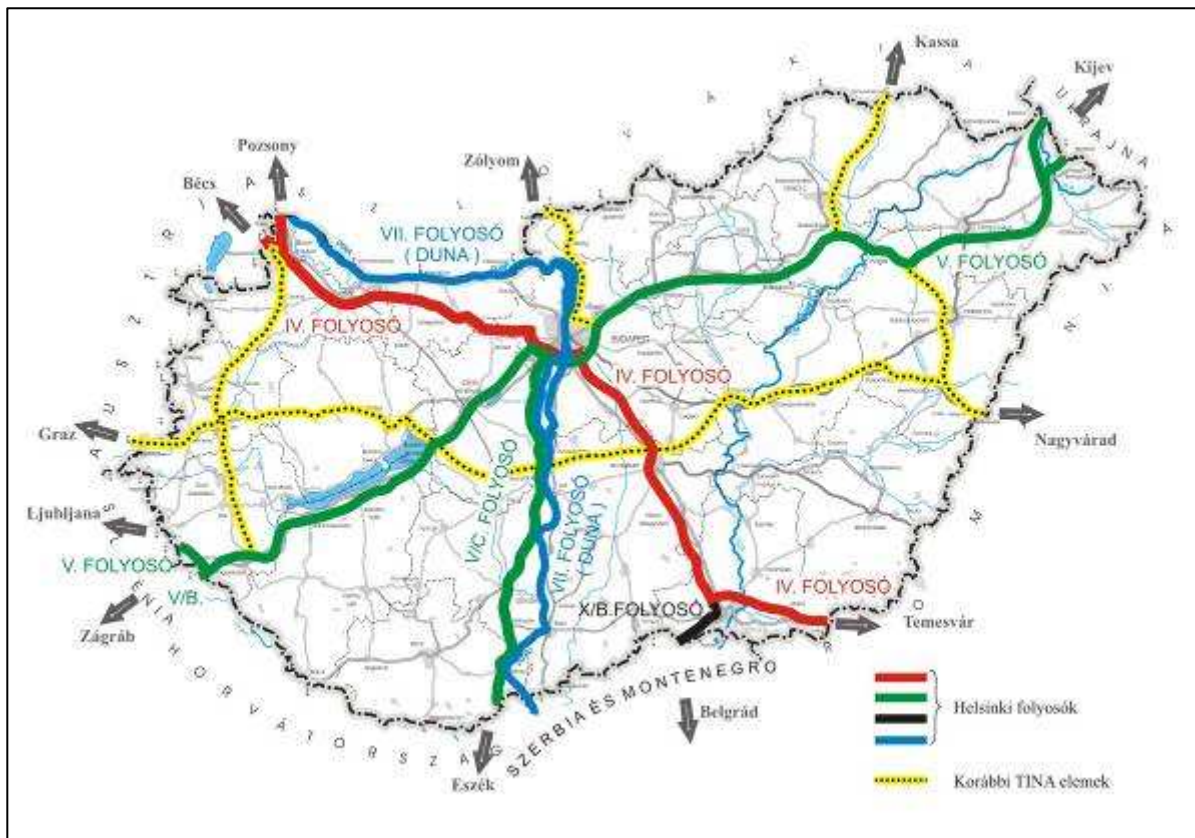
A városnak 2006 év végén 79 534 lakosa volt, területi kiterjedése 98 km².

II.2. Város elérhetősége

Szombathely közlekedési elérhetőség szempontjából vákuumban van, csupán egy észak-déli irányú közlekedési folyosó megy rajta keresztül, de a nyugat-keleti irányú nagy forgalmú közlekedés elkerüli.

Magyarország nemzetközi közlekedési folyosói

Közút

A város a környező országok fővárosaihoz (Bécs, Pozsony, Záhgráb) közelebb van, mint Budapesthez. A magyar főváros elérhetőségét nehezíti, hogy jelenleg csak Győrtől lehet autópályán haladni. Győr, Budapest és a keleti országrész elérhetőségének javítására tervezik, hogy 2013-ig Győr és Csorna között 2x2 sávós autótutat építenek, illetve 2x2 sávossá bővül a Csorna-Szombathely közötti útvonal jelentős része.

A várost nyugat-európából osztrák oldalon az A2-es autópályán, illetve az S31-es autótúton keresztül lehet elérni. Tervezik, hogy a jövőben Szombathelyről 2x2 sávós utak érik el a jelzett autótutakat. Ezáltal az érintett települések elkerülésével biztonságosabb és gyorsabb lehet a forgalom.

A megye kisvárosai és a városi agglomerációba tartozó települések főútvonalakon érhetőek el. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy a hétköznapi reggeli és a délutáni csúcsforgalomban a város kivezető útjai, különösen a keleti, iparterület irányába gyakran bedugul. A város keleti irányú zsúfolt forgalmának - a gépjárművek számának megnövekedése és az agglomerációs kapcsolatok bővülése mellett - további oka, hogy az iparterületen felépült új kereskedelmi központ is jelentős gépjárműforgalmat generál. Ez utóbbi is igényli az észak-déli irányú vasútvasat átívelő új vasúti felüljáró megépítését.

Vasút

A város vasúti csomóponti szerepe a Sopron-Szentgotthárd vasútvonal korszerűsítésével várhatóan felértékelődik. A felújítás következtében megnőhet a forgalom a Bécs-Graz viszonylatban közlekedő vasúti forgalom elindulása miatt. Ez kedvezően hat a logisztikai tevékenységekre.

A vasútállomást felújították, korszerű fogadóépületet alakítottak ki. A Szombathelytől nyugati, déli és északi vas megyei települések számára a vasútállomás fontos átszállási pontot jelent a távolsági közlekedésben. Ez indokolja, hogy a helyközi járatú buszok megálljanak a vasútállomáson, ahol az autóbuszoknak a belvárosi zsúfoltság enyhítése céljából kedvezőbb parkolási feltételeket is lehetne teremteni.

A szombathelyi ipari parknak és a fejlesztendő új ipari területnek is közvetlen vasúti kapcsolata van.

Légi közlekedés

A városhoz legközelebb Sármelléken (100 km) működik nemzetközi repülőtér. A repülőtér charter járatoknak ad helyet, illetve London, Frankfurt, Stuttgart, Drezda, Lipcse viszonylatban indít és fogad légi járatokat hetente 2-3 alkalommal. (www.flybalaton.hu)

További legközelebbi nemzetközi repülőtér Graz-ban (123 km) és a Bécs melletti Schwechat-ban (139 km), majd Pozsonyban (156 km) és Budapesten (230 km) van.

Vízi közlekedés

Legközelebbi kikötő a Győrtől kb. 20 km-es távolságra lévő Duna melletti Gönyűnél van. A kikötőnél működik a Ro-Ro átrakó állomás, és 2013-ig megvalósul a hajó és vasúti szállítás áruátrakó rendszere is.

II.3. Város szerepe az Országos Területfejlesztési Konceptió alapján

Az Országos Területfejlesztési Konceptióról szóló 97/2005. (XII. 25.) OGY határozat Középtávú országos területi célok 2013-ig vonatkozó fejezete az alábbi feladatokat, célokat jelöli ki Szombathely vonatkozásában:

„2. A régiókat dinamizáló fejlesztési pólusok megerősítése és a városhálózati kapcsolatrendszer fejlesztése

a) a fejlesztési pólusok gazdasági-társadalmi térszervező erejének erősítése érdekében a térségi – innovációs, gazdasági, kulturális – funkcióik fejlesztése, képessé téve őket a térségük dinamizálására az elérhetőségük és az együttműködési kapcsolataik erősítése révén.

Valamennyi régióban cél a pólusoktól távol eső térségek dinamizálására képes nagyvárosok (pl. Szombathely) szerepének megerősítése, az intenzívebben kooperáló kiegyensúlyozott városhálózat megteremtése érdekében;

b) a régiók versenyképességének erősítése érdekében a fejlesztési pólusok és a nagyobb városok hálózatos együttműködésének, valamint a városok közti közlekedési útvonalak mentén elhelyezkedő fejlesztési tengelyek dinamikus

fejlesztése. A pólusok az ország településhálózatába szervesen illeszkedve, a régióban lévő fejlesztési alközpontokkal alakítsák ki a funkcióik megosztására vonatkozó stratégiáikat és használják ki az együttműködésből származó előnyöket.

Nyugat-Dunántúlon Győr elsősorban Nagykanizsa, Sopron, Szombathely és Zalaegerszeg alközpontokkal alakítsa ki a munkamegosztást. ...

Az említett városokon túl a pólusok szükség szerint a régiók más városaival és a határokon túli nagyvárosokkal is szoros együttműködést alakítsanak ki a régiók versenyképességének javítása érdekében;

c) együttműködő térségi városhálózatok ösztönzése, a városok közötti gazdasági, kulturális, közszolgáltatási együttműködések, funkciók megosztásának bővítésével, a városi központok és alközpontok térségükből való elérhetőségének javításával, és a város-vidék kapcsolatrendszer erősítésével;

d) a munkaerőpiacok térségi kiszélesítése érdekében a városhálózaton belüli napi munkába járást lehetővé tevő tömegközlekedési kapcsolatok megteremtése;

e) a fejlődést gátló nagyvárosi környezeti problémák felszámolása, a társadalmi feszültségekkel és fizikai leromlással érintett településrészek gondjainak megoldása, a fenntartható közlekedési rendszerek kialakítása, az agglomerációk fenntarthatóságának és települései intézményesített együttműködésének ösztönzése.”

II.4. Szombathely agglomerációs kapcsolatai

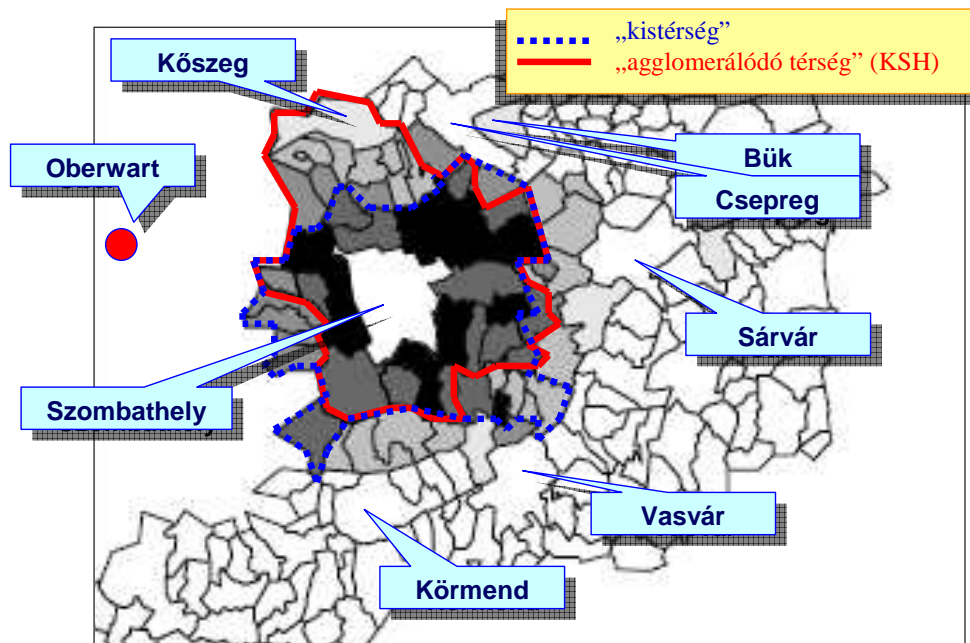
A fejezet Szombathely város 2007. januárjában elfogadott fejlesztési koncepciója és programja, valamint a 2003-ban a Településfejlesztési Koncepciót megalapozó helyzetelemző tanulmány alapján készült.

A fejlesztési elképzelések megalapozását segíti a Szombathely térségi környezetének áttekintése. Az áttekintés háromféle területi lehatárolás alapján készült és mindegyik esetben igyekeztünk meghatározni, hogy Szombathely milyen szerepet játszik az adott térség életében. A felsorolás nem teljes körű, csak a legfontosabbakat emeli ki.

II.4.1. Szombathely agglomerációs kapcsolatai, szűk vonzáskörzete

A közvetlen vonzáskörzetet leginkább a 2001-es népszámlálási során összegyűjtött munkaerő-forgalmi adatok mutatják be. 2001-ben Szombathelyre 333 településről jártak be dolgozni. Az összes bejáró 57 százaléka férfi, több mint fele 40 év alatti, kétharmada középiskolai végzettségű és 51,3% dolgozik az iparban, 45,9% a szolgáltatásban, s csupán 2,8% az agrárszektorban. 64 olyan településről jár be legalább 40 fő dolgozni, mely két kivételtől (Budapest, Zalaegerszeg) eltekintve mind Vas megyei települések. A vizsgált 64 településből 55 olyan van, ahonnan az aktív keresőknek 10, vagy annál nagyobb százaléka dolgozik Szombathelyen (1. ábra). A város munkaerővonzása túlmutat a kistérségen. 12 település van más kistérségben, elsősorban a sárvári és a kőszegi, részben pedig a körmendi kistérségben. A városok közül Kőszeg az egyedüli, ahol az aktív keresők 10-25 %-a Szombathelyre jár be dolgozni. 2001-ben a munkahelyi és az oktatási központi szerepnek köszönhetően Szombathelyen a „nappali népesség” közel 15 ezer fővel, a lakosság 16 %-ával volt több, mint a város állandó lakónépessége.

1. ábra: Szombathely munkaerővonzás, az „agglomerálódó térség” és a „kistérség”

Forrás: Szombathely MJV Fejlesztési Konceptiója, 2007

Potenciális agglomerációs tér: Bük-Sárvár-Vasvár-Körmend-Güssing-Oberwart-Kőszeg körön belüli területen Szombathely szerepe:

- magasabb szintű közszolgáltatások (pl. középiskolák, kórházi ellátás) biztosítása,
- Kulturális szempontból mozi, illetve koncertek, színházi előadások helyszíne,
- Szociális szféra speciális szakellátásai és egészségügyi járóbeteg szakellátások
- Rekreációs tevékenységek, sportolás biztosítása
- Közigazgatásban a megyei, regionális hatáskörű szervezetek ügyfélszolgálati irodái (pl. Apeh, TB),
- Foglalkoztatás biztosítása ipari üzemek, közintézmények, kereskedelmi egységek és egyéb szolgáltatások révén,
- Kereskedelmi központ, a jelentős kiskereskedelmi egységekkel (pl. Savaria Plaza, hipermarketek, Family Center) és nagykereskedelmi egységek területi központja
- Pénzügyi funkciók, szinte az összes pénzintézet jelenléte
- és mind azon funkciók, amit a tágabb környezetének nyújt is a város.

A város és kistérsége/agglomerációs övezete viszonya ugyancsak kölcsönös fejlődési tartalékokat rejt. Szombathely nemcsak önzetlen segítője a környező falvaknak, de e vonzáskörzet sok területnek előnyöket és impulzusokat is nyújthat a központnak (intézményeink kapacitások kihasználtsága, „kiegészítő” turisztikai kínálat, munkaerő-tartalékok, stb.)

A térség összehangolt fejlesztése érdekében különösen fontos:

- Új kistérségi közlekedési rendszerek létrehozása
 - A térségen belüli úthálózat fejlesztése, mely fontos feltétele a valódi térségi kohézióknak (pl. Dozmat-Bucsu, Balogunyom-Táplánszentkereszt, Torony-Nárai, Vasasszonyfa-Kőszegpaty, Pusztacsó-Gyöngyösfalu, Harasztifalu-Nagykölked, Söpte-Salköveskút, illetve a határon átmenő utak, mint Ják-Oberbildein, Pornóapáti-Oberbildein, Pornóapáti-Deutsch-Schützen, Kiszarda-Schachendorf); a programnak részét képez(het)i a szombathelyi körgyűrű zárását jelentő, a városkörnyéki települések közvetlen megközelítését egyszerűbbé és gyorsabbá tevő nyugati tehermentesítő út is.
 - Szombathely integrált elővárosi közlekedési rendszerének kialakítása
 - A vasúti pályaudvar közlekedési kapcsolatainak, parkolás feltételeinek javítása és ehhez kapcsolódóan egy új helyközi és távolsági autóbusz-pályaudvar kiépítése a vasút mellett, mely által javítják a különböző közlekedési módok közti átjárást
 - Városkörnyék kerékpárút-hálózat továbbfejlesztése, hogy a helyi lakosság és a turisták rekreációs lehetőségeinek szélesítése érdekében a város és a környék turisztikai attrakció összekapcsolásra kerüljenek (pl. Kőszeg, Vas-hegy, Ják, Bük-fürdő, Sárvár irányába)
- Közszolgáltatási intézmények összehangolt fejlesztése, hogy az igények változásával az egyes intézmények kapacitásai mind jobban kihasználtnak legyenek, ami különösen az alapfokú oktatás területén fontos
- Munkahelyteremtés feltételeinek javítása, miután Szombathely a térség meghatározó foglalkoztatási központja, ennek érdekében szükséges
 - Az ipartelepítésre alkalmas területek további előkészítése
 - Szakképzési rendszer, képzési színvonal további fejlesztése és folyamatos összehangolása az agglomerációs térség foglalkoztatási igényével.
- Együttműködés az árvízvédelem területén, ami igényli a lukácsházi és a dozmati víztározó megépítését
- Turisztikai fejlesztések területén összehangolt együttműködés a térségben,
 - Különösen a gyógyfürdők kínálatában, közös bérletrendszerének kialakításában;
 - Elsősorban turisztikai célú kulturális rendezvények, színházi előadások tartalmának, jellegének és időpontjának összehangolásában
 - A várhatóan megvalósuló lukácsházi víztározóhoz kapcsolódóan kialakítandó üdülőtérület fejlesztésében
 - Pinkamenti Natúrpark, mint Szombathelyhez az egyik legközelebbi rekreációs terület fejlesztése
 - Közös menedzsment, marketing tevékenységben, turisztikai programcsomagok kialakításában

- A kistérségi társulási intézményrendszer szervezeti kereteinek és működésének fejlesztése az info-kommunikációs hálózatok bővítésével és kistérségi belső kommunikáció erősítésével
- A határon átnyúló együttműködés a témák szerteágazó sorában, egyebek közt az egészségügyben és szociális szférában, a megújuló energiák témakörében, a környezetvédelemben és környezetiparban, illetve a turizmusban.

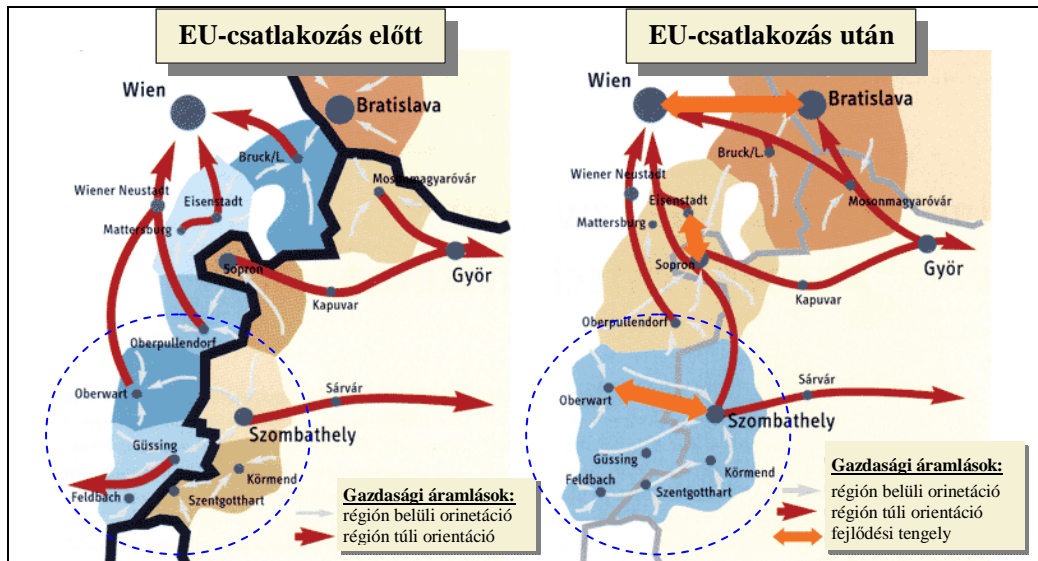
II.4.2. Szombathely tágabb területi kapcsolatai

Graz-Sopron-Zalaegerszeg-Szentgotthárd-Maribor térsége. A térségben alapvetően a regionális jelentőségű intézmények nyújtanak szolgáltatást, illetve cél, hogy egyre intenzívebbek legyenek a térségen belüli vállalkozói és intézményi kapcsolatok. Szombathely a tágabb térsége számára meghatározó szolgáltatásai a következők:

- Felsőoktatási intézménye – Nyugat-Magyarországi Egyetem keretében működő Berzsényi Dániel Főiskola
- Kulturális szempontból: képtár, szimfonikus zenekara, Savaria karnevál, falumúzeum
- Aktív pihenés biztosítása: kalandváros, szabadtéri és fedett fürdő
- Kiemelt egészségügyi szolgáltatások: pl. onkológia
- Kiemelt rendezvények a Savaria Arénában

Szombathely egyik jelentős erőssége földrajzi helyzete, mely – különösen kulturális nyitottságával megerősítve - számos irányban potenciális kapcsolódási pontokat ígér. A formális megye- és régióhatárokon belüli (tényleges vagy névleges) funkciók mellett legalább olyan fontosabb az a térszerkezeti szerep, amit egy város valóban betölteni képes. E tekintetben figyelmet érdemel az, hogy az EU-csatlakozás új távlatokat nyitott Szombathely számára: a centrumhiányos Közép-Burgenland és a város hazai vonzáskörzet egy természetes térszerkezeti egységgé formálódhat a város (illetve az Oberwarttal alkotott fejlesztési tengely) befolyási övezetében (térszervező erőterében). Ez különösen a vállalkozások közti üzleti együttműködést, illetve bizonyos regionális szintű, osztrák összehasonlításban is fejlett közszolgáltatások nyújtását foglalhatja magába (pl. egészségügyi ellátás területén)

2. ábra: Várható térszerkezeti változások az EU-csatlakozással összefüggésben

Forrás: SUSTRAIN alapján Entwicklungsleitbild „Burgenland – Westungarn“, Ein Programm zur Entwicklung der EuRegio West/Nyugat Pannonia, 2003.

A térségen belül az együttműködések javítása érdekében különösen fontos

- a közlekedési infrastruktúra fejlesztése:
 - M9-M86 és az M8, M85 utak korszerűsítése, négysávúsítása
 - Szombathelyen átmenő Bécs-Graz vasútvonal korszerűsítése, valamint
 - Vát térségében üzleti alapon regionális repülőtér fejlesztése
- Felsőoktatási tevékenységek bővítése: a térségben egyedülálló egyetemi képzést adó szakok (pl. fizika szak) indítása és megfelelő színvonalú elhelyezése,
- K+F tevékenységek bővítése: pl. megújuló energiaforrások, és ezen belül a biomassza energetikai célú felhasználásához kapcsolódó kutatás-fejlesztési tevékenységek letelepítése megfelelő helyszín biztosításával
- Kulturális kínálatot biztosító intézmények körének bővítése: pl. Ferences kert új attrakciókkal való továbbfejlesztése, Iseumban kiállító tér bővítése, színház építése
- Szabadidőpark bővítése és további fejlesztése a rekreációs és sportolási feltételek javításával (pl. fürdő bővítése, tenisz, Kalandváros, sporthorgászat)
- A nagytérségi nemzetközi együttműködési rendszerek működésének előmozdítása (pl. Jövőrégió – Graz-Maribor térség, West-Pannon EU régió fejlesztése)

II.5. A város intézményi kapcsolatai

Az alábbi táblázat bemutatja a Szombathelyen illetékes közigazgatási szervezeteket, illetve azok központjait. Az elmúlt években a közigazgatási hivataloknál (Pl. APEH, Munkaügyi Kirendeltségek) megfigyelhető volt a regionalizáció, régiós központok

jöttek létre, melyek központi egységei, vagy vezetői sajnos nem Szombathelyen székelnek. Az alábbi táblázatban szereplő intézmények többsége helyi, vagy megyei hatáskörű.

Szombathelyen illetékes intézmények és területi központjaik

Intézmény típusa	Központ	Eljutási idő*
APEH	Győr	1 óra 53 perc
Nyugat-dunántúli Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság	Zalaegerszeg	1 óra 10 perc
Magyar Államkincstár területi irodája	Győr	1 óra 53 perc
Területi Főépítészeti Iroda	Győr	1 óra 53 perc
Magyar Geológiai Szolgálat	Sopron	1 óra 8 perc
Állategészségügy	Szombathely	
Vas Megyei Egészségbiztosítási Pénztár	Szombathely	
Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ)	Szombathely	
Erdészeti Igazgatóság	Szombathely	
Gyámhivatal	Szombathely	
I. fokú építési hatóság	Szombathely	
Kistérségi (NUTS4) tanács	Szombathely	
Körzeti Földhivatal	Szombathely	
Regionális Munkaügyi Központ	Szombathely	
Okmányiroda	Szombathely	
Polgárvédelmi kirendeltség	Szombathely	
Rendőrkapitányság	Szombathely	
Tűzoltóság	Szombathely	
Városi, Megyei Bíróság	Szombathely	
Városi, Megyei Ügyészség	Szombathely	
Növényegészségügy	Tanakajd	16 perc
Bányakapitányság	Veszprém	1 óra 57 perc

*Forrás: TEIR, *tömegközlekedéssel*

A rendszerváltozás óta elsősorban a fejlesztéspolitikához kapcsolódóan is létrehoztak számos területi hatáskörű intézményt, melyek Szombathelyen található irodáit az alábbi táblázat mutatja be. Sajnálatos, hogy az elsősorban határon átnyúló programokkal és részben a regionális operatív program menedzselésével foglalkozó Váti Kht. a közelmúltban szüntette meg Szombathelyen regionális irodáját.

Szombathelyen illetékes intézmények és területi központjai

Intézmény típusa	Központ	Eljutási idő *
FVM Regionális Vidékfejlesztési Irodák	Győr	1 óra 53 perc
Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Regionális Irodái	Sopron	1 óra 8 perc
Regionális Fejlesztési Ügynökségek	Sopron	1 óra 8 perc
Regionális Munkaerő-fejlesztő és Képző Központok	Szombathely	
Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Rt.	Szombathely	
Regionális Szociális Forrásközpont	Szombathely	
Térségi Integrált Szakképző központ	Szombathely	
Európai Dokumentációs és Tanulmányi Központ	Szombathely	

A városban kiépült kiskereskedelmi központoknak (pl. METRO, TESCO, Interspar, Interfruct, Praktiker) elsősorban agglomerációs, megyei vonzerejük van. Ugyanakkor Szombathelyen számos pénzügyintézet megtalálható, miközben sajnálatos módon a területi központjaik többnyire más településen (pl. Győr) vannak.

III. Városi szintű helyzetelemzés

A fejezet összefoglalóan bemutatja a város gazdasági-társadalmi-környezeti helyzetét, külön kiemelve azokat a területeket, melyek a város-rehabilitációs fejlesztések fejlesztési céljai lehetnek.

Az elemzésben külön kitértünk azon szakterületek tendenciáinak vizsgálatára, melyek fejlődésének ösztönzése gazdasági célja lehet egy város-rehabilitációs akciónak. E szakterületek fejlődésének ösztönzésekor különös figyelemmel kell eljárni, hogy megelőzzék a túlzott kereslet-generálást, aminek következtében a fejlesztések nem érik el a tervezett hatásukat. Az elemzés során kiemelten vizsgált tématerületek a következők:

- o lakásépítések
- o kiskereskedelmi üzletek, szolgáltatások üzletei, melyhez ajánlott vizsgálni a vásárlóerő változását;
- o vendéglátó-helyek létesítése
- o szálláshely-fejlesztések és kapcsolódóan turizmus tendenciái
- o irodák létesítése

III.1. Gazdaság

III.1.1. Vállalkozások száma mintegy 15%-kal csökkent 2001 óta

A működő vállalkozások száma 2001 óta több mint 15 %-kal csökkent Szombathelyen. Ez ellentétes tendenciát mutat az országos viszonyokkal, ahol 2006-ra 10%-os növekedést regisztráltak. Ugyanakkor az ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma Szombathelyen még mindig 33 %-kal haladja meg az országos átlagot.

Működő vállalkozások száma Szombathelyen

Mutatók		2005	2001	Változás (2001=100%)
Működő vállalkozások száma az év végén	összesen	7 426	8 870	84%
	ebből: társas	3 033	3 412	89%
	ezer lakosra	93	108	86%

Forrás: KSH

A regisztrált vállalkozások száma meghaladja a működő vállalkozásokét, melyek többsége a szolgáltatásban tevékenykedik, elenyésző a mezőgazdasági vállalkozások száma a többihez viszonyítva.

Regisztrált vállalkozások száma Szombathelyen ágazati bontásban

Mutatók			2006
Regisztrált vállalkozások száma	mezőgazdaság	ágban	740
	ipar, építőipar		1 513
	szolgáltatás		10 477
	összesen		12 730

Forrás: KSH

III.1.2. Meghatározó a feldolgozóiparban foglalkoztatottak száma

A rendelkezésre álló 2001-es adatok alapján legtöbben a feldolgozóiparban dolgoztak, ahol különösen jelentős a fiatalabb, különösen a 30 év alatti munkavállalók aránya.

Másik jelentős foglalkoztatási ágazat a közsféra, ahol összességben közel 9 ezren dolgoztak. Ebben az ágazatban már kiegyenlítettebb a korosztályok megoszlása. Ennek oka lehet az is, hogy magasabb arányban foglalkoztat felsőfokú végzettségűket, mint a feldolgozóipar. Szombathelyen meghatározó még a közel 5 ezer főt foglalkoztató kereskedelem, míg a vendéglátásban és a szálláshelyeken kevesebb, mint 1500 fő dolgozott.

A korosztályok közti foglalkoztatási megoszlást vizsgálva, a nyugdíj előtti korosztály mellett a 30 és 40 év közöttiek foglalkoztatása alacsonyabb, ami vélhetően a gyesen lévő kismamáknak köszönhető.

A foglalkoztatottak foglalkozási főcsoport, nemzetgazdasági ág és korcsoport szerint

Foglalkozási főcsoport, nemzetgazdasági ág	Összesen	15–29	30–39	40–49	50–54	55–59	60–X
Foglalkozási főcsoport							
Gazdasági vezetők	3 245	388	683	1 111	615	357	91
Foglalkozásúak	4 899	999	1 324	1 453	594	366	163
Egyéb, felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozásúak	6 179	1 636	1 408	1 715	956	379	85
Irodai és ügyviteli (ügyfélforgalmi) jellegű foglalkozásúak	2 154	502	503	702	374	62	11
Szolgáltatási jellegű foglalkozásúak	5 611	2 147	1 310	1 295	577	216	66
Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozásúak	427	95	119	122	63	22	6
Ipari és építőipari foglalkozásúak	7 449	2 276	1 620	2 070	945	473	65
Gépkezelők, összeszerelők, járművezetők	5 027	1 730	1 077	1 413	576	204	27
Szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozásúak	1 951	362	309	616	427	155	82
Fegyveres szervek foglalkozásaiban dolgozók	1 004	392	320	220	62	9	1
Összesen	37 946	10 527	8 673	10 717	5 189	2 243	597

Nemzetgazdasági ág	Összesen	15–29	30–39	40–49	50–54	55–59	60–X
Halászat	809	138	185	260	130	78	18
Bányászat	15	2	4	8	1	–	–
Feldolgozóipar	12 156	4 177	2 591	3 238	1 512	539	99
Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	571	62	124	190	129	58	8
Építőipar	2 154	513	409	610	345	235	42
Kereskedelem, javítás	4 897	1 471	1 304	1 337	543	177	65
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1 462	574	356	328	148	44	12
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	2 392	529	568	767	358	149	21
Pénzügyi tevékenység	652	168	168	188	84	36	8
Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	2 410	822	493	589	304	143	59
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	3 043	784	779	863	393	174	50
Oktatás	3 135	392	766	1 105	517	274	81
Egészségügyi, szociális ellátás	2 593	417	582	809	488	224	73
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	1 657	478	344	425	237	112	61
Összesen	37 946	10 527	8 673	10 717	5 189	2 243	597

Forrás: KSH

III.1.3. Új telephelyi igények, működő gazdaság-fejlesztő szervezetek

A „Claudius” ipari park 185 hektáros területén vannak jelen a város meghatározó vállalatai. Tán csak a BPW és az EPCOS a kivétel. Az utóbbi az ipari tevékenység számára elég szerencsétlen helyen, kisvárosias lakóövezetben található, ahol fejlődése korlátozott. Mivel a vállalkozás nem folytat környezet szennyező tevékenységet, ezért különösen nem zavaró jelenléte, de mindenesetre szerencsésebb lenne, ha az ipai övezetben működne.

Az ipari parkban az elmúlt években folyamatosan bővültek a szolgáltatások (pályázatírási, őrzés-védelmi, könyvelési, képzési szolgáltatás közvetítésével) és már Technológiai Inkubátorház és Innovációs Központ, illetve a Térségi Integrált Szakképzési Központ oktató műhelye működik itt. Az ipari park problémája, hogy a legjelentősebb útja a Puskás Tivadar utca gyakorlatilag zsákutca és csak a város legforgalmasabb bevezető útjáról a Zanati útról közelíthető meg. A Zanati út tehermentésére is szolgálna, ha a település rendezési tervében jelzettek alapján az utat megnyitnák északi irányba a vasúti sínek egy helyen való keresztezésével.

A város ipari parkja gyakorlatilag betelt, elfogytak azok a területek, melyeket az önkormányzat kedvezményesen tudna a befektetők számára kínálni, ami újabb, a város tulajdonában lévő területek fejlesztését igényli. A fejlesztések tervezett helyszíne a volt honvéd laktanya területe, a repülőtér irányába. A terület fejlesztésében a városnak együtt kell működnie az összetett tulajdonviszonyok miatt Söptével és Gencsapátival. A terület kedvező közúti és vasúti kapcsolatai miatt

alkalmas egyaránt termelő és logisztikai vállalkozások befogadására is. Ez utóbbi tevékenység iránt nőhet a kereslet, ha a GYESEV fejlesztésében és Unió támogatással korszerűsödhet a Szombathely-Szentgotthárd vasútvonal és a Bécs-Graz közötti árufuvarozási vasúti közlekedés egyik logisztikai csomópontja alakulna ki a térségben.

Az országos és a regionális gazdaságfejlesztési célokkal összhangban, a városban is cél a kvalifikáltabb munkaerő foglalkoztatása, kutatás-fejlesztési tevékenységek végzése, illetve a globális piacon is tevékenykedő szolgáltató szervezetek vonzása. Ennek feltétele, hogy kellő számban és felszereltségben (pl. laborok, műhelyek) álljon rendelkezésre infrastruktúra. Irodai típusú és a lakókörnyezetre nem zavaró hatással lévő tevékenységek végzésre a 11-es Huszár út melletti volt laktanya területe lenne legalkalmasabb. Az infrastrukturális feltételek megteremtése mellett további üzleti (pl. tőközvetítési, ügyviteli) szolgáltatásokat lehetne nyújtani, kialakítva egy innovációs környezetet. Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy a terület fejlesztéséhez először befektetők, vállalatok vonzása szükséges, mivel Szombathelyen igen alacsony a bázisa a fentiekben jelzett tevékenységeknek. Ezért az infrastrukturális fejlesztéseket csak lépcsőzetesen, a szükséges képzettségű munkaerő biztosításával összhangban lehet kiépíteni.

Fontos még megemlíteni, hogy a városban működik a Vas Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány működtetésében a helyi vállalkozói központ, ahol többek között kisvállalati tanácsadással, mikro-hitel nyújtással foglalkoznak. A vállalkozói központ helyt ad egy inkubátorháznak, ahol kezdő vállalkozások kezdenek meg tevékenységüket.

A gazdaság, illetve önkormányzati szervezetek számára ég a városban jelenlévő pénzintézeteken túl finanszírozási lehetőséget és üzleti tanácsadást nyújt a Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt.

III.1.4. Lassan bővülő irodakapacitás

A városban az elmúlt időszakban két jelentősebb irodaház épült, pontosabban kezdte meg működését. Érdekes, hogy mindkettő „barnamezős” beruházásnak tekinthető, hisz meglévő épületeket alakítottak át. A belvárosban lévő ISIS szálló átalakításával létrejött irodaház telházsal működik, ahol meghatározó többek között állami intézmények jelenléte, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal megyei irodái helyet kaptak. A másik irodaház egy műemléki épület felújításával jött létre, távolabb a belvárostól, a Pelikán Palace. Ez egy exkluzívabb irodaház, vendéglátóhellyel együtt.

Az irodák általában nagyrészt a belvárosban találhatóak, az igények is itt jelentkeznek, a meghatározó irodaigénylők az állami, közigazgatási szervezetek, pénzintézetek, mely szervezetek irodaigénye többnyire meg van oldva. A városban nincs olyan jelentős méretű irodahely iránti igény, ami nagy irodaházak építését indokolja, miközben néhány irodára minden bizonnyal szükség van, és többen gondolkodhatnak úgy, hogy a lakásokban kialakított irodahelyiségeket korszerűbb helyekre cserélik. Amennyiben a jövőben irodafejlesztést ösztönöznének, úgy javasolt a fejlesztőt előzetesen megtalálni és a fejlesztések megkezdése előtt opciókat kötni az irodák egy részére.

Meg kell említeni, hogy az önkormányzat folyamatos helyhiánnyal küszködik, hisz a Városháza, mint a belváros egyik szimbolikus épülete számos korlátot jelent az elhelyezésben, ami indokolja az épület bővítését. Ugyanakkor a városban csak egy helyen, a belvárosban működik okmányiroda, annak is jelentős a forgalma. Megfontolandó, hogy az okmányiroda szolgáltatásait, vagy a lakossági hivatali ügyintézés támogatását az önkormányzat közelebb vigye a lakossághoz, és elérhető tevő tegye a sűrűbben lakott jelentősebb lakótelepi területeken, mint pl. a Derkovits lakótelepen, ahol a lakótelepen túl lehetőség nyílna Olad kertváros, Olad lakótelep, Kámon és Herény városrészek lakossági igényeinek a kiszolgálása.

III.1.5. Átstrukturálódó kiskereskedelem, bővülő vendéglátás

Kereskedelmi üzletek számának változása megmutatja, hogy miként változott a városban kereskedelmi üzletek életképessége, illetve a kiskereskedelem szerkezete. Ahogy az alábbi táblázat is mutatja, a városban a kereskedelmi üzletek száma csökkent, ami vélhetően a hipermarketek, nagyáruházak megjelenésével az üzletek koncentrációjának is köszönhető. Ugyanakkor a kiskereskedelmi üzletek száma lakosságarányosan lényegében nem változott (10 ezer lakosra vetítve 1,7 %-os a növekedés).

Kiskereskedelem

	2001				2006	Változás (2001=100%)
	Összesen	Belváros	Hagyományos beépítésű belső lakóterület	Iparterület	összesen	
Kiskereskedelmi üzletek száma	1 633	783	298	115	1 617	99,0%
o Élelmiszer jellegű üzlet és áruház	317	68	75	18	255	121,5%
o Ruházati szaküzlet	300	229	29	4	275	91,7%

Forrás: KSH

A GFK Hungária felmérése alapján vásárlóerő közel 2 százalékpontos csökkenése volt tapasztalható Vas megyében 2007-ben 2006-ra viszonyítva. A megyében a vásárlóerő 2 %-kal haladta meg az országos átlagot. A jövőben várható a vásárlóerő stagnálása, mivel már nem várható, hogy a reáljövedelmek csökkennek, hanem e téren is stagnálásra lehet számítani.

Mindezek ellenére a városban további nagyméretű kereskedelmi központok megépítését tervezik:

- o Magellán center a belvárosban, a Fő tértől 2 perc gyalogútra.
- o Az iparterületen az elkerülő út keleti szakszán újabb nagyobb alapterületű üzleteknek helyt adó kereskedelmi egység épül.

A reáljövedelmek stagnálását vagy kis mértékű növekedését, a tervezett új beruházásokat és a korábbi évek tapasztalatait figyelembe véve nem számolunk a kereskedelmi egységek jelentősebb növekedésével, inkább számuk stagnálása feltételezhető. Véltetően az újabb beruházások további kiskereskedelmi egységeket szorítanak ki piacról miközben a boltok összes alapterülete nagyobb, míg forgalmuk kisebb mértékben növekedhet.

A korábbi évek kereskedelmi beruházásai azt a következtetést hozták, hogy az iparterületen nő a kereskedelmi egységek száma és a forgalmuk, miközben a belvárosban stagnálás tapasztalható, a forgalom nem növekszik jelentősen, melyből következik a bérleti díjak szinten tartása, vagy kis mértékű csökkenése.

A városfejlesztési akcióknak gyakran ösztönzője olyan üzleti környezet kialakítása, ahol szívesen nyitnak vendéglátóhelyeket. A vendéglátóhelyek nyitásának több ösztönzője lehet, pl.

- Exkluzív környezet (pl. zöld övezet, tópart, műemléki környezet – pl. Fő tér)
- Hosszabb időtöltéshez kapcsolódó szükséges funkció (pl. bevásárlóközpontokban, vagy azok közelében)
- Tömegvonzás”, több vendéglátóhely csoportosulásával, ami megkönnyíti a vendéglátóhelyek stílusa, a konyhák közti választást, miközben a nagy számú vendég saját maga gerjeszti a hangulatot, találkozási lehetőséget kínálva, mely területek valójában egy közösségi térként i funkcionálnak (pl. Mediterrán udvar).

A fentiekén túl természetesen további lehetőségek, okok is indokoltta teszik vendéglátóhelyek nyitását, pl. a környék lakóinak igénye, egy sajátos szolgáltatáshoz való kapcsolódás, vagy az exkluzív kínálat.

A vendéglátóhelyek nyitásának további szempontja a fizetőképes kereslet változása, ami ez esetben azt jelentheti, hogy a diszkrecionális (napi létszükséglet felett szabadon elkölthető) jövedelmek növekedésével egyre többet költenének a lakosok vendéglátóhelyeken.

Az alábbi elemzés mutatja, hogy 2001 óta több mint 10%-kal nőtt a vendéglátóhelyek száma a városban. A korábbi évek növekedési tendenciáját a reálbérek várható stagnálása, illetve kis mértékű növekedése mellett csak akkor lehet tartani, ha a városban tervezett turisztikai létesítmények megépülnek és növekszik a városba érkező turisták száma. Ezáltal feltételezzük, hogy az elkövetkezendő 6 évben további, kb. 30 új vendéglátóhelyet hoznak létre.

Vendéglátóhelyek

	2001	2006	Változás (2001=100%)
Vendéglátóhely összesen	407	451	110,8
○ Étterem, cukrászda	278	298	107,2
○ Bár, borozó	51	61	119,6

Forrás: KSH

Az alábbi táblázat a vendéglátóhelyeket a fejlesztési akcióterületek szempontjából releváns városrészenként mutatja be, amiből teljesen világosan kiderül, hogy a legtöbb vendéglátóhely a belvárosban, illetve közvetlen környezetében van. Ugyan csak 2001-es adatokkal rendelkezünk, de ezekből feltételezhető, hogy a városrészek közti arányok nem változtak érdemben.

Vendéglátóhelyek kiemelt városrészekben

	Belváros ¹	Hagyományos beépítésű belső lakóterület	Alsóhegy- Középhegy kertváros	Olad kertváros
	2001	2001	2001	2001
Vendéglátóhely összesen	118	114	14	26
○ Étterem, cukrászda	96	75	10	19
○ Bár, borozó	7	14	1	5

Forrás: KSH

III.1.6. Bővülő turizmus, javuló kapacitás-kihasználtság

A kereskedelmi férőhelyek száma 22 %-kal csökkent 2001 és 2006 között. Ezzel ellentétben a vendégéjszakák száma 24 %-kal növekedett, ami a szálláshelyek kapacitás-kihasználtságának és ezzel együtt a jövedelmezőségük javulására utal. Kiemelendő, hogy amíg az átlagos tartózkodási idő jóval az országos átlag (4,5) alatt marad, addig az egy férőhelyre jutó vendégéjszakák száma közel négyszeres az országos átlagnak (13,4%).

Turizmus fő adatai

Kereskedelmi szálláshelyek	2001	2006	Változás (2001=100%)
Férőhely (db)	2 742	2 138	78,0
Vendég (fő)	44 075	58 523	132,8
Vendégéjszaka (db)	90 685	113 110	124,7
ebből: külföldi	20 087	32 207	160,3%
Átlagos tartózkodási idő, éjszaka	2,1	1,9	92,3%
Kapacitás-kihasználtság: egy férőhelyre jutó vendégéjszaka	33,1%	52,9%	160,0%

Forrás: KSH

¹ Csak azokat a településrészeket mutatjuk be, amelyek relevánsak a funkcióbővítő akcióterületi fejlesztés szempontjából.

Érdekes, hogy miközben kis mértékben csökkent a látogatók tartózkodási ideje, a külföldi vendégek száma a belföldiekét meghaladó mértékben növekedett. A növekedés hátterében két ok lehet: egyrészt a külföldi tulajdonú cégek üzleti partnerei, külföldi munkatársai által eltöltött vendégéjszakák, másrészt pedig a városban szervezett konferenciák, rendezvények, különösen a Savaria Karnevál vonzó hatása.

A statisztikák azt mutatják, hogy van lehetőség a turizmusban, de nagyobb befektetések csak akkor várhatóak, ha jelentősen nő a város turisztikai vonzerejének kínálata. Folytatni kell a város örökségére, az ókori múltra és jelentős személyiségeire (Szent Márton) építő fejlesztéseket. A városnak a kulturális örökségértékeken és a hagyományok ápolásán túl javasolt jobban kihasználnia a termálfürdőben, illetve a környező tájak kínálatára is építő aktív turizmusban rejlő lehetőségeket, melyek városi bázisa a Városliget (Kalandpark, Csónakázó-tó, Tófürdő, jégpálya). A turizmus további lába lehet a meglévő rendezvényhelyszínekre, hagyományos programokra és a városban működő kulturális csoportokra építő rendezvény-turizmus, összehangolva a környező települések programjaival (Kőszeg, Sárvár, Güssing, Léka).

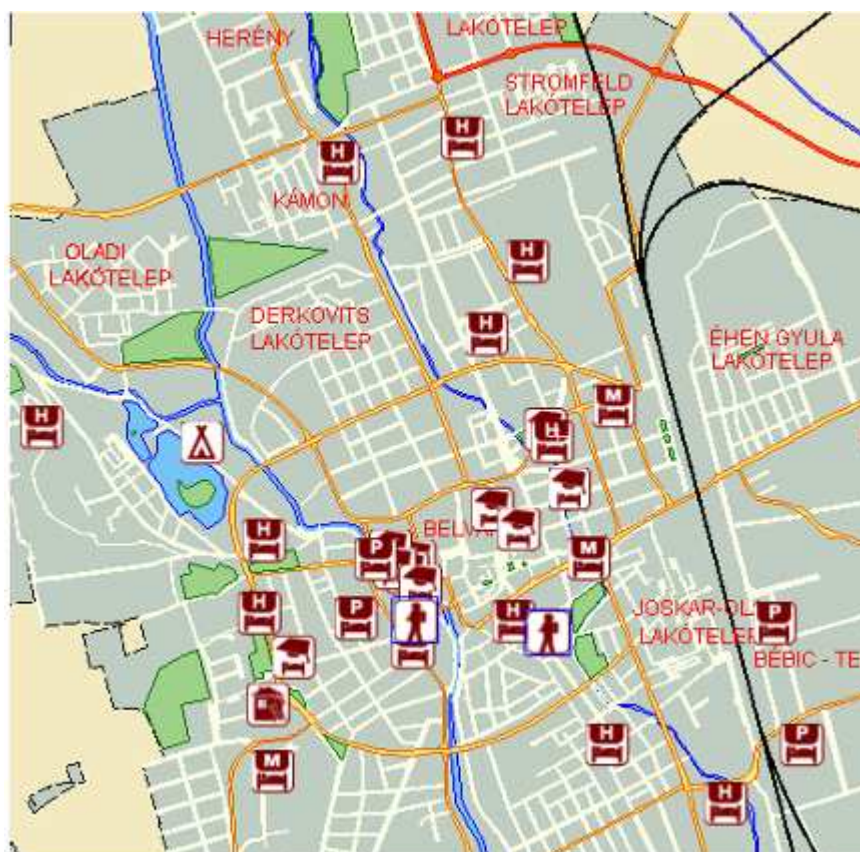
A városban a legtöbb férőhely a belvárosban, illetve környékén található, ahol a férőhelyek nagy számát indokolja, hogy számos kollégium – ami a tanítási időszakon kívül diákszállóként, vagy turistaszállóként működik – is belesett a szálláshely kategóriába. Ehhez képest viszonylag kevés a szálláshelyek száma az „Új városliget” által érintett területen. Miután a városnak a jövőben kiemelt turisztikai célpontja lesz az „Új városliget”, ezért a városnak ezen a területén indokolt további szálláshelyek létesítése.

Kereskedelmi szálláshelyek kiemelt városrészekben

Kereskedelmi szálláshelyek	Belváros		Hagyományos beépítésű belső lakóterület		Alsóhegy-Középhegy kertváros		Olad kertváros	
	2001	2005	2001	2005	2001	2005	2001	2005
o Férőhely	1 213	n.a	1 076	n.a	114	n.a	23	n.a

Forrás: KSH

Szálláshelyek Szombathelyen

www.szombathely.hu

III.1.7. Szélessávú hálózat kiépítettsége

Az telekommunikációban jelentős változás történt az elmúlt 7 évben. Miközben a mobiltelefonálás elterjedésével csökkent a lakásokban a telefon fővonalak száma, addig nőtt az internetezésre alkalmas ISDN vonalak száma. A telekommunikáció elérhetősége teljes körű a városban, a szélessávú hálózat a város minden részében elérhető, amely igénybe vétele a lakosság, vállalkozások számára alapvetően finanszírozási kérdés.

Év	Távbeszélő-fővonal	Ebből		Kábeltelevízió-hálózatba bekapcsolt lakás
		lakásfővonal	ISDN-vonal	
2006	31 679	21 211	6 640	18 353
2001	27 986	23 770	na	20 550
Változás (2001=100%)	113,2%	89,2%	na	89,3%

III.2. Társadalom

III.2.1. Lassuló népességcsökkenés, agglomerációba való kivándorlás

A város lakossága 5 év alatt több mint 200 fővel csökkent, ami a természetes fogyásból és a belföldi vándorlási különbözetből állt össze. Örvedetes, hogy 2001-hez viszonyítva 2006-ban nőtt az egy főre jutó születések száma, miközben csökkent az egy főre jutó halálozás. A népesség fogyás lassulását még a többnyire az agglomerációba irányuló belföldi vándorlási különbözet csökkenése szolgálta. A város lakossága inkább fiatalodott az elmúlt 5 évben, nőtt a 14 éven aluliak aránya és csökkent a 60 év fölöttiek aránya. A város népesedésében az 1990-es években kezdődő tartó negatív tendencia a 2000-es években lelassult.

Népesség, népmozgalom

Mutatók		2006	2001	változás (2001=100%)
Lakónépesség az év végén	fő	79 534	81 818	97,2%
	változása a 2001. év végéhez, %	-2,8	-	
	a megyei százalékában	30,2	30,5	99,0%
14 éves és fiatalabb népesség aránya az állandó népességből 2006. január 1.		20,5%	14,8%	138,3%
60 éves és az idősebb népesség aránya az állandó népességből 2006. január 1.		14%	18,4%	76,1%
Népsűrűség, fő/km ²		815,6	834,9	97,7%
Házasságkötés	ezer lakosra	4,9	n.a	
Válás		3,1	n.a	
Élveszületés		9,2	8,7	105,7%
Halálozás		11,7	12,9	90,7%
Természetes szaporodás, fogyás (-)		-2,5	-4,2	59,5%
Belföldi vándorlási különbözet		-3,1	-3,8	81,6%

Forrás: KSH

III.2.2. Országos átlagnál jobb a lakosság képzettsége

2001-ben a népszámlálás idején az országos átlagot meghaladó mértékben, a lakosság 17 %-a köztük nagyobb arányban a férfiak rendelkeztek felsőfokú végzettséggel. A lakosság közel felének volt érettségije, akik között már sokkal kiegyenlítettebb a nők és a férfiak aránya. Ugyanakkor a városban nyilvántartottak 104 főt, akik még az általános iskola első osztályát sem végezték el.

A népesség iskolai végzettség és nemek szerint, 2001

Korcsoport (év)	Összesen	Férfi	Nő	Összesen	Férfi	Nő	Összesen	Férfi	Nő	Összesen	Férfi	Nő
	általános iskola első évfolyamát sem végezte el			legalább általános iskola 8. évfolyam			legalább középiskolai érettségivel			egyetem, főiskola stb. oklevéllel		
Összesen 25– X	104	53	51	53 206	25 056	28 150	28 418	12 849	15 569	10 108	5 196	4 912
A megfelelő korúak százalékában 25– X	0,2	0,2	0,2	94,2	96,8	92	50,3	49,6	50,9	17,9	20,1	16

Forrás: KSH

III.2.3. Alacsony munkanélküliség

Szemben az országos trendekkel Szombathelyen nőtt a népesség gazdasági aktivitása 1990-hez képest). Ennek több oka van. Egyrészt itt a demográfiai folyamatok kedvezőtlenebbek voltak, vagyis a gyermekek száma, így az eltartottak aránya jobban csökkent, ugyanakkor a népesség átlagos egészségügyi állapota jobb, mint a többi megyei jogú városban, ezért arányában kevesebb az inaktív kereső. Ennek ellenére igaz, hogy ma már több az inaktív kereső, mint az eltartott, ami az előregedés egyértelmű következménye.

A népesség gazdasági aktivitása 1990-ben és 2001-ben (%)

	1990			2001		
	Aktív kereső	Inaktív kereső	Eltartott	Aktív kereső	Inaktív kereső	Eltartott
Szombathely	47,2	21,4	30,7	48,3	26,3	25,4
Magyei jogú városok összesen	45,1	22,7	31,1	43,2	28,9	27,9

Forrás: KSH

A városban a munkanélküliség az országban az egyik legalacsonyabb, 3,2 %. Az álláskeresőknél közel fele (43%-a) 180 napon túl van nyilvántartva, akik körében vélhetően összetettebb problémák (pl. képzettségi, szociális) nehezítik az elhelyezkedést. A tartós munkanélküliség csökkentése mellett nagy küzdelmet kell folytatni a pályakezdő munkanélküliség enyhítése érdekében is. Érdekes, hogy miközben a városban az országos átlagnál (50,0%) alacsonyabb a tartós munkanélküliek aránya, addig 10%-kal magasabb a szellemi foglalkozású munkanélküliek aránya. Ez utóbbi adat elgondolkasztó, miközben felveti a felsőoktatás strukturális problémáit.

A munkanélküliek elhelyezkedését és képzését jól felszerelt intézmények (Munkaügyi Központ és a Regionális Munkaerőpiaci Képző Központ) segítik újszerű szolgáltatásokat kínálva.

Munkanélküliség

Mutatók		2006	2001	változás (2001=100%)
A nyilvántartott álláskeresők	aránya a munkavállalási korú népességből, %	3,2	n.a.	
A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők		1,4	n.a.	
A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők	aránya a nyilvántartott álláskeresőkből, %	43,8%	30,1%	145,3%
A szellemi foglalkozásúak		27,1%	25,4%	106,8%
A pályakezdők *		9,1%	8,1%	113,0%

* 2001. helyett 2002. évi adat

Forrás: KSH

III.2.4. Az országos átlagnál jobb jövedelmi helyzet

A város magasabb foglalkoztatottsági szintjét már az is jelzi, hogy Szombathelyen az országos átlagnál 21%-kal több az ezer lakosra jutó adózók száma. Ugyanakkor a személyi jövedelemadót képező adóalap már kisebb mértékben haladja meg az adózók számát. Ez utóbbi a közszféra országosan is viszonylag magas foglalkoztatási és az ebből következő bérorientációs jelentőségéből adódik.

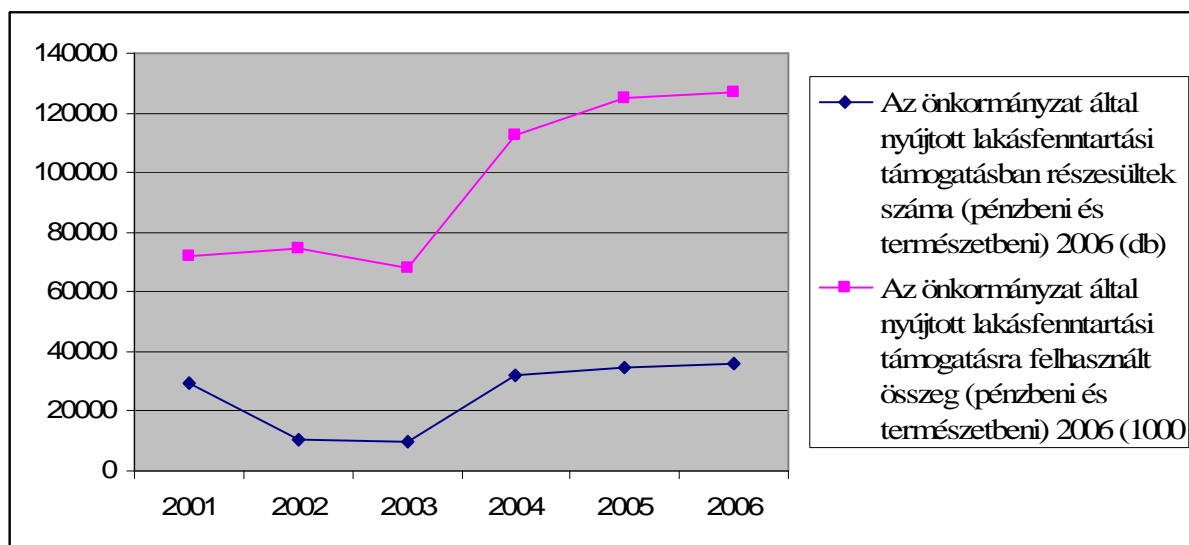
Személyi jövedelemadó, 2006

Mutató			Szombathely	Magyarország	Szombathely az országos átlag arányában
Az ezer lakosra jutó adózók száma			519	427	121,5%
Egy adófizetőre jutó	személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem	Ft	1 623 506	1 550 790	104,7%
	személyi jövedelemadó		341 333	328 406	103,9%

Forrás: KSH

Az országosnál kedvezőbb jövedelmi helyzetet árnyalja, hogy a városban 2001 óta nőtt lakásfenntartási támogatások esetinek száma és az összege, mely utóbbi 2006-ban 127 millió Ft volt.

Lakásfenntartási támogatások

Forrás: TEIR, T-STAR

III.3. Környezet

III.3.1. Kiépített környezeti infrastruktúra

Az elmúlt évek nagyberuházásainak köszönhetően a városban szinte 100%-os kiépítettségű lett a szennyvízcsatorna-hálózat. A hálózat fejlesztéssel párhuzamosan korszerűsítették a szennyvíztisztító-telepet, ami Szombathely mellett az agglomerációhoz tartozó 34 települések, illetve Kőszeg és térsége szennyvizét is befogadja. A 2007-ben befejeződött ISPA projekt keretében bővítették és korszerűsítették a szennyvíztisztító telepet, a mechanikai elő-tisztító és az iszapkezelés feltételeinek kiépülése megvalósul és egyúttal megszűnik a tisztítótelep által árasztott bűz. Új komposzttelepet alakítottak ki, és a keletkező szennyvíziszapot a mezőgazdaság komposztként hasznosítja. Szombathely nyugati városrészén, ahol a Körmendi, Gyórfy utcai szociálisan szempontból problémásabb terület is található kiépült a csatornahálózat. A képen piros vonallal jelzik az újonnan kiépített csatornahálózatot.

A város jövőbeni feladata a hulladéktároló-kapacitás megyei léptékű bővítése és a szelektíven gyűjtött hulladékok nagyobb arányú feldolgozása.

A lakosság energiafelhasználásban ellentétes tendencia figyelhető meg, amíg csökkent a háztartási fogyasztókra jutó gáz felhasználás, addig az elektronikai eszközök, háztartási gépek használata bővülésének köszönhetően is nőtt a villamos energia felhasználás mennyisége. A városban szennyvíz-csatornahálózat kiépítése majdnem teljes körű, miközben a háztartások közel 5 %-a még nincs rácsatlakozva a szennyvízhálózatra. Ez országos szinten kifejezetten jó mutatónak számít, mivel az országban és a megyében is csak a lakások mintegy kétharmada van a szennyvízhálózatra csatlakozva.

Közműellátás, környezet főbb adatai

Mutatók		2006	2001	Változás (2001 = 100%)
Háztartási vezeték-gáz-fogyasztó a lakásállomány százalékában		86,8	87,9	98,7%
Közüzemi vízhálózatba	bekapcsolt lakás, %	96,3	97,8	98,5%
Közüzemi szennyvízcsatorna-hálózatba		95,2	93,9	101,4%
Egy háztartási fogyasztóra jutó évi fogyasztás	vezetékes gáz, m ³	1 069	1128,9	94,7%
	villamos energia, kWh	1 896	1821	104,1%
Egy lakosra jutó évi vízfogyasztás, m ³		36,8	26,2	140,5%
Egy km közüzemi vízhálózatra jutó közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat, m		552,3	555,1	99,5%
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya, %		98,4	98,9	99,5%
Egy lakosra jutó elvezetett szennyvíz, m ³		35,8	56,7	63,1%
Összes zöldterület, m ²		1 368 264	1 591 000	86%

Forrás: KSH

A nyugati határ szélén Szombathely központtal szükséges a hulladéklerakó rendszer integrált, összehangolt fejlesztése, mivel a jelenlegi lerakók rövidesen betelnek. Vas megye 195 településére kiterjedő terület központjába, Szombathelyre, vagy annak közelében kell kialakítani a létesítményeket: egy hulladék-előkészítő központot (mely a szombathelyi ipari park területére tervezhető, ebben helyet kapna egy válogatómű, egy mechanikai előkezelő mű és egy biofermentáló telep), valamint egy hulladékkezelő központot (a hulladék-előkészítő központ közelében, jól megközelíthető helye - ebben helyet kapna a komposzttelep és a hulladéklerakó). Továbbá szükséges kialakítani egy termikus hasznosító művet, melyben égetéssel a hulladékból hőt állítanak elő. A rendszer feltételezi az érintett településeken a szelektív hulladékgyűjtés bevezetését, melynek keretében minden településen gyűjtőszigeteket kell kialakítani, de kellene megfelelő gyűjtőautók és hulladékudvarok. A projektet Kohéziós Alap finanszírozással tervezik megvalósítani, kb. 2010 után.

2001-hez képest 14 %-kal csökkent a városon belüli zöldterület száma. Mindeközben a város az erőforrásaihoz mérten igyekszik zöldterületeit karbantartani, folyamatosan újítja meg a parkokat és a parkokban található játszótereket.

Jelentősebb parkok

Kámoni arborétum, Brenner Park, Csónakázó-tó, Ezredévi park, Gayer park, Pelikán park, Szent István park.

www.szombathely.hu

Szombathelyen 269 km út volt 2003-ban, melyek 87 %-a burkolt út. A belterületi úthálózaton belül 205 km út fenntartása tartozik a Szombathelyi Város és Vagyongazdálkodási Kft, mely cég az önkormányzat által biztosított anyagi források terhére látja el több-kevesebb közmegelégedésre a feladatát.

III.3.2. Növekvő személygépkocsi állomány, parkolási problémák

A folyamatosan bővülő személygépkocsi állomány és ezzel párhuzamosan a változó utazási szokások is hozzájárulnak a város közúti forgalmának zsúfoltságához, illetve a város egyes területein, így a belvárosban és a 10 emeletes házak környékén a növekvő parkolási nehézségekhez. A városban a gépjárműforgalmat még növelik az agglomerációba kiköltözők, akik többnyire a város közszolgáltatásait (oktatás, egészségügy, hivatali ügyintézés, szórakozás) veszik igénybe, melyhez az autózás a legkényelmesebb közlekedési eszköz.

Személygépkocsik száma

Év	Személygépkocsi
2006	26 730
2001	23 738
Változás 2001 = 100%	112,6%

Forrás: KSH

A parkolási gondok megoldására további parkolóhelyek létrehozása szükséges. Ezek közül a lakótelepeken a parkolóhely fejlesztéseknek elsősorban a lakókörnyezeti feltételek javítását kell szolgálniuk, míg a belvárosban javasolt az üzleti célú, térítés fizetés ellenében igénybe vett parkolók fejlesztése. Erre a városban, pontosabban a belváros határában az érvényes rendezési terv alapján több lehetőség is kínálkozik: így a Kőszegi utcai 17-19 sz. tömbbelsőben (ahol szerződéses kötelezettsége van egy vállalkozónak parkoló építésre), a Kiskar utcában, Piac környékén, mely utóbbiak magántőke bevonására várnak. További parkolóhely építések lehetnek a jövőben a belváros határában a Március 15 téren a színház megépítésének részeként, vagy az autóbusz-pályaudvar kihelyezése esetén az Ady téren az új funkciókkal párhuzamosan. Fel kell hívni a figyelmet, hogy mivel a belvárosban kedvező helyen vannak az önkormányzat által üzemeltetett parkolóhelyek, ezért a magán parkolóhelyet - ha nem valamilyen privát kereskedelmi célú vállalkozáshoz kapcsolódnak – az önkormányzati parkolóhelyek üzemeltetésével azonos kockázati feltételek mellett lehet csak működtetni.

A belvárosi parkolóhelyek

Forrás: www.szombathely.hu. A színek a fizető zónát jelzik.

Az autóhasználat növekedésével párhuzamosan a KSH adatai alapján 2005 és 2006 között nőtték a személysérüléssel járó közlekedési balesetek, ami a közlekedésbiztonság javítására hívja fel a hangsúlyt. Ennek érdekében az utóbbi időben a biztonságosabb közlekedést szolgáló számos körforgalmi csomópont épült a városban.

Közlekedési balesetek

Év	Személysérüléssel járó közlekedési baleset	Személysérüléssel járó közlekedési balesetben szenvedett személy
2006	208	269
2005	200	243
2006/2005	104,0%	110,7%

Forrás: KSH

III.3.3. Lassuló lakásépítési láz

Az elmúlt években markáns változások történek Szombathely lakáspolitikájában. 6 %-kal nőtt 2001-hez képest lakásállomány. A lakások átlagos alapterülete csökkent, a főként fiataloknak szánt társasházak építésnek megugrásával. Ezzel párhuzamosan 2006-ban jóval több 4 és több szobás lakás épület, ami az új családi házak építésnek köszönhető.

Lakásállomány

Mutatók			2006	2001	Változás 2006/2001	
Lakásállomány az év végén			33 043	31 177	106,0%	
Száz lakásra jutó lakos			241	262	92,0%	
Az épített lakások	száma összesen		319	219	145,7%	
	ebből	4 és több szobás	aránya, %	44,2	25,1	176,1%
		vállalkozás által építetett		57,1	n.a	
		természetes személy által építetett		42,6	100	42,6%
	átlagos alapterülete, m ²		82	93,5	87,7%	
	tízezer lakosra		40	26,7	149,8%	
Száz épített lakásra jutó megszűnt lakás			9	14,2	63,4%	
2000–2006 között épült lakások a 2006. évi lakásállomány százalékában			7,0	n.a		

Forrás: KSH

A város településrendezési terve háromféle változatot tartalmaz Szombathely prognosztizált lakásfejlesztési ütemére:

- A) 90-es évtized lakónépességi csökkenési tendenciájának folytatása
- B) 90-es évtized lakónépességi csökkenési tendenciájának csökkenése
- C) 90-es évtized lakónépességi csökkenési tendenciájának megállítása

A rendezési terv a *C változatot* javasolta, feltételezve, hogy a 2000-ben megindított lakástámogatás feltételrendszere tovább folytatódik. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a *C változat* csak akkor tartható, ha a természetes fogyás ellensúlyozására nemcsak a kiköltözések tendenciája fordul meg, hanem tartósan pozitív lesz a város vándorlási egyenlege.

Az alábbiakban bemutatjuk a rendezési terv által figyelembe vett *C változatot* és a véleményünk szerint reálisabb *B változatot*.

Várható népesség és lakásadatok

B változat

	1990		2001		2025
Lakónépesség (fő)	85 617		81 920		77 840
Éves csökkenés (fő)		-336		-170	
Lakásszám (db)	29 710		31 037		35 357
Éves növekedés (db)		+121		+180	
Egy lakásra jutó lakók száma	2,88		2,64		2,20

C változat

	1990		2001		2025
Lakónépesség (fő)	85 617		81 920		80 480
Éves csökkenés (fő)		-336		-60	
Lakásszám (db)	29 710		31 037		39 197
Éves növekedés (db)		+121		+340	
Egy lakásra jutó lakók száma	2,88		2,64		2,05

Az alábbi táblázat a 2004 és 2001 között a tényleges lakosságszám és lakásszám változásokat mutatja be, amely részes a rendezési terv által felvázolt scenárióknak.

2004-ig történő változások 2001-hez képest

	2001		2004		2006
Lakónépesség (fő)	81 920		80 154		79 534
Éves csökkenés (fő)		-589		-310	
Lakásszám (db)	31 037		32 327		33 043
Éves növekedés (db)		+430		+335	
Egy lakásra jutó lakók száma	2,64		2,48		2,41

Forrás: KSH

2004-ben 623 lakás épület, ami 44 %-kal haladta meg a vizsgált három év átlagát. Az új lakások közül, 314 többszintes lakóházban épül, míg 162 családi házat építettek. Az új lakásépítéseknek mindenféleképpen kedvezett, hogy még érvényben van az a lakástámogatási rendszer, ami kedvező kamatozású hitelt nyújtott szinte mindenki számára új, első lakás vásárlás céljára. 2004-ben a természetes fogyás 210 fő volt, és ugyanennyien költöztek el a városból, miközben a város népessége közel 600 fővel csökkent a három év alatt.

Következtetés

A város népessége jóval nagyobb értékben csökkent, mind a két ismertetett változat tervezete szerint. Gyakorlatilag a lakosság száma már kisebb a C változat 2025-ben prognosztizált lakosságszámával. Ha figyelembe vesszük a természetes fogyás/szaporodás tartósan negatív tendenciáját, akkor komoly bevándorlásnak kell lenni a városban a fogyás ellensúlyozására. Ezzel kissé ellentmondásban van, hogy a lakások száma évente átlagosan 430 darabbal nőtt, ami az optimista C változathoz képest is jelentősebb éves növekedési ütemet feltételez. Ugyanakkor számolni kell azzal, hogy nem egyenesen növekvő tendenciájú a lakásépítések üteme, mivel azt jelentős mértékben befolyásolják az állami támogatások. Mivel nem várható, hogy a jelenlegi, alapvetően a fiatalok első, új lakáshoz jutását preferáló rendszeren változtatnak a közlejövőben, különös tekintettel az államháztartás negatív egyenlegére és adósságállományára, akkor számolhatunk a jövőben a lakásépítések csökkenő tendenciájával. Ebből következően javasoljuk, hogy inkább a B variánst vegyük figyelembe, azaz éves szinten átlagosan *180 lakásépítéssel* lehetne számolni. Továbbá azt is figyelembe kell venni, hogy az állami támogatások ösztönzése inkább a több lakásos lakóházak építést, mint a családi házak építését ösztönzi, hisz hamarabb gyűjtenek össze a fiatalok pénzt egy kisebb lakás, mint egy önálló családi ház önrészére. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy a lakásépítő társaságok is egyre nehezebben vágnak bele újabb projektbe, hisz a bankok több esetben is 50%-os lekötéshez kötik az induló hitelfinanszírozást. Ezt egyre nehezebb elérni a városban, ami szintúgy a lakásépítések lassuló tendenciájára utal. Ezért fontos átgondolni, hogy a város mely részében kívánja az önkormányzat ösztönözni az új lakásépítéseket, amire legkézenfekvőbb megoldásnak a város belterületén, belvároshoz közeli területeken lévő alulhasznosított beépített területek tűnnek. Természetesen a beépítési szabályozásnál figyelembe kell venni a piaci igényeket, ami a többlakásos társasházak mellett a családi házas övezetek fejlesztését is jelentheti.

Panel program támogatásai

A város országos viszonylatban jól részesült az állami panel program támogatásában, amit az alábbi táblázatok 2003., 2005., 2006. évi adatok összegzésében mutatnak. Az adatok között szerepelnek már azok az épületek is melyek felújítása 2007-ben, vagy 2008-ban valósulnak meg. A táblázatban csak azokat a lakóterületeket szerepeltettünk, melyeket vizsgáltunk a szociális rehabilitációt célzó akcióterületi jogosultságnál. Az adatokat az önkormányzat biztosította rendelkezésre.

Piac környéke

Épület helye (címe)	Tervezett felújítási munkák (rövid műszaki tartalom)	Lakásszám (db)		Felújítás összege (Ft)			
		összes	érintett	állami	önkorm.	saját	összes
Barátság u. 18-20.	homl. hőszig., nyílász. Cseréje	30	30	3 846 333	3 846 333	3 846 334	11 539 000
Barátság u. 2-16.	pincefödém és homl. hőszig., ny. z. csere	125	100	36 138 678	36 138 678	36 138 678	108 416 034
Szt. Márton u. 6-10.	homlokzat hőszigetelése	110	110	16 656 304	16 656 304	16 656 304	49 968 912
Barátság u. 27-29	pincefödém és homl. hőszig., ny. z. csere	30	26	8 465 798	8 465 798	8 465 798	25 397 394
Szt. Márton u. 20-24.	homlokzat hőszigetelése	110	110	20 232 736	20 232 736	20 232 737	60 698 209
Barátság u. 17-19.	homl. hőszig., ablakcsere	30	28	9 218 531	9 218 531	9 218 532	27 655 594
		435	404	94 558 380	94 558 380	94 558 383	283 675 143

Összes épület száma	12
felújított /	6
Részben felújított	

Felújított ház az összes ház arányában 50%

Forrás: Szombathely MJV Polgármesteri Hivatal

Derkovits-lakótelep

Épület helye (címe)	Tervezett felújítási munkák (rövid műszaki tartalom)	Lakásszám (db)		Felújítás összege (Ft)			
		összes	érintett	állami	önkorm.	saját	összes
Bem J. u. 19.	tetőfödém hőszigetelése, lépcsőházi - külső - nyílászárók cseréje	84	84	6 570 911	6 570 911	6 570 912	19 712 734
Bem J. u. 16.	pincefödém és homlokzat hőszig., külső nyílászárók cseréje, fűtés, felvonó f.	33	33	11 154 469	11 154 469	11 154 470	33 463 408
Bem J. u. 19.	tetőfödém hőszig.	84	84	5 376 660	5 376 660	5 376 660	16 129 980
Rohonci u. 5-7.	pincefödém és homl. hőszig., ablakcsere	88	88	14 302 839	14 302 839	14 302 839	42 908 517
Rohonci u. 21-27.	tetőfödém hőszig., ablakcsere	124	108	29 145 304	29 145 304	29 145 304	87 435 912
Rohonci u. 29-39.	tetőfödém hőszig., ablakcsere	186	162	42 687 582	42 687 582	42 687 582	128 062 746
Rohonci u. 56-58.	pincefödém és homl. hőszig., ny. z. csere	88	88	16 571 087	16 571 087	16 571 087	49 713 261
Rohonci u. 50.	tetőfödém+homl. hőszig., ablak-+liftcsere	28	28	11 600 000	11 600 000	12 479 270	35 679 270
Bem J. u. 18.	pincefödém és homl. hőszig., ablakcsere, fűtés	44	41	16 009 906	16 009 906	16 009 906	48 029 718
Bem J. u. 14.	pincefödém és homl. hőszig., ablakcsere, fűtés	44	44	16 429 140	16 429 140	16 429 140	49 287 420
Bolyai J. u. 5.	pincefödém és homl. hőszig.	20	20	3 926 386	3 926 387	3 926 387	11 779 160
Rohonci u. 60-62.	pincefödém+homlokzat hőszigetelése, l. külső nyílászárók cseréje	88	86	13 888 722	13 888 722	13 888 723	41 666 167
Szűrcsapó u. 10.	l. külső nyílász. cseréje, melegvíz ellátás korsz.	98	98	20 512 671	20 512 672	20 512 672	61 538 015
		892	847	208 175 677	208 175 679	209 054 952	625 406 308

Összes épület száma

44

Felújított ház az összes ház arányában

23%

felújított /

Részben felújított

10

Forrás: Szombathely MJV Polgármesteri Hivatal

Ifjúsági lakótelep

Épület helye (címe)	Tervezett felújítási munkák (rövid műszaki tartalom)	Lakásszám (db)		Felújítás összege (Ft)			
		összes	érintett	állami	önkorm-	saját	összes
Szent Gellért u. 62-64.	pincefödém és északi homlokzat utólagos hőszigetelése, lakások külső nyílászáróinak cseréje	88	83	15 814 522	15 814 522	15 814 522	47 443 566
Károly R. u. 14.	pincefödém és északi homlokzat utólagos hőszigetelése, lakások külső nyílászáróinak cseréje	44	40	7 678 478	7 678 478	7 678 479	23 035 435
Károly R. u. 14/B.	pincefödém és északi homlokzat utólagos hőszigetelése, lakások külső nyílászáróinak cseréje	44	41	7 840 018	7 840 018	7 840 019	23 520 055
Károly R. u. 14/C.	pincefödém és északi homlokzat utólagos hőszigetelése, lakások külső nyílászáróinak cseréje	44	42	7 984 503	7 984 503	7 984 504	23 953 510
Károly R. u. 16-20.	homlokzat utólagos hőszigetelése	45	45	6 616 077	6 616 077	6 616 077	19 848 231
Károly R. u. 43--/A.	homlokzat utólagos hőszigetelése	22	22	3 036 827	3 036 828	3 036 828	9 110 483
Károly R. u. 31-41.	homlokzat utólagos hőszigetelése	81	81	8 728 080	8 728 080	8 728 080	26 184 240
Károly R. u. 14/a	ip. tech. épült épületek felújítása	44	44	9 970 601	6 969 450	12 971 752	29 911 803
Károly R. u. 31-41.	tetőfödém hőszig.	81	81	4 970 200	4 970 200	4 970 200	14 910 600
Károly R. u. 2-4-4/a.	homl. hőszig., ablakcsere	30	24	12 000 000	12 000 000	13 846 449	37 846 449
Károly R. u. 3.-363	homl. hőszig., ablakcsere	30	24	10 644 401	10 644 401	10 644 401	31 933 203
Károly R. u. 14.	tetőfödém hőszig.	44	44	1 537 765	1 537 765	1 537 766	4 613 296

597 571 96 821 472 93 820 322 101 669 077 292 310 871

Összes épület
száma

20

Felújított ház az összes ház arányában

55%

felújított /

Részen felújított

11

Forrás: Szombathely MJV Polgármesteri Hivatal

A vizsgált területek összesített értékei a következők:

Lakásszám (db)		Felújítás összege (Ft)			
összes	Érintett	állami	Önkorm.	saját	összes
1 032	975	399 555 529	396 554 381	405 282 412	1 201 392 322

Forrás: Szombathely MJV Polgármesteri Hivatal

Összefoglalva a fenti táblázatból megállapítható, hogy a vizsgált városrészekben a lakóközösségek nagy számban vesznek részt a panel plusz felújítási programban. 975 lakást érint a felújítási program, amire összesen 1,2 mrd Ft-ot költenek el, melynek valamivel több mint harmadát fizetik saját forrásból a lakóközösségek. Egy lakásra jutó átlagos felújítási összeg a tervek alapján 1 232 197 Ft-ba kerül.

A vizsgált városrészek közül Joskar-Olán mind a Piac melletti terület, mind az Ifjúság lakótelepen eléri, vagy meghaladja a felújított házak aránya az 50 %-ot, miközben a Derkovits lakótelepen csak a házak 23%-át érint a futó panel program.

Miután a jövőben várható a panel plusz program folytatása, ezért a szociális rehabilitáció támogatásból kimaradó városrészekben is meg van minden esély, hogy önkormányzati hozzájárulással folytatódjon a panel felújítási program.

III.3.4. Műemlék épületek

A város jelentősebb műemléki védettségét élvező nem lakóépület létesítményei a következők:

- Megyeháza
- Vas megyei Levéltár
- Püspöki Palota
- Székesegyház
- Járdányi Paulovics István Romkert
- Savaria nagyszálló
- Ferences templom és kolostor

III.3.5. Természetvédelmi terület

A város kiemelkedő természetvédelmi területe az **Erdészeti Tudományos Intézet Kámoni Arborétuma**. A Gyöngyös-patak partján fekvő 27 hektáros botanikus kertben a mérsékelt és hideg égöv fa- és cserjefajai láthatók. A gyűjtő- és megőrző tevékenység mellett az arborétum az erdészeti növénynevelés egyik kutatóbázisa. A kert az év minden szakaszában tartogat látványos látványokat, de legkedveltebb látogatási ideje a május, a Rhododendronok virágzási ideje.

III.4. Közszolgáltatások

III.4.1. Oktatás

2001-hez képest 2006-ra közel 800 fővel csökkent az általános iskolai tanulók száma, ami a város intézményhálózatának a racionalizálását igényelte, mely változás a pedagógus létszámban is csökkenést eredményezett.

Az óvodáskorúak csökkenése nem volt olyan drasztikus, mint az általános iskoláskorúaké, illetve a kedvező születési számok sem vetítenek elő további csökkenést az óvodások körében. Ez az általános iskolák számára a tanulói létszám szinten tartást igényli, tehát nem szükséges további intézmény összevonás a gazdaságosabb oktatás miatt. Sőt a vizsgált hat évben a városban nagyobb mértékben csökkent az óvodai férőhelyek száma, mint az óvodásoké.

Az általános iskolások számának csökkenése ellenére nőtt a középiskolások száma, a tanulási időszak meghosszabbodásával (pl. technikai képzésen, felsőfokú szakképzésen való részvétel, érettségizettek nagyobb száma) magyarázható.

Az óvodák és iskolák infrastrukturális színvonala változó, néhány intézmény felújításra vár.

Évek	Óvoda				Általános iskola			
	férőhely	óvodás gyermek	óvodai gyermekcsoport	Pedagógus	osztályterem	osztály	tanuló	pedagógus
2006	2 613	2 699	109	255	301	287	6 672	625
2001	2 861	2 767	120	277	307	329	7 506	688
2006/2001	91,3%	97,5%	90,8%	92,1%	98,0%	87,2%	88,9%	90,8%

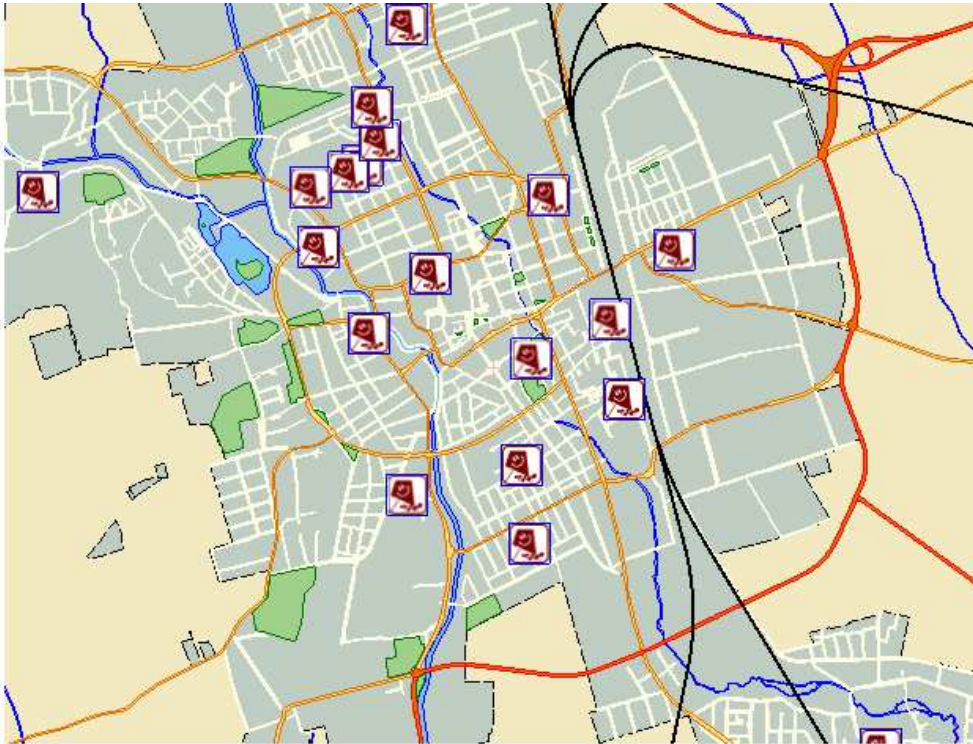
Forrás: KSH

A kulturális intézmények látogatottsága több mint 10%-kal csökkent az elmúlt 5 évben. Míg a mozi látogatást az alternatív szabadidős programok lehetőségeinek bővülésével magyarázható, addig a muzeális intézmények látogatói számában bekövetkezett csökkenés a kiállítások kevésbé attraktivitásának csökkenésével indokolható.

Mutatók		2006	2001	Változás (2001=100%)
Egy gyermekcsoportra jutó óvodás gyermek		25	n.a	
Általános iskolai	nappali tagozatos tanulók	6 681	7 506	89,0%
Középiskolai		7 317	6 838	107,0%
Felsőoktatási intézmények hallgatói		5 965	n.a	
Ebből: nappali tagozaton		3 022	2 672	113,1%
Települési könyvtárak	könyvtári egységei	503 450	568 949	88,5%
	kölcsönzött könyvtári egység	2 227	329 161	0,7%
Muzeális intézmények látogatóinak a száma		85 101	100 627	84,6%
Mozilátogatás ezer lakosra		204 164	n.a	

Forrás: KSH

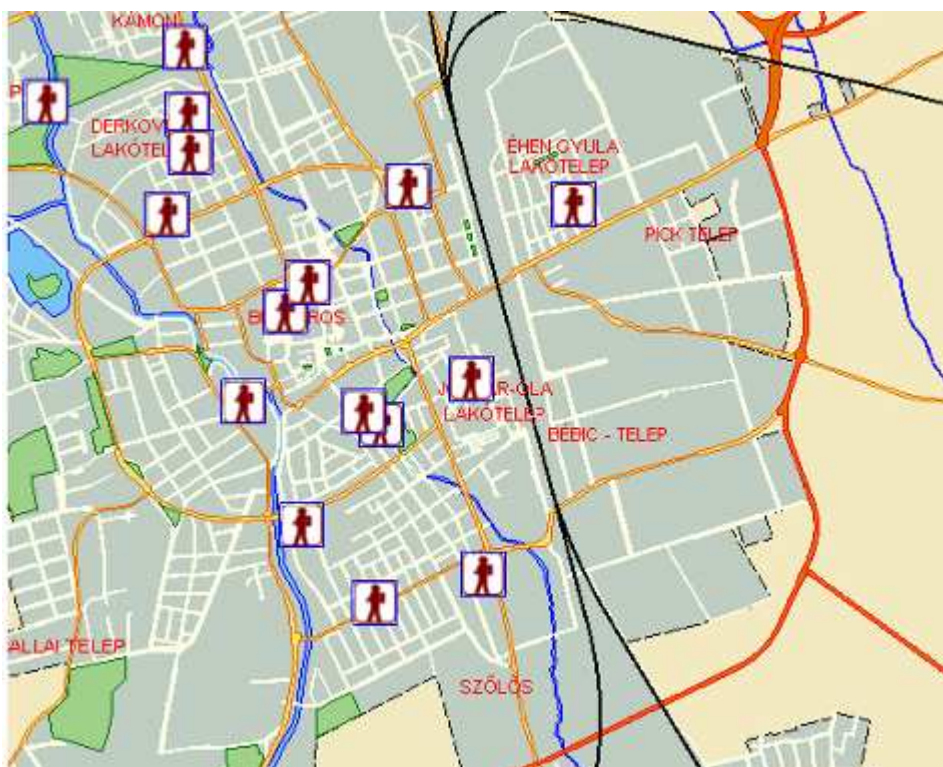
Óvodák a városban

Forrás: www.szombathely.hu

Az óvodák nagyjából lefedik az összes városszert, miközben a Derkovits lakótelepen figyelhető meg az óvodák sűrűsödési pontja. Vélhetően ezek az óvodák is ellátják a fiatalabb nyugati városszert (pl. Oladi lakótelep) igényeit.

Általános iskolák a városban

Forrás: www.szombathely.hu

III.4.2. Egészségügy

2001 és 2006 között a háziorvosi vizsgálatok több mint 10%-kal nőttek, miközben a szolgáltatási struktúra, azaz az orvosok száma változatlan maradt. Ennek következtében több kezelés jutott egy orvosra, nőtt a háziorvosok átlagos leterheltsége. Vélhetően a közeljövőben ez a leterheltség csökken a vizitdíjra is visszavezethető beteglátogatások csökkenő tendenciája miatt. Az egészségügyi intézményrendszer jól kiépített, szerkezeti változtatásokat nem, legfeljebb az épületek korszerűsítését igényli.

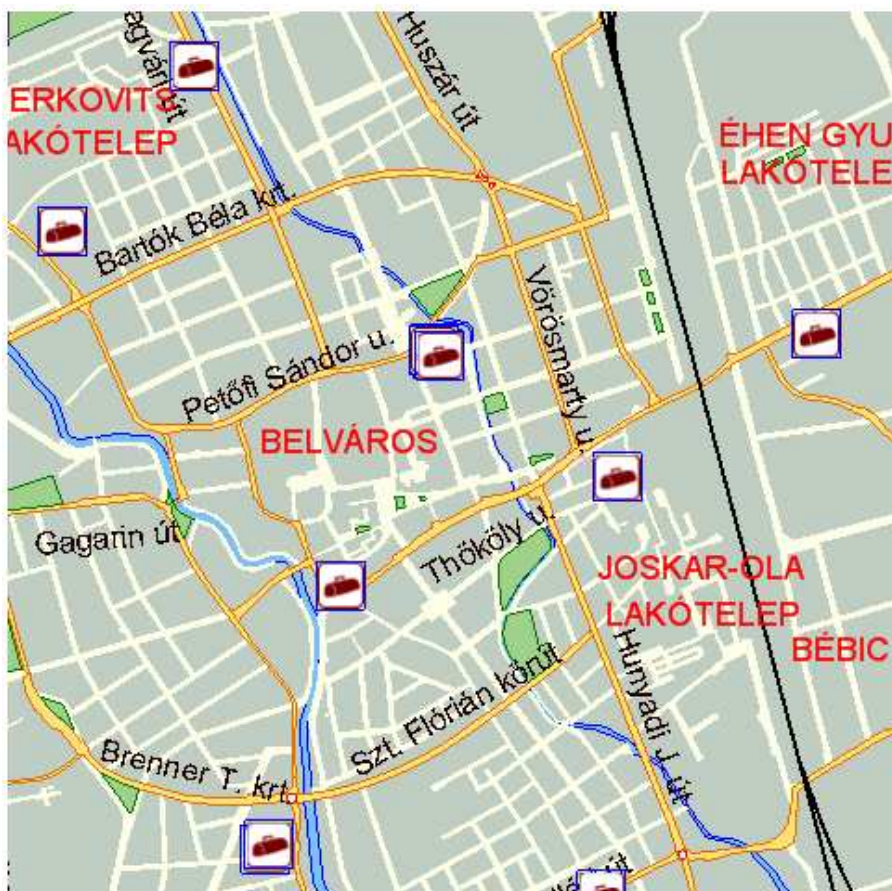
Háziorvosi vizsgálatok

Évek	Házi orvos és házi gyermekorvos (fő)	Háziorvosi vizsgálat (db)	Házi gyermekorvosi vizsgálat (db)
2006	61	504 883	108 290
2001	61	451 946	95 696
2006/2001	100,0%	111,7%	113,2%

Forrás: KSH

A háziorvosi rendelők elsősorban a belvárosi városrészbe koncentrálódnak.

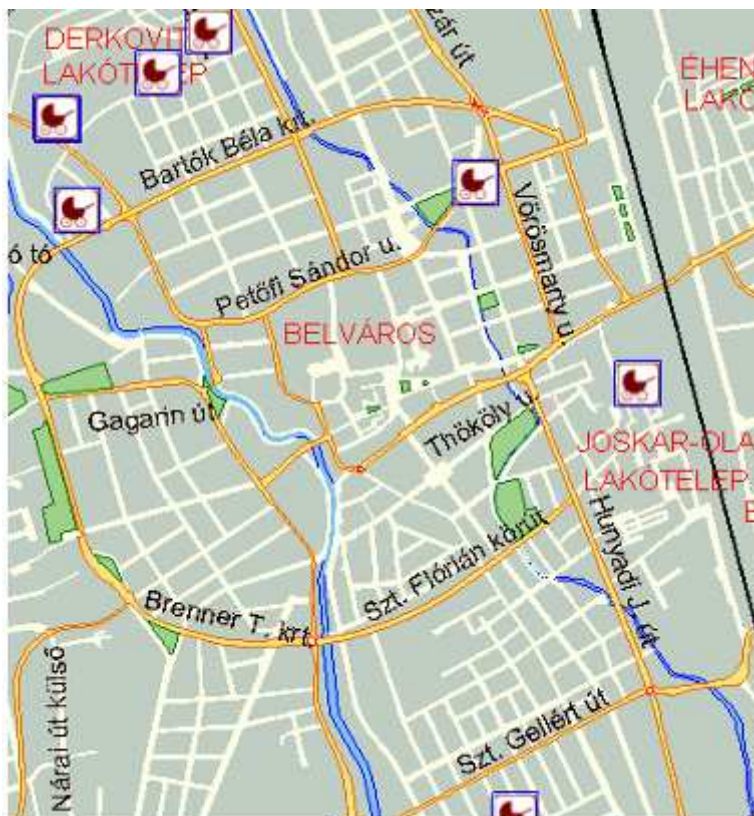
Háziorvosi rendelők

Forrás: www.szombathely.hu

III.4.3. Bölcsődék

A város 7 bölcsődéjéből négy a Derkovits lakótelepen található. 2006-ban 380 bölcsődei férőhely volt a városban, miközben a bölcsődét igénybe vevők (1-3 évesek) potenciális becsült száma kb. 2.000 fő volt. 2001 óta nem változott bölcsődei férőhelyek száma, miközben 30-cal 520-ra nőtt a bölcsődébe beíratott gyerekek száma. Ahhoz, hogy nagyobb mértékben lehessen ösztönözni a Gyes-en lévő anyukák munkába való visszaállást, illetve javítani lehessen a bölcsődei ellátás körülményein javasolt bővíteni a bölcsődei kapacitást. További kapacitásbővítést a Derkovits lakótelepen terveznek a városban.

Forrás: www.szombathely.hu

III.4.4. Szociális ellátás

A vizsgált időszakban közel ötszörösére nőtt a rászorultak száma, akik folyó áron számítva is egy főre vetítve kevesebb segílyt kaptak, mint 2001-ben.

Önkormányzati rendszeres szociális segélyben részesítettek adatai

Mutató	2001	2006	Változás (2001=100%)
Az önkormányzat által rendszeres szociális segélyben részesítettek évi átlagos száma (db)	64	315	492%
Az önkormányzat által rendszeres szociális segélyre felhasznált összeg (1000 Ft)	9524	36914	388%

Forrás: TEIR

A szociális ellátás főbb adatai 2006-ban

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő	Ebből: saját jogon	Étkeztetésben és házi segítségnyújtásban is részesülők száma	Rendszeres szociális segélyben részesült	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező
22 665	20 386	106	288	1502

Forrás: KSH

A szociális gondozóközpont a térképen látható telephelyeken üzemeltetett szolgáltatásokat, ezen belül az ellátáshoz tartozó házi segítségnyújtást, szociális étkeztetést és idősek klubját.

Szociális intézmények a városban, 2006

Idősek nappali intézményeinek férőhelyei	Idősek nappali intézményeiben ellátottak	Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézmények működő férőhelyei	Ebből: önkormányzati	Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézményben gondozott	Ebből: önkormányzati
280	279	628	312	623	305

Forrás: KSH

A létesítmények adatait vizsgálva megállapítható, hogy a bentlakásos intézmények teljes kapacitással működnek.

Szociális intézmények

Forrás: www.szombathely.hu

III.4.5. Közösségi közlekedés

A városban a közösségi közlekedés részeként csak a Vasi Volán által üzemeltetett autóbusz közlekedés működik. A kőszegi és a körmendi vasútvonalnak van a

városban megállója, amit alkalmanként a helyi lakosok igénybe vesznek, de nem nagy a jelentősége a városi közösségi közlekedésben.

A városi buszközlekedést igénybe vevők száma a 2000-es években folyamatosan csökkent, 2006-ban 29%-kal vették kevesebben igénybe a tömegközlekedést, mint 2001-ben. Talán az autóbusz közlekedés használatának a visszaesése is magyarázza a városban megnőtt gépjárműforgalmat és a belvárosi növekvő parkolási igényeket. Ugyan a vizsgált időszakban 6 km-rel 63 km-re csökkent az autóbusz-hálózat hossza, mégis feltételezni lehet, hogy a nagyobb mértékű utas csökkenés rontotta a helyi közlekedés üzleti mutatóit.

A közösségi közlekedésnél, a gépjárművel való közlekedés alternatívájaként érdemes megemlíteni, hogy Szombathely egy jól kerékpározható város, nincsenek nagy szintkülönbségek, a város szélső pontjairól is gyorsan elérhető a városközpont. A kerékpározás elterjesztése érdekében tovább kell folytatni a kerékpárút építési programot, különösen a nyugati városrész felé a Perint parton, illetve Olad felé a volt vasúti töltésen.

Autóbusz közlekedés

Mutató	2001	2004	2006	2006/2001
Autóbusz útviszonylatok száma a helyi közlekedésben (db)	29	33	30	103%
Szállított utasok száma (1000 db)	17771	15891	12574	71%
Utaskilométer (1000 km)	59196	53066	42065	71%

Forrás: TEIR

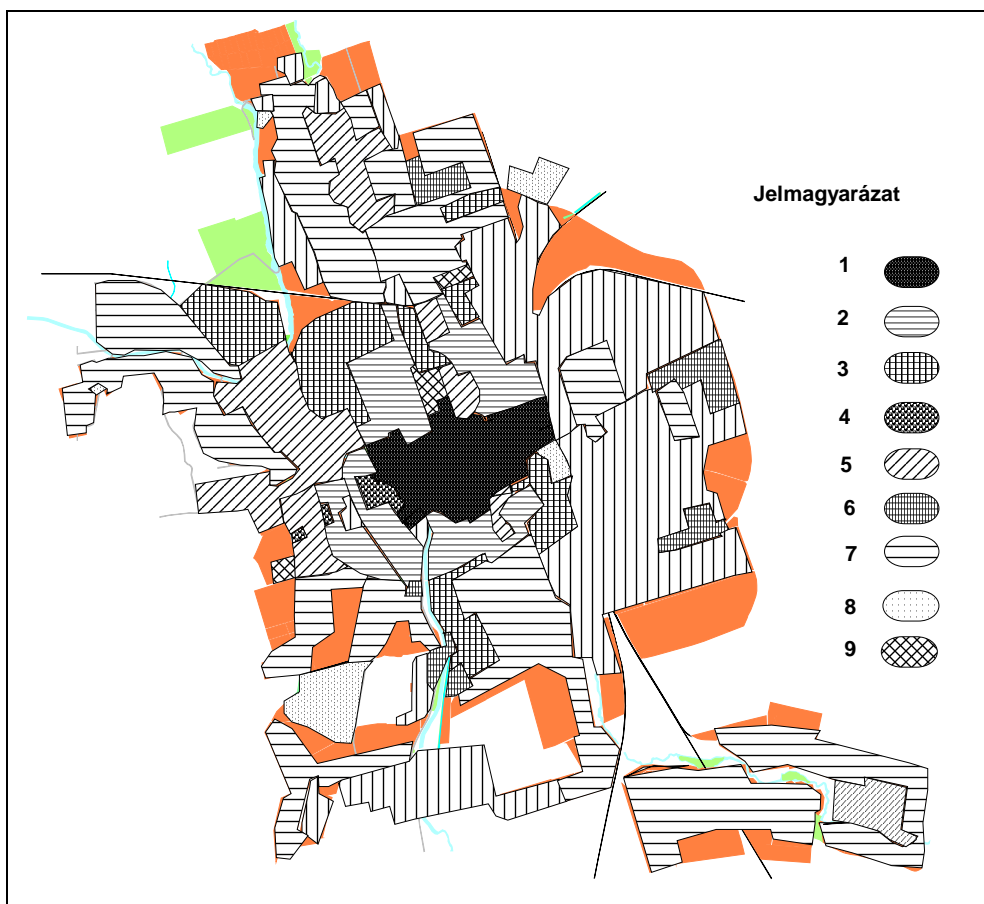
III.5. Településarculat, városszerkezet – funkcionális övezetek²

A lakóterületek beépítési típusa és az intézmények térbeli elhelyezkedése, valamint a népességnek a városon belüli elhelyezkedése, valamint a lakások különböző mutatók szerinti értékelése alapján elkészíthető a város településszerkezete, s lehatárolhatók a különböző funkciókat testesítő övezetek. Szombathely várostestének alakjából és a természetföldrajzi adottságainak is köszönhetően a város a tér minden irányába tudott terjedni, s ezért is az övezetek nagyjából centrikusan helyezkednek el.

A város közepén, nagyjából egybeesve a történelmi városmaggal találjuk a városközpontot. A település nagyságához képest jelentős a kiterjedése. Ide összpontosul a város, központi funkcióinak jelentős hányada, különösen az államigazgatási, pénzügyi, üzleti, kereskedelmi és szolgáltatási funkciók. Itt a beépítés horizontálisan zárt, többnyire többszintes.

² A fejezet teljes mértékben a 2003-ban a város Hosszú távú településfejlesztési koncepciójának helyzetelemző tanulmányból származik.

Szombathely funkcionális övezetei

1=városközpont, 2=belső lakóöv, 3=lakótelepek, 4=oktatási terület, 5=zöldterület, rekreációs övezet, 6=külső bevásárló, kereskedelmi övezet, 7=külső lakóöv, 8=egyéb funkció (laktanya, temető), 9=ipari övezet.

A városközpontot körbe veszi a lazább beépítésű belső lakóöv, ahol jelentősebb központi funkció nem található. Ebben a lakóövből találhatók beemelkedve az oktatási negyed és az egészségügyi, valamint szociális terület intézményei. A belső lakóöv peremén találhatók a közepes- és/vagy magas beépítésű lakótelepek. Ezek a városrészek a legnagyobb népsűrűségűek, itt szintén csak helyi szerepkörű intézmények találhatók.

A város külső, többnyire a története során hozzátartozott egykori falvak területén található a külső lakóövezet, amely horizontálisan kevésbé zárt (főleg családi házas és sorházas beépítésű). A külső lakóöv főleg a város déli és északi részén van, ezeken a részekén is csak az ott lakók ellátását szolgáló intézmények fordulnak elő.

Az ipari öv, a hozzá kapcsolódó közlekedési területekkel, jelentős hányadot foglal el a várostestből. Döntően a település keleti részén, kisebbrészt az északi és a déli városrészekén található. Gyakori, különösen keleten, hogy az ipari üzemek között kisebb telepek vannak beemelkedve. 1990 óta jöttek létre a városból kivezető főbb főútvonalak, és a város körüli körgyűrű mellett az új, főleg kereskedelmi, valamint különböző gazdasági-üzleti szolgáltató intézmények. Ilyen található a 86-os főút és a körgyűrű találkozásánál az ipari öv szélén, a 87-es főút és a körgyűrű környékén, valamint a 86-os főút Körmend felé vezető részén.

Végül öröndetesen nagyrészt foglal el a rekreációs övezet, a zöldterületek és a parkok. A város nyugati részén összefüggő terület található az Oladi lakóteleptől délre egészen a Középhegyi út környékéig.

III.6. Városi szintű SWOT-elemzés³

A SWOT elemzés összefoglalja a város fejlesztését meghatározó legfontosabb tényezőket.

Belső tényezők	
Erősségek	Gyengeségek
Jó földrajzi helyzet; vasúti központ	Közúti elérhetőség
Külföldi tőke markáns jelenléte, kiegyensúlyozott a munkaerőpiac	Regionális szerepkörök gyengülése
Jól működő és kiépült egészségügyi és szociális ellátórendszer	Csökkenő népesség, öregedés
Sok iskola, kiterjedt vonzáskörzet	Csökkenő gazdasági aktivitás, alacsony kvalifikáltságot igénylő munkahelyek
Regionális szerepű intézmények az iskolarendszeren kívüli képzésben	A terciér szektor alacsony súlya
Kulturális sokszínűség, kiépült intézményrendszer	Felsőoktatás és K+F hiányosságai
Idegenforgalmi kínálat és adottságok	Hiányok a turisztikai infrastruktúrában
	Városon kívül születő nagy horderejű gazdasági döntések, erős függőség
Külső tényezők	
Lehetőségek	Veszélyek
Közúti és vasúti fejlesztések „feltáró” hatásai	Demográfiai folyamatok negatív hatásai
Kedvező irányú befektetői döntések	Helyi felsőoktatás feltételrendszerének kedvezőtlen alakulása
Pályázati források bővülése a térség céljaihoz	Nagyüzemek keletre költözése
Nemzetközi kapcsolódási pontok és együttműködési lehetőségek	Regionális szerepkörök további csökkenése
Vonzáskörzet nyílása Burgenland felé	A lignit termelés és az erőmű beindulása

³ A város Területfejlesztési koncepciója alapján, 2006.

IV. Városrészek elemzése

Szombathely városrészeire vonatkozó elemzést KSH Vas Megyei Igazgatósága által 2003-ban kiadott, „A nagyvárosok belső tagozódása – Szombathely” című kiadvány alapján készítettük el. A kiadvány a 2001. évi népszámlálás adataira épül. Nyilván a népszámlálás óta a gazdasági és társadalmi folyamatokban végbe mentek változások, de azok vélhetően nem olyan markánsak, hogy a városrészek közti alapvető különbségeket megváltoztatták volna. A KSH kiadványából következő elemzését kiegészítjük azokkal a fejlesztési szándékokkal, lehetőségekkel, melyeket az egyes városrészek vonatkozásában a településrendezési terv, illetve az azt megalapozó koncepció megfogalmaz. *A városrészek fejlesztési céljaira, megvalósítandó tevékenységekre a lakossági fórumok alapján lehet további javaslatokat tenni.*

IV.1. Városrészek lehatárolása

A lehatárolás a KSH által készített módszertan alapján készült, mely fő szempontjai a területrendezési kapcsolódó fogalmak alapján a beépítettség és a városrész meghatározó funkciói voltak. A városrészek a népszámlálásra használt kisebb körzetekből épülnek fel.

Belváros: Perint patak és a vasútállomás, illetve a Petőfi Sándor utca és a Zrínyi Ilona utca által határolt terület.

Hagyományos beépítésű belső lakóterület, ami körül öleli a belvárost, nyugaton a körút, északon a Derkovits lakótelep és az egykori rohonci vasúti pálya vonalában lehet lehatárolni. A belső lakóterület déli oldala a Szent Flórián körüti lakótelep északi oldalán húzódik, amely kisebb nyúlvánnyal a Hunyadi útig, illetve annak Szent Gellért utcával történő kereszteződéséig terjed.

Lakótelepek:

- Derkovits, a város legnagyobb lakótelepe túlnyomórészt tízemeletes lakóházakkal,
- Joskar-Ola, amelyre inkább ötszintes házak beépítése jellemző,
- Ifjúsági, ahol a régebbi házak zömében téglából, ötszintesen készültek, az újabbak pedig tízemeletesek,
- Oladi, mint a város legfiatalabb, az 1980-as években épült lakótelepe.

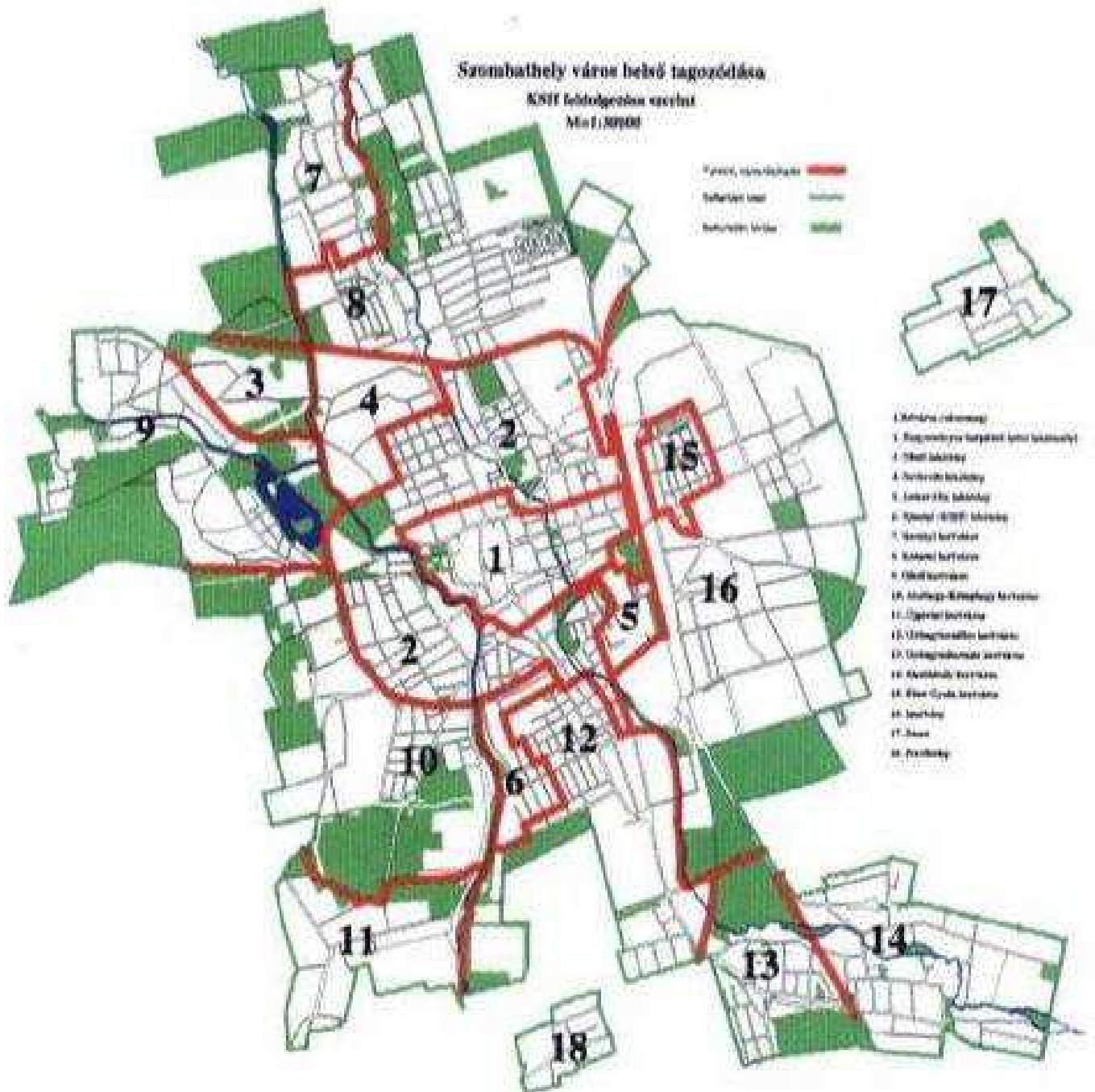
Kertvárosias lakóövezetek: Gyöngyöshermán, Gyöngyöszöllős, Herény, Kámon, Alsóhegy-Középhegy, Újperint, Olad, Szentkirály, Éhen Gyula kertváros a város keleti részén az ipar terület övezete mellett.

Falusias jellegű városrészek: Petőfi-telep, Zanat, melyek nem kapcsolódnak szervesen a belső városrészekhez

Ipari terület a város keleti részén van: Szombathely-Sopron és a Szombathely-Vasvár vasútvonalak, valamint a keleti körgyűrű övezetében terül el.

A következő térképen található az egyes városrészek KSH szerinti lehatárolásai, amit a Településszerkezeti tervet megalapozó tanulmányból emeltünk ki.

A városrészek határai az 1. sz mellékletben, a városrészek adatai a 2. sz mellékletben találhatóak.

IV.2. Belváros

A Belvárost építészeti szempontból viszonylag egységes, a XIX. század végén és a XX. század fordulóján, valamint a két világháború között épült, nagyvárosias jellegű, többlakásos bérházak alkotják. Igazi történelmi belvárosnak csak néhány utca tekinthető a püspöki palota körül. A Belvárosban viszonylag kevés a műemlék és a műemlék jellegű épület.

A belvárosban 11.074 fő lakott 2001-ben, ami a város lakosságának a 13,4 %-a. A lakótelepek után itt a legnagyobb a népsűrűség, 9.096 fő/km². A városrész lakónépessége idősödik, hisz itt az egyik legkiemelkedőbb a 100 gyermek-korúra jutó időskorúak száma, ami 2001-ben 160,5 fő volt, ami szinte magával vonzza az egyszemélyes háztartások magas arányát. Az iskolázottság tekintetében jelentős eltérés nem tapasztalható a városi átlagtól. Foglalkoztatottak aránya az összes lakoshoz képest közel 10 százalékponttal volt alacsonyabb (37,2%), mint a városi átlag, miközben 5 százalékponttal magasabb az inaktív keresők és az eltartottak aránya. Ez leginkább a városrész öregedő korstruktúrájának a következménye. Mindezek mellett a munkanélküliség csak kisebb mértékben haladta meg a városi átlagot.

A város lakóépület állományának 15%-a található a belvárosban. A lakások túlnyomórészt magántulajdonban vannak, miközben a városi átlagnál nagyobb mértékben vannak jelen az önkormányzati tulajdonú lakások (mintegy 720 db). Meglepően alacsony a Belvárosban az összkomfortos lakások aránya, mivel itt a lakások több mint fele egyedi helységfűtéses.

A kereskedelmi üzletek ebben, a központi városrészben vannak a legnagyobb számban jelen, a Savaria Plaza és az elsősorban ipari területen található hipermarketek, raktáráruházak és, valamint a Family Center kivételével gyakorlatilag ide koncentrálódik a város kiskereskedelme, összesen 783 üzlet volt 2001-ben. Más városrészben többnyire a napi fogyasztási cikket árusító élelmiszer jellegű üzletek találhatók. A kiskereskedelem mellett a belváros üzleti életében meghatározók a vendéglátóhelyek, amiből 118 volt, míg a kereskedelmi szálláshelyek közel fele is ebben a városrészben volt. Ezen az arányon ront valamit, hogy 2001 óta bezárt a Savaria szálló, ami a belváros építészeti és funkcionális szempontból is meghatározó, jellegzetes épülete. 2006-ra teljesen átalakult a Fő tér, új térburkolatot kapott, amely emelte a presztízsét és egyúttal vonzóbbá vált a városrész a helyi lakosok, illetve a kereskedelmi üzletek, vendéglátóipari egységek számára.

A városrészben jelentős, alapvetően a római kori múltat megidéző fejlesztéseket hajtottak végre, vagy terveznek az elkövetkezendő időszakban, melyek alapvetően Szombathely város turisztikai vonzerejének javítását célozza.

Megvalósult, megvalósítás alatt lévő fejlesztések

- Fő tér felújítása, térburkolat kicserélése a sétáló utcai övezetben
- Ferences kert turisztikai célú fejlesztése interaktív, a római korban használatos eszközökkel
- Ferences templom, rendház felújítása
- Zsinagógában lévő koncertterem felújítása
- ART mozi belső terének felújítása
- Püspöki palota környezetének megújítása (parkolók, útburkolat, Berzsenyi Főiskola épületének homlokzata)

Továbbá a belváros a helyszíne a nemzetközi jelentőségű, évente egyszer megrendezésre kerülő, számtalan programot tartalmazó Savaria Történelmi Karneválnak.

A kulturális kínálat bővítéséhez kapcsolódik, hogy a város állandó helyet keres a 2007-ben alapított Weöres Sándor színháznak, mely helyszínének a város közgyűlése 2008. januári döntése alapján a Március 15-e teret jelölte ki.

A fentiekén túl a belváros lakótömbjei részben megújultak, így a Fő tér nyugati oldalán lakás és kereskedelmi funkciójú új épülettömb épült, néhány épülettömb felújítás alatt van, miközben nyitott kereskedelmi tér lett az Uránia udvar és a szomszédos Mediterrán udvar. A belváros dél-nyugati részén zajlik továbbá a volt ÉDÁSZ székház helyen a kereskedelmi, szolgáltató egységeknek helyet nyújtó és parkolókat is magában foglaló Magellán center építése.

A belvárosban a szükségeshez képest a rendezési tervben használt (OTÉK szerinti) hivatalos számítások alapján mintegy 5700 férőhellyel kevesebb számú parkoló van, melynek oka, hogy sok közintézmény, kereskedelmi egység az építés helyett pénzben megváltotta az előírt parkolóhelyeket. Nyilván a számítotthoz viszonyítva ténylegesen kevesebb a parkolóhely hiány, mivel a belvárosba érkezők egyszerre több szolgáltatást vesznek igénybe. Parkolás szempontjából, ami talán megoldatlannak tűnik hosszú távon, az a belvárosban dolgozók parkoló igénye. Számukra túlságosan költséges egész napra parkolójegy vásárlása, ugyanakkor az is cél lehet, hogy ösztönözzék őket a tömegközlekedéssel, vagy kerékpárral való munkába járásra. A parkolóhely hiány további parkolóhelyek kiépítését teszi szükségessé, melyek elhelyezése a felszíni területek korlátossága miatt parkolóházakban kívánatos. Az újabb parkolóhelyek létesítésénél figyelembe kell venni a díjfizetés egységességét, mivel a drágább parkolók hátrányban lesznek új parkolóhelyekkel szemben, ami fokozattan érvényes a parkolóházakra, mélygarázsokra.

A városrész fejlesztési lehetőségeit nagymértékben befolyásolja, ha megvalósul az a szándék, hogy a távolsági és helyközi autóbusz pályaudvart az Ady tértől a vasútállomás mellé helyezik. Ezzel a fejlesztéssel a belváros nyugati részében felszabadulna egy jelentős terület, melynek új funkcióját meg kell találni. Az új funkció megtalálását könnyíti, hogy a szomszédos épületből elköltözik a börtön a város szélére, a volt határőr laktanyába, miközben az önkormányzat lehetőségeit korlátozza, hogy a felszabaduló terület a Vasi Volán ZRt tulajdonában van. A pályaudvar áthelyezésével vélhetően valamelyest csökkenni fog a belvárost körülvevő utcák autóbuszforgalma, de a végleges közlekedési hatások az új buszközlekedési forgalom ismerete nélkül nem ítélné meg.

A belvárosban található számos közigazgatási intézmény, így a városháza, az okmányiroda, a megyeháza, továbbá más ügyfélszolgálati tevékenységet is lebonyolító megyei, regionális hatáskörű intézmények (pl. APEH, TB, Munkaügyi Központ, Vidékfejlesztési Hivatal, Levéltár stb.) További közintézmények, mint az általános és középiskolák, az egészségügyi intézmények - a területi igények kiszolgálásától eltekintve - alapvetően a belváros és a belvárost körülvevő hagyományos beépítésű lakóterületek között oszlanak meg.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kereskedelmi üzletek nagy koncentrációja ▪ Felújított Fő tér ▪ Közszolgáltatási intézmények nagy száma ▪ Városi szabadtéri rendezvények jelenléte ▪ Felsőfokú végzettségű lakosok magas aránya 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Idősödő népesség ▪ Parkoló hiány ▪ Műemlék épületek felújítása szükségessége ▪ Foglalkoztatott nélküli háztartások magas aránya

IV.3. Hagyományos beépítésű belső lakóterület

A hagyományos beépítésű belső lakóterület a belvárost öleli körül. A városrész nyugati és déli oldala inkább kisvárosi jellegű, északon pedig ritkább beépítésű utcák találhatóak. E városrészben található az egészségügyi, az oktatási, a kulturális és sportlétesítmények túlnyomó többsége. Csak közülük néhányat kiemelve: Markusovszky kórház és járóbeteg rendelőintézet, MMIK, a Weöres Sándor városi színháznak ideiglenesen helyet adó HEMO, városi sportcsarnok, Haladás sportpálya, a középiskolák többsége.

A népszámlálási adatok szerint a hagyományos beépítésű belső lakóterületeken 14.762 fő lakott, ami a város lakosságának a 18 %-át jelenti. E területek népsűrűsége 4.284 fő/km².

A városrész lakónépessége a belvároséhoz hasonlóan öregszik. A népszámlálás idején az időskorúak száma meghaladta a gyermekekét, az öregedési indexet⁴ tekintve, a belváros és az Éhen Gyula kertváros után e lakóterület áll a harmadik helyen (124,4 fő).

A lakosság elvégzett átlagos osztályszámát tekintve a Belváros mellett, az azt körülölelő hagyományos beépítésű lakóövezet lakossága volt a legiskolázottabb.

A népszámlálás idején ezen a városrészen a foglalkoztatottak aránya 3 százalékponttal volt magasabb (40,4%) a városi átlagnál, munkanélküliek (1,9%) és az eltartottak aránya (25%) megegyezett a városi átlaggal, ellenben az inaktív keresők aránya (32,6%) több mint 6 százalékponttal meghaladta azt. Ez – a belvároshoz hasonlóan - leginkább a városrész öregedő korstruktúrájának a következménye.

Szombathely lakóépület állományának 19%-a található a belső lakóterületen. A Belvárostól kifelé haladva egyre nagyobb hányadot képvisel a magán tulajdonban lévő lakások aránya, amely ezen a városrészen közel 91%. A belvároshoz hasonlóan a hagyományos beépítésű belső lakóterületeken is majdnem teljesen kiépített a közműhálózat. A lakások mintegy fele rendelkezik központi távfűtéssel, míg a másik fele egyedi fűtésű.

⁴ Öregedési index: 100 gyermekkorúra (0-14 éves) jutó időskorúak (65-x éves) száma

A területen számos ipari üzem működött, melyek egy része már bezárt, így a termelő funkció folyamatosan kiszorul a városrészből, miközben a jövő fejlesztései során vélhetően lakó, kereskedelmi, szolgáltatási funkciók megtelepülésére lehet számítani.

A területen található Szombathely belvárosához legközelebbi összefüggő önkormányzati tulajdonban lévő fejlesztési terület, a 11-es Huszár úti volt szovjet laktanya területe. A terület rehabilitációja és új funkciók fejlesztése feltétlenül szükséges a jövőben az önkormányzat szerepvállalásával.

Az Óperint utcában van egy leromlott állapotú 52 lakásos lakóépület, amelyben a lakások szociális alapon vannak bérbeadva. Az épületben, illetve a Körmendi út mentén élők társadalmi helyzetét vizsgálva megállapítható, hogy a város rosszabb státuszú területei közé tartoznak.

Megvalósult, megvalósítás alatt lévő fejlesztések

Savaria Arena, városi sportcsarnok, amely 8 ezer négyzetméteres területen épült, 3500 fő befogadására alkalmas.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nagy számú közszolgáltatási intézmények, iskolák, kulturális létesítmények jelenléte ▪ Számos korábbi fejlesztés megvalósulása ▪ Potenciális fejlesztési területek jelenléte ▪ Belső közlekedési körgyűrű majdnem teljes kiépítettsége 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Idősödő népesség ▪ Foglalkoztatott nélküli háztartások magas aránya ▪ Alacsony komfort fokozatú lakások magas aránya

IV.4. Lakótelepek

IV.4.1.Városrészek összehasonlító elemzése

A négy nagyobb lakótelep (Derkovits, Ifjúsági, Joskar-Ola, Oladi) szigetszerűen helyezkedik el a városban. 2001-ben a város népességének közel negyztizede (30.790 fő) élt itt. Közülük a Derkovits lakótelep volt a legnépesebb, lakosainak száma meghaladta a 13 ezer főt. A népsűrűséget tekintve is a lakótelepek jelentették a város legsűrűbben lakott területeit. A Derkovits lakótelepen négyzetméterenként több mint 18 ezer lakos élt, a Joskar-Olán és az Ifjúsági lakótelepen 15-16 ezer fő, ami az alacsonyabb (5 szintes) épületek magasabb arányával magyarázható. A magas népsűrűség tekintetében kivételt képezett az Oladi lakótelep, amely népsűrűsége 2001-ben nem érte el a 8500 fő/km²-t, mivel e terület a város többi lakótelepéhez viszonyítva nagyobb területen, zöldövezetben terjed el. Ugyanakkor az utóbbi években számos építkezés történt ezen városrészen, amely nagy

valószínűséggel megnövelte a lakónépesség számát, illetve feltehetően a népsűrűséget is.

A lakótelepek az öregedési index alapján eltérő képet mutatnak. A Derkovits lakótelep Szombathely legrégebb, 60-as 70-es években épült lakótelepe. Ezzel szemben az Oladi lakótelep a város legfiatalabb lakótelepe, amely korszerűbb és téglalapítású házai miatt is kedvelt lakónegyed a fiatal házaspárok, kisgyermekes családok körében. Ennek megfelelően míg a Derkovits lakótelepen 100 gyermekkorúra 97 idős korú személy jut - amely a városi átlagot is meghaladja (91 fő) - addig az Oladi lakótelepen ez az érték mindössze 16. Az Oladi lakótelep fiatal korstruktúrája ellenére a lakótelep közül egyedül itt nem található óvoda.

A foglalkoztatottságot tekintve a lakótelepek mutatják a legkedvezőbb helyzetet, a foglalkoztatottak aránya mindenhol meghaladta a városi átlagot (46%). Közülük is a Joskar-Olán (60%) és az Ifjúsági lakótelepen (58%) volt legmagasabb a foglalkoztatottak aránya. A lakótelepek a munkanélküliek és inaktívak arányát tekintve is kedvező képet mutatnak. E szempontból meg kell említeni, hogy a Derkovits lakótelep öregedő korstruktúrája miatt az ott élő inaktívok aránya meglehetősen magas. Továbbá az Oladi lakótelepen a lakótelepre költöző fiatal, gyermekvállalás előtt álló, vagy gyermekes házaspárok miatt magas az eltartottak aránya.

Derkovits lakótelep esetében a kedvezőtlen öregedési index és az inaktívok magas aránya is alátámasztja, hogy az itt élő családok társadalmi jövedelmi viszonyai elmaradnak a szombathelyi átlagtól. Azonban a kerület szociális szempontból közel sem tekinthető leromlott övezetnek. A Derkovitsot a jövedelmi rétegződés szempontjából az alsó-középréteg dominanciája jellemzi, de megtalálhatjuk itt a szegénység szigetszerű jelenségét csakúgy, ahogy a „rejtőzködő” jómódú családokat is.

Szombathely lakóépület állománya a 2001. évi népszámlálás időpontjában 31 ezer lakást foglalt magában, melynek legnagyobb hányadát (39%) a lakótelep képviselték. A lakótelepi otthonok közel fele a Derkovitson, egyötöde az Ifjúsági lakótelepen található. A lakótelepeken teljes körű a közcsatornával és a hálózati vízzel való ellátottság; a lakások többsége központi távfűtést használ (legkisebb arányban, 55,2%-ban az Ifjúsági lakótelep), a többi lakás pedig egyedi fűtésű. A hálózati gázzal való ellátottság szintén magas, egyedül az Oladi lakótelep jelent kivételt, ahol a lakások mindössze 14%-ban van csak vezetékes gáz. Ennek oka, hogy Oladon az otthonok többségében a fűtést és a melegvizet a Távhőszolgáltató Kft biztosítja, a konyhai tűzhely pedig villanyárammal működik.

A legmagasabb komfortfokozatú lakások a lakótelepeken találhatóak. A lakótelepek közül is kimagasló az ellátottság szintje az Oladi és a Joskar-Ola lakótelepen, az előbbiben a lakások 99,5%-a, az utóbbiban pedig 84,1%-a tartozott az összkomfortos kategóriába. A lakótelepekről további értékelést ad a VI. 4.1 fejezet a „Javaslat szociális célú város-rehabilitáció akcióterületére”.

Megvalósult, megvalósítás alatt lévő fejlesztések

A város országos viszonylatban nagy arányban részesült az állami panel program támogatásában:

- Derkovits lakótelepen a házak 23%-ában történt felújítás
- Ifjúsági lakótelepen a házak 55%-ában történt felújítás

IV.4.2.Oladi lakótelep

A város legfiatalabb lakótelepe, amely az 1980-as években épült a város szélén, a Perint patak mentén terül el. A városrész különösen kedvelt a fiatal házaspárok, kisgyermekes családok körében, mivel itt a paneltechnológiával készült házak mellett cseréptetős, beosztásukban változatosabb házgyári elemekből készült vagy téglaeépítésű házak is találhatóak. Ráadásul az Oladi lakótelep a város többi lakótelepéhez viszonyítva nagyobb területen, zöldövezetben terjed el.

Az utóbbi években azonban számos építkezés történt ezen városrészen, amely nagy valószínűséggel megnövelte a lakónépesség számát, illetve feltehetően a népsűrűséget is.

A lakótelepen élők fiatal korstruktúráját mutatja, hogy a népszámlálási adatok alapján, e városrészen élő 100 gyermekkorúra mindössze 16 idős korú személy jut - amely a városi átlagot meg sem közelíti (91 fő). Ennek ellenére a lakótelepen nem található egyetlen óvoda sem, ami az itt élő fiatal családok egyik legnagyobb problémáját jelenti.

Az lakótelepen élők iskolai végzettsége kimagaslóan magas: a tizenöt évesek és idősebb lakosok több mint 98%-a befejezte az általános iskolát, a 18 éves és idősebb középiskolai végzettségűek aránya 58%, a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb korosztály körében pedig az összes városrész közül itt a legmagasabb (21,6%).

Foglalkoztatottság tekintetében is kedvező képet mutat az Oladi lakótelep. Bár a lakótelepre költöző fiatal, gyermekvállalás előtt álló, vagy gyermekes házaspárok miatt magas az eltartottak aránya, az itt élő fiatal és kvalifikáltabb lakosság miatt a munkanélküliségi ráta mindössze 3%.

A legmagasabb komfortfokozatú lakások a lakótelepeken találhatóak, a lakások 99,5%-a tartozik az összkomfortos kategóriába. Az otthonok többségében a fűtést és a meleg vizet a Távhőszolgáltató Kft biztosítja, a konyhai tűzhely pedig általában villanyárammal működik.

A kiskereskedelmi üzletek száma az Oladi lakótelepen messze elmarad a belvárosban található üzletek számától, 1000 lakosra mindössze 6 esik, ezek fele is élelmiszer jellegű üzlet. Ez az adat jól mutatja, hogy a kedvelt, fiatalos városrész inkább csak az itt élők lakhatását szolgálja. Mind a piaci szolgáltatások nagy részét, mind a közszolgáltatásokat (óvoda, bölcsőde, könyvtár, stb) leginkább a belvárosban veszik igénybe az itt élők. Ezt a helyzetet javítja azonban, hogy az Oladi Művelődési Központ több olyan kulturális rendezvénynek is helyet ad egy évben, amely - főként a fiatalokat - a város minden részéről idevonzza.

Az OMK mellett a városrész lakói számára számos kulturális-, szabadidős lehetőséget biztosít az „Új Városliget” – a nyugati városrész gyalogosan is könnyű megközelíthetősége. Itt található a Csónakázó tó, a Tófürdő, a műjégpálya, a fedett uszoda, a termálfürdő, a Kalandváros, a sportliget, a skanzen, melyek komplex rekreációs övezeti fejlesztését jelenleg tervezi a város.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gyermek nagy aránya ▪ Felsőfokú végzettségűek magas aránya ▪ Nagy zöldfelületek ▪ Nagy élelmiszerüzlet (Tesco) jelenléte ▪ Viszonylag jó állapotú társasházak ▪ Magas az összkomfortos lakások aránya ▪ Alacsony a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya ▪ Számos kulturális- és szabadidős programra van lehetőség (OMK) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Óvoda, bölcsőde hiánya ▪ Város nehézkes elérhetősége kerékpáron ▪ Parkolók hiánya ▪ Magas az eltartottak aránya ▪ Gyenge kereskedelmi ellátottság

IV.4.3.Derkovits lakótelep

A város legnagyobb és legrégebb lakótelepe, a Derkovits lakótelep a megyeszékhely észak-nyugati részén helyezkedik el, többségében tízeleteres lakóépületekkel. A 2001. évi népszámlálási adatok alapján a város legnépesebb városrésze a Derkovits lakótelep (a város népességének 16,3%-a él itt), lakosainak száma meghaladja a 13 ezer főt, népsűrűsége pedig a 18 ezer fő/km²-t.

A lakótelep korstruktúrája öregedő, 100 gyermekkorúra 97 idős korú személy jut - amely a városi átlagot is meghaladja (91 fő). Emiatt mind az inaktívok aránya (az itt élők 29%-a), mind az eltartottak aránya (itt élők 21%-a) meglehetősen magas, és az itt élő családok társadalmi jövedelmi viszonyai elmaradnak a szombathelyi átlagtól.

Azonban a kerület szociális szempontból közel sem tekinthető leromlott övezetnek. A Derkovitsot a jövedelmi rétegződés szempontjából az alsó-középréteg dominanciája jellemzi, de megtalálhatjuk itt a szegénység szigetszerű jelenségét csakúgy, ahogy a „rejtőzködő” jómódú családokat is.

A lakótelepi otthonok közel fele a Derkovits lakótelepen található, nagy részük természetes személy tulajdonában van, de az városi önkormányzati lakások aránya meghaladja a 8%-ot.

A lakótelep infrastrukturális ellátottsága jó, teljes körű a közcsatornával és a hálózati vízzel való ellátottság; a lakások többsége (69%) központi távfűtést használ, a többi lakás pedig egyedi fűtésű. A hálózati gázzal való ellátottság szintén magas (98%).

Szombathely országos viszonylatban nagy arányban részesült az állami panel program támogatásában, ezen belül a Derkovits lakótelepen a házak 23%-ában történt felújítás.

A működő vállalkozások 15%-a található a Derkovits lakótelepen, a magas népsűrűség miatt ez mégis alacsonynak mondható. Az 1000 lakosra jutó kiskereskedelmi üzletek száma mindössze 6 db

A szociális-, egészségügyi- és közoktatási ellátás megfelelő a lakótelepen. Szombathely bölcsődei ellátásának jelentős része (7 intézményből 4), illetve háziorvosok nagy része (43-ből 11) is ezen a városrészen koncentrálódik. Emellett van általános iskola, gyermekorvosi rendelő, idősek klubja, valamint a legtöbb óvodai férőhely is itt található. A lakótelepen gimnáziumi, egy szakiskolai középoktatás és művészeti alapoktatás is megtalálható. Kulturális- vagy közösségi intézmény nem található a városrészen, de az Oladi Művelődési Ház, vagy az MMIK könnyen megközelíthető, akár gyalogosan is.

A belvárosból a városrész megközelítése kitűnő, a legtöbb autóbusz járatszám e lakótelepet kapcsolja be a város vérkeringésébe.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közoktatási intézmények (óvodák, iskolák) és bölcsődék magas aránya, ▪ Egy-egy gimnázium és szakiskola is van ▪ Idősek klubja van ▪ Panel program elindult ▪ Jó közlekedési viszony a belvárossal ▪ Lakóközösségek aktívak: nagy számban vesznek részt a panel plussz felújítási programban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Város legrégebbi és legrosszabb állapotú iparosított technológiával épült panel lakásai ▪ Magas a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya ▪ Romló társadalmi státuszú lakótelep ▪ Közterületek elhanyagolt állapota ▪ Nincs kulturális vagy közösségi intézmény ▪ Gyenge kereskedelmi ellátottság és elhanyagolt a kereskedelmi létesítmények állapota

IV.4.4. Joskar-Ola lakótelep

A Joskar-Ola lakótelep építése az 1960-as években, a Derkovits lakótelep után kezdődött meg. A lakótelep a centrumhoz közel található, jellemzően ötszintes beépítésű.

A 2001. évi népszámlálási adatok szerint a lakótelepen összesen 5187 fő él, a népsűrűség magas: 16 ezer fő/km².

Jellemzően a középkorostály él e városrészen, hiszen míg a városban átlagosan 100 felnőtt korú lakosra 21 gyermekkorú jutott, ez az arány e lakótelepen mindössze 16, ugyanakkor 100 felnőtt korúra mindössze 9 65 évesnél idősebb jutott (városi átlag 19).

A Joskar-Ola lakótelepen élők iskolai végzettsége jónak mondható. A tizenöt évesek és idősebb lakosok több mint 98%-a befejezte az általános iskolát, tizennyolc évesek és idősebbek több mint fele pedig legalább középiskolai érettségivel rendelkezik.

A foglalkoztatottságot tekintve Szombathely életében a lakótelepek mutatják a legkedvezőbb helyzetet, de közülük is különösen kiemelkedik a Joskar-Ola, ahol a foglalkoztatottak aránya 60%, jelentősen meghaladva a városi átlagot (46%). Ezzel párhuzamosan az inaktívak és eltartottak aránya (19-19%) az itt élők között 6-7 százalékponttal elmarad a városi átlagtól.

A legmagasabb komfortfokozatú lakások (az Oladi lakótelep mellett) a Joskar-Ola lakótelepen találhatóak, ahol a lakások 84,1%-a tartozik az összkomfortos kategóriába. A lakótelepen teljes körű a közcsatornával és a hálózati vízzel való ellátottság; a lakások túlnyomó többsége (88%) központi távfűtést használ, és a hálózati gázzal való ellátottság szintén magas (92%).

A lakótelep ugyan alapvetően vállalkozás-hiányos területeknek mondhatóak Szombathelyen, a Joskar-Ola mégis kedvezőbb helyzetben van a többi lakóteleppel szemben. Az 1000 lakosra jutó kiskereskedelmi üzletek száma ugyan csak 3, de a belváros közelségéből adódóan ennél sokkal több érhető el viszonylag egyszerűen és gyorsan. A lakótelep mellett működik a vásárcsarnok is.

A városrész infrastrukturális ellátottsága megfelelő: van házi orvosi rendelő, egy nappali ellátást nyújtó idősek klubja (40 fő számára), egy bölcsőde, 3 óvoda, egy általános iskola, és egy gimnázium. Egy óvónőre e lakótelepen jutott a legkevesebb gyermek, de ennek oka, hogy itt működik egy korai fejlesztő óvoda, amely sérült gyermekek ellátásával foglalkozik.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktív korúak és foglalkoztatottak magas aránya ▪ Jó kereskedelmi ellátottság a belváros közelsége miatt ▪ Közoktatási, közösségi intézmények megfelelő jelenléte ▪ Lakóközösségek aktívak: nagy számban vesznek részt a panel plussz felújítási programban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Parkolók hiánya ▪ Piac és a kapcsolódó kereskedelmi létesítmények rossz állapota

IV.4.5. Ifjúsági (KISZ) lakótelep

A mai ifjúságinak nevezett, egykori KISZ lakótelep az 1970-es években, a város déli részén épült. Itt ötszintes téglalapú épületek és tízemeletes panelépületek egyaránt megtalálhatóak.

A 2001. évi népszámlálási adatok szerint a lakótelepen összesen 6664 fő él, a népsűrűség magas: 15 ezer fő/km².

Jellemzően a középkorosztály él e városrészben, hiszen míg a városban átlagosan 100 felnőtt korú lakosra 21 gyermekkorú jutott, ez az arány e lakótelepen nem érte el

a 16-ot, ugyanakkor a 100 felnőtt korúra mindössze 6 65 évesnél idősebb jutott (városi átlag 19).

A lakótelepen élők iskolai végzettsége jónak mondható: mind az általános iskolát befejezett tizenöt éves és idősebb lakosok aránya (97,5%), mind a legalább középiskolai érettségivel rendelkező tizennyolc évesek és idősebbek aránya (51,8%) meghaladja a városi átlagot.

A foglalkoztatottak arányát tekintve a Joskar-Ola lakótelep után (60%) az Ifjúsági lakótelep (58%) mutatja a legkedvezőbb helyzetet, jelentősen meghaladva a városi átlagot (46%). A Joskar-Olához hasonlóan az inaktívak és eltartottak aránya itt is jócskán elmarad a városi átlagtól.

A lakótelepen teljes körű a közcsatornával és a hálózati vízzel való ellátottság; a lakások felében (55%-a) központi távfűtést használnak, míg a lakások másik fele egyedi fűtéses. A hálózati gázzal való ellátottság magas (95%).

A lakótelep alapvetően vállalkozás-hiányos területeknek mondhatóak Szombathelyen, és ez alól a KISZ lakótelep sem kivétel: az 1000 lakosra jutó kiskereskedelmi üzletek száma mindössze 3, miközben a lakótelep mellett található egy nagy kiskereskedelmi üzlet.

A városrész infrastrukturális ellátottsága megfelelő: bár nincs házi orvos, van két gyermekorvos, egy nappali ellátást nyújtó idősek klubja (40 fő számára), egy bölcsőde, 2 óvoda, és egy általános iskola.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none">▪ Panel program alapján lakások több mint 50%-a már megújult▪ Aktív korúak és foglalkoztatottak magas aránya▪ Nagy élelmiszerüzlet (Spar) jelenléte▪ Lakóközösségek aktívak: nagy számban vesznek részt a panel plussz felújítási programban	<ul style="list-style-type: none">▪ Nagyszámú 10 emeletes panel lakásállomány▪ Parkolók hiánya▪ Gyenge kereskedelmi ellátottság

IV.5. Kertvárosias lakóövezetek

IV.5.1. Városrészek összehasonlító elemzése

A kertvárosias lakóövezetek közé az alábbi városrészek tartoznak: Herény, Kámon, Olad kertváros, Újperint, Alsóhegy-Középhegy, Gyöngyösszőlős, Gyöngyöshermán, Szentkirály, Éhen Gyula városrész. A kertvárosias lakóövezetek – a keleti városrész kivételével - a megyeszékhely belterületi határait szegélyezik. Ezek a városrészek egykor önálló falvak voltak, de a falusias településkép csak elvétve maradt meg bennük, a régi épületek lebontása, az új, laza beépítésű családi házak építése révén inkább kertvárosias jelleget öltöttek.

A kertvárosi lakóövezetek összesen 22.625 fő lakott 2001-ben, amely az össznépesség közel 28%-át jelentette. Közülük Kámonban laktak a legtöbben, több

mint 5500-an, legkevesebben pedig Újperinten, 768-an. E városrészek népsűrűsége átlagosan 1300 fő/km² körül alakult. Az Éhen Gyula városrész volt legsűrűbben (5.202 fő/km²), az újperinti a legritkábban (656 fő/km²) lakott kertvárosi terület.

A kertvárosias lakóterületek közül háromban haladta meg az idősök száma a gyermekkorúakét. Rendkívül előregedő városrész - városi viszonylatban is a belváros után áll – az Éhen Gyula kertváros, ahol az öregedési index 164,3 fő. Szentkirály kertvárosban ez 123,9 fő, az Alsóhegy-Középhegy kertvárosban pedig 105,5 fő, ahol többségükben fiatalok laknak az új építésű házakban.

A lakosság iskolázottságát tekintve az Alsóhegy-Középhegy kertvárost érdemes megemlíteni, ahol a lakosság közel 4%-a nem járta ki az első elemi osztályt (a városi átlag 0,25%). A magas arányra magyarázat a Középhegyi úti szociális otthonban élő halmozottan fogyatékos emberek rendkívül alacsony iskolázottsága. Az érettségizettek aránya a városi átlaghoz (50%) képest magasabb volt Herényben, Kámonban és Gyöngyöshermánban (valamint az Olad kertvárosban). Ezzel párhuzamosan a felsőfokú végzettségűek aránya is magasabb volt ezekben a városrészekben (24%, míg a városi átlag 20% volt).

A foglalkoztatottak, az inaktívak és az eltartott aránya a kertvárosi területeken a városi átlaghoz hasonlóan alakult. A munkanélküliek arányát tekintve azonban elmondható, hogy az Újperint és az Éhen Gyula kertváros kivételével mindenhol alacsonyabb ez az arány, mint a városi átlag. Ennek legfőbb oka, hogy a kertvárosok az életkor és a képzettség tekintetében nagyon kedvező adatokat mutatnak.

Összességében elmondható, hogy a kertvárosok az itt élő családok jövedelmi viszonyainak tükrében a város egyik legjobb helyzetben lévő lakóterületei.

Szombathely lakóépület állományának összesen 24%-a található a kertvárosokban. Az 1970-1980-as évek intenzív lakásépítései eredményeként bővült a tágasabb, több szobával rendelkező otthonok aránya. A népszámlálás idején a három és annál több szobás lakások aránya elérte a 41%-ot, melyek zömében a családi házas beépítésű kertvárosi részekben találhatók.

A magántulajdonban lévő lakások aránya ezen a területen elérte a 97%-ot. A kertvárosok közműellátottsága majdnem teljes körű. Újperint, Gyöngyöshermán, és Szentkirály kertvárosokban a közcsatorna-hálózat nem teljesen kiépített, itt inkább házi tárolókat, derítőket használnak. Szombathelyen a lakások 0,4%-a esetében a víznyerés csak a lakáson kívül, a telken biztosított; e lakások többsége a város külső peremrészein elhelyezkedő városrészekben található (Újperint, Szentkirály).

A kertvárosban a lakások 73%-a összkomfortos, amely annak is köszönhető, hogy a néhány kertváros újonnan beépült részeiben (Kámon, Gyöngyösszöllős, Gyöngyöshermán) a korszerű etázzsfűtést alkalmazzák.

Tervezés alatt lévő fejlesztések

„Új Városliget” – a nyugati városrész komplex rekreációs övezeti fejlesztése: a Csónakázó tavat, a Tófürdőt, a Műjégpályát, a Fedett uszodát, a Termálfürdőt, a Kalandvárost, a Sportligetet, a Skanzent, egy kempinget, két szállodát, vendéglátóhelyeket és sportpályákat magába foglaló összefüggő területnek – a szükséges egyedi beruházásokon túlmutató - komplex rekreációs övezeti fejlesztése

IV.5.2. Herény kertváros

Herény kertváros Szombathely legészakabbra fekvő városrészre, amelyet az alábbi utcák határolnak:

Perint patak – (Vízöntő utca – Bertalanffy M u. – Hóvirág u. – Tulipán u.) - Görgey Artúr utca – Vajdahunyad tér – Szent Imre Herceg u. – belterületi határ – Perint patak.

2001-ben 1 690 fő élt Herény kertvárosban, Szombathely lakosságának 2,1%-a, amellyel a második legalacsonyabb lakónépeségű kertvárosias övezete volt a városnak. Népsűrűsége 879 fő / km², amely alig egyharmada az átlagos városi népsűrűségnek. A népesség korcsoportos megoszlását tekintve Herényben a 100 felnőttkorú lakosra jutó gyermekkorúak (24,5 fő) száma meghaladja az időskorúakét (17,9 fő), így a városrész korösszetétele megfelelő.

Az általános iskolát elvégzettek arányát tekintve a városrész lakossága a városi átlag körüli értéket mutatta Herény kertváros (93,6%), míg az érettségivel (57,9%), illetve a felsőfokú végzettséggel rendelkezőké (24,3%) közel 7 százalékponttal meghaladta a városi átlagot.

A 2001-ben mért foglalkoztatottsági (60,5%) és aktivitási arány (62,3%) is mintegy két százalékponttal alakult kedvezőbben Herény kertvárosban, mint a város egészére összesített mutató. Ennek megfelelően a városrészi munkanélküliségi ráta (2,9%) is kedvezőbben alakult, mint a városi mutató (4%). A foglalkoztatottakon belül kiemelkedően magas (31,6%) a vezető, értelmiségi foglalkozásúak aránya a kertvárosban élők között, amely mintegy 10 százalékponttal meghaladja a városi átlagot is. Ez arra enged következtetni, hogy a városrészben élő családok jövedelmi helyzete jobb, mint a város egyéb területein élőké. Városi összehasonlításban (városi átlag: 1,1%) kiugróan magas a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya (4,9%), ami feltehetően a korábbi községi foglalkoztatási forma fennmaradásának köszönhető.

Herény kertváros 525 lakásával a harmadik legalacsonyabb lakásállományú városrész. A kertváros közműellátottsága majdnem teljes körű, ennek megfelelően az összkomfortos lakások aránya (77,6%) meghaladja a városi átlagot (63,4%).

A gazdasági aktivitást tekintve a kertvárosban az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 220, ami több mint kétszerese a városi átlagnak. A működő vállalkozások 70%-a a szolgáltatási jellegű ágazatokban aktív, valamint kb. fele társas és fele egyéni vállalkozás.

2002-es KSH felmérés szerint a kertvárosban összesen 15 darab kiskereskedelmi üzlet volt, ami a kertvárosias területekkel összehasonlítva igen alacsony adat (harmadik legkevesebb). Az üzletek egyharmada volt élelmiszer jellegű. A vendéglátóhelyek száma városi összehasonlításban is igen kevés (3 darab), míg kereskedelmi szálláshely nincs is.

Közszolgáltatások nem elérhetők a városrészben, ezek a városrész lakossága számára elsősorban a belvárosban érhető el.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ magas a felsőfokú végzettségűek aránya ▪ fiatal, jó korösszetételű lakosság ▪ relatív jó jövedelmi helyzetben élő lakosság 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcióhiányos városrész: közszolgáltatások nem elérhetők a lakosság számára, vendéglátóhelyek száma alacsony a városrészben

IV.5.3.Kámon kertváros

Kámon kertváros Herény kertváros és a Derkovits lakótelep közé beékelődve, Szombathely északi részén fekszik, határait az alábbi utcák alkotják:

Perint patak – Görgey Artúr utca – Vajdahunyad tér Szent Imre Herceg u. – belterületi határ - Söptei út - – Pinkafői u. – Alsóőr u. – Lipp Vilmos u. - 768 hrsz. út – 1636/5 hrsz. Út.

Népszámláláskor 5 508 fő élt Kámonban, Szombathely lakosságának 6,7%-a, amellyel a legnépesebb kertvárosias övezete volt a városnak. Népsűrűsége 1 629 fő / km². A népesség korösszetétele hasonlóan fiatalosodó, mint Herényben: a 100 felnőttkorú lakosra jutó gyermekkorúak (19 fő) száma meghaladja az időskorúak (14,2 fő) számát.

Az általános iskolát elvégzettek arányát tekintve a városrész lakossága a városi átlag körüli értéket mutatta Kámon kertvárosban (95,7%), míg az érettségivel (58,6%), illetve a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (24%) több mint 7, illetve 6 százalékponttal meghaladta a városi átlagot.

A 2001-ben mért foglalkoztatási (64,8%) és aktivitási arány (66,5%) is több mint 6 százalékponttal alakult kedvezőbben Kámonban, mint a város egészére összesített mutató. Ennek megfelelően a városrészi munkanélküliségi ráta (2,5%) is kedvezőbben alakult, mint a városi mutató (4%). A foglalkoztatottakon belül a városi átlagot (21,5%) meghaladó a vezető, értelmiségi foglalkozásúak aránya (27,3%) a kertvárosban élők között, amely arra enged következtetni, hogy a városrészben élő családok jövedelmi helyzete jobb, mint a város egyéb területein élőké.

Kámon kertváros 1 679 lakásával a második legmagasabb lakásállományú városrész. A kertváros közműellátottsága majdnem teljes körű, ennek megfelelően az összkomfortos lakások aránya (82,9%) jelentősen meghaladja a városi átlagot (63,4%).

A kertvárosban az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 136, ami kb. 25%-kal több mint a városi átlag. A működő vállalkozások közel 80%-a a szolgáltatási jellegű ágazatokban aktív, valamint közel kétharmada a vállalkozásoknak egyéni vállalkozás.

2002-es KSH felmérés szerint a kertvárosban összesen 78 darab kiskereskedelmi üzlet volt, ami a kertvárosias területekkel összehasonlítva a legmagasabb adat. Az üzletek mintegy egyharmada volt élelmiszer jellegű. A vendéglátóhelyek száma városi összehasonlításban is igen sok (32 darab): a Belváros és a belső

lakóterületek kiugró statisztikáit követően Kámonban található a legtöbb vendéglátóhely a városban. Ezzel összefüggésben található kereskedelmi szálláshely is a városrészben.

Közszolgáltatások közül az óvodai és az általános iskolai oktatás érhető el a városrészben, egészségügyi és szociális ellátási formák ugyanakkor nem.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ magas a felsőfokú végzettségűek aránya ▪ a foglalkoztatott nélküli háztartások alacsony aránya, illetve kedvező foglalkoztatási és aktivitási arány ▪ a népesség korösszetétele kedvező ▪ kiskereskedelem és vendéglátás jelenléte 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ egészségügyi és szociális ellátási formák nem elérhetők a városrészben

IV.5.4.Olad kertváros

Olad kertváros Szombathely nyugati oldalán terül el, a hagyományos beépítésű belső lakóterületek, valamint az Oladi és Derkovits lakótelep közvetlen szomszédságában. A városrészt határoló utcák az alábbiak:

Dolgozók útja – Perint patak – Bartók Béla körút – Jégpince utca – Kétrózsa köz – Homok utca – belterületi határ

Népszámláláskor 2 462 fő élt Olad kertvárosban, Szombathely lakosságának 3%-a, amellyel a harmadik legnépesebb kertvárosias övezete volt a városnak. Népsűrűsége 818 fő / km², ezzel a második legritkábban lakott kertvárosi terület. A népesség korösszetétele kiegyensúlyozott: a 100 felnőttkorú lakosra jutó gyermekkorúak (22,1 fő) száma és az időskorúak (20,1 fő) jut.

Az általános iskolát elvégzettek (93,1%), illetve az érettségivel rendelkezők arányát (51,4%) tekintve a városrész lakossága a városi átlagnak megfelelő értékeket mutat, míg a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (21,3%) közel 3,5% százalékponttal meghaladta a városi átlagot.

A 2001-ben mért foglalkoztatási (52,8%) és aktivitási arány (54,3%) is mintegy 6 százalékponttal maradt el Olad kertvárosban a város egészére összesített mutatótól. A foglalkoztatottakon belül a városi átlagot (21,5%) meghaladó a vezető, értelmiségi foglalkozásúak aránya (27,8%) a kertvárosban élők között, amely arra enged következtetni, hogy a városrészben élő családok jövedelmi helyzete jobb, mint a város egyéb területein élőké.

Olad kertváros lakásállománya 773 lakás. A kertváros közműellátottsága majdnem teljes körű, ennek megfelelően az összkomfortos lakások aránya (78,3%) meghaladja a városi átlagot (63,4%).

A kertvárosban az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 147, ami kb. 35%-kal több mint a városi átlag. A működő vállalkozások mintegy 80%-a a szolgáltatási jellegű ágazatokban aktív. A vállalkozási formák tekintetében mintegy 50-50%-ra tehető az egyéni és a társas vállalkozások aránya.

2002-es KSH felmérés szerint a kertvárosban összesen 68 darab kiskereskedelmi üzlet volt, ami a kertvárosias területekkel összehasonlítva a második legmagasabb adat. Minden harmadik üzlet ruházati jellegű, illetve egy gyógyszertár is található a városrészben. A vendéglátóhelyek száma városi összehasonlításban is igen magask (26 darab).

Közszolgáltatások közül az óvodai és a szakiskolai és középiskolai iskolai oktatás érhető el a városrészben, egészségügyi és szociális ellátási formák ugyanakkor nem.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ magasabb a felsőfokú végzettségűek aránya ▪ relatív magas a városrészi gazdasági aktivitás 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alacsony foglalkoztatási és aktivitási arány ▪ magas az egyén vállalkozások aránya a működő vállalkozások között

IV.5.5. Alsóhegy-Középhegy kertváros

Alsóhegy-Középhegy kertváros délnyugatról határolja a hagyományos beépítésű belső lakóterületeket. Lehatárolását az alábbi utcák adják:

Homok utca –Kétrózsa köz – Jégpince utca – Jókai Mór utca – Brenner Tóbiás körút – Körmendi út – Külső Pozsonyi út – Pap árok belüli terület (utóbbi két utca teljes egészében Újperinthez tartozik.

Népszámláláskor 2 409 fő élt a városrészben, Szombathely lakosságának 3%-a, amellyel a város népesebb kertvárosias övezeteihez tartozott (negyedik legnépesebb. Népsűrűségét tekintve azonban a ritkán lakottabb kertvárosias övezetek sorolható 853 fő / km² népsűrűségével. A népesség korösszetételét tekintve bár a 100 felnőttkorú lakosra jutó gyermekkorúak (27 fő) száma alig marad el az időskorúak (28,5 fő) száma mögött, igen magas az öregedési index: 100 gyermekkorú lakosra 105,5 időskorú jut.

A lakosság képzettségét tekintve Alsóhegy-Középhegy statisztikai jelentős hátrányt mutatnak a városi átlaghoz mérten, amit indokolhat a városrészben lévő bentlakásos szociális létesítmény is. A 10 éven felüli lakosoknak 3,76%-a még az általános iskola első évfolyamát végezte az. A városrész lakosságának általános iskolát elvégzett (87,4%), illetve érettségivel rendelkező aránya (43,9%) is mintegy 7 százalékponttal alacsonyabb a megfelelő városi átlaghoz viszonyítva, míg a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (16,1%) közel 2% százalékponttal maradt el a városi átlagtól.

A 2001-ben mért foglalkoztatási (54,2%) és aktivitási arány (56,3%) is mintegy 4 százalékponttal maradt el Alsóhegy-Középhegyen a város egészére összesített mutatótól. Kiugróan magas ugyanakkor a 100 foglalkoztatottra jutó inaktív kereső és eltartott száma (146 fő), ami részben a népesség korösszetételéből is következik. A foglalkoztatottak egynegyede vezető, értelmiségi foglalkozású.

Alsóhegy-Középhegy kertváros lakásállománya 794 lakás. A kertváros közműellátottsága majdnem teljes körű, ennek megfelelően az összkomfortos lakások aránya (71,2%) meghaladja a városi átlagot (63,4%).

A kertvárosban az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 130, ami mintegy 20%-kal több mint a városi átlag. A működő vállalkozások mintegy 70%-a a szolgáltatási jellegű ágazatokban aktív. A vállalkozási formák tekintetében mintegy 60-40%-ra tehető az egyéni és a társas vállalkozások aránya.

2002-es KSH felmérés szerint a kertvárosban összesen 26 darab kiskereskedelmi üzlet volt, ami a kertvárosias területekkel összehasonlítva a második legalacsonyabb adat. Minden negyedik üzlet élelmiszer jellegű, illetve egy gyógyszertár is található a városrészben. A vendéglátóhelyek száma 14 a városrészben, illetve található kereskedelmi szálláshely is a városrészben.

Alsóhegy-Középhegyen 3 házi orvos és 2 házi gyermekorvos praktizál, illetve található egy 100 férőhelyes óvoda is.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Öregedő népesség ▪ Magas az inaktív keresők és eltartottak aránya a foglalkoztatottakhoz képest 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az általános iskolai végzettségűek magas aránya ▪ magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül ▪ a Körmendi út mellet vannak alacsony státuszú területek

IV.5.6.Újperint kertváros

Újperint kertváros Szombathely legdélnyugatibb részén fekszik, délről határolja Alsóhegy-Középhegy kertvárost, az alábbi lehatárolások mentén:

Pap árok – külső Pozsonyi út – Körmendi út – belterületi határ.

Népszámláláskor 768 fő élt városrészben, Szombathely lakosságának 0,9%-a, amellyel Újperint a város legalacsonyabb népességszámú városrésze. A népsűrűség 656 fő / km², ennél csak Ipartelep népsűrűsége kisebb. A népesség korösszetétele kedvező: a 100 felnőttkorú lakosra jutó gyermekkorúak (25 fő) száma meghaladja az időskorúak (16 fő) számát, és a 100 gyermekkorú lakosra jutó időskorúak száma 64.

A lakosság képzettségét tekintve Újperint statisztikai jelentősen elmaradnak a városi átlagtól a középiskolai érettségivel rendelkezők arányát tekintve (33%), továbbá még nagyobb az elmaradás az egyetemi végzettséggel rendelkezők arányát tekintve (8,5%). A városrész lakosságán belül az általános iskolát elvégzettek aránya (91,8%) mintegy 3 százalékponttal alacsonyabb a megfelelő városi átlaghoz viszonyítva.

A 2001-ben mért foglalkoztatási (54,3%) arány mintegy 4 százalékponttal maradt el Újperint kertvárosban a város egészére összesített mutató, az aktivitási arány (59,7%) a városi átlag körüli. Kiugróan magas volt ugyanakkor a városrészben a munkanélküliségi ráta (9%). A foglalkoztatottak 43,8%-a ipari, építőipari területen aktív, amellyel Ipartelep városrészt követően Újperinten a legmagasabb az ipari területű foglalkoztatottság.

Alsóhegy-Középhegy kertváros rendelkezett 2001-ben a legalacsonyabb lakásállománnyal (228 lakás). A kertváros közműellátottsága hiányos, amit mutat a komfort nélküli lakások magas aránya is (8,7%), ez az érték közel ötszöröse a városi átlagnak (1,8%).

A kertvárosban az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 73, ami alig kétharmada a város egészére vonatkozó mutatónak. A működő vállalkozások mintegy fele a szolgáltatási jellegű ágazatokban aktív. A vállalkozási formák tekintetében mintegy 60-40%-ra tehető az egyéni és a társas vállalkozások aránya.

A városrész funkcióellátottsága alacsony. A 2002-es KSH felmérés szerint a kertvárosban összesen 6 darab kiskereskedelmi üzlet, illetve 2 vendéglátóhely volt. Kereskedelmi szálláshely, illetve közszolgáltatási funkció nincs a városrészben.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A kedvező korösszetételű népesség ▪ Hiányos közműellátottság, a komfortnélküli lakások magas aránya 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alacsony a közép és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya ▪ A városrész funkcióellátottsága alacsony

IV.5.7. Gyöngyösszöllős kertváros

Gyöngyösszöllős kertváros Szombathely dél részén fekszik, délről határolva a hagyományos beépítésű belső lakóterületeket az alábbi utcák mentén lehatárolva:

Belterületi határ – Vasútvonal (Szentgotthárd – Giraz) – 86-os út – Gyöngyös patak – Szent Gellért utca – Szőlősi sétány – Négyesi utca – Rumi út – Krúdy Gyula utca – Jászai Mari utca – Budai Nagy Antal utca – Kőrösi Csoma Sándor utca – Gábor Áron utca – Kismarton utca – Fogaras utca – Móra Ferenc utca – Diófa utca – Újvilág utca – Perint patak

Népszámláláskor 4 492 fő élt a városrészben, Szombathely lakosságának 5,5%-a, amellyel a város második legnépesebb kertvárosias övezete. Népsűrűségét tekintve is a második legsűrűbben lakott terület a kertvárosias övezetek között 2 121 fő / km² népsűrűségével. A népesség korösszetételét tekintve fennáll az elöregedés veszélye: a 100 felnőttkorú lakosra jutó gyermekkorúak száma (21,9 fő) megegyezik az időskorúak (21,8 fő) számával, és igen magas az öregedési index is: 100 gyermekkorú lakosra 99,6 időskorú jut.

A lakosság képzettségét tekintve Gyöngyösszöllős statisztikái a városi átlag körüli értékeket mutatnak. Szintén a városi átlag körüli értékek mutathatók ki a 2001-ben mért foglalkoztatási (58,1%) és aktivitási arány (60,3%) tekintetében is.

Gyöngyösszöllős kertváros lakásállománya 1 593 lakás, lakásállomány tekintetében Gyöngyösszöllős a második legnagyobb kertvárosi lakóövezet Szombathelyen.

A kertvárosban az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 105, ami megegyezik a városi átlaggal. A működő vállalkozások mintegy háromnegyede a szolgáltatási jellegű ágazatokban aktív. A vállalkozási formák tekintetében mintegy kétharmada egyéni vállalkozás és egyharmada társas vállalkozás.

2002-es KSH felmérés szerint a kertvárosban összesen 52 darab kiskereskedelmi üzlet és 17 vendéglátóhely volt, kereskedelmi szálláshely nincs a városrészben.

Gyöngyösszöllősen 4 házi orvos praktizál.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kiskereskedelem és vendéglátás jelenléte ▪ egészségügyi ellátás elérhetősége 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

IV.5.8. Gyöngyöshermán kertváros

A Szombathely délkeleti részén fekvő Gyöngyöshermán Szentkirály kertvárossal határos és az alábbi utcák által került lehatárolásra:

Vasútvonal (Szentgotthárd – Graz) – 86-os út – vasútvonal (Zalaegerszeg – Nagykanizsa) – belterületi határ.

Népszámláláskor 1 719 fő élt városrészben, Szombathely lakosságának 2,1%-a. A népsűrűség 1 541 fő / km², ami a kertvárosias övezetek között relatív magas. A népesség korösszetétele kedvező: a 100 felnőttkorú lakosra jutó gyermekkorúak (22 fő) száma több mint háromszorosa az időskorúak (7 fő) számának, és a 100 gyermekkorú lakosra jutó időskorúak száma is csak 31,6 fő.

A lakosság képzettségét tekintve Gyöngyöshermán statisztikái a városi átlag körüli értékeket mutatnak.

A 2001-ben mért foglalkoztatási (66,5%) és aktivitási arány (68%) is több mint 8 százalékponttal alakult kedvezőbben Gyöngyöshermán kertvárosban, mint a város egészére összesített mutató. Ennek megfelelően a munkanélküliségi ráta is itt volt a legalacsonyabb (2,2%).

2001-ben a kertváros lakásállománya városi összehasonlításban relatív kicsi volt (486 lakás). A kertváros közműellátottsága majdnem teljes körű, ennek megfelelően az összkomfortos lakások aránya (91,6%) meghaladja a városi átlagot (63,4%), illetve a komfort nélküli lakások aránya is Gyöngyöshermánban a legalacsonyabb (0,8%).

A kertvárosban az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 131, ami mintegy 20%-kal haladja meg a város egészére vonatkozó mutatót. A működő vállalkozások mintegy háromnegyede a szolgáltatási jellegű ágazatokban aktív. A vállalkozási formák tekintetében mintegy 60-40%-ra tehető az egyéni és a társas vállalkozások aránya.

A városrész funkcióellátottsága alacsony. A 2002-es KSH felmérés szerint a kertvárosban összesen 15 darab kiskereskedelmi üzlet, illetve 4 vendéglátóhely volt. Kereskedelmi szálláshely, illetve egészségügyi, szociális ellátó hely nincs a városrészben, ahogyan közoktatási funkció sincs.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatott nélküli háztartások alacsony aránya ▪ kedvező a népesség korösszetétele ▪ kedvező foglalkoztatási és aktivitási arány 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a városrész funkcióellátottsága alacsony

▪ összkomfortos lakások magas aránya	

IV.5.9.Szentkirály kertváros

Szentkirály kertváros Szombathely legdélekeletibb részén fekszik. Gyöngyöshermán kertvárostól az alábbiak szerint határolható el

A Zalaegerszeg – Nagykanizsa vasútvonaltól keletre

Népszámláláskor 1 719 fő élt városrészben, Szombathely lakosságának 2,1%-a. A népsűrűség 909 fő / km². A népesség öregedő: a 100 felnőttkorú lakosra jutó gyermekkorúak (19,6 fő) száma alacsonyabb az időskorúaké (24,3 fő) számának, valamint a 100 gyermekkorú lakosra jutó időskorúak száma is 123,9 fő.

A lakosság képzettségét tekintve Szentkirály statisztikái jelentősen elmaradnak a városi átlagtól: a középiskolai érettségivel rendelkezők arányát tekintve (34,2%), illetve az egyetemi végzettséggel rendelkezők arányát tekintve (9,6%) is. A városrész lakosságán belül az általános iskolát elvégzettek aránya (89,5%) is több mint 5 százalékponttal alacsonyabb a megfelelő városi átlaghoz viszonyítva.

A 2001-ben mért foglalkoztatási (55,3%) és aktivitási arány (57,3%) is mintegy 3 százalékponttal marad el Szentkirály kertvárosban a város egészére összesített mutatótól.

2001-ben a kertváros lakásállománya városi összehasonlításban relatív kicsi volt (499 lakás). A lakott lakások közül Szentkirály kertvárosban a legmagasabb a komfort nélküli lakások aránya (10,5%), ami utal arra is, hogy a közműhálózat kiépítettsége hiányos a városrészben.

A kertvárosban az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 89, ami mintegy 20%-kal marad el a város egészére vonatkozó mutatótól. A működő vállalkozások mintegy 70%-a a szolgáltatási jellegű ágazatokban aktív. A vállalkozási formák tekintetében egyéni vállalkozások adják a működő vállalkozások több mint kétharmadát.

A városrész funkcióellátottsága alacsony. A 2002-es KSH felmérés szerint a kertvárosban összesen 15 darab kiskereskedelmi üzlet, 7 vendéglátóhely és mintegy 50 kereskedelmi szálláshely volt. Egészségügyi, szociális ellátó hely nincs a városrészben, a viszont található a Szentkirályon egy 100 férőhelyes óvoda.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Óvoda elérhetősége a városrészben 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ idősödő lakosság ▪ az általános iskolai végzettségűek magas, illetve a közép- és felsőfokú képzettséggel rendelkezők alacsony aránya ▪ a városi átlagtól kedvezőtlenebb aktivitás és foglalkoztatás ▪ magas a komfort nélküli lakások aránya

IV.5.10. Éhen Gyula kertváros

Éhen Gyula kertváros a város keleti felén, az Ipartelep városrészbe beékelődve található, lehatárolása az alábbi utcák mentén történt:

Alkotás utca – Sas utca – Zanati út – Vépi út – Ikervár utca – Zanati út – Bártfa utca – Hámor u. – Vas u. – Alkotás u.

Népszámláláskor 1 858 fő élt városrészben, Szombathely lakosságának 2,3%-a. A népsűrűség 5 202 fő / km², amivel Éhen Gyula kertváros a legsűrűbben lakott kertvárosi övezet Szombathelyen. A népesség jellemzően előregedő: a 100 felnőttkorú lakosra jutó gyermekkorúak száma (17,7 fő) jelentősen elmarad az időskorúak számától (29,17 fő). Továbbá az öregedési index is igen magas: 100 gyermekkorú lakosra jutó időskorúak száma 164,3 fő.

A lakosság képzettségét tekintve Éhen Gyula kertváros statisztikái elmaradnak a városi átlagtól: a középiskolai érettségivel rendelkezők arányát tekintve (39,3%), illetve az egyetemi végzettséggel rendelkezők arányát tekintve (9,6%) is. A városrész lakosságán belül az általános iskolát elvégzettek aránya (92,3%) viszont a városi átlag körüli értéket mutat.

A 2001-ben mért foglalkoztatási (51,4%) és aktivitási arány (55%) is 6 százalékpont körüli értékkel gyengébb a városrészben, mint a város egészére összesített mutató.

2001-ben a kertváros lakásállománya 701 lakás volt. A kertváros közműellátottsága mutat hiányosságokat, hiszen az összkomfortos lakások aránya városi összehasonlításban itt a legalacsonyabb, csupán 37,8%.

A kertvárosban az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 96, ami mintegy 10%-kal marad el a város egészére vonatkozó mutatótól. A működő vállalkozások mintegy 70%-a a szolgáltatási jellegű ágazatokban aktív. A vállalkozási formák tekintetében mintegy 50-50%-ra tehető az egyéni és a társas vállalkozások aránya.

A 2002-es KSH felmérés szerint a kertvárosban összesen 34 darab kiskereskedelmi üzlet és 13 vendéglátóhely volt, kereskedelmi szálláshely nem volt a városrészben.

Éhen Gyula kertvárosban 3 házi orvos praktizál, illetve található egy 75 férőhelyes óvoda is.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none">Orvosi ellátás és óvoda elérhetősége a városrészben	<ul style="list-style-type: none">idősödő lakossága közép- és felsőfokú végzettségűek aránya elmarad a városi átlagtólnagyon alacsony az összkomfortos lakások aránya

IV.6. Falusias jellegű városrészek

IV.6.1. Városrészek összehasonlító elemzése

A belső városrészhez nem kapcsolódó, falusias jellegű településrészt mindössze két helyen Zanaton és Petőfitelepen találunk Szombathelyen. A két városrészen

összesen 1321 fő élt, népsűrűségük a kertvárosokhoz hasonlóan átlagosan 1300 fő/km² körül alakult.

E falusias jellegű városrészekben nem jellemző a népesség elöregedése, a gyermekkorúak száma alacsonyabb, mint az időseké. Az öregedési index mindkét helyen 40 fő alatt van, melynek oka a várostól távolabb, az agglomerációban lakóhelyet kereső családok egyre magas száma. Zanat megítélése sokat javult az elkerülő út megépülése óta, az átmenő forgalom helyett egy kis csendes falusi élet fogadja az ott élőket.

A lakosság elvégzett átlagos osztályszámát tekintve az Ipartelep mellett, a Petőfitelep lakossága volt a legkevésbé iskolázott.

Foglalkoztatottak aránya hasonlóan alakult (45-46%), mint a városi átlag, miközben az inaktív keresők aránya 6-7 százalékponttal volt alacsonyabb, az eltartottak aránya pedig 6-7 százalékponttal volt magasabb, mint a városi átlag. Mindezek mellett a munkanélküliség Zanaton csak kisebb mértékben, Petőfitelepen ennél nagyobb mértékben (3,2%) haladta meg a városi átlagot.

Szombathelyen a mezőgazdaság súlya sohasem volt jelentős, de a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya az átlagost messze meghaladja a város peremén elhelyezkedő körzetekben, és főleg a falusias jellegű városrészekben.

A város e területein a magánszemélyek által birtokolt lakások aránya elérte a 97%-ot, de fontos kiemelni a Petőfitelepet, ahol minden lakást természetes személy birtokolt. A közcsatornázottság tekintetében Petőfitelep mutatja a legkedvezőtlenebb képet: itt a lakások csak kétharmada kapcsolódott a fővezetékhez.

Petőfitelep vállalkozáshiányos területnek mondható, mind a vállalkozók száma, mind a kiskereskedelmi üzletek száma alacsony.

Sem Zanaton, sem Petőfitelepen nincs oktatási-nevelési intézmény.

IV.6.2. Zanat

Zanat annak köszönheti falusias településképének megőrzését, hogy egyrészt viszonylag későn, 1969-ben csatolták Szombathelyhez, másrészt a távolság miatt nem olvadt össze a belső övezettel. Ma már egyre inkább a várostól távolabb, az agglomerációban lakóhelyet kereső családok költöznek ide, és ezt a tendenciát csak növelheti a megépített elkerülő út, amely hatására az átmenő forgalom helyett egy kis csendes falusi élet fogadja az odaköltözőket. Évek óta megfigyelhető, hogy a kiköltözések révén Zanat déli oldalán új családi házakkal beépített kertvárosias jellegű lakóövezet alakul ki.

E falusias jellegű városrészen nem jellemző a népesség elöregedése, a gyermekkorúak száma alacsonyabb, mint az időseké. A városból kiköltöző családok magas aránya támasztja az is alá, hogy a 100 felnőtt korú lakosra jutó gyermekek száma (30) jelentősen meghaladja a városi átlagot (21). Ennek ellenére sem bölcsőde, sem óvoda, sem iskola nem található Zanaton.

Foglalkoztatottak aránya hasonlóan alakult (46%), mint a városi átlag, miközben az inaktív keresők aránya 7 százalékponttal volt alacsonyabb, az eltartottak aránya pedig 7 százalékponttal volt magasabb, mint a városi átlag. Mindezek mellett a munkanélküliség Zanaton csak minimálisan haladta meg a városi átlagot.

Zanaton nem túl magas, de nem is túlzottan alacsony a vállalkozók, illetve a kiskereskedelmi üzletek száma. Az 1000 lakosra jutó működő vállalkozások száma nem éri el a százat, az 1000 lakosra jutó kiskereskedelmi üzletek száma pedig 19. Nehéz megállapítani, hogy ez valójában mekkora probléma az itt élők számára, hiszen a családok nagy része nap, mint nap a városba jár dolgozni és tanulni, emiatt a vásárlásaikat is nagyrészt ott, ráadásul a településrészhez közeli bevásárlóközpontokban intézhetik.

Az oktatási-nevelési intézmények hiánya mellett hiányzik az egészségügyi és szociális ellátás is: sem háziorvosi, sem gyermekorvosi rendelés nincs.

Összességében tehát elmondható, hogy a Zanatra kiköltöző családok a városban dolgoznak, gyermekeik a városban tanulnak, vagy járnak óvodába, a családok vásárlásaikat, hivatalos ügyeiket szinten Szombathelyen intézik, vagyis mindössze az estéiket töltik lakóhelyükön.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Magas a gyermekek aránya ▪ Magas a felsőfokú végzettségűek aránya ▪ Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya rendkívül alacsony 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közszolgáltatások a városban érhetőek el, mind elérhető tömegközlekedéssel, de kb. 2-3 km-nyi távolságra van

IV.6.3. Petőfi telep

A Petőfi telep - Zanathoz hasonlóan - szintén nem kapcsolódik szervesen a belső városrészekhez. Az utóbbi évekre itt is elmondható, hogy egyre több család költözik ki a városból, ezért itt sem jellemző a népesség elöregedése, sőt a 100 felnőtt korú lakosra jutó gyermekek száma (30) jelentősen meghaladja a városi átlagot (21).

Szombathelyen a mezőgazdaságban foglalkoztatottak leginkább a város peremén elhelyezkedő körzetekben, így leginkább a falusias jellegű Petőfitelepen éltek. A jobb módú, belvárosi nyüzsgést elhagyni kívánó családok kiköltési folyamata csak 2000 után, nagyobb ingatlan beruházások következtében indult meg.

Valószínűleg ennek köszönhető, hogy a 2001. évi népszámlálási adatok szerint a Petőfitelep lakossága volt a legkevésbé iskolázott. Feltehetően ez a mutató azóta jelentősen javult. Ezt támasztja alá az is, hogy a munkanélküliek aránya 2001-ben itt még jelentősen meghaladta a városi átlagot: 3,2% volt a városi 1,9%-hoz képest. Emellett azonban a foglalkoztatottak aránya hasonlóan alakult (45%), mint a városi átlag.

A környezetvédelmi szempontból is nagyon fontos közcsatornázottság tekintetében Petőfitelep kedvezőtlen képet mutat: itt a lakások csak kétharmada kapcsolódott a fővezetékhez.

Petőfitelep vállalkozáshiányos területnek mondható, mind a vállalkozók száma, mind a kiskereskedelmi üzletek száma alacsony. Az 1000 lakosra jutó működő vállalkozások száma mindössze 54, az 1000 lakosra jutó kiskereskedelmi üzletek száma pedig mindössze 10. Nehéz megállapítani, hogy ez valójában mekkora probléma az itt élők számára, hiszen a családok nagy része nap, mint nap a városba jár dolgozni és tanulni, emiatt a vásárlásaikat is nagyrészt ott intézhetik.

A családok egyre növekvő kiköltözése ellenére semmilyen oktatási-nevelési intézmény, sőt szociális- és egészségügyi intézmény sem található Petőfitelepen.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Magas a gyermekek aránya ▪ Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya rendkívül alacsony 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Magas az alacsony végzettségűek aránya ▪ Minimális szintű kereskedelmi ellátottság ▪ Közszolgáltatások a városban érhetőek el, mind elérhető tömegközlekedéssel, de kb. 2-3 km-nyi távolságra van

IV.7. Ipari terület

Ritkán lakott terület, az itt található vállalkozások túlnyomó része az ipari parkban tevékenykedik. Az ipari üzemek közé bevásárló központok, kereskedelmi tevékenységet folytató szervezetek, szolgáltató tevékenységek ékelődtek.

Szombathely legkevésbé benépesült területe az Ipartelep, ahol a 2001-ben a népesség száma mindösszesen 1341 fő volt, a népsűrűség pedig alig haladta meg a 250 fő/km²-t. Az ipartelep népessége öregszik, az öregedési index 108,6 fő.

A gazdasági aktivitás mutatói megfelelnek a város egészére vetített mutatóknak. Az itt élők 53%-a az iparban és az építőiparban talált munkát.

A leggyengébb minőségű lakások találhatóak itt. A lakások 45,2%-a összkomfortos, 37%-a komfortos, 12%-ban azonban komfort nélküli vagy szükség- és egyéb lakás. A településrészben számos lakó lakókörülményei nem megfelelőek, a vízvétel lehetősége ugyan mindenütt biztosított, a lakások 6%-ában azonban egyáltalán nincs semmilyen gázhasználat és több helyen a WC a lakáson kívül van.

A vállalkozásokon belül a kiskereskedelmi üzletek lakosságszámra vetített aránya is az Ipartelepen a legmagasabb. Míg az Ipartelepen 1000 lakosra 86 bolt jutott, addig a lakótelepeken ez a szám csak 3-6. E kiugróan magas mutató annak tudható be, hogy itt két nagy bevásárlóközpont mellett – melyekben sok egyéni vállalkozó bérel üzletet – több nagykereskedelmi vállalkozás (Agroker, Hétforrás Fűszért, Interfruct, Tüzép) és jó néhány autókereskedő is megtalálható. A jövőben számolni lehet azzal, hogy az iparterületen tovább nő a kereskedelmi egységek száma.

Értelemszerűen az iparterületen van a város szinte összes termelő üzeme, ugyanakkor megemlítendő, hogy elfogytak az önkormányzat tulajdonában álló termelő üzemek befogadására alkalmas területek. A magántulajdonú területek magas piaci árai elriasztják a befektetőket, ami igényli, hogy a város, a befektetői igényekkel összhangban újabb iparterületet fejlesszen. Az ipar területek fejlesztésére kedvező teret nyújt a városban korábban működött laktanyák területei.

A terület megközelíthetősége rendkívül sokat javult a város keleti körgyűrűjének megépítésével, illetve Győr, Budapest felől történő megközelítés vasúti csomópontokat áthidaló fejlesztésével. Ugyanakkor az ipar terület legjelentősebb útja

a Puskás Tivadar utca zsákutca, ami egy irányba, a Zanati útra tereli az összes forgalmat. Javasolt az utca északi irányba, a vasúti síneken át történő megnyitása. Másrészt az iparterület belváros irányából való megközelítésére a kereskedelmi egységek megépítésével párhuzamosan nőtt az igény, ami rendkívül megterheli a Zanati utat és a Thököly- Hunyadi- Vörösmarty utcai csomópontot. Az említett útszakaszok tehermentesítése igényli egy vasúti felüljáró építését a Csaba utcánál.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Munkahelyek gyors elérhetősége ▪ Kereskedelmi ellátás megfelelő 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya ▪ Legfeljebb általános iskolai végzettség magas és a felsőfokú végzettség alacsony aránya ▪ Nincs a területen közintézmény

IV.8. Szegregált területek

A KSH adatai alapján a városban nincs szegregátumnak minősített terület.

Az alábbi táblázat összesíti, hogy mely utcákban elégtelen az infrastruktúra kiépítettsége és ez milyen korrelációt mutat a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekkel.

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem található	A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma az utcában (fő) óvoda és ált. iskola	A városrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Közvilágítás	Síp u., Rigóvölgyi u., Áprily L. u., Tátika u., Sárd-ér u., Határőr u., Kéthly A. u., Saághy u., Csók I. u., Németh L. u., Tulipán u., Dob u., Szinese Major, Hatház u., Bogáti Fásor, Bádónfa u.	1 fő	Felső-hegy, Sallai telep, Iparterület, Gyöngyöshermán, Kámon, Herény, Oladi kertváros, Szinese Major - külterület, Ipartelep, Bogát, Szentkirály
Szennyvíz-csatorna	11-es huszár út (Az Öntő és a Munkácsi M. u. közötti szakaszon 20 ingatlant érint) MÁV Hatházak Tinódi S. u. Szent Gellért és az Őrség u.	7 fő	
Gáz	Gazdag Erzsébet utca Apáczai Csere János utca Dolgozók útjától kifele a városból Rigóvölgyi út Csaba utca 2-4-6	0	Oladi kertváros Iparterület
Pormentes út	Síp u., Rigóvölgyi u., Határőr u., Kéthly A. u., Saághy u., Csók I. u., Németh L. u., Tulipán u., Dob u., Szinese Major, Hatház u., Bogáti Fásor, Bádónfa u.	0	Felső-hegy, Gyöngyöshermán, Kámon, Herény, Oladi kertváros, Szinese Major - külterület, Ipartelep, Bogát, Szentkirály

A táblázatból levonható az a következtetés, hogy a rossz infrastrukturális körülmények nincsenek szoros kapcsolatban a rossz társadalmi helyzettel.

Szombathelyen nincsenek nagy számban összefüggő szegregált területek. Mégis egy terület kiemelhető, amely szociális és környezeti szempontból problémásnak tekinthető: a Körmendi úttól nyugatra eső terület. A területen belül is különösen problémásnak tekinthető a Körmendi u 38-40, a Györffy u 5-7, 18-20, 33-35 számú házakban lakók életkörülményei.

A területen számos alacsony komfortfokozatú önkormányzati lakás van, a városi átlagot meghaladóan részesülnek szociális támogatásban. A területen meghatározó a roma lakosság aránya. Az önkormányzat a területen működtet családsegítő és

gyermekjóléti szolgáltatást, a Győrffy u. 22-ben, akik mindennap a területen elve próbálnak életvezetési tanácsokat, illetve különösen a gyerekek számára szabadidős foglalkoztatási programokat szervezni. A területen a Körmenyi út mentén rehabilitációs program indult meg, melynek célja, hogy megszüntesse a szegényebb lakosság koncentrációját.

A város más területein elszórva található szegényebbek által lakott, alacsony komfortfokozatú lakóterületek. Ezek valójában nem szegregált lakóterületek, hanem egy-egy épület tekinthető problémásnak, melyek szétszórva találhatóak a városban.

Petőfi u 25-29.	Szt Gellért u 4.
Gárdonyi u. 1	11-es Huszár út 198 (10 lakás)
Söptei u. 25.	Kötő u 8-10
Homok u 13. (12 lakás)	Sorok u. 14-16
Vajda J. u.	Győzelem u. (különösen a 2-3–5 házszámok)
Bogát major 1.	Szabadságharcos u. 4.
Vajda 22	Szent Gellért 4

A fentiekben említett lakóépületekben többnyire önkormányzati szociális bérlakások vannak, ami alapján megállapítható, hogy a lakás helyzet nagyban összefügg a lakók szociális helyzetével. A város meghatározó külterületi zártkertes része, Szombathelyen a Parkerdő, ami általánosságban kedvelt tartózkodási helye a szociálisan nehéz helyzetben lévőknek. Szombathelyen ez nem jelent nagy problémát, kb. 30-an lakhatnak az említett területen.

A korábban is vizsgált lakótelepek közül a legproblémásabbnak a volt „munkás”, többnyire állami lakások minősülnek. Ezek közül is a legveszélyeztetettebb területek a Derkovits lakótelepen a Rohonci út, Bartók B és Szűrcsapó melletti 10 emeletes lakóépületei. A városban itt a legalacsonyabbak az ingatlan árak, még egy átlagos 50 nm-es lakásnál még a 130 e Ft/nm értéket sem érik el. A házakban lévő lakosság folyamatosan előregszik, többnyire alacsony végzettségűek laknak itt, kevés jövedelemmel, vagy kis nyugdíjjal. Ugyanakkor a lakótelepen található önkormányzati lakások, melyeket az önkormányzat szociális alapon ad bérbe. Mind ezekre tekintettel javasolt, hogy a lakótelep része legyen a szociális célú rehabilitációs programnak.

A város másik veszélyeztetett potenciális szegénynegyede, a Joskar Ola lakótelep, a Szent Márton út és a Vásárcsarnok közti területe. A 10 emeletes panellakóházak a város legforgalmasabb kereszteződésnél találhatóak. A lakóépületek lakossága folyamatosan előregedik, hasonló problémák vannak, mint a fentebb említett Derkovits lakótelepen, ugyanakkor a területen már az egyik lakóépületet szigetelték a Panel plusz program támogatásából, illetve további épületek felújítása várható. A területe mellett található a piac, melynek megújítását a parkolóhelyek bővítésével tervezi a város.

A városban jól kiépült szociális intézményrendszer működik. A szociálisan hátrányos helyzetűeket leginkább a Pálos Károly Családsegítő Szolgálat segíti. A szociálisan

hátrányos helyzete munkaképes korú lakosság foglalkoztatását a Savaria Rehab Foglalkoztatási Kht biztosítja.

További részletes elemzés és javaslatok megfogalmazása az IVS mellékletét képező antiszegregációs tervben található.

V. Stratégia

V.1. Jövőkép és fejlesztési célok

2007. januárjában fogadta el Szombathely Megyei Jogú Város a fejlesztési programját és koncepcióját. Az alábbi fejezet a koncepció és a program alapján foglalja össze azokat a fejlesztési célokat, jelentősebb projekteket, melyeket a város a jövőben, lehetőleg a 2007-13-as EU támogatási időszakban meg kíván valósítani.

Szombathely, mint a Nyugat-Dunántúli Régió centrális helyzetű városa, egyben az öt országot érintő Nyugat-Pannónia egyik évezredes hagyományú centruma, új alapokra helyezett fejlesztéspolitikája keretében nagyszabású kezdeményezésekkel újra térsége fejlődési csomópontjává kíván válni az elkövetkező programozási időszakban.

A jövőkép hosszú távra kijelöli a város számára kívánatos célállapotot. A 2003-ban elfogadott településfejlesztési koncepció alapján a város jövőképe a következő:

Kétezer évvel ezelőtt őseink azért telepedtek le az Alpokalja lábánál, e gyönyörű és jó adottságokkal rendelkező tájon, mert kedvező lehetőségek voltak a gazdálkodásra, mert fejlődhetett a gazdaság és a kereskedelem, mert jó levegő volt – mert egyszerűen jó volt itt élni. Nekünk, a város mai lakóinak az elkövetkező évtizedekben meg kell őriznünk a város és környékének kedvező adottságait, történelmi tradícióit, valamint mindazt a kulturális örökséget, melyet elődeink ránk hagytak, ugyanakkor olyanná kell alakítanunk, amely megfelel az elkövetkező időszak kihívásainak, s amely méltó örökség lesz utódainknak.

Ezért mi olyan várost szeretnénk:

- ahol az elkövetkező években is jó lesz élni, ahol tiszta és egészséges a környezet, jó a levegő, sok a park, ahol megoldott a hulladékkezelés, modern és jól működő a város kommunális infrastruktúra-hálózata, ahol fejlett, racionális és biztonságos a tömegközlekedés, ahol teljes a körgyűrű és az egységes kerékpárút hálózat már megépült, s végül, ahol megvalósult a különböző városrészek – különösen a belváros – rehabilitációja.
- amely teljes körű és magas városi szolgáltatásokat nyújt lakóinak, mindenekelőtt megfelelő lakáskörülményeket, stabil és elérhető egészségügyi és szociális ellátást, és jól működő városgazdálkodást és igazgatást.
- ahol a stabil helyzetű kulturális és közművelődési intézményekben magas színvonalú és sokoldalú programok várják és elégítik ki a város és környéke lakóinak igényeit, ahol saját társulatú, önálló színház működik, ahol egy regionális, többkarú modern egyetem és akadémiai bizottság van, s ahol a jobb feltételekkel rendelkező oktatási intézmények a gazdaság és a társadalom elvárásainak megfelelő végzettségű szakembereket bocsátanak ki a munkaerőpiacra.

- amelynek tudásalapú, fejlett és versenyképes a gazdasága, ahol jelentősen megerősödött és magas színvonalú a gazdasági-pénzügyi és üzleti szolgáltatás, ahol erősek a kis- és középvállalkozások, ahol a kereskedelmet nem csak a város szélén lévő hipermarketek jelentik, s ahol a megújult városközpont tele van élettel.
- amelynek elérhetősége és megközelíthetősége jelentősen javult, amelyből a fontosabb közlekedési folyosókhöz legalább gyorsforgalmi utak visznek, amely megerősödött regionális szerepköreiből fakadóan a Nyugat-Dunántúl és Közép-Burgenland központjává vált, amely a kelet-közép-európai városhálózat megbecsült tagja, s amely vonzáskörzetével korrekt, kiegyensúlyozott kapcsolatban áll, annak magas színvonalú városi szolgáltatásokat nyújtó központja.

A jövőkép részletesebb kifejtése a város településfejlesztési koncepciója alapján:

„A város jövőképében körvonalazódó stabil gazdasággal rendelkező modern város – a saját polgárainak nyújtott magas szintű életfeltételek biztosítása mellett - egy jelentős hatású és markáns arculatú Közép-európai településként a Graz-Sopron-Zalaegerszeg-Szentgotthárd-Maribor térség kulturális, ipari, kereskedelmi, oktatási és turisztikai térségi hálózat szervező szereplőjévé válik. A város térszervező aktivitásának középpontjában olyan fejlesztések állnak, melyek egyfelől a helyi adottságok és tradíciók bázisán folyamatosan építik és megújítják a XXI. századi várost, másfelől távolabb tekintve a szűken vett városi érdekeken erőteljes térségi impulzusokat gerjesztenek.

A város fejlesztéspolitikai szerepvállalása három szinten is erős: a modern és fenntartható városfejlődés feladatainak ellátása, egy új alapokra helyeződő sokoldalú agglomerációs térségi együttműködési modellel kapcsolatos küldetés betöltése és a regionális-nemzetközi térségi hálózati szervező szerep összehangolása párhuzamosan tud megvalósulni.

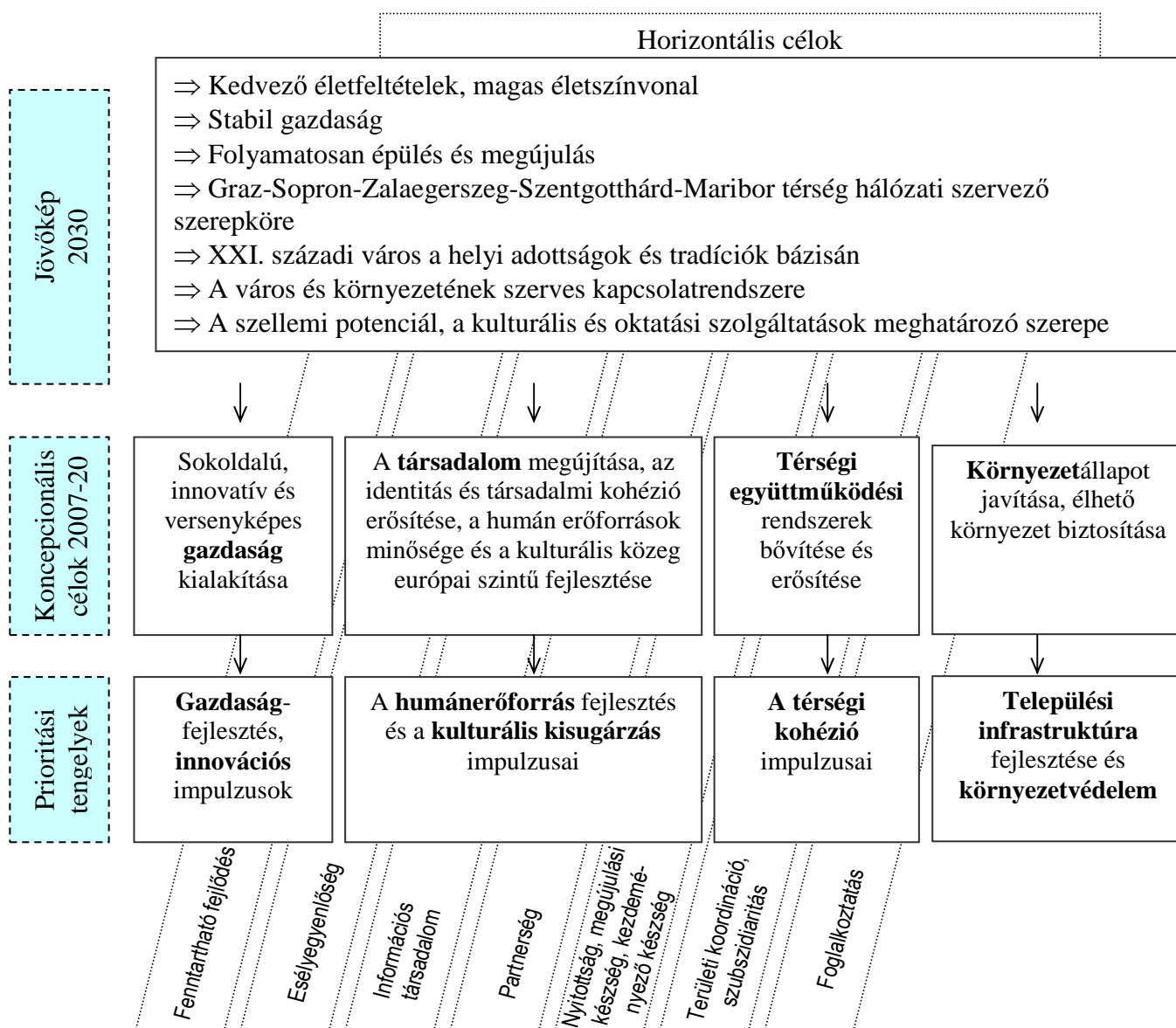
Szombathely és a gazdaságilag, kulturálisan és fejlett közlekedési-kommunikációs rendszereit tekintve vele szerves kapcsolatrendszerben élő centrumon kívüli települések (élen a Szombathelyt számos funkcióban termékeny módon kiegészítő alcentrummal, Kőszeggel) a régió kiemelkedő életszínvonalú, egyben kedvező demográfiai trendekkel jellemezhető, erős identitású térségét alkotják, ahol a gazdaságilag versenyképes, modern, erős regionális pozíciót betöltő agglomerációs központ körül elhelyezkedő településgyűrű természeti és kulturális értékekben gazdag szuburbán rekreációs zónát képez, mely egyszersmind szellemi potenciáljára és magas szintű infrastruktúrára alapozva valós, egyenértékű alternatívát kínál a centrummal szemben nemcsak lakóhelyként, vállalkozási telephelyként és turisztikai célpontként, de bizonyos kulturális és oktatási szolgáltatások tekintetében is.

A jövőkép leghangsúlyosabb elemei:

- **Kedvező életfeltételek, magas életszínvonal és egyre javuló demográfiai trendek**– az urbanizált, minőségi munkahelyeket, magas szintű szolgáltatásokat és vonzó lakókörnyezet nyújtó város képe a központ körül elhelyezkedő természeti és kulturális értékekben gazdag szuburbán rekreációs zónával;

- **Stabil gazdaság** – az életfeltételek biztosításának alapját a kellően diverzifikált, a helyi közép vállalkozásokat, a magas hozzáadott értékű tevékenységeket és az erős feldolgozóipar ipar mellett különböző perspektivikus iparágakat (megújuló energiák, turizmus) is jelentős súllyal magába foglaló, fenntartható növekedést biztosító gazdaság képezi;
- **Folyamatosan épülés és megújulás** – az újabb és újabb kihívásokra a város egyre erősebb innovációs potenciálja révén folyamatosan és kreatív módon lépés reagálni, az új ágazatok, jelenségek, viszonyok, tevékenységek és megoldások természetes módon integrálódnak a rugalmas struktúrákba;
- **Graz-Sopron-Zalaegerszeg-Szentgotthárd-Maribor térség hálózat szervező szerepköre** – olyan kulturális, ipari, kereskedelmi, oktatási és turisztikai impulzusok folyamatos gerjesztése, mely hatásaiban messze túlmutat az agglomeráción;
- **XXI. századi város a helyi adottságok és tradíciók bázisán** - a markáns római kori elemekben bővelkedő, gazdag történelmi-kulturális múlt és az azzal összefüggő értékek maximális kihasználása, megőrzése és gyarapítása a modern kor követelményrendszerének kontextusába ágyazódik;
- **A város és környezetének szerves kapcsolatrendszere** – olyan újszerű agglomerációs együttműködési rendszer működése, melyben a kölcsönös érdekek érvényre jutása mellett jöhet létre egy, a térségi potenciálját maximálisan hasznosítani képes fejlesztési keretrendszer és fejlődési tér, melynek Kőszeg társközpontként egy sajátosan értékes szereplője és integráns része;
- **A szellemi potenciál, a kulturális és oktatási szolgáltatások** meghatározó szerepe – a fejlődés legfontosabb forrása a város és agglomerációja gazdag tudásbázisa és szellemi értékteremtő ereje (melyhez a magas szintű helyi felsőoktatás jelentős mértékben hozzájárul);
- **Fejlett infrastruktúra és telephelyi feltételek** – a helyi gazdaság versenyképességét a kedvező földrajzi helyzet és humán tényezők mellett a kifejezetten magas szintű elérhetőségi, infrastrukturális és telephelyi feltételrendszer garantálja.”

A szombathelyi agglomeráció fejlesztésének célpiramisa

Középtávú fejlesztési célok⁵

Miután a város földrajzi elhelyezkedése országos viszonylatban nem a legkedvezőbb ezért a hosszú távon enyhíteni kell ezen a rossz elérhetőségen. Ennek érdekében fejleszteni kell a vasúti közlekedést, illetve az észak-déli irányú közúti kapcsolatokat, melyek biztosítják mind Bécs, Pozsony, Budapest, Graz, Zágráb és az Adriai tenger gyorsabb-biztonságosabb elérhetőségét. A közlekedési fejlesztések ugyan lehetőséget kínálnak logisztikai fejlesztésekre, de mindazonáltal ezek a fejlesztések önmagukban nem lesznek olyan jelentősek, hogy tartósan megoldják Szombathely foglalkoztatási problémáit.

A magasabb szintű foglalkoztatottság és jövedelmek elérése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a képzési programokra. Ez ugyan általánosságban a folyamatos tanulás ösztönzésével a naprakész, vállalati igényekhez alkalmazkodó tudás megszerzését jelenti, mely ismeretek megszerzését más és más eszközökkel kell elérni a magasabb képzettségűek, illetve az alacsonyabb képzettségűek körében. Míg utóbbi esetben már a rejtett munkaerő-tartalékokat kell feltárni a gyakran személyi tanácsadással párosuló célirányos képzési programokkal, addig az előbbi esetben elsősorban a műszaki felsőfokú szakirányú végzettségűek képzését, illetve magas szintű idegen nyelvismeret megszerzését kell ösztönözni. Ennek érdekében kezdte el munkáját az országban az elsők között a térségi integrált szakképző központ, majd a Berzsényi Dániel Főiskola megújulása várható, hogy integrálódott a Nyugat-Magyarországi Egyetembe, illetve előre mutatóak a megyei munkaügyi központ, illetve Savaria Rehab Kft korábbi sikeres képzési-foglalkoztatási projektjei.

A foglalkoztatás mellett fontos, hogy a város megőrizze lakónépességét és különösen a diplomások számára kínáljon perspektívát, ne folytatódjon a fiatalok tömeges külföldi, illetve más nagyvárosi munkavállalása. Ezt nem csak új, jobban fizető stabil munkahelyekkel tudja a város ösztönözni, hanem komfortos lakókörnyezettel és a közszolgáltatások magas színvonalával. Folytatni kell a város ókori gyökereihez visszanyúló identitáserősítő programját, ami nemcsak egy megújult kulturális miliőt jelent, hanem a történelmi élményparkkal, a megújuló Iseummal, a történelmi sétaút tervezett forgatagával és nem utolsósorban az új önálló színház elindulásával a turisták számára is vonzó állandó programkínálatot tud nyújtani. Mivel a világban egyre nagyobb szerepet kap az egészségtudatos életmód és lakosság is jövedelmei növekedésével szívesen költ a rekreációra, ezért fontos, hogy a város is bővítse rekreációs kínálatát, illetve újítsa meg a városligetet, a szabadidőpark környezetét, az ott lévő sport infrastruktúrát.

A fenti stratégia mentén tűzte ki a város a középtávú céljait és fogalmazta meg azokat a kiemelt jelentőségű, többségben nagy értékű kulcsprojektjeit, melyek a város fejlődés legfontosabb sarokkövei lehetnek 2007-13 között megvalósításukkal.

A koncepcionális célok közül a város jelenlegi helyzetére és a külső környezet kínálta lehetőségekre tekintettel, valamint az erőforrások optimális felhasználásának szempontját szem előtt tartva *előtérbe helyezendő (prioritást élvez)* néhány olyan cél, amelynek *középtávú* meghatározó szerepet kell betöltenie a helyi-térségi fejlesztéspolitikában:⁶

⁵ Az IVS célrendszere megfelel a 2007-ben elfogadott városfejlesztési koncepció célrendszerének. A Kivonat a 7. sz. mellékletben található.

⁶ A projektek részletesebb leírása a 4. sz. mellékletben található

1. *A város gazdasági potenciáljának fejlesztése, innováció kapacitásának középtávú megerősítése* megkerülhetetlen, a termelő és szolgáltató tevékenységek tágan (a mechatronikától az egészségügyi innováción át a felsőoktatásig) értelmezett szférájának számos pontját érintő feladat. Az önkormányzatnak feladat, hogy részben a meglévő hasznosítatlan ingatlanállományának felhasználásával megteremtse a további munkahelyteremtés és innovációs tevékenységek alapjait. Emellett párhuzamosan a városnak hatékonyan kell működtetni az Ipari Park fejlesztésével fogalakozó tevékenységeit, illetve ösztönöznie kell a rugalmas, pro-aktív működésre a vállalkozások fejlesztéseit segítő szervezeteket.

Kiemelt projektek:

- Tudományos-innováció fejlesztési centrum létrehozása a 11-es Huszár úti laktanya rekonstrukciójával
 - Új ipari és logisztikai park építése Szombathely – Söpte- Gencsapáti határában
 - „Onkológiai Tudásközpont Projekt” - az onkológiai betegek gyógyítását támogató innovatív tudásháttér megteremtése a Vas Megyei Markusovszky Kórházban
2. A város oktatási-képzési szférájában meglevő komparatív előnyök és az e területtel szemben megfogalmazódó határozott elvárások ugyancsak markáns céljai a városnak, különösen *a szakképzés és a felsőoktatás fejlesztése* igényel komoly erőfeszítéseket. A városnak jelentős versenyelőnye származhat, ha modern és a gazdasági igényekre rugalmas szakképzési rendszert működtet, miközben a képző rendszert korszerű szakmai ismeretekkel és azok megfelelő színvonalú alkalmazásának képességével hagyják el a diákok. Erre jó alapot nyújtnak a TISZK szerveződésben résztvevő szakközépiskolák, illetve a regionális képző központ, melyek fontos bázisai lehetnek a felnőttképzésnek is. Ugyanennyire fontos az alapfokú oktatás színvonalának javítása, ami infrastrukturális feltételrendszert, illetve párhuzamosan szakmai programok megvalósítását igényli. Az infrastrukturális korszerűsítések elengedhetetlenek a szakképzési rendszer modernizációjához is.

A város - az egyes oktatási intézmények infrastrukturális helyzetének felmérése után - számos intézmény felújítását tervezi a közeljövőben, melyhez pályázati forrást tervez igénybe venni. A korszerűsítésre javasolt intézmények mindegyikét a hosszabb távú fenntarthatóság szempontjai alapján választotta ki a város.

3. *A város történelmi-kulturális örökségére és sajátos adottságaira építő turisztikai fejlesztések* célként rögzítése ugyancsak indokolt, ezek rövid és középtávon is látványos eredményeket ígérnek. Ahogy az fentebb is látszik a turizmus-fejlesztésnek alapja a római kori értékek, történelmi kötődések bemutatása és integrálása a kultúra, a szabadidő magas színvonalú eltöltését ösztönző szolgáltatásokba. Ezen túl a város két irányba terjesztheti fejlődését: az aktív-, gyógyturizmus irányába, illetve a kulturális kiszolgáltatások bővítésével a kulturális turizmus felé.

Kiemelt projektek:

- Iseum – történelmi témapark
 - Történelmi régészeti városrész – Történelmi sétaút
 - „Új Városliget”– a nyugati városrész komplex rekreációs övezeti fejlesztése
 - Weöres Sándor Színház megalapítása és működése, melynek ideiglenes helyszíne a Helyőrségi Művelődési Központ, a „HEMO” épülete
 - AGORA MSH korszerűsítése, ami helyet ad multifunkcionális közösségi központnak⁷
 - Római fürdő – II. ütem
 - Kámoni Arborétum revitalizációja
 - A Ferences kertben az Ókori vízgazdálkodást bemutató témapark
 - Víztorony - mint ipartörténeti emlékmű felújítása és hasznosítása
4. A középtávú célok közé emelendő a *térségi kohézió erősítése is*, azon megfontolásra alapozva, miszerint a város önmagában kevésbé lehet sikeres a forrásokért folyó, de azon messze túlmutató versenyben, mint a vele szervesen összekapcsoló agglomerációs vonzáskörzet településeivel összehangolt magatartás esetén. A városnak és szűkebb térségének is érdeke azon jelenetős elsősorban környezetvédelmi fejlesztések megvalósítása, melyek egyrészt csökkenti a későbbi természeti katasztrófák kockázatait, illetve a keletkező hulladékot tartósan magasabb újrahasznosíthatósági szinten kezelik.
- A lukácsházi és dozmati árvízvédelemi szükség tározók. Elsőként a lukácsházi tározó megvalósítása várható.
 - Térségi hulladékgazdálkodási rendszer kiépítése
 - E-közigazgatás fejlesztése
- A többi célok projektjei közül még a dőlt betűs projektek szolgálják a térségi együttműködés erősítését.
5. Kiemelt középtávú cél a *közlekedési infrastruktúra fejlesztése, az elérhetőség radikális javítása*: ennek részeként egyrészt a külső elérhetőséget biztosító (nagy léptékű) közúti és vasút beruházások sürgetése, másrészt a belső kohézióban (ezzel az agglomeráció elmélyülésében) nagy jelentőséggel bíró belső összeköttetések javítása/megteremtése. A város a hazai autópályahálózat tekintetében egy közlekedési vákuumban van, elkerülik a Budapestről nyugatra irányuló autópályák, miközben egyre zsúfoltabb a várost érintő észak-dél irányú közlekedési forgalmi utak. Ennek kapcsán szükséges a város közúti elérhetőségének fejlesztése, miközben új perspektívát kínál a vasúti fejlesztés. A városnak, mint a megyében központi szolgáltatási és foglalkoztatási szerepet betöltő településnek létérdeke, hogy hatékonyan szervezze meg a közösségi közlekedési kapcsolatait a megye többi településével, ami igényli az autóbussz-pályaudvar és a vasúti közlekedés egymáshoz közel való szervezését. Továbbá a városnak feladata, hogy az

⁷ A projekt részletes bemutatása az 5. sz. mellékletben található.

iparterületet és a várost elválasztó vasútvonalat mindinkább átjárhatóvá tegye, amihez szükséges a belső úthálózat fejlesztése.

- M86-os út fejlesztése
- Sopron-Szombathely-Szentgotthárd vasútfejlesztés
- A közlekedésfejlesztésekkel összhangban intermodális logisztikai központ és ipari park létrehozása – előkészítés és I. ütem
- Az ipari park, iparterület elérhetőségének javítása érdekében a Csaba utca vasúti felüljáró, illetve a Puskás Tivadar utca rákötése a tehermentesítő útra.
- Új regionális autóbusz-pályaudvar kialakítása, mint intermodális csomópont
- *Komplex városkörnyéki és városon belüli kerékpárút-hálózat fejlesztési program*
- *Szombathely integrált elővárosi közlekedésének megszervezése, melynek az előkészítése kezdődhet meg 2013-ig.*

Az önkormányzat felelősségi körében megvalósítandó projektek részletesebb leírását a 2. számú melléklet tartalmazza. A fenti projekteken túl még számos fejlesztést tervez az önkormányzat, ami a közszolgáltatások hatékonyabb és jobb minőségű ellátását, illetve az élhetőbb települési környezet kialakítását célozza.

A tervezett fejlesztések amellet, hogy *Szombathely és térsége* fejlődésének kulcselemei, egyúttal a *régió* számára is jelentős fejlesztési impulzusokat eredményező tevékenységek.

A város az alábbi számszerűsített célokat tűzheti maga elé 2013-ra:

- Működő vállalkozások számának stagnálása 2006-os értékhez képest (forrás: KSH)
- Szombathely elérhetőségének javulása Budapest vonatkozásban (forrás saját számítás)
- Vendégéjszakák számának 20%-os növekedése 2006-hoz képest (forrás: KSH)
- A nyilvántartott álláskeresők stagnálása 2006-hoz viszonyítva (forrás: FSZH)
- A belföldi vándorlási különbözet 10%-kkal kevesebb legyen 2006-hoz képest (forrás: KSH)

V.2. Lehetséges város-rehabilitációs projektek

Az alábbiakban a városfejlesztési program részeként elfogadott kulcsprojektek közül kiemeltük a lehetséges város-rehabilitációs projekteket. Ezeket a fejlesztéseket aszerint értékeltük, hogy milyen mértékű lehet megvalósításukban a magán tőke bevonása.

Lehetséges város-rehabilitációs projektek	Magán tőke fejlesztési célú bevonásának mértéke
Intermodális logisztikai központ és ipari park létrehozása	A magántőke bevonása alapvetően a szolgáltatási funkciók (pl. logisztika) megvalósításában és a területre való betelepülés során jelentkeznek. Ugyanakkor a fejlesztési terület előkészítést az önkormányzatnak kell biztosítania.
Tudományos-innováció fejlesztési centrum létrehozása a 11-es Huszár úti laktanya rekonstrukciójával	Jelentős mértékű a magán tőke bevonása a szolgáltatási, lakáscélú, kereskedelmi fejlesztésekben. Ahhoz, hogy érdemi fejlesztés induljon meg szükséges az önkormányzat részéről az aktív szerepvállalás a terület előkészítésébe, illetve az új funkciók vonzásában.
Új regionális autóbusz-pályaudvar kialakítása, mint intermodális csomópont	Jelentős mértékű, alapvetően magán tőke bevonásával valósítandó meg. A vállalkozói szerepvállalás megjelenik az új autóbusz-pályaudvar környékén megépítendő kereskedelmi, szolgáltató egységekben, illetve a régi, belvárosban található autóbusz-pályaudvar hasznosításában. Az önkormányzat részt vesz a terület-előkészítésébe, illetve szabályozással segíti a projekt megvalósítását. A Vasi Volán társaságnak van jelenetős érdeke a projekt lebonyolításban a belvárosi ingatlana új funkciójából következő felértékelődése miatt.
Történelmi régészeti városrész III. ütem – Történelmi sétaút kialakítása	Közepes mértékű és a szolgáltatási, lakáscélú, kereskedelmi fejlesztésekben lenne érdekelt. Ugyanakkor mivel egységes szolgáltatási kínálatot javasolt kialakítani a sétaúton, ezért javasolt egy szereplő által az egész fejlesztés megvalósítása. A későbbiekben az üzleti célú beruházásából származó jövedelmeket a közcélú fejlesztések finanszírozására visszaforgatni.
„Új Városliget”– a nyugati városrész komplex rekreációs övezeti fejlesztése	Jelentős mértékű, ami a bevételt hozó sport célú fejlesztésekben, valamint a szálláshely, vendéglátóegység fejlesztésekben jelenne meg a vállalkozói tőke. Ezek a fejlesztések a közcélú beruházások következményeként jönnének létre.

V.3.További nagyobb településrészeket érintő fejlesztési javaslatok

Az alábbiak tartalmazzák a Településszerkezeti tervből kiemelt a nagyobb területrészeket érintő fejlesztési javaslatokat. Csak azokat a tervezett fejlesztéseket vettük számba, melyek kiemelt projektként nem szerepelnek a város által elfogadott fejlesztési tervben. A Városnak döntést kell hozni, hogy mikor, és milyen eszközzel kívánja az egyes feladatok megvalósulását ösztönözni.

- Volt cipőgyár területének vegyes célú hasznosítása – lakás célú fejlesztés, illetve kiskereskedelmi, szolgáltató üzletek létesítése
- Lakóterületi fejlesztések a Településszerkezeti terv 62. oldalán felsoroltak szerint. Kérdés, hogy a város mely területek beépítését preferálja elsősorban, azontúl, hogy nyilván a már beépített területhez legközelebb eső részeket. Kérdéses, hogy a város a szükséges szabályozási feladatokon túl, finanszírozási lehetőségek feltárásával is segíteni kívánja-e a magán tulajdonosok lakóterületi célú fejlesztéseit. Másrészről javasolt, hogy az önkormányzat a belvároshoz közelebb eső barnamezős területek hasznosítást kezdje elsősorban ösztönözni lakóterületi célokra, például:
 - Huszár úti laktanya „B” része
 - Latex Irottkő utcai telepe
 - Kertész szövetkezet területe
 - Szövő utcai MÁV kertészet

Néhány további lényeges közlekedésfejlesztési javaslat a szerkezeti tervből:

- Pázmány krt és Vasút u. kapcsolatának megépítése, mely megvalósítása kérdéses tekintettel a temetőre, illetve a számos közintézménnyel rendelkező lakótelepen történő forgalom átvezetés káros környezeti hatásaira. A kapcsolat kiépítésének átgondolása vélhetően az autóbusz-pályaudvarnak a vasútállomás mellé való elhelyezésének is az egyik feltétele. Mindenesetre az autóbusz-pályaudvar áthelyezésének közlekedésforgalmi szempontjait alaposan végig kell gondolni.
- Puskás Tivadar u. kikötése a körgyűrűre, mely fejlesztés igényli a vasútvonal keresztezését és jelentősen enyhítené a városba bevezető Zanati út forgalmát, mivel a jelenlegi Ipari park „fő utcája”, a Puskás Tivadar utca a Zanati út felől szinte egy zsákutca.

A településszerkezeti tervből látható és következő fejlesztéseken túl a városnak még ösztönöznie kell az alacsony kihasználtságú, vagy használaton kívüli beépített területek, valamint kihasználatlan jelentősebb épületek hasznosítását. Üres, vagy alacsony kihasználtságú épületek a belvárosban: Savarai szálló épülete, Művelődési és Sportház és 2008-tól a jelenlegi SZTK épülete. Ezen emblemikus épületek jobb kihasználtságra, vagy egyáltalán működésének ösztönzése fontos feladat lehet a jövő fejlesztéseinek.

A településszerkezeti terv által tartalmazott volt ipari területek hasznosítási igényén túl, számolni kell a jövőben azzal a tendenciával, hogy a lakóterületek közé beékelődött ipari üzemek kiürülnek, jobb esetben új, korszerűbb telephelyet keresnek. Az így megürült területek, pedig alkalmasak lesznek a jövőben lakó, kiskereskedelmi, szolgáltatás célú fejlesztésekre.

V.4.Városrészek fejlesztési céljai⁸

V.4.1. Belváros

A belvárosban a vegyes területhasználati funkció megőrzése a cél, melyben kiemelt szerepet kap a műemléki környezet megújítása, és a szolgáltatási, kereskedelmi feltételek javítása.

Fejlesztési célok:

- Szombathely lakossága számára a helyi identitást is erősítő korszerű központi pihenő, szolgáltató tér további fejlesztése;
- Kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységek számára vonzó üzleti környezet kialakítása;
- Nemzetközi szinten jelentős, egyedi értékekkel bíró turisztikai vonzerők megteremtése a romai kori értékekre építve;
- A városrész gépjárművel való megközelíthetőségének javítása új parkolóhelyek teremtésével;
- Helyszín biztosítása a város életében kiemelkedő új kulturális létesítménynek, a színháznak.

A célok elérését szolgáló kiemelt eszközök

- Fő térhez kapcsolódó sugár irányú utak térburkolatának megújítása a kereskedelmi, üzleti tevékenység ösztönzése érdekében, különös tekintettel a Savaria szálló újbóli működésének ösztönzésére és a Borostyánkő üzletház Fő térhez való szerves integrálására.
- ISEUM kert felújítása, fedett kiállítási helyszín kialakítása
- Történelmi sétaút kialakítása a Ferences kert és az Iseum között
- Ferences kertben ókori vízvezeték rendszereket bemutató témapark bemutatása
- Romkert látogatóbarát fejlesztése
- Új parkolóhelyek kialakításának ösztönzése a Kőszegi utca belső udvaraiban
- Lakóépület felújításának ösztönzése a belvárosban

V.4.2. Hagyományos beépítésű belső lakóterület

A városrészben elsősorban az intézményi funkciók megerősítése és fejlesztése a cél. Fejlesztési célok:

- Folyamatosan korszerűsítsék az itt található közcélú és közösségi létesítményeket, hogy korszerű feltételek mellett minél magasabb szintű szolgáltatást tudjanak nyújtani.
- Legyen egy magas presztizsű lakóterület, melyhez el kell végezni a meglévő és használaton kívüli ipari területek rehabilitációját (pl. 11-es Huszár úti laktanya, volt cipőgyár, Latex Irottkő utcai telepe).

⁸ A fejezet rész pontosítása szükséges a Polgármesteri hivatal felelős osztályainak, illetve a képviselők javaslatai alapján.

- Rendezzék a vasúti pályaudvar környezetét, illetve bővítsék kereskedelmi, szolgáltatási egységek számát az új autóbusz-pályaudvar megépülésével, valamint javítsák a vasút és autóbusz közlekedés kapcsolatát. Ez utóbbi fejlődés jelentősebb környezetterhelést is jelenet a vasútállamos környezetének, illetve további közlekedés-fejlesztési feladatokat igényel.
- Körmendi-Óperint utcai terület szociális célú rehabilitációja, ezen keresztül a lakóköznyezet fizikai állapotának javítása, a foglalkoztatás segítése, illetve leromlott állapotú, döntően szociális alapon bérebe adott ingatlanokban a lakhatási feltételek javítása.

A célok elérését szolgáló kiemelt eszközök

- Tudományos-innováció fejlesztési centrum létrehozása a 11-es Huszár úti laktanya rekonstrukciójával, illetve a második ütemben lakóterület fejlesztések
- Új regionális autóbusz-pályaudvar kialakítása, mint intermodális csomópont
- Vas Megyei Markusovszky Kórház tömb rekonstrukciója, járóbeteg-szakellátás fejlesztése
- „Onkológiai Tudásközpont Projekt” – az onkológiai betegek gyógyítását támogató innovatív tudásháttér megteremtése a Vas Megyei Markusovszky Kórházban
- AGORA MSH korszerűsítése, multifunkcionális közösségi központ működtetése
- Egykori „HEMO” épületében Weöres Sándor Színház működtetése
- Óperint-Körmendi út mentén szociális célú rehabilitációs program megvalósítása

V.4.3. Lakótelepek

A lakótelepeken a jelenlegi területhasználat nem változik, továbbra is az adott városrészek funkcionális státuszának megőrzése a cél. Az önkormányzat a lakótelepeken élők életminőségének javítását szolgáló – az alapvető szolgáltatásokat biztosító és közösség-építést szolgáló - fejlesztéseket tervez, de jellegében a funkció erősítése és megtartása a feladat.

Az alábbiakban a lakótelepekre általánosan fogalmaztunk egy fejlesztési célokat, melyek adaptálása kisebb nagyobb hangsúllyal releváns az összes lakótelepen:

- Közintézmények, így különösen a lakótelepeken található bölcsődék, óvodák, általános iskolák és szociális intézmények, háziorvosi rendelők folyamatos korszerűsítése.
- Parkolási férőhelyek bővítése.
- Zöldövezetek fejlesztése, folyamatos karbantartása, játszóterek EU szabványoknak megfelelő modernizálása és sport célú szabadidős célú létesítmények folyamatos karbantartása, korszerűsítése.

- Panel épületek energia-megtakarítást szolgáló korszerűsítése
- Kerékpárút építések a belváros irányába

Az egyes tevékenységek megvalósítását az önkormányzat a mindenkori éves költségvetés függvényében dönti el, mely döntések alapját az önkormányzat gazdasági ciklusprogramja képezi.

V.4.4. Kertvárosok

A kertvárosokban a jelenlegi területhasználat nem változik, továbbra is az adott városrészek funkcionális státuszának megőrzése a cél. Az önkormányzat a kor követelményeinek megfelelő kisebb fejlesztéseket tervez, de jellegében a funkció erősítése és megtartása a feladat.

Fejlesztési célok:

- Lakóövezeti funkciók erősítése, lakókörnyezet fejlesztése, zöld felületek gondozása, közösségi létesítmények (játszóterek, közösségi házak) karbantartása
- Újperint, Gyöngyöshermán, és Szenkirály kertvárosokban a közcsatorna-hálózat teljes körű kiépítésének ösztönzése, csapadékvíz-elvezetés problémáinak megoldása.
- Hosszabb távon, a belvárosi barnamezős területek rehabilitációja után, további lakóterületi fejlesztések ösztönzése, különösen a nyugati városrészben a közművesítése, útépitési követelmények betartásával.

Az egyes tevékenységek megvalósítását az önkormányzat a mindenkori éves költségvetés függvényében dönti el, mely döntések alapját az önkormányzat gazdasági ciklusprogramja képezi.

V.4.5. Falusias jellegű városrészek

A városrészek jelenlegi funkciójának megerősítése a cél. Fejlesztési célok és eszközök:

- Petőfi telepen a szennyvízcsatorna-hálózatba bekötött lakások arányának növelése, csapadékvíz-elvezetés megoldása.
- Zanaton további lakóterületi fejlesztések ösztönzése

V.4.6. Ipari terület

Az ipari területen elsősorban a meglévő funkciók fejlesztése fontos feladat, hogy a város továbbra is megtartsa a térségben jelentős foglalkoztatási szerepét és előkészítsen újabb beruházási területeket. A fejlesztési célok és eszközök:

- Termelő üzemek betelepítésére alkalmas, városi tulajdonban lévő ipar területek fejlesztése (Intermodális logisztikai központ és ipari park létrehozása)
- Szombathely belvárosból való megközelítés javítása a Csaba utcai felüljáró megépítésével.

- Puskás Tivadar utca rávezetése az északi körgyűrűre, mint tehermentesítő útra
- Használaton kívüli ipari területek, raktárak hasznosításának ösztönzése
- Iparterületen található lakóövezetekben a csapadékvíz-elvezetés megoldása.

V.5.Akcióterületek kiválasztása város-rehabilitációs célú támogatásra

V.5.1. NYDOP támogatási lehetőségei

A program kétfajta célú akcióterülete támogat:

- Funkcióbővítés, gazdaságélénkítés
- Szociális célú városrész rehabilitáció

Az alábbi táblázat bemutatja a Nyugat-Dunántúli Operatív Programban szereplő tervezett forrásmegosztás alapján, hogy Szombathely várhatóan mennyi forrásból részesülhet város-rehabilitációs célra.

Szombathely lehetséges forrása	összesen (MFt)
○ Lakosság arányos megosztás	2 366
○ Maximálisan elérhető támogatás	2 500

A következőben a két célnak megfelelő támogatandó akcióterületek kiválasztását mutatjuk be.

V.5.2. Javaslat a funkcióbővítő célú akcióterületre

Az alábbiak tartalmazzák azokat az értékelési szempontokat, ami alapján javasolt kiválasztani a funkcióbővítő támogatás keretében fejlesztendő akcióterületet.

V.5.2.1. Akcióterületek kijelölésének szempontjai

A gazdaságösztönző, funkcióbővítést szolgáló akcióterületek kijelölésének az alábbi szempontjai lehetnek:

- Város stratégiájához való releváns illeszkedés
 - Innovációs tevékenységek bővítése
 - Turisztikai attrakciók további fejlesztése
 - Kulturális szerepkör bővítése
 - Agglomerációban központi szerep erősítése, népességfogyás, kiköltözések megakadályozása
- Jelentős környezeti rehabilitációs hatása van, azaz a belterületen lévő használaton kívüli beépített terület fejlesztését célozza
- Tág vonzáskörzetre gyakorolt hatása
- Korábban megkezdett fejlesztések befejezését szolgálja
- Önkormányzat számára pozitív pénzügyi eredményt hoznak az akcióterületen megvalósuló fejlesztések, (pl. lakóterületek, vagy kereskedelmi egység számára előkészített területek, ahol az önkormányzat kellő méretű ingatlanal rendelkezik, melyek értékesítéséből jelentősebb bevételre számíthat)

A szociális célú akcióterületek kiválasztásának szempontrendszerét külön fejezetben van, mivel ezen területek érdemi, összehangolt fejlesztése reálisan gyakorlatilag csak a NYDOP támogatás elnyerése esetén valósulhat meg.

V.5.2.2. A lehetséges funkcióbővítő célú akcióterületek értékelése

Az akcióterületek a helyzetelemzésből következnek. A kiválasztott területek voltak azok a legjelentősebb területek, melyek esetleg szóba jöhetnek Európai Unió támogatás felhasználása.

Megemlítendő, hogy a belváros egy nagyobb területegységet fog át, ahol, illetve amelyhez közel számos kisebb önálló egységet alkotó fejlesztés valósulhat meg (pl. Mártírok tere, Történelmi sétaút, Piac és környéke, illetve közelében a volt cipőgyár területe).

További akcióterületek lehetnek a tisztán lakóterületi fejlesztések, melyekben eltérő szerepe lehet az önkormányzatnak. Jellemzően ezek a potenciális lakóterületek többnyire magántulajdonban vannak, mely esetben az önkormányzat szabályozással segítheti a fejlesztéseket. Ez utóbbi esetben az önkormányzat, vagy fejlesztési társasága kapcsolatai révén segíthet a kezdeményező tulajdonosoknak, hogy a terület-előkészítéshez szükséges forráshoz (hitelhez) jussanak.

A fenti eseteken túl magánbefektetők a városban terveznek még számos ingatlanfejlesztést lakó, kereskedelmi és szolgáltatási célra, mely esetekben tisztán üzleti alapú beruházások valósulnak és a szabályozáson, illetve az engedélyezési eljáráson és az engedélyek kiadásához támasztott az új funkció hatékony működését biztosító feltételeken túl általában nem igénylik az önkormányzat tevékeny közreműködését.

A javasolt akcióterületek értékelése:

Szempontok	Belváros – történelmi-régészeti városrész	„Új Városliget”	11-es Huszár úti laktanya	Új regionális autóbussz-pályaudvar
Városi stratégiához illeszkedés	Kulturális szerepkör bővítése	Turisztikai attrakciók további fejlesztése	Innovációs tevékenységek bővítése	Agglomerációban központi szerep erősítése
Környezeti rehabilitációs hatás	-	X	X	-
Tág vonzáskörzetre gyakorolt hatás	X	X	X	-
Korábbi fejlesztés befejezése	X	-	-	-
Összesen	2	2	2	0

A fentiek alapján a legtöbb pontot a Belváros, az „Új Városliget” és a 11-es Huszár úti laktanya kapta. Ugyanakkor a Városliget fejlesztése viszonylag alacsonyabb támogatási összeget igényel a laktanyához képest, ahhoz hogy jelentősebb magántőkét megmozgasson, ezért javasolt a támogatási célok között a 11-es Huszár úti laktanya elé helyezése.

V.5.2.3. Javaslat a funkcióbővítő akcióterületekre

Az elfogadott városfejlesztési programból egyértelműen következik, hogy a város folytatni kívánja az elmúlt években megkezdett fejlesztési irányvonalat. Ezek szerint egy vonzó városi környezetet kíván kialakítani a helyi lakosoknak, ellensúlyozva az agglomeráció többi településére való kivándorlás mérséklését, illetve csökkentve a felsőfokú végzettségűek, szakképezettek elvándorlási szándékát. Továbbá a város a megkezdett, a római kori emlékek bemutatására épülő turisztikai célú fejlesztéseket folytatni kívánja, hogy e gazdasági ágazatban is egyre meghatározóbb szerepe legyen. A fenti célok elérését, összevetve az akcióterületek értékelésének eredményével (5.2.), leginkább az alábbi két városi terület fejlesztése szolgálja:

1. *Belváros további korszerűsítése, amin belül történelmi-régészeti városközpont kialakítása*
2. *„Új Városliget” építése*

V.5.3. Javaslat szociális célú város-rehabilitáció akcióterületére

V.5.3.1. Akcióterületek elemzése, kijelölésének szempontjai

A szociális célú városi területek lehatárolásának szempontjait meghatározza a Nyugat-Dunántúli Regionális Operatív Program. A lehatárolás szempontjai a 3. sz mellékletben találhatóak. Ezek alapján a szempontok alapján próbáltunk néhány, a szociális célú város-rehabilitációra alkalmas városi területet beazonosítani. Kétféle terület támogatása lehetséges: panel lakótelepek és hagyományos beépítésű városrészek.

V.5.3.1.1. A lakótelepek elemzése

Ezek a területek a következők:

- **Derkovits Lakótelep:** Perint parti sétány – Bartók Béla körút – Bólyai János utca – Szűrcsapó utca – Paragvári u. – Váci M utca – Perint patak által határolt terület – sötét kékkel jelölve

- **Piac környéke:** Thököly Imre – Barátság utca – Zrínyi Ilona utca – Hunyadi út által határolt terület – kékkel jelölve

- **Joskar-Ola lakótelep:** Hunyadi út – Károlyi Antal u. – Mikes Kelem utca – Pázmány Péter körút – Barátság utca által érintett terület – világos kékkel jelölve

- **Ifjúsági Lakótelep:** Perint patak (Körmendy út) – Szent Flórián krt - Jászai Mari utca – Szent Gellért utca által határolt terület – világos kékkel jelölve

A mellékletben jelzett **6 kritérium közül legalább 3-nak kell megfelelnie egy akcióterületnek** városrésznek, hogy jogosult lehessen pályázat benyújtására.

A táblázat összefoglalja, hogy a kijelölt területek miként teljesítik az elvárt kritériumokat:

Kritériumok	Derkovits lakótelep	Piac melletti 10 em. rész	Joskar-Ola lakótelep	Ifjúság lakótelep	Határérték	
Lakosságszám (fő)	13 098	1 211	3 167	2 824	1 500	
ALACSONY ISKOLÁZOTTSÁG						
Általános iskola 8 osztályával rendelkezők magas aránya	23,20	28,60	15,10	19,9	20,00	legalább 1 teljesítése
Felsőfokú végzettségűek alacsony aránya legfeljebb	15,0%	11,5	19,6	12,1	14,00	
ALACSONY GAZDASÁGI AKTIVITÁS						
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportok magas aránya	43,30	52,2	37,7	45,3	35,00	legalább 1 teljesítése
Inaktív keresők és eltartottak magas aránya	50,10	45,4	38,4	40,6	60,00	
MUNKANÉLKÜLISÉG MAGAS SZINTJE						
Munkanélküliek magas aránya	4,6	3,2	3,4	4,2	7,00	legalább 1 teljesítése
Tartós munkanélküliek magas aránya	1,1	0,6	0,8	1,1	2,00	
SZEGÉNYSÉG ÉS KIREKESZTETTSÉG MAGAS SZINTJE						
Kizárólag állami vagy helyi támogatás jövedelemmel rendelkező aktív korúak magas aránya	5,1	5,2	4,1	3,8	7,00	legalább 2 teljesítése
Önkormányzati tulajdonú lakások magas aránya	6,40	9,09	3,26	12,24	8,00	
Önkormányzat által elosztott rendszeres szociális támogatásokból részesülő családok magas aránya a háztartások számához képest	n.a	n.a	n.a	n.a	legalább 1,3-szorosa a városi átlagnak	
Elmúlt három évben vásárolt új gépjármű-tulajdonosok magas aránya a lakások számához képest	n.a	n.a	n.a	n.a	legalább 1,5-szerese a városi átlagnak	
ERŐSEN LEROMLOTT KÖRNYEZET						
5 szintnél magasabb lakóházakban található lakott lakások magas aránya	43,30	41,76	17,20	26,40	60,00	
A LAKÓÉPÜLETEK ALACSONY ENERGIAHATÉKONYSÁGA						
Lakóépületek rossz energiahatékonyságúaknak minősülnek, az épületek több mint felét nem újították fel ⁹	23	50	n.a.	55	50	
Határértéket meghaladó kritériumok száma	3	2	1	2		

⁹ A mutató számítás alatt van.

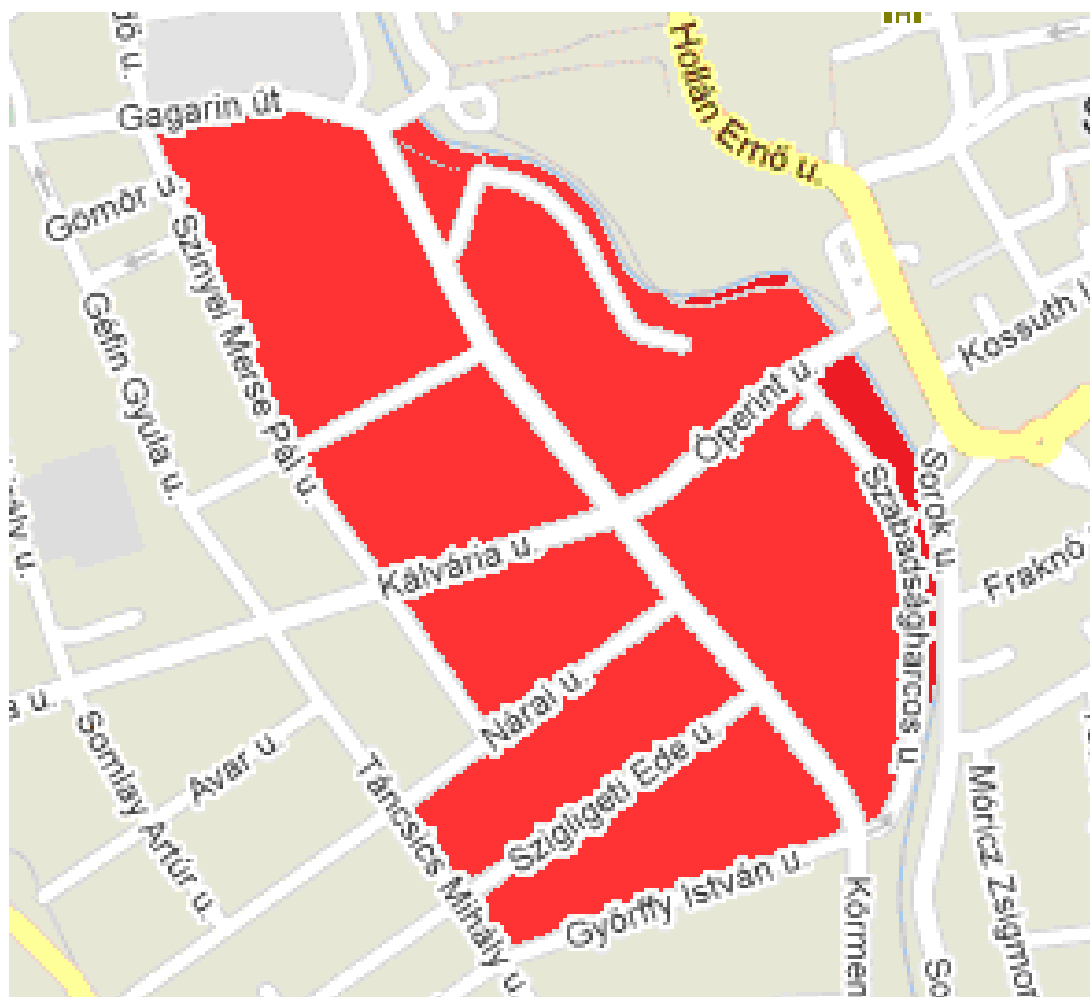
A táblázat adatai a mellékletben szereplő szempontoknak megfelelnek.

Hiányzó adatok az önkormányzat adatszolgáltatási kötelezettségébe tartozik, azok vélhetően érdemben nem befolyásolják a lakótelep közti sorrendiséget.¹⁰

V.5.3.1.2. Hagyományos beépítésű terület elemzése

Egy hagyományos beépítésű területet vizsgáltunk meg, ahol viszonylag nagyobb számban élnek szegényebb lakosok, köztük városi szinten viszonylag sok roma származású.

Lehatárolás: Perint patak – Györffy utca – Táncsics Mihály utca – Nárai út – Katona József utca – Szinyei Merse Pál utca – Gagarin út által határolt terület

¹⁰ A Derkovits lakótelepen 135 önkormányzati lakás van.

Az érintett terület adatai a szociális célú rehabilitáció mutatói alapján.

Kritériumok	Körmendi út nyugati fele	Határérték	
Lakosságszám (fő)	1552	350	
1. ALACSONY ISKOLÁZOTTSÁG			
Általános iskola 8 osztályával rendelkezők magas aránya	32,4	30,00	legalább 1 teljesítése
Felsőfokú végzettségűek alacsony aránya	13,9	8,00	
2. ALACSONY GAZDASÁGI AKTIVITÁS			
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportok magas aránya	49,3	38,00	legalább 1 teljesítése
Inaktív keresők és eltartottak magas aránya	62,50	65,00	
3. MUNKANÉLKÜLISÉG MAGAS SZINTJE			
Munkanélküliek magas aránya	5,5	10,00	legalább 1 teljesítése
Tartós munkanélküliek magas aránya	1,6	3,00	
4. SZEGÉNYSÉG ÉS KIREKESZTETTSÉG MAGAS SZINTJE			
Kizárólag állami vagy helyi támogatás jövedelemmel rendelkező aktív korúak magas aránya	8,6	9,00	legalább 2 teljesítése
Önkormányzati tulajdonú lakások magas aránya	27,00	10,00	
Önkormányzat által elosztott rendszeres szociális támogatásokból részesülő családok magas aránya a háztartások számához képest	66-szoros	legalább 1,5-szorosa a városi átlagnak	
Elmúlt három évben vásárolt új gépjármű-tulajdonosok magas aránya a lakások számához képest	n.a	legalább 1,6-szerese a városi átlagnak	
5. ERŐSEN LEROMLOTT KÖRNYEZET			
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül magas	23,5	25	legalább 1 teljesítése
Magas volt a maximum egy szobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	31,7	30	
Határértéket meghaladó kritériumok száma	4		

Terület megfelel a szociális célú rehabilitációs támogatások feltél-rendszerének.

V.5.3.2. Szociális célú akcióterületek értékelése, kiválasztása

Mivel a városban nagy arányban voltak, illetve folynak beruházások a panel plusz program keretében ezért, **várhatóan a lakótelepek közül csak egy terület, a Derkovits lakótelep lesz jogosult támogatásra.** A lakótelep társadalmi szempontból legrosszabb helyzetben lévő része a Rohonci út Bartók Béla krt. és a Szűrűsapó utca közti szakasz. Mivel a város legnagyobb lakótelepén számos ház még felújításra vár, valamint számos szociális létesítmény van a lakosság mentális támogatására, illetve a szociális problémák kezelésre, ezért javasolt, hogy a jelzett városrész részesüljön támogatásban.

Továbbá támogatásra jogosult lehet a Perint patak – Györffy utca – Táncsics Mihály utca – Nárai út – Katona József utca – Szinyei Merse Pál utca – Gagarin út által határolt terület. Ettől a területtől délre megkezdődött a tágabb térség

rehabilitációja, melynek célja, hogy csökkentese a szegényebb lakosok koncentrációját és a Savaria Pláza környékén egy magasabb minőségű lakó és a Körmendi út mellett kereskedelmi övezetet alakítson ki.

V.6.A stratégia koherenciája, konzisztenciája

V.6.1. Illeszkedés, összhang a településfejlesztési koncepcióval, településrendezési tervvel

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia teljes mértékben összhangban van a város hosszú távú fejlesztési koncepciójával és programjával. A stratégiai fejezet alapvetően a városfejlesztési koncepció és a program céljai alapján készült el, míg a beavatkozásokat alapvetően a középtávú programban lefoglalt projektek alapján jelölték ki. Lsd. V.1 fejezet.

Az IVS feltárta a rendezési terve, illetve azt megalapozó tanulmányból következő fejlesztési lehetőségeket és azokat integrálta.

A tervezett beavatkozások és a Településszerkezeti és Szabályozási Terv az alábbi táblázatban foglaltak szerint áll összhangban:

Akcióterület (kiemelt tevékenységek)		Rendezési tervvel való összhang
Belváros	Közterület fejlesztések	A települési rendezési tervben rögzített feltételeknek megfelelnek a tervezett beruházások.
	Kossuth utca 7. műemlék középület felújítása	A települési rendezési tervben rögzített feltételeknek megfelelnek a tervezett beruházások.
	Art mozi felújítása	A települési rendezési tervben rögzített feltételeknek megfelelnek a tervezett beruházások.
	Piac átépítése, parkolóház építése)	A tervezett beruházások megvalósításához szükséges a településrendezési terv módosítása. A szükséges módosítások, folyamatban vannak, a módosított rendezési terv Közgyűlés által történő jóváhagyására 2008. I. felében kerül sor.
Történelmi sétaút	közterület és kereskedelmi üzletek, vendéglátó-helyek kialakítása beépítéssel a tömbbelsőben	A tervezett beruházások megvalósításához szükséges a településrendezési terv módosítása. A szükséges módosítások, folyamatban vannak, a módosított rendezési terv Közgyűlés által történő jóváhagyására 2008. I. felében kerül sor.

Akcióterület (kiemelt tevékenységek)		Rendezési tervvel való összhang
Új Városliget	Fedett termálfürdő építése	A tervezett beruházások megvalósításához szükséges a településrendezési terv módosítása. A szükséges módosítások, folyamatban vannak, a módosított rendezési terv Közgyűlés által történő jóváhagyására 2008. I. felében kerül sor.
	kalandpark bővítése, labdacarnok építése	A tervezett beruházások megvalósításához szükséges a településrendezési terv módosítása. A szükséges módosítások, folyamatban vannak, a módosított rendezési terv Közgyűlés által történő jóváhagyására 2008. I. felében kerül sor.
	Kenderesi út menti edzőpályán lehetőség esetén szálloda építése	A tervezett beruházások megvalósításához szükséges a településrendezési terv módosítása. A szükséges módosítások, folyamatban vannak, a módosított rendezési terv Közgyűlés által történő jóváhagyására 2008. I. felében kerül sor.
Derkovits lakótelep (pl. Bem utca)	épület felújítások	A települési rendezési tervben rögzített feltételeknek megfelelnek a tervezett beruházások.
	közterület, zöld növényzet felújítása,	A települési rendezési tervben rögzített feltételeknek megfelelnek a tervezett beruházások.
	buszforduló helyén parkoló kialakítása folyamatban	A tervezett beruházások megvalósításához szükséges a településrendezési terv módosítása. A szükséges módosítások, folyamatban vannak, a módosított rendezési terv Közgyűlés által történő jóváhagyására 2008. I. felében kerül sor.
Körömdi út menti terület	Közterület, lakócélu fejlesztések	A lehetséges fejlesztések illeszkednek a szabályozási tervhez.
11. sz Huszár úti laktanya területe I. ütemben	vegyes funkció kialakítása iroda, oktatási, k+f, kereskedelmi, vendéglátóipari funkciók	A településszerkezeti, illetve szabályozási tervben rögzített feltételeknek megfelelnek a tervezett beruházások.
11. sz Huszár úti laktanya területe II. ütem	lakóterület fejlesztése	A településszerkezeti, illetve szabályozási tervben rögzített feltételeknek megfelelnek a tervezett beruházások.
Vasút utca- Nádasdy u közötti területen	új autóbusz-pályaudvar kiépítése kereskedelmi funkciókkal	A tervezett beruházások megvalósításához szükséges a településrendezési terv módosítása. A szükséges módosítások, folyamatban vannak, a módosított rendezési terv Közgyűlés által történő jóváhagyására 2008. I. felében kerül sor.

Akcióterület (kiemelt tevékenységek)		Rendezési tervvel való összhang
Volt cipőgyár területének fejlesztése	vegyes (elsősorban lakó-kereskedelmi-iroda) funkcióra	A tervezett beruházások megvalósításához szükséges a településrendezési terv módosítása. A szükséges módosítások, folyamatban vannak, a módosított rendezési terv Közgyűlés által történő jóváhagyására 2008. I. felében kerül sor.

V.6.2. Célrendszer koherenciája, a városrészek fejlesztési összhangjának elemzése

Funkcióvesztés szempontja

A városrészek fejlesztésének összhangja a javaslatok alapján biztosított, hiszen a vizsgált városrészek fő funkciói markánsan elkülönülnek egymástól. Ugyanakkor mégis javasolt az alábbi kapcsolatokra felhívni a figyelmet:

- A belvárosban a Történelmi sétaút és kapcsolódóan az Iseum korszerűsítése, illetve Olad kertvárosában az „Új városliget” kialakítása szorosan összefügg, egymást kiegészítő, a város turizmusára bővülő hatással van. Ezért a két helyszínen ösztönzött új szállodai, vendéglátóipari szolgáltatásokat a különböző turisztikai vonzerőket (pl. történelmi múlt, kultúra és szabadidősport, gyógyítás) elsődlegesen látogatók mind igénybe vehetik. Azaz, a párhuzamos célú turisztikai fejlesztések nemhogy kioltják, hanem még erősítik is egymást a turisztikai attrakciók számának növelésével és a meglévők korszerűsítésével. Azzal számolunk, hogy a Történelmi sétaúton megépítendő vendéglátóegységek esetleges forgalom elszívó hatását (pl. a Mediterrán udvarból) kiegyenlíti, illetve az új kapacításokat igénybe veszik a városba érkező turisták éves szinten nagyobb száma.
- A város életét jövőben meghatározó fejlesztés az új városi színházat állandóan befogadó új épület megépítése lesz. A színház kijelölt helyszíne nagyban befolyásolja az adott terület jövőbeni fejlődését. Ez esetben tán a legösztönzőbb fejlődés akkor következne be, ha a Történelmi sétaút keleti „kapujában” épülne meg a színház egy új, országosan is egyedülálló kulturális városrész kialakításával.
- Mivel a lakások iránti építési igény az elmúlt 5-6 évhez képest várhatóan csökken, vigyázni kell, hogy milyen mértékben ösztönzi az önkormányzat a lakásépítéseket. Már most is túlkínálat van a lakáspiacon, ezért javasolt elsősorban az önkormányzat tulajdonában lévő barnamezős területeken, illetve volt iparterületek rehabilitációját célzó lakás célú fejlesztéseket ösztönözni a lakásméretek iránti keresleti igények figyelembevételével. A lakásfejlesztések során nem számolunk azzal, hogy jelentősen változna a városrészenként már kialakult lakossági létszámarányok.
- Számolni kell azzal, hogy az iparterületen, illetve a belvárosban tervezett bevásárló központok, nem fogják erősíteni a hagyományos belvárosi kiskereskedelmi egységek pozícióit, azaz forgalmuk ugrásszerű növekedésére nem lehet számítani. Ugyanez a stagnáló hatás érvényesül a kereskedelmi egységek bérleti piacán is.

- Az autóbusz-pályaudvar áthelyezése a vasútállomás mellé megnöveli vélhetően a környék, ezen belül is a Vörösmarty utca és a Semmelweis utca autóbusz forgalmát. A fejlesztés szükségessé tenné a belső városi körút bezárását, így a Vasút utca Pázmány Péter út irányába történő folytatását, mely út megvalósíthatósága a történelmi temetőn való esetleges átvezetése miatt erőteljesen kérdéses, de legalábbis mélyebb elemzéseket igényel.

Környezeti terhelés szempontja

- A belváros fejlesztése érdemben nem változtat a városrész környezeti terhelésén, ugyanakkor a városrész szélére tervezett parkolóhelyek kialakítása a kereskedelmi-szolgáltató övezet elérhetőségét biztosítja. A városrészben továbbra is kijelölt kerékpárúton lesz biztosítva a kerékpáros közlekedés feltételrendszere. A belváros közösségi közlekedéssel való elérhetősége nem változik.
- Történelmi sétaút egy jelenleg beépítetlen területen tervez új hasznosítását. A fejlesztések egyik alapfeltétele a parkolási szükségletek megoldása, a meglévő parkolóhelyek kiváltása.
- Új Városligetben nem várható a környezeti terhelés lényeges fokozása, az új beépítések megfelelnek a szabályozási terv előírásainak, miközben aktív, egészséges életmódot támogató szabadidős tevékenységeknek adnak helyet. A terület megközelíthető a Dolgozók útja felől, ami nem teszi szükségessé a Városligeten való gépjárművel való áthaladás szükségességét.
- A Derkovits lakótelepen lévő épített környezet megóvása, korszerűsítése, illetve használhatósága a cél. Ez vonatkozik a rossz állagú, felújításra szoruló panel épületek, intézmények, használaton kívüli helyiségek korszerűsítésére. A projekt részeként megújulnak a közösségi terek, zöldfelületek, illetve növelik a kulturált és biztonságos parkolói kapacitást.
- A Körmendi út menti területeken a terület adottságainak megfelelő fejlesztések valósulhatnak meg. A jelentős forgalmat lebonyolító Körmendi út mentén kereskedelmi célú létesítmények létesülhetnek, míg a lakófunkciók a Körmendi út–Jáki út által határolt településrészen erősödhetnek meg. A fejlesztések érdemben nem befolyásolják a terület környezeti terhelését, hacsak az nem, hogy a jelenleg leromlott állagú épületek megújulhatnak, míg az üres területek újra beépülhetnek, gazdagítva a terület funkcióit.
- 11. sz Huszár úti laktanya területe jelenleg használaton kívül, egy épületben folyik oktatás. Az épületek állaga folyamatosan romlik, költséges a fenntartása a területnek. Szükséges a terület minél hamarabb i rehabilitációja, új funkciók fokozatos betelepítése.
- Az autóbusz-pályaudvarnak a Vasút és Nádasdy utcák közé eső területe vélhetően nagyobb autóbusz közlekedést generál az érintett utcákban, mely alapján a szükséges fejlesztéseket a beruházás megvalósítását alátámasztó megvalósíthatósági tanulmányban kell meghatározni. Az intenzívebb beépítés inkább a terület és városrész funkciójának gazdagodásához járul hozzá, semmit negatív hatása legyen a területhasználatra.

V.6.3. Agglomerációs együttműködés

A harmadik fejezetben mutattuk be az együttműködés fejlesztendő szakterületeit, illetve céljait.

V.7. Antiszegregációs terv

Az IVS mellékletét képezi.

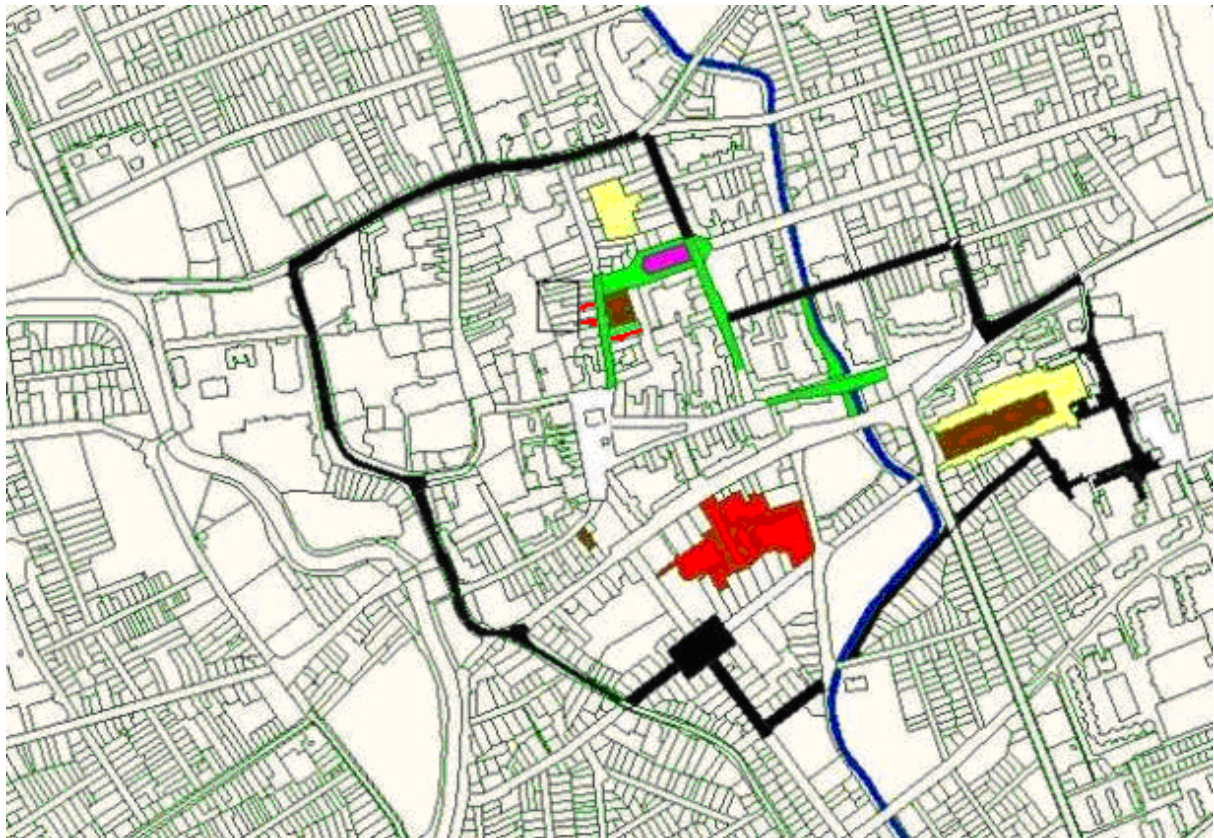
VI. Az önkormányzat által 2007-13 között fejlesztendő akcióterületek

Az alábbi akcióterületi fejlesztések alapvetően az akcióterületen tervezett beruházásokra tesznek javaslatot. Az akcióterületek fejlesztésének végleges tartalmát és költségvetését az Akcióterületi tervek tartalmazzák. Az IVS csak iránymutatást ad az akcióterületi tervek elkészítéséhez.

VI.1.1. Belváros további korszerűsítése, amin belül történelmi-régészeti városközpont kialakítása

Akcióterület lehatárolása

Petőfi S. u. – Király u. – Széll Kálmán u. – Vörösmarty M. u. – Szent Márton u. – Barátság u. – Szőkeföldi u. - Bercsényi u. – Nádor u. - Hunyadi János u. – Szt Flórián Krt. - Mátyás Király út – Kiskar u. – Hollán E. u – Sörház u által határolt terület.

Az akcióterület magában foglalja a Ferences-kert és Iseum között Történelmi sétány kialakítását is.

Jelmagyarázat:

	Parkoló-lemez, parkoló építése
	Közterületi fejlesztés
	Savaria Art Mozi, Kossuth u. 7, - polgármesteri hivatal bővítése, Piac épülete
	Savaria szálló
	Történelmi sétaút tömbje

A Nyugat-dunántúli RFÜ javasolja az akcióterület kibővítését a volt cipőgyár területére, mivel ott a jövőben jelentős mértékű vállalkozási alapú fejlesztés várható. E témában döntés szükséges. Az akcióterület kibővítésének nincs lényegi akadálya, mivel jelentős magán beruházás várható, de a terület jelenlegi tulajdonviszonyából és jellegéből kifolyólag alapvetően magán erős fejlesztések képzelhetők el.

Akcióterület jogosultságának igazolása:¹¹

Az akcióterületen található¹²:

- *Helyi védettséget élvező épület (nem lakóépület)*
 - Megyeháza
 - Vas megyei Levéltár
 - Püspöki Palota
 - Székesegyház
 - Járdányi Paulovics István Romkert
 - Savaria nagyszálló
 - Ferences templom és kolostor
- *Közösségi funkciót ellátó intézmény*
 - Savaria Art Mozi
 - Képtár
 - Bartók zeneterem

és még számos intézmény.
- *Legalább 3 közintézmény (közigazgatási, vagy közszolgáltatást nyújtó).*
 - Városháza (Kossuth L. u 1-5.)
 - Megyeháza, mint a Megyei Önkormányzati Hivatal épülete (Berzsenyi tér)
 - Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.
 - APEH Vas Megyei Igazgatósága

és még számos közintézmény.

¹¹ A területi jogosultságot többféle kategóriával lehet igazolni, ez jelenti a vagylagos megosztást.

¹² Csak a legjelentősebb épületeket emeltük ki a megfeleléshez.

- *A kereskedelmi és szolgáltatóegységek száma minimum 20 db.*

A belvárosban összesen 783 üzlet volt 2001-ben ebből, nyilván több mint 20 a kijelölt akcióterületen van. Az adat további hiteles alátámasztása szükséges az akcióterületre vonatkozóan az önkormányzat adatbázisából.

Akcióterület fejlesztési céljai

- Szombathely lakossága számára a helyi identitást is erősítő korszerű központi közösségi, szolgáltató tér további fejlesztése;
- Szombathely kulturális-régészeti városnegyedének kialakítása;
- Belváros turisztikai célú szolgáltatásainak teljessé tétele;
- Kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységek számára vonzó üzleti környezet kialakítása, ezen belül kiemelten fontos a Mártírok tere fejlesztésével a Savaria szálló újból működésének az elérése;
- A városrész gépjárművel való megközelíthetőségének javítása új parkolóhelyek kialakításának ösztönzése;

Indoklás

A belváros a város frekventált kereskedelmi-üzleti negyede, ide koncentrálódik a város közléte. A belváros korszerűsítése 2006-ban megkezdődött, mely közterület fejlesztését folytatni kell, hogy a belváros északi részén lévő jelenleg kihasználatlan területeken, épületekben is serkentsék az üzleti életet.

A belváros déli részén üres területek várnak megújításra, teljessé kell tenni a római értékeken alapuló turisztikai célú fejlesztések megkezdett koncepcióját. A terület alkalmas nem csak, városi, megyei, de regionális szinten is egy kiemelkedő kulturális negyed létrehozásának.

További fejlesztési lehetőségek vannak a belváros más területein, így a piac korszerűsítése elengedhetetlen, valamint a buszpályaudvar tervezett áthelyezése után új funkciókat kell találni az Ady térnek. Az új fejlesztéseknél figyelembe kell venni a belváros szűkös parkolási kapacitását és törekedni kell a parkolóhelyek bővítésére.

Szükséges tevékenységek, tervezett projektek

Belváros északi és keleti részének megújítása

Ezen belül:

- Közterület fejlesztés
 - a Fő téren megkezdett közterület korszerűsítését, burkolatmegújítást kiterjessze a Fő térről induló és alapvetően kereskedelmi, szolgáltató egységeknek helyet adó utcákban (Kőszegi utca, Király utca, Szent Márton utca), illetve a közterületnek számító belvárosi belső udvarok rendezése (pl. Uránia udvar). A közterületek fejlesztésével párhuzamosan elvégzik a szükséges közművek felújítását.
- Közintézmény fejlesztése – városi funkciók

- Savaria Art Mozi (önkormányzati tulajdonú) épületszerkezetének korszerűsítése, az árkádok alatt lévő, ideiglenes területhasználati engedéllyel működő üzleteket magába foglaló terület korszerűsítése;
- Polgármesteri Hivatal bővítése az önkormányzati tulajdonú Kossuth L. u 7. sz. épület felújításával, az önkormányzat mellett a Fő téren. Kialakításra kerül a tisztviselők és munkatársaik irodái, a vendégeik fogadására alkalmas reprezentatív tér, tárgyalók, ami által az irodák túlzsúfoltsága megszűnik;
- Gazdasági célú fejlesztés
 - Piac és közvetlen környezetének megújítása, ami a piac épület korszerűsítését és új parkolóhelyek kialakítását jelenti egy parkolóházban. A projekt révén szükségessé válik a területen lévő létesítmények (piaccsarnokok, Gazda áruház) bontása, a közműcsatlakozások felújítása, illetve szükséges fejlesztése, új épületek építése, új közlekedésszabályozási rend kialakítása, valamint a terület környezetének rendezése.
 - Kossuth utcában és a Kőszegi utca páratlan számú oldalán lévő műemléki védettségű utcaképet nyújtó üzletekkel rendelkező házak felújításának támogatása;
- ESZA forrásból megvalósuló program
 - Városmarketing akciók (helyi tájékoztatás, Közösségi programok)
- Magán forrásból megvalósuló, a projekt részének számító üzleti célú fejlesztés
 - Kőszegi utca mentén a lakótömb belsőben parkolólemez építésével új parkolóhelyek létrehozása;
 - Savaria szálló megújításának és működőképességének ösztönzése, amit az önkormányzat például a Mártírok tere közepén lévő parkoló átadásával segíthet;
- Fő téren, illetve a fejlesztések által érintett belvárosi részben homlokzatok megújításának ösztönzése lakóépületeknél önkormányzat által működtetett vissza térítendő támogatást nyújtó alapról. A támogatásoknál preferálhatnának rászorultsági alapon, illetve az épület-felújításoknál csak a homlokzat felújításra eső költségek meghatározott hányadát finanszírozhatnák. Javasolt az alap működtetésébe és finanszírozásába bevonni a Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztés Rt.-t. Mivel

Az alap hasonló módon működhetne a helyi építészeti értékek védelmét segítő önkormányzati vissza nem térítendő támogatási rendszerhez 29/1993.(XII.16.) rendeletben. Az önkormányzati támogatás a védett érték megóvása, állagának megőrzése érdekében elvégzett átlagos megjelenésű épülethez képest helyi védelmi többlet-munkák költségvetéssel igazolt összegének legfeljebb 50 %-áig terjedhet.

Történelmi sétaút kialakítása – kulturális-régészeti városnegyed fejlesztésére.

A városrészben jelentős, alapvetően a római kori múltat megidéző fejlesztéseket hajtottak végre, vagy terveznek az elkövetkezendő időszakban, melyek alapvetően Szombathely város turisztikai vonzerejének javítását célozza.

- A Ferences kerttől, illetve Karnevál Központtól (Aréna u. 8-tól) az ISEUM-ig tartó tömbbelső közterületének megújítása, ezen belül két műemléképület (Magtár és az Ispotály („mérlegműhely”)) megújítása, a területen lévő kút bemutatása;
- Vállalkozás-ösztönzés részeként a tömbbelsőben további üzleti célú épületek megépítése hosszú távú külső fejlesztési források (pl. hitelek) bevonásával, melyek az alábbi funkcióknak adhatnak helyt:
 - Kézműves, bemutató műhelyek kialakítása Szombathely szakközépiskolaival együttműködésben;
 - Kisipari tevékenységeknek helyt adó műhelyek kialakítása
 - Üzletek kialakítása, külön ösztönözve a kézműves, iparművészeti termékek árusítását;
 - Kiállító terület kialakítása;
 - Az ispotályban természeti gyógyászati központ kialakítása;
 - Vendéglátóhelyek kialakítása;
 - Szálloda építése;
 - Egyéb állandó lakossági igényeket kielégítő szolgáltatási, kereskedelmi egységek kialakítása
 - Raktárhelyiség, irodák az ISEUM múzeum számára és a Történelmi sétaút működtetésére.
 - Igény esetén még piaci alapon bérbe adott irodák kialakítása elképzelhető.
 - Esetleg önkormányzati tulajdonú színészlakások kialakítása.
 - Parkolóhelyek építése.

A fejlesztések tartalmaznak bontási, közműépítési, közterület-fejlesztési, illetve magasépítési feladatokat.

A beruházásnak két jelentősebb kockázata van:

- A fejlesztéshez szükséges tulajdonok megszerzése, mely kapcsán egy, a területet kettészelő tulajdon megszerzése tűnik problémásnak.
- A területen létrehozandó új épületeket, részben a belvárosi igényeket, az ISIS irodaházat kiszolgáló parkoló föld alá helyezése mélygarázs építésével, aminek a megvalósíthatósága csak a régészeti feltárás után derül ki biztosan. Mélygarázs építésére két lehetőség van: a Bartók terem mögött, vagy az Aréna-Zrínyi u. sarkán, ami feltételezi az óvoda áthelyezését. Amennyiben mélygarázs építése nem lehetséges, úgy parkolóházat kell építeni, ami elképzelhető, hogy további ingatlanvásárlásokat, vagy bontási munkákat tesz szükségessé.

A Történelmi sétaút fejlesztés megvalósítására és üzemeltetésére javasolt mindenféleképpen városfejlesztési társaságot alapítani. A sétaút beruházásait nem javasolt szétválasztani közcélú és üzleti alapú tevékenységre, mert egyrészt ez esetben elvesztené a város a felügyeletét a kívánatos üzleti tevékenységek megjelenésének ösztönzésére, másrésztől hosszú távon a piaci célú tevékenységek bevételei biztosíthatják a közcélú funkciók fenntartását.

Belváros tervezett, becsült költségvetése (eFt)

Tevékenységtípus	Tevékenységek	Pályázó szervezet megnevezése	Megvalósítás tervezett		Tervezett teljes költségvetés	Támogatás aránya	Támogatás nagysága	Saját forrás	Támogatáson belüli részesedés
			kezdete	vége					
I. Belváros északi irányú modernizációja¹³									
ERFA	Közterület fejlesztése a Kőszegi (2685 nm), Király utcákban (2490 nm), Szent Márton utca (6700 nm)	Szombathely MJV Önkormányzata	2009.II.	2009.IV.	430 000	71%	305 300	124 700	33,93%
ERFA	Savaria Art Mozi épületének felújítása	Szombathely MJV Önkormányzata	2009. IV.	2010.II	215 000	85%	182 750	32 250	20,31%
ERFA	Savaria Art Mozi árkádjai alatt lévő kereskedelmi üzletek bővítése, új építése (nettó)	SZOVA	2009. IV.	2010.II	150 000	30%	45 000	105 000	5,00%
ERFA	Műemlék középület felújítása, Kossuth u. 7.	Szombathely MJV Önkormányzata	2009.II.	2009.IV.	270 000	70%	189 000	81 000	21,01%
ERFA	Műemléki védettségű kiskereskedelmi üzletek külső, belső felújítása a Mártírok terénél a Kőszegi utcában házszám 9, 11, 13, 17 (Új), 15 bontása (nettó)	SZOVA	2009. III.	2010. II.	105 833	30%	31 750	74 083	3,53%
	Kossuth u. 11 üzlethelyiségek kialakítása (nettó)	SZOVA	2009. III.	2010. II.	105 000	30%	31 500	73 500	3,50%
ESZA	Városmarketing akciók (helyi tájékoztatás, Közösségi programok)	Szombathely MJV Önkormányzata	2009.I.	2010.III.	15 000	85%	12 750	2 250	1,42%
Összesen							1 290 833	798 050	492 783

A táblázat nem tartalmaz a projekt menedzsment és előkészítés költségeit.

¹³ 2008. novemberében a Közgyűlés döntései alapján tervezett költségvetés.

II. ütem Belváros keleti irányú bővítése, piac fejlesztése – becsült költségvetése									
ERFA	Gazda áruház ingatlan vásárlása a piac korszerűsítéséhez	Szombathely MJV Önkormányzata	2008.II.	2008. II.	200	50%	100	100	7,6%
ERFA	Piac csarnok korszerűsítése (átalakítása, bővítése) max 30 %. Tám	Szombathely MJV Önkormányzata	2009.I.	2010.III.	1206	13%	157	1049,22	11,9%
ERFA	Parkolóház építése max 30 %. Tám	Szombathely MJV Önkormányzata	2009.I.	2010.III.	564	30%	169	394,8	12,8%
ERFA	Közterület fejlesztése a piac körül - teljes költség: 35 eFt/nm	Szombathely MJV Önkormányzata	2009.I.	2009.IV.	234,5	85%	199	35,18	15,1%
ERFA	Projekt-előkészítés, tervezés (Piac, parkoló)	Szombathely MJV Önkormányzata	2007.III	2008.IV.	50	10%	5	45	0,4%
ERFA	Projekt-előkészítés, tervezés (Közterületek)	Szombathely MJV Önkormányzata	2007.III	2008.IV.	10	85%	9	1,5	0,6%
ERFA	Projektmenedzsment (Piac, parkoló)	Szombathely MJV Önkormányzata	2008.III.	2010.II.	50	30%	15	35	1,1%
ERFA	Projektmenedzsment (közterület)	SZOVA	2008.III.	2010.II.	10	85%	9	1,5	0,6%
Összesen					2 324,50	28%	662,31	1 662,20	

Történelmi sétaút - becsült költségvetés (III.)									
ERFA	Történelmi sétaút közterületének fejlesztése közművekkel	Szombathely MJV Önkormányzata	2010.I.	2012.IV.	416	85%	353,60	62,40	73,2%
ERFA	Történelmi sétaúton mélygarázs építése	Szombathely MJV Önkormányzata	2010.I.	2010.IV.	600	15%	90,00	510,00	18,6%
	Történelmi sétaút üzleti egységeinek helyet adó épületek	Szombathely MJV Önkormányzata	2011.I.	2012.IV.	994,5	0%	0,00	994,50	0,0%
	Projekt előkészítés	Szombathely MJV Önkormányzata	2007. IV.	2009.IV.	30	44%	13,10	16,90	2,7%
	Projekt menedzsment	SZOVA	2010.I.	2012.IV.	60	44%	26,40	33,60	5,5%
	Összesen				2 100,50		483,10	1 566,90	

Várható hatások:

- A belváros északi részén a közterületek megújításától a kiskereskedelmi egységeknél jelentős gazdasági hatás nem várható, aminek oka, hogy az érintett területen gyakorlatilag telítettek az üzletek, legfeljebb az üzletek árukínálata változhat meg, illetve forgalmuk bővíülhet. Jelentős hatása lenne a fejlesztéseknek, ha egyúttal a Savaria szálló épületét újra üzemeltetnék, amit parkoló átadásával, illetve esetleg támogatással javasolt ösztönözni. A városnak döntően csak közvetett gazdasági haszna származhat ezen felújításból a foglalkoztatás- és forgalombővülésből.
- Jelentős gazdasági hatással lehetne számolni a Kőszegi u 17-19 mögötti tömbbelsőben, ahol a régészeti funkciók után, még nem ismert milyen, de új funkciók alakíthatók ki. Mivel e terület tulajdonosa az önkormányzat, ez esetben a területrendezés után közvetlen bevétele is lehet a városnak, amit ellensúlyozhat az esetlegesen feltárandó régészeti értékek (pl. fórum maradványai) bemutatásával kapcsolatos kiadások.
- A piac korszerűsítésével bővül az eladótér, a létesítmény korszerűbbé válik és jobban megközelíthető lesz, ami által további keresletbővülés várható. Az elkövetkezendő 15-20 évben a városnak a piac működtetéséből jelentősebb bevétele nem lesz, mivel a bevételek a működtetési kiadásokon túl a beruházási költségek finanszírozását szolgálják. A projekt gazdasági értelemben hosszú távú fejlesztési célokat szolgál, miközben rendezettebbé válik a környezete, valamint a parkolóhelyek bővítése enyhít a parkolási gondokon.
- További gazdasági hatással lehet számolni a Történelmi sétaút kialakításánál, ahol a közcélú, bemutatási funkciók mellett üzlethelyiségeket, szálláshelyet, vendéglátóhelyet, esetleg irodákat lehet létrehozni. Ez esetben egy jelenleg használaton kívüli terület közcélú, üzleti célú hasznosításáról van szó. A támogatással megvalósítandó fejlesztések mellett a pénzügyi eredményt befolyásolja, hogy területeket kell vásárolni, ami kiadást jelent, ugyanakkor a közterület-fejlesztés után az üzleti funkciók kialakításából hosszabb távon a bérleti díjakból magasabb bevétel keletkezhet. A városnak ingatlanfejlesztési tevékenységben csak akkor szabad részt venni, ha hosszú távú kedvezményes hitel, vagy kötvény alapú finanszírozás biztosítottá válik.
- A Történelmi sétaútnak jelentős kulturális hatása van, hisz a város kiemelkedő kulturális létesítményeit fogja összekötni, miközben a létrehozott közterület alkalmassá válik rendezvények megtartására. A területen cél művészeti termékeket kiállító és hagyományos kézműves mesterségeket bemutató-oktató helyek létesítése.
- A közterület fejlesztésekkel mindenféleképpen esztétikusabb környezet alakul ki, illetve várható a zöld felületek, így a Gyöngyös patak mente megújítása is, fák, dísznövények telepítése.

Előkészítettség, háttér dokumentumok

- Elkészültek a közterület-fejlesztések (kivéve a tömbbelsőket érintő területeket) engedélyes építési tervei, melyek a Mártírok terét érintő szakasz kivételével építési engedélyezésre benyújtásra kerültek.

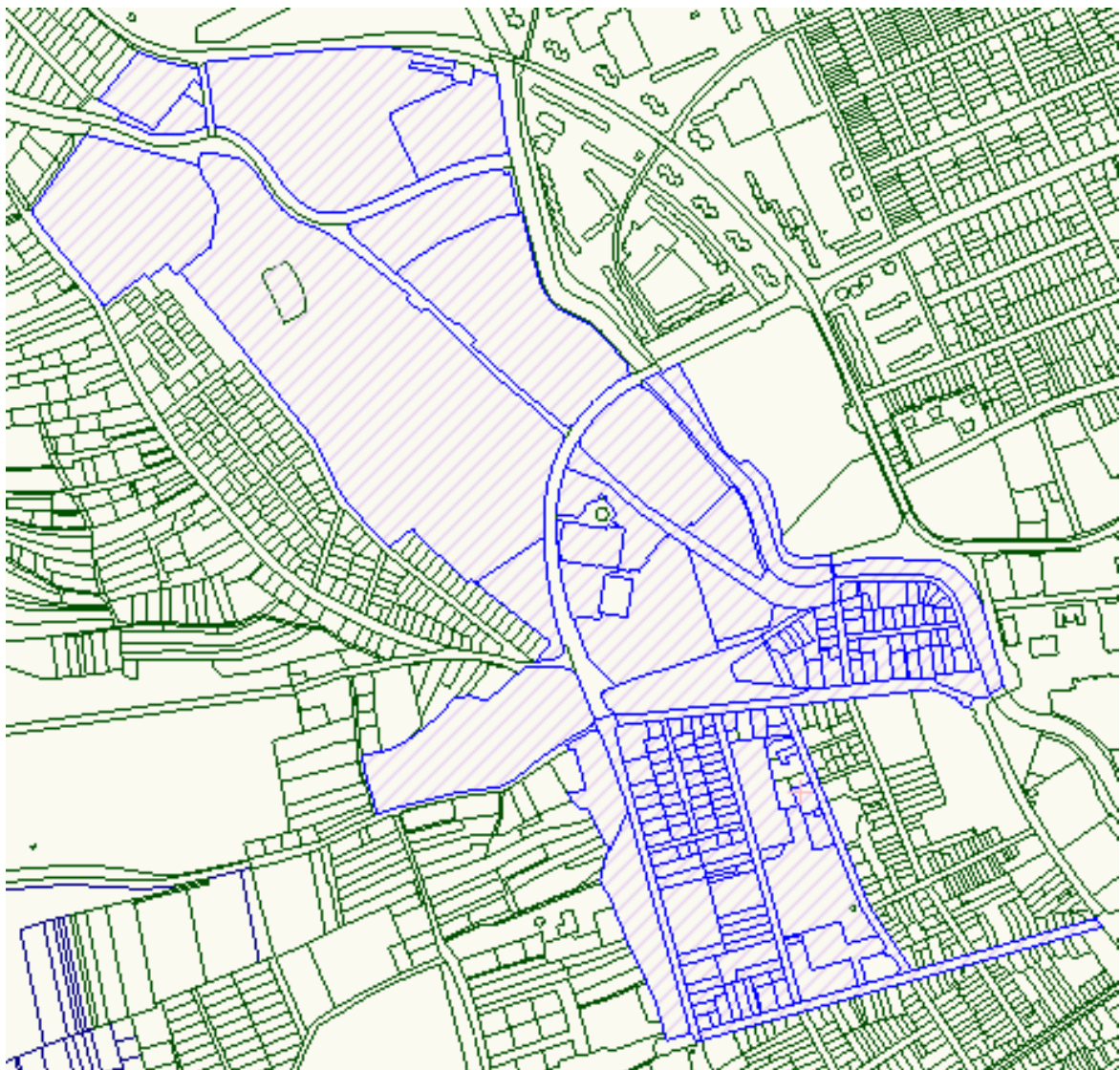
- Rendelkezésre áll a Polgármesteri Hivatal, a Kossuth u. 7 szám alatti épület engedélyes terve az épület érvényes építési engedéllyel rendelkezik.
- Folyamatban van az Art mozi korszerűsítés engedélyes terveinek elkészítése, jelenleg csak tanulmány terv áll rendelkezésre.
- A Piac korszerűsítésének megvalósíthatósági tanulmány terve, illetve tervezett létesítmény építészeti és látvány terve, tervezői költségbebecslése rendelkezésre áll.
- Koncepció áll rendelkezésre a Történelmi sétaútra tervezett funkciókról. Átdolgozás alatt vannak a Történelmi sétaút tervezett épületek építészeti tervei.

VI.1.2.,„Új Városliget” építése

Akcióterület lehatárolása

Perintparti sétány – Dolgozók útja – Rigóvölgyi út - Árpád út – Bartók B krt. – Gagarin u. – Magyar László u.

Az akcióterületet a csíkozott rész jelöli ki.

Az akcióterületbe beletartozik az Oladi Árkádia kereskedelmi központ is, hogy a terület jogosultsága mindenféleképpen biztosítható legyen.

Jogosultság

Az akcióterületen található¹⁴:

- *Helyi védettséget élvező épület (nem lakóépület) (legalább 1 db)*
 - Múzeumfalu épületei
- *Közösségi funkciót ellátó intézmény (legalább 1 db)*
 - Múzeumfalu
 - Városi uszoda
 - Termálfürdő
 - Strandfürdő és jégpálya
 - Kalandváros
 - Csónakázó-tó, mint horgásztó
- *Legalább 3 közintézmény (közigazgatási, vagy közszolgáltatást nyújtó).*
 - Nappali Kórház az uszodában
 - Nyugat-Magyarországi Egyetem Berzsenyi Dániel Főiskolai Kar
 - Egészségügyi Főiskola
 - Élelmiszeripari és Földmérési Szakközépiskola
- *A kereskedelmi és szolgáltatóegységek száma minimum 20 db.*

Pontos számot az önkormányzattal egyeztetve, a kiadott működési engedélyek alapján lehet megadni.

Fő célok

- Szombathely regionális jelentőségű rekreációs-turisztikai zónájának kialakítása
- A területen további rekreációs-szabadidős célú funkciók bővítése, új szolgáltatások telepítése
- Szállásférőhelyek, vendéglátóhelyek számának növelése érdekében kedvező szolgáltatási, települési környezet kialakítása az akcióterületen

Indoklás

A kijelölt terület a város egyértelmű rekreációs zónája. Itt találhatóak az alábbi létesítmények:

- Úszáshoz, fürdéshez kapcsolódó létesítmények:

¹⁴ Csak a legjelentősebb épületeket emeltük ki a megfeleléshez.

- fedett sportuszoda ötvenméteres úszómedencével, és az alagsorban nappali kórházzal
- a római kori időket megidéző szabadtéri termálfürdő
- számos szórakoztató elemmel rendelkező szabadtéri strand, a Tó-fürdő
- Falumúzeum, ahol a megye népi építészetének emlékeit őrzik és a város egyik jelentős rendezvényhelyszíne;
- Csónakázó-tó, ami a pihenni vágyók és horgászok paradicsoma;
- Szabadtéri sportpályák, jégpálya, amelyek a városi szabadidősport központi terei;
- Kalandpark, ahol a látogatók 30%-a megyén kívüli lakos;
- A téli sportoláshoz az emlékmű mellett hóágyúval rendelkező szánkódomb működése, ahol műanyag tanuló sípálya is található felvonóval;

A fentiekben említett szolgáltatások együttes jelenléte egyedülálló a régióban, a helyi lakosok igényeinek kiszolgálásán túl egyaránt alkalmas turisták számára kellemes időtöltésére, és egy edző-, sportközpont bázisának.

A területen szállodák (pl. a négycsillagos konferencia-szolgáltatással is rendelkező Claudius Hotel), vendéglátóegységek találhatóak, közülük számos használaton kívül van (pl. Tóvendéglő), vagy alacsony kihasználtságú (pl. Kemping) és a magántőke fejlesztésére várnak, vagy épp megújulnak.

A területhez közel található a város két meghatározó felsőfokú intézménye, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Berzsenyi Dániel Főiskolai Kara és az Egészségügyi Főiskola és több középiskola. Így a területen lévő rekreációs infrastruktúra nemcsak a helyi lakosok és a turisták, hanem a városban tanuló diákok is használják.

Jól megközelíthető az akcióterület környékén keresztül a város északi, keleti és déli pontjáról egyaránt. A terület fejlesztése folyamatban van, hisz az önkormányzat saját erős beruházásából megvalósul a Csónakázó-tónál a szigetre vezető gyalogos híd kb. 30-40 mFt értékű korszerűsítése.

A terület keleti részét a Perint patakon túl a város legrosszabb helyzetű lakótelepe övezi, miközben nyugati részén, a dombos környezetben a város legnagyobb értékű családi házas lakóvezete van.

A terület további fejlesztése iránt élénk érdeklődést tanúsít a magántőke, ismertek szálloda, vendéglátó-egység, illetve fedett teniszközpont fejlesztési igények.

Megvalósítandó tevékenységek

A tervezett tevékenységek az önkormányzat által az „Új városliget” fejlesztésére készített Megvalósíthatósági tanulmány alapján készült. Az alábbiakban jelezett tevékenységek mindegyikére szükséges az építészeti tervek elkészítése, amelyek után pontosabb tervezői költségbecslés áll majd rendelkezésre.

- Területszerzés: A MÁV-tól területvásárlás, vagy a hosszú távú haszonélvezeti jog megszerzése kulcskérdés a város számára a Kalandpark bővítéséhez. Továbbá

célszerű lenne a Termálfürdő fedett létesítményeinek megépítése kapcsán újabb területek megvásárlása a MÁV-tól.

- Közlekedésfejlesztés
 - Gyalogos sétány kialakítása, fejlesztése a Perint patak mellett a szabadidő övezet és belváros összekötése érdekében. Jelenlegi gyalogos útvonalak felújítása, ahol szükséges akadálymentesítése (pl. szigetre vezető hídon), új gyalogos útvonalak építése az attrakciók összekötésére burkolt vagy más megoldású (kavics, kő, fa, stb.) ösvények kialakításával.
 - Gyalogos híd építése: az Arany patakon a Kalandváros és a Kemping között. További lehetőség gyalogos híd építése a Perint patakon a Tó-fürdő és a Perint parti sétány között. Ez utóbbi opcionális, a döntéshez költségelemzések szükségesek.
 - Ligeten belüli kerékpáros közlekedés megoldása és a Liget összekötése a meglévő kerékpárutakkal, a Magyar László u. és a Rohonci út közötti kerékpárút megépítése a Perint parton.
 - Meglévő parkolók felújítása, pl. az Emlékmű mellett, újabb parkoló nyitására szükség van a beépítetlen fejlesztési területen a labdacarnok és a Kalandváros kiszolgálására
 - Táblarendszer kiépítése egységes arculattal tájékozódás céljára
- Közterület fejlesztése
 - Csónakázó-tó korszerűsítése, felújítása: sétaút felújítása, futópálya kialakítása, horgász és napozó stégek építése, közvilágítás kiépítése, utcabútorok felújítása, illetve cseréje
- Terület közcélú kínálatának fejlesztése
 - Kalandvilág kialakítása, hogy minél több korosztály számára nyújtson élményt, ezen belül az alábbi attrakciók kiépítése:
 - Kalandváros bővítése: új játékok beszerzése, óriáscsúszda építése;
 - Kalandvár megépítése: fedett interaktív tematikusan változó „kiállítás”, közösségi játéktér kiépítése a hands on múzeumokhoz hasonló tematikával;
 - Senior élménypark kialakítása: szabadtéri senior fitness gépek és játékok beszerzése;
 - Xtrem park: görkorcsolya-extrém sport aréna kialakításával a Perint és az Aranypatak torkolatának szögletében, mely alkalmas nemzetközi versenyek lebonyolítására is.
 - Múzeumfalú korszerűsítése és bővítése - népi konyha, állatsimogató fejlesztése gyermekkert kialakítása, a terület rendezése, a kerítés korszerűsítése;
 - Városi uszoda energetikai célú korszerűsítése, illetve az akadálymentesítés megvalósítása;

- Támogatásból megvalósuló gazdasági célú fejlesztés
 - Sziget – csónakkölcsönző fejlesztése új „élmény”/”tematikus” csónakokkal; csónakházi hangulathoz illeszkedő büfé kialakítása
- Egyéb, nem fejlesztési jellegű, ESZA finanszírozású tevékenységek
 - Turisztikai és sportanimátorok képzése
 - Rendezvények szervezése
 - Etikai és arculati szabályozás készítése a területen működő kereskedelmi, vendéglátóipari egységek számára
 - „Új Városliget” turisztikai kártya, bérletek, komplett ajánlati csomagok kidolgozása többféle célcsoportoknak (pl. családok, konferencia résztvevők)
- Magán forrásból megvalósuló, a projekt részének számító üzleti célú fejlesztés
 - Folyamatban lévő beruházás: Tó-vendéglő átalakítása étteremmé és rendezvényhelyszíné
 - Tervezett beruházás: Fedett labda-, wellnesscsarnok építése (2500 nm-en fedett tenisz, tollaslabda, asztalitenisz központ építése, aerobic, wellness és konditerem részleg kialakítása) a Sportligetben, vendéglátóegység építése, köztéri bútorok beszerzése, sportligetben burkolt összekötő utak építése, valamint a meglévő szabadidős célú szabadtéri sportpályák és kiszolgálóhelyiségek korszerűsítése
 - Potenciális fejlesztés:
 - szálláshely-, vendéglátóegység fejlesztése (pl. termálfürdő melletti területen)
 - Nappali kórház, egészségügyi létesítmény építése a gyógyvízre építve
- Más forrásból megvalósuló fejlesztések:
 - Termálfürdő bővítése – fedett római fürdő kialakítása, melyet turisztikai célú támogatásból és saját forrásból tervezik megvalósítani

Új Városliget indikatív költségvetése

Tevékeny- ség típusa	Tevékenységek	Pályázó szervezet megnevezése	Tervezett teljes költségvetés	Támogatás aránya	Támogatás nagysága	Saját forrás	Támogatáson belüli részesedés	
ERFA	Gyalogos sétány felújítása	Szombathely MJV Önkormányzata	6	85%	5,1	1	1,46%	
ERFA	Gyalog híd építése az Aranypatakon	Szombathely MJV Önkormányzata	6	85%	5,1	1	1,46%	
ERFA	Kerékpárút építése a Perint parton Bartók B körútig	Szombathely MJV Önkormányzata	86	85%	73,1	13	20,90%	
ERFA	Parkolók felújítás, bővítés	Szombathely MJV Önkormányzata	24	85%	20,4	4	5,83%	
ERFA	Csónakázó tó és környezetének rendezése (futópálya építés, híd felújítás, mederkotrás, napozó, horgász stégek építése)	Szombathely MJV Önkormányzata	40	85%	34	6	9,72%	
ERFA	Kalandváros bővítése	Szombathely MJV Önkormányzata	250	60%	150	100	42,88%	
ERFA	Múzeumfalva bővítése, felújítása	Vas Megyei Önkormányzat	29	85%	24,65	4	7,05%	
ERFA	Sziget büfé felújítása + csónakkölcsonzó létesítése	Szombathely MJV Önkormányzata	20	30%	6	14	1,72%	
ESZA	Animátorok képzés, turisztikai tájékoztatás	Szombathely MJV Önkormányzata	2	85%	1,7	0	0,49%	
ERFA	Projekt-előkészítés	Szombathely MJV Önkormányzata	15	85%	12,75	2	3,64%	
ERFA	projekt menedzsment	SZOVA	20	85%	17	3	4,86%	
Összesen			498	70%	350	148		
<i>Pályázaton kívüli magán beruházás</i>							referencia (min 60%)	
	Labdacarnok, rekreációs központ megépítése	magán vállalkozó	500	0%	0	0	121,3%	
Összesen			500					

Döntési pont

Szükséges legalább 209 MFt értékű magánberuházás megvalósítása az akcióterületen, miközben biztosítani kell, hogy a tervezett szabadidőközpont építése nem kezdődik meg előbb az akcióterület fejlesztésénél (2009 előtt). Utána csak újabb szállodafejlesztésekben bízhatunk, ami a MÁV területén valósulna meg.

Várható hatások:

- Az akcióterületen tervezett fedett, illetve egész évben nyitva levő létesítmények jó lehetőséget nyújtanak arra, hogy a turisztikai szezont széthúzza a városban. Ez egy sokkal biztosabb piacot kínál a már működő, illetve tervezett szállodáknak, vendéglátóhelyeknek. A turisztikai szolgáltatások és különösen a fedett attrakciók bővítésével várható, hogy a területen újabb szállodák, illetve vendéglátóhelyek nyílnak.
- Az akcióterület fejlesztéséhez a városnak kiadása keletkezik a MÁV ingatlanok megvásárlása során, majd bevétele is keletkezik újabb területek értékesítése után teniszpálya és esetleg szálloda céljára. Az ingatlan értékesítéseknek egyértelműen pozitív eredményt kell hozni az Önkormányzat számára.
- A magán célú fejlesztéseknek és az új létesítményeknek korlátokat szab a terület szabályozási terve (pl. Kenderesi úti sportpályák beépíthetősége). A terv felülvizsgálata mindenféleképpen szükséges, hogy megfelelő tere és ösztönzője legyen a vállalkozói alapú beruházásoknak.
- Az egyes létesítmények bővítése és korszerűsítése révén várható, hogy a jelenlegi kevesebb üzemeltetési vesztesége keletkezik a város üzemeltető szervezetének. Ez különösen igaz a városi uszoda energetikai korszerűsítésére, ami jelentősen csökkentheti az energetikai célú működési kiadásokat.
- A szabadidős és rekreációs létesítmények korszerűsítése és bővítése újabb lehetőséget nyújt a lakosság számára a szabadidő egészséges eltöltésére, ami hozzájárulhat egy egészségtudatosabb életmód folytatásának.
- A múzeumfalu bővítésével a korábban kialakított bemutatási létesítmények korszerűsödnek, miközben újabb emlékeket helyeznek el a népi építészet, a népi kultúra megismerésére. A létesítmény a rendezvénykínálatának bővítésével továbbra is a megye egyik központja lesz a hagyományőrzésének, a kézműves tevékenységek megismerésének.
- A fejlesztések pozitív környezeti hatása a Csónakázó-tó és közvetlen környezete zöld területének megújítása, korszerűsítése, valamint a használaton kívül épületek újrahasznosításának megteremtése.

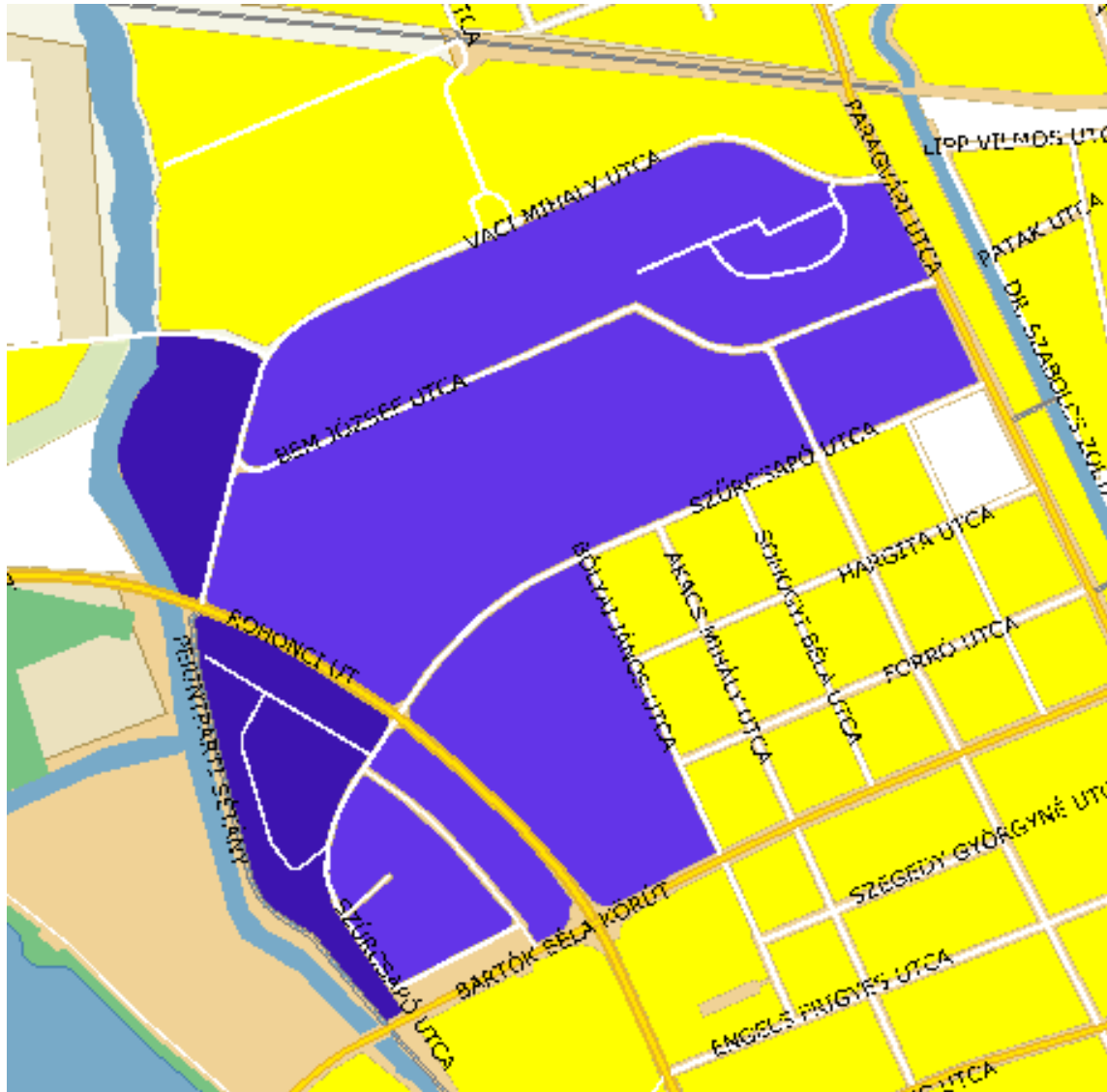
Háttér dokumentumok

- „Új városliget” rekreációs városrész fejlesztési program megvalósíthatósági tanulmány elkészült, ami jelen javaslat alapját képezi.
- Folyamatban van a termálfürdő bővítés megvalósíthatósági tanulmányának, építészeti tanulmánytervének elkészítése.
- A város meghirdette a pályázatát a fedett labdacarnok megépítésre, illetve hosszú távú üzemeltetésére. A pályázat eredményhirdetése a közeljövőben várható.

VI.1.3.Derkovits lakótelep

Akcióterület lehatárolása

Derkovits Lakótelep egy része: Perint parti sétány – Bartók Béla körút – Bólyai János utca – Szűrcsapó utca – Bem József utca – Perint patak által határolt terület – sötét kékkel jelölve

Jogosultság

Lsd. az előző fejezetben.

Fő célok

- Olyan települési környezet kialakítása, ami hozzájárul a településrész presztízsének emelkedéséhez és megakadályozza, hogy a város legszegényebb lakosainak gyűjtőhelye legyen a lakótelep.
- A lakossági igényekhez igazodó, így pl. a fiatalok, gyermekek szabadidejének ésszerű eltöltését segítő, az idősek közigazgatási ügyintézésének segítésére közösségi célú szolgáltatások bővítése
- Egy szürke lakókörnyezet színesebbé varázsolása – zöldterületek korszerűsítéssel, színes játszóterekkel, felújított épületek új színvilágával

Indoklás

A Derkovits ltp. a város legnagyobb lakótelepe. Itt található a város egyik szociális szempontból legrosszabb helyzetű településrésze a Rohonci u. Szűrűcsapó u és Bartók B krt közti részén. A területen az egyik legalacsonyabb a városban a lakások négyzetméterre vetített ingatlan árai, ami a terület elértéktelenedését jelenti. Vannak lakások, ahol a négyzetméter ára nem éri le a 130 eFt/nm-et, míg máshol a belvárosban 200 eFt/nm-et is elkérnek a használt lakásért. Ahhoz, hogy ne váljon ez a terület a város szegregált, szegényeket összegyűjtő részévé, szükséges fejlesztések végrehajtása.

A területen több szociális célú intézmény is működik, így nyugdíjas klub, családsegítő szolgálat. A szociális célú programokat az érintett szociális célú intézményekkel közösen, kérdőíves megkérdezésen alapuló igényfelmérés után lehet gondosan megtervezni.

Ugyanakkor a fizikai megújítás mellett elengedhetetlen a helyi lakosok szociális, mentális célú támogatása is, hogy csökkenjen a tartós munkanélküliek száma, illetve a deviáns viselkedésre való hajlandóság.

Megvalósítandó tevékenységek

Lakás célú fejlesztések

- A korszerűtlen technológiával épület több emeletes panel lakóházak korszerűsítése, energiatakarékos szigetelésük, közös szerelvények (pl. szennyvízcsatorna) felújítása

Preferált a legrosszabb szociális mutatóval rendelkező lakóközvet és azok az épületek, ahol a Panel program keretében még nem történt felújítás. A korszerűsítéshez szükséges a lakóközösség elkötelezettsége.

Települési környezet fejlesztése

- Mindenki számára ingyen hozzáférhető parkolóhelyek bővítése
 - Bem J utcában régi buszforduló helyén (kb. 20 mFt)
 - Egyesített bölcsődénél és óvodánál
 - Az elbontott kazánház helyén 2008-ban megvalósul közterület-fejlesztés a Perint parti sétányon
- Közterület fejlesztése, ezen belül parkosítás, csapadékvíz-elvezetés, járda-felújítás, játszótérek kialakítása, illetve felújítása (pl. Domus környezetének rehabilitációja) – később kijelölendő tartalommal
- A Perint parti sétány mellett végig kerékpárút építése illeszkedve a város kerékpárút hálózati programjába, a Dolgozók útjának keresztezése a Perint patak hídja alatt Kodály Z u ig.

Közösségi célú fejlesztések

- Egyesített Bölcsődei Intézmény és a Hétszínvirág óvoda (Bem J 33.) korszerűsítése, a tetőtér beépítése, óvodai időszakon kívül is használható közösségi térnek, módszertani központnak

- Közügyek leintézését támogató információs pont kialakítása, különösen az idősek számára (pl. Domusban lévő nyugdíjas klubban)
- Paragvári és Szűrőcsapó utcák sarkán található szolgáltatóházban Ifjúsági klub kialakítása
- Közbiztonság fejlesztése, térfigyelő rendszer kiépítése

ESZA típusú programok

- Szociális szolgáltatási igények felmérése után a lakosság szociális célú támogatása programok révén, illetve a tartós munkanélküliek foglalkoztatásának elősegítése.

Foglalkoztatás kapcsán egyeztetni kell a Savaria Rehab Team-mel, a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás miatt a Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.

- Programok szervezése nyugdíjasoknak, gyerekeknek, kismamáknak

Derkovits lakótelep indikatív költségvetése

Tevékenység típusa	Tevékenységek	Pályázó szervezet megnevezése	Tervezett teljes költségvetés	Támogatás aránya	Támogatás nagysága	Saját forrás	Támogatáson belüli részesedés
ERFA	Lakásfelújítások (400 eFt/lakás és 536 lakást érintene)	Társasházak	214	85%	181,9	32	51,86%
ERFA	Ingyenes parkoló építése (volt buszforduló helyén)	Szombathely MJV Önkormányzata	35	85%	29,75	5	8,48%
ERFA	Közterület fejlesztés (parkosítás, csapadékvíz elvezetés)	Szombathely MJV Önkormányzata	50	85%	42,5	8	12,12%
ERFA	Kerékpárút építése a Perint parton	Szombathely MJV Önkormányzata	12	85%	10	2	2,85%
ERFA	Ifjúsági ház felújítása	Szombathely MJV Önkormányzata	6	85%	5	1	1,43%
ERFA	Egyesített bölcsőde korszerűsítése	Szombathely MJV Önkormányzata	30	85%	25,5	5	7,27%
ERFA	Közbiztonság fejlesztés, térfigyelő rendszer kiépítése	Szombathely MJV Önkormányzata	24	85%	20,4	4	5,82%
ESZA	Szociális program (ifjúsági program szervezés, családsegítés, nyugdíjasoknak közügyek info pontja, civil programok, polgárőrség)	Intézmények, civil szervezetek	12	85%	10,2	2	2,91%
ERFA	Projekt előkészítés	Szombathely MJV Önkormányzata	15	85%	12,75	2	3,64%
ERFA	Projekt menedzsment	SZOVA	15	85%	12,75	2	3,64%
Összesen			413	9	351	62	

Várható hatások

- Növekednek a területen az ingatlan árak, kellemes lakókörnyezet alakul ki, jó színvonalú városi alközponttal.
- Nő a lakótelepen élők körében a foglalkoztatottság, illetve a lakosság elégedettsége a terület szolgáltatásaival szemben.

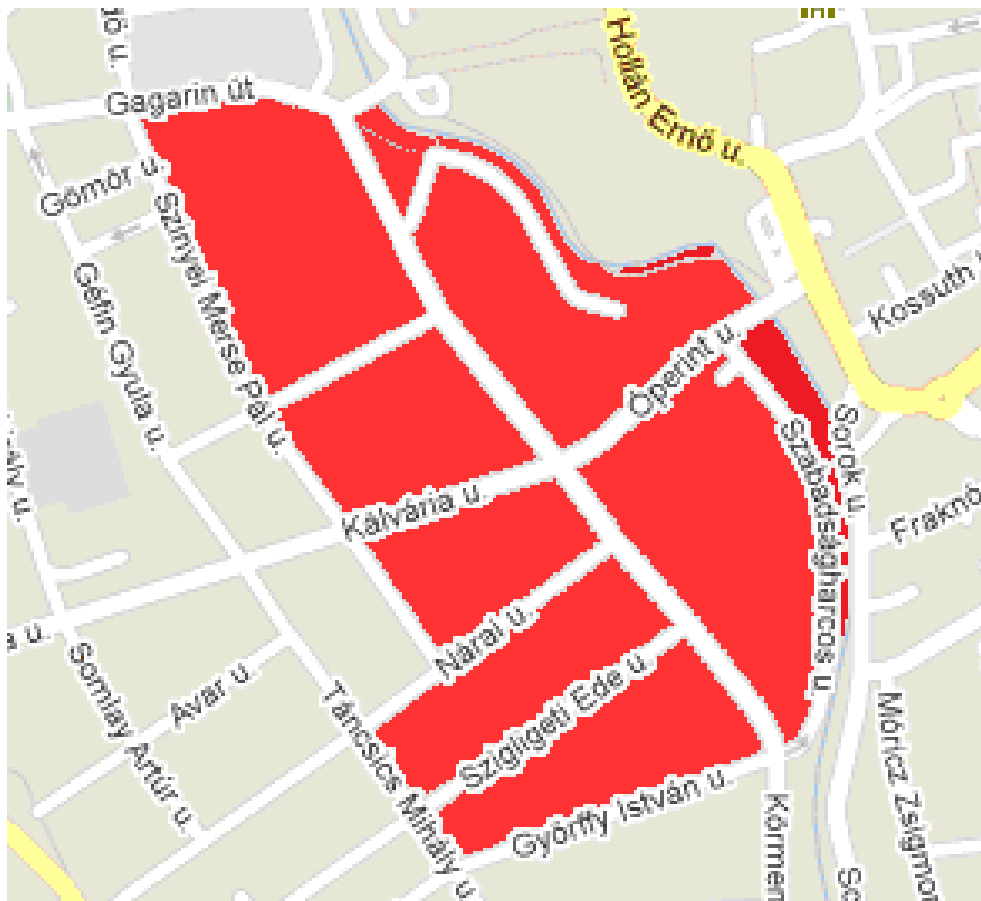
Háttér dokumentációk

- A városnak jelentős tapasztalata van a panel program lebonyolításában, ami jól használható a lakás célú fejlesztések esetén.
- A szociális célú szolgáltatások megtervezésére egy szükségletfelmérést kell elkészíteni.
- A fejlesztésekre további terveket kell készíteni

VI.1.4.Körmendi út – Óperint utcai szociális célú rehabilitáció

Akcióterület lehatárolása

Lehatárolás: Perint patak – Györfly utca – Táncsics Mihály utca – Nárai út – Katona József utca – Szinyei Merse Pál utca – Gagarin út által határolt terület

Jogosultság

Lsd. az előző fejezetben.

A terület megfelel szociális célú rehabilitációs támogatásra.

Fő célok

- Az akcióterületen a hátrányos helyzetűek (jellemzően munkanélküliek, alacsony képzettségűek és egyúttal jellemzően alacsony jövedelműek) élethelyzetén való javítás többféle beavatkozással
- Lakókörülmények javítása és a lakhatás költségeinek relatív csökkentése
- A lakókörnyezet közlekedésbiztonságának javítása és a közvetlen környezet presztízsének az emelése az építészeti, természeti értékek megújításával
- Az érintett területen élő hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztathatóságnak elősegítése, a gyermekek készség és képességfejlesztésének segítése
- Hátrányos helyzetűek társadalmi integrációjának elősegítése, közösségi programokba való bekapcsolódásuknak az ösztönzése, foglalkoztatási kompetenciájuk javítása

Indoklás

A város egyik olyan lakókörnyezet, ahol nagyobb területen élnek szegény lakosok. A területen a városi átlagot meghaladja a munkanélküliség és jelentős, a városi átlagnál 33%-kal magasabb az aktív korúak között a kizárólag állami vagy helyi támogatásból élők aránya.¹⁵ A területen lakók munkába állását nehezíti, hogy a 15-59 éves népesség harmada (32%) legfeljebb csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik, és ehhez szorosan kapcsolódik az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak magas aránya (49%). A területen a 0-14 éves gyermekek aránya 14 %-kal meghaladja a városi átlagot, a 60 év felettiek aránya szintén magasabb a városi átlagnál. A lakóterületen egyszerre vannak jelen a fiatal családok, illetve az idősek, miközben a munkaképeskorú középosztály lakosság aránya 10%-kal elmaradt a városi átlagtól.

A területen az Óperint utcai önkormányzati tulajdonú lakóépületben a legrosszabb a lakáskörülmények, ahol szociális alapon helyezik el a bérlőket. A vizsgált területen városi viszonylatban magas a komfortnélküli, félkomfortos (130 lakás) és az egyszobás lakások (175 db) aránya is. További számos önkormányzati tulajdonú, lelakott lakóépület van a Györffy utcában.

A közművek állapota a területen megfelelő, ugyanakkor a közlekedésben komoly problémákat okoz az Óperint utca - Körmendi – Dózsa Gy u. – Kálvária u-i útkereszteződés, amely a nagyforgalom miatt számos baleset helyszíne.

A városrészi intézményi ellátottsága megfelelő, a területen található általános iskola, középiskola, míg a szomszédos területeken van óvoda és felnőtt, valamint gyermekorvosi rendelő, családsegítő szolgálat kirendeltsége és idősek klubja. Az akcióterületen van az irodája a hátrányos helyzetű fiatalokat segítő nonprofit szolgálatnak, illetve a helyi roma nemzetiségi önkormányzatnak is. Az akcióterületen található a Nyugat-Magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központja is.. A kereskedelmi és szolgáltatások szempontjából kivételes helyzetben van a térség, hiszen a közeli a Jáki út és a Brenner Tóbiás körút sarkán található a Szombathely Pláza, míg keleti irányban gyalogosan 5 perc alatt elérhető a belváros. Az akcióterületen található a református és evangélikus egyházközségnek is a temploma, valamint a városban szervezett közösségi életének a központja.

¹⁵ A bekezdésben 2001. évi, jelenleg elérhető KSH adatok alapján.

A vizsgált területen mindezeket együttvéve még sincs a KSH által beazonosított szegregált lakóövezet.

Megvalósítandó tevékenységek

- Lakófunkciót erősítő tevékenységek: Óperint u. 18. szám alatti társasház felújítása, illetve energetikai korszerűsítése, hogy csökkenjen a lakások energia, különösen fűtési célú fogyasztása.
- Közösségi funkciókat szolgáló tevékenységek Evangélikus templom homlokzati felújítása, Református templom homlokzati felújítása, melyekhez kapcsolódóan közösségépítő "soft" elemeket valósítanak meg az egyházak
- Közterület fejlesztések elsősorban a biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtése céljából:
 - a Dózsa György úton az oktatási intézmények közelében a gyalogátkelő helyek világításának korszerűsítése és akadálymentesítése
 - körforgalmi csomópont kialakítása a Kálvária u.-Dózsa György u.-Óperint u. - Körmendi út kereszteződésében
 - kisebb léptékű zöldterület fejlesztése az intenzív gyalogos forgalomnak kitett Károlyi Gáspár téren
- Közösségi célú programok szervezése a közösség fejlesztése, illetve az akcióterületen élők foglalkoztathatóságának elősegítése érdekében
 - Munkaerőpiaci beilleszkedést célzó képzési program lebonyolítása és az elhelyezkedés segítése
 - Idegen nyelvi képzés elsősorban hátrányos helyzetűeknek
 - Közösségfejlesztés akciók az érintett lakosság körben, illetve nyári tábor szervezése
 - Pályázati lehetőség civil szervezetek számára, hogy programjaikkal hozzájáruljanak az érintett területen élő lakosság társadalmi felzárkóztatásának a segítéséhez
- A Savaria Rehab Team NKft által szervezett közfoglalkoztatási programokban javasolt bevonni az akcióterületen élő lakosokat, ezzel is segítve a tartós munkanélkülieknek a munkaerőpiacra való visszaintegrálódását.

A fentiekén túl az önkormányzat a területen lakók számára biztosítja a rendszeresen elérhető szociális szolgáltatásokat, így ezen belül a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat működését.

Várható hatások

- A közlekedés biztonsága javul, a felújított lakóépületben csökkennek az energia költségek
- Bővül az érintett területen élők képzettsége
- Javul a foglalkoztathatóság, bővül a foglalkoztatottság
- Közösségi munka eredményeként javul a befogadás és beilleszkedés szintje, csökkennek az előítéletek

Körmendi út – Óperint utca környéki terület költségvetése

Forrás típusa	Funkció	Tevékenységek	Kedvezményezett	Összes költség	Támogatás	Támogatáson belüli részesedés
ERFA	Lakás	Óperint u 18 társasház felújítása (SZOVA Zrt.)	Szova Zrt	172 362 037	172 362 037	42%
ERFA	városi	Körforgalom építése	Szombathely MJV Önk	75 701 195	75 701 195	18%
ERFA	városi	Károlyi Gáspár tér felújítása	Szombathely MJV Önk	4 876 800	4 876 800	1%
ERFA	városi	Közlekedés-biztonsági fejlesztés	Szombathely MJV Önk	4 003 777	4 003 777	1%
ESZA	közösségi	Evangélikus templom homlokzati felújítás	Evangélikus Egyházközség	50 004 599	50 004 599	12%
ESZA	közösségi	Református templom homlokzati felújítás	Református Egyházközség	50 165 000	50 165 000	12%
ESZA	soft	Munkaerőpiaci beilleszkedést célzó képzési program	Savaria Rehab Team	14 500 000	14 500 000	4%
ESZA	soft	Közösségépítés	Evangélikus Egyházközség	1 000 000	1 000 000	0%
ERFA	soft	Nyelvi képzés, nyári tábor szervezése	Református Egyházközség	1 000 000	1 000 000	0%
ERFA	soft	Programalap	Szombathely MJV Önk	16 780 000	16 780 000	4%
		nem felosztható ktg	Szombathely MJV Önk	22 088 000	22 088 000	5%
		Összesen		412 481 408	412 481 408	100%

VI.2. Egyéb, nem támogatás terhére tervezett jelentős fejlesztendő akcióterületek

Ezen területek fejlesztése többnyire a város programjának egy-egy kiemelt projektjéhez kapcsolódik, ugyanakkor véleményünk szerint többféle szereplőt érint és a fejlesztésük integrált megközelítést igényel. Az alábbi leírás rámutat arra, hogy az egyes területek fejlesztését mi jellemezi.

VI.2.1.11. sz. Huszár úti laktanya¹⁶

Fő cél:

- Vegyes használatú terület kialakítása oktatási, iroda, kutatás-fejlesztési, lakóterület céljára

Indoklás:

- Használton kívüli, műemléki szempontból védett épületállomány
- Város K+F tevékenységét bővíteni szükséges (pl. biomassa alapú energiafelhasználás területén kutatások)
- Új lakások iránti növekvő igények ugyan csökkentek az elmúlt években, miközben a terület egyik fele az önkormányzati tulajdonában van és lakás

¹⁶ A terület fejlesztésére készült egy tanulmány terv, ami elérhető a Polgármesteri Hivatal Stratégiai Irodájában.

célú (családi házas, sorházas vagy max. 4 emeletes tömbházas) fejlesztésre került kijelölésre.

- Berzsenyi Dániel Főiskola egyetemmé válásának igénye, speciális oktatási részlegek létrehozása (pl. fizika szak). Ezt az igényt meg kell vizsgálni a már Nyugat-Magyarországi Egyetemhez tartozó főiskola változó képzési kínálatával és azok infrastrukturális igényével összhangban.

Tulajdonosi összetétel:

Szombathely MJV Önkormányzata, lsd. ingatlangazdálkodási tervnél részletesebben

Szükséges tevékenységek

- Fejlesztő szervezet felállítása
- Közcélú feladatok:
 - Közterület-fejlesztés
 - Közlekedésfejlesztés: belső úthálózat fejlesztés
 - Oktatási épületek kialakítása
 - Kulturális és szabadidős célú létesítmények fejlesztése
 - Parkosítás, játszótér, sportpálya építése
 - Befektetés-ösztönzési tevékenység magas innovációs tartalmú tevékenységet végző vállalkozások letelepítése érdekében
- Magán tőke bevonásával megvalósítandók
 - K+F tevékenységeknek helyt adó épületek kialakítása
 - Irodaház fejlesztése
 - Lakóépületek fejlesztése, kereskedelmi üzletek kialakításával

Indikatív költségvetés

A fejlesztések eredményeként a jelenleg beépített területen kb. 4-5 mrd Ft összértékű beruházás valósulhat meg.

Várható hatások:

- A felértékelt területek lakás és üzleti célú hasznosításából (eladásából, bérbeadásából) származó bevételek
- A területen betelepülő vállalkozások új munkahelyeket jelentenek a városban
- Jelenleg hasznosítatlan terület az új fejlesztések révén része lesz a város életének, megszűnik a terület állagának romlása

Háttér dokumentumok

- Építészeti szempontból hasznosítási tanulmány készült, további tervek kellenek a terület hasznosításáról.

VI.2.2. Buszpályaudvar áthelyezése a vasút mellé¹⁷

A fejlesztés fő kezdeményezője a Vasi Volán Zrt a jelenlegi buszpályaudvar tulajdonosa, mely szervezet a fejlesztést magánbefektetők és az önkormányzat bevonásával kívánja megvalósítani.

Fő cél:

- Integrált tömegközlekedési rendszer kiépítése a vasúti pályaudvar mellett és ezzel egyidejűleg a belváros és ezen belül az Ady tér tehermentesítése az autóbusz közlekedésben
- A vasút melletti terület rehabilitációja

Indoklás:

- A belváros közlekedésszervezési és ebből következően légszennyezési tehermentesítése
- A belvárosban buszvég-pályaudvar és ezzel a buszok belvárosi állomásoztatásnak megszüntetése
- Korszerűs intermodális csomópont kialakítása, hol a városba vonattal érkezőknek könnyebben nyílik lehetősége az autóbusszal a külső városrészekbe való eljutásra
- Magántőke befektetési szándéka a közlekedésszervezési csomópont fejlesztése iránt

Tulajdonosi összetétel:

Szombathely MJV Önkormányzata, Isd. ingatlangazdálkodási tervnél részletesebben

Tervezett fő tevékenységek:

- Vasút melletti terület kialakítása – vegyes tulajdon miatt területszerzés, bontás, majd építést és közlekedésfejlesztést is igényel.
- A területen vegyes tulajdoni funkciók kerülnek kialakításra, ezen belül autóbusz-pályaudvar épül fogadóállomással, illetve elsősorban kereskedelmi célú létesítmény kerül felépítésre (kb. 18-20 ezer nm értékesíthető területtel.) Az egyes funkcióknak a fejlesztés során eltérő aránya lehet.
- Ady tér új funkciójának meghatározása szükséges, melyek lehetséges funkciói: pl. lakótömb, irodák, kereskedelmi egységek

Indikatív költségvetés:

A fejlesztések eredményeként várhatóan 1,5-12 mrd Ft összértékű beruházás valósulhat meg a területen. A minimum költség esetén csak az intermodális közlekedési csomópont valósulna meg, míg a terület intenzívebb beépítése magasabb beruházási költséget eredményez.

Várható hatások:

- Belváros környezeti terhelése csökken

¹⁷ A terület hasznosítása folyamatban van.

- Javul a kistelepülésekre irányuló távolsági közlekedés
- Megújul egy kisipari terület a városi szöveten belül
- Új funkciók alakulhatnak ki a belvárosban az Ady téren
- Megújulhat az Éhen Gyula tér, ahol most a helyi buszpályaudvar van

Háttér dokumentumok

- A területvásárlás folyamatban, van a tulajdonviszonyok letisztázása érdekében.

VI.2.3.További tervezett fejlesztések

Az alábbiakban jelölt területek alapvetően magán tulajdonban vannak. Az önkormányzat elsősorban szabályozással tudja segíteni a magán területek fejlesztését, illetve ösztönözheti olyan pénzügyi alap működtetését, ami révén az érintett tulajdonosok kedvezményes fejlesztési forráshoz (hitelhez) juthatnak hozzá, amivel az értékesítésből, vagy bérleti díjából származó bevételeik előtt felmerülő közterület-, közműfejlesztési kiadásait megfinanszírozhatják.

- Ipar területen kereskedelmi célú létesítmény fejlesztése
- Volt cipőgyár területének fejlesztése vegyes funkcióra. A fejlesztés igényli a Perinten egy új híd megépítését, illetve közforgalmi út biztosítását az új híd és a Körmeny u. között.
- Lakóterület fejlesztések, pl.
 - Latex Irottkő utcai telepe
 - Kertész szövetkezet területe
 - Szövő utcai MÁV kertészet
 - Kiskeretek beépítése

VII. Stratégia megvalósíthatósága

VII.1. Ingatlan-gazdálkodási terv

A terv részeként felmértük a tervezett akcióterületek által érintet tulajdon viszonyokat, amit az alább térképi ábrázolások mutatnak be.

A tulajdonviszonyoknak az alábbi kategóriáik vannak:

	helyi önkormányzati tulajdonú terület
	megyei önkormányzati tulajdonú terület
	állami tulajdonú terület
	állami vállalat területe
	egyházi tulajdonú terület
	Vegyes tulajdonú terület

A nem fenti színnel jelölt területek, alapvetően a mályva színű területek magántulajdonok.

I. Belváros

A belváros ingatlanok tulajdonviszonyait több területen mutatjuk be.

I.1. Kőszegi utca fejlesztések által érintett része

A tervezett fejlesztések önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanon valósulnának meg, kivéve a műemlék épületek felújítását, ahol megkezdődött a fejlesztési együttműködésről a párbeszéd a tulajdonosokkal. A területen vegyesen vannak önkormányzati és magántulajdonú épületek, így az önkormányzatnak is származhat haszna terület felértékelődéséből.

Tervezett fejlesztések révén érintett ingatlanok

Ingatlan hrsz	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció
6187	Közterület	Közterület
6226/8 és 6226/7	Mozi és közterületen kereskedelmi funkció	Mozi és kereskedelmi funkció
6167, 6169, 6170, 6172	Üzletek	Üzletek
6203	Parkolóhelynek kijelölt üres terület	Parkoló-lemez

I.2. Király utca fejlesztések által érintett része

Látható, hogy a fejlesztések által érintet területek mentén alapvetően magán tulajdonok vannak, akik részesei lehetnek környezet megújulásából következő ingatlan felértékelődés várható hatásának.

Tervezett fejlesztések révén érintett ingatlanok

Ingatlan hrsz	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció
6750	Közterület	Közterület
6259/2	Közterület	Közterület

I.3. Piac környéke

A tervezett fejlesztések megvalósítása érdekében egy magántulajdonú ingatlan megvásárlása szükséges. Az ingatlan tulajdonosával megkezdődtek a tárgyalások az ingatlan megvételéről.

Tervezett fejlesztések révén érintett ingatlanok

Ingatlan hrsz	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció
8310/2	Közterület	Közterület
6615 /25	Parkoló, közterület	Parkoló, közterület
8262/2, 6615 /1	Kereskedelmi létesítmény	Kereskedelmi létesítmény

I.4. Történelmi sétaut

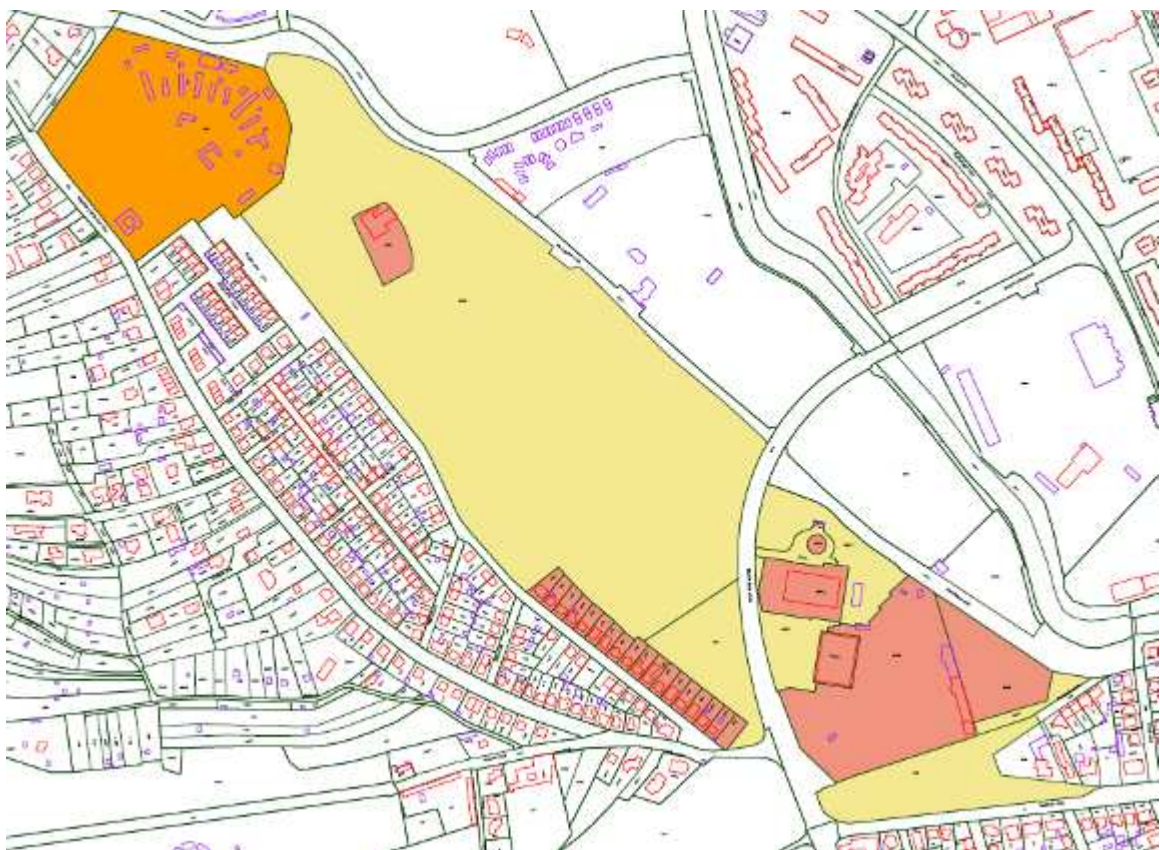

Ezt a fejlesztési területet érinti a legtöbb magántulajdon. A tervezett fejlesztések megvalósításához szükséges a tulajdonosokkal való együttműködés, az egyeztetés megkezdődött.

A terület fejlesztésében az alábbi hrsz számú ingatlanok érintettek: 6467/8, 6470/2, 6475, 6482, 6485.

Mivel az érintett terület fejlesztésére vonatkozó tervek átdolgozás alatt vannak, ezért nem lehet pontosan meghatározni a jelenlegi hrsz-ek alapján a jövőbeni funkciókat. Valószínű, hogy a tervek alapján a jövőbeni hasznosíthatósághoz telekkialakítás is szükséges, amit az akcióterület megvalósítása során kell megtenni.

II. Városliget

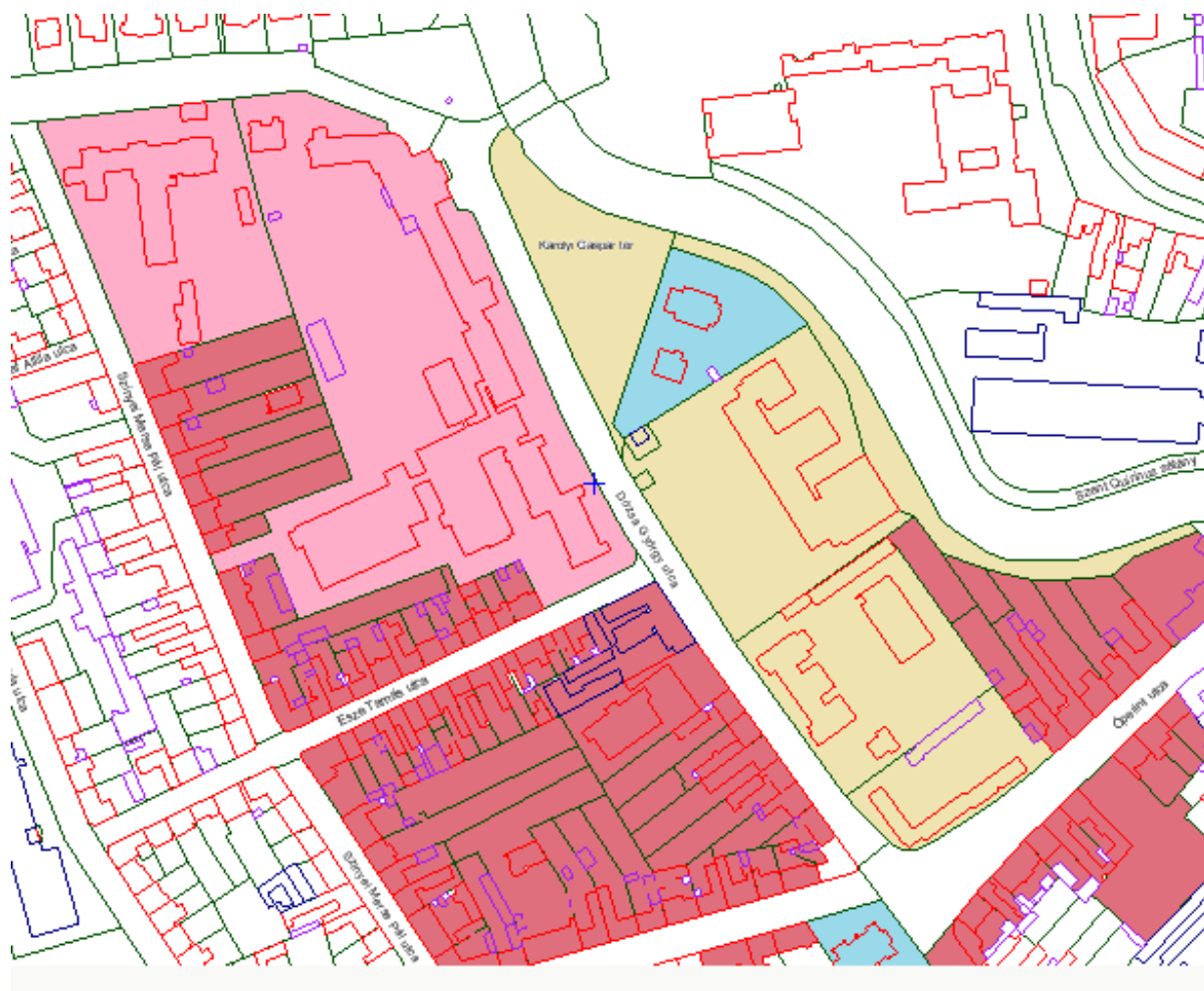
A fejlesztési terület alapvetően önkormányzati, vagy önkormányzati társaság tulajdonában van. Területvásárlás állami vállalattól Kalandváros megépítéséhez szükséges, illetve itt kell megemlíteni, hogy a magán tőke fejlesztései számára lehetséges további területek is állami tulajdonban vannak. Ugyan ezen a területen még funkcióváltás is szükséges, így mindenféleképpen kell egyeztetés az önkormányzat és a tulajdonos között a terület további hasznosításáról, tulajdonviszonyáról.

Tervezett fejlesztések révén érintett ingatlanok

Ingotlan hrsz	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció
3683/2	Közterület, tó, park	Közterület, tó, park
3736	Múzeumfalu	Múzeumfalu
3675, 3673/2	Sportpálya	Vegyes szabadidős funkció, minőségi rekreáció
3758, 3757/1	Zöldterület	Kalandpark

III. Körmendi út menti terület

A lakóépületek alapvetően magántulajdonban vannak, a területen kevés az önkormányzati tulajdon. Intenzívebb fejlesztések megvalósításához szükséges az önkormányzat részéről tulajdonszerzés.

IV. 11. sz Huszár úti laktanya

A tervezett fejlesztési terület önkormányzati tulajdonban van, így semmi akadálya a terület fejlesztésének.

A terület fejlesztésében az alábbi hrsz számú ingatlanok érintettek: 2164/8, 2164/9.

Mivel az érintett terület konkrét fejlesztésére többféle hasznosítás lehetséges, ezért a helyrajzi számokkal jelölt két nagy terület pontos jövőbeni funkcióit most nem lehet megmondani. Valószínű, hogy a befektetői érdeklődések és végleges hasznosítási koncepció alapján a jövőbeni hasznosíthatóságához telekkialakítás is szükséges, amit az akcióterületi fejlesztések megvalósítása során kell megtenni.

V. Buszpályaudvar áthelyezés

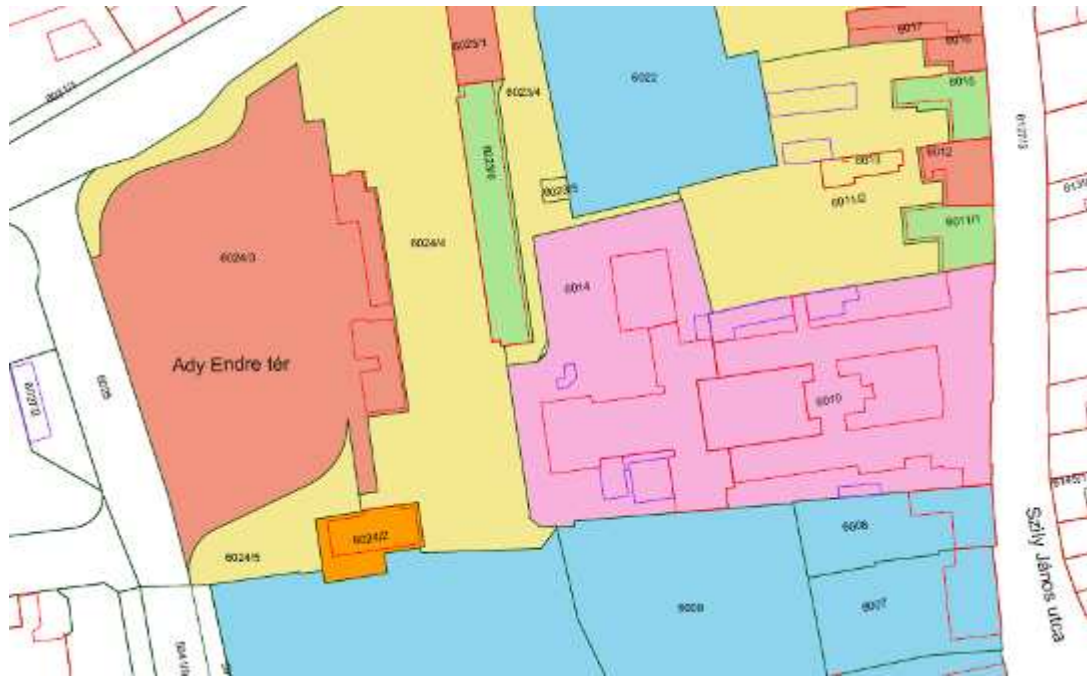

A fejlesztés által érintett terület nagy része már az önkormányzat egyik társaságnak tulajdonában van, ami lehetővé teszi a terület hasznosítását. Már csak egy állami tulajdonban lévő terület megszerzése szükséges az önkormányzat számára, hogy az ingatlan értékesíthetővé váljon a fejlesztők számára.

A terület fejlesztésében alapvetően az alábbi hrsz számú ingatlanok érintettek: 7029/5, 7029/3, 7029/6, 7027, 7028, 7016.

Mivel az érintett terület fejlesztésére egységes hasznosítást terveznek, ezért az érintett helyrajzi számokkal jelölt területek pontos jövőbeni funkcióit most nem lehet megmondani. Valószínű, hogy a végleges hasznosítási koncepció alapján a jövőbeni hasznosíthatóságához telekkialakítás is szükséges, amit az akcióterület megvalósítása során kell megtenni.

Az Ady téren található jelenlegi buszpályaudvar állami vállalat tulajdonában van, javasolt az önkormányzat részvétele a terület jövőbeni fejlesztésében, miután a terület alapvetően az önkormányzati tulajdonú közterület határolja be.

VII.2. Város-rehabilitációs célok elérését szolgáló nem fejlesztési jellegű tevékenységei

A magán befektetőkkel való egyeztetések a fejlesztések érdekében. A város a fejlesztési célok megvalósítása érdekében alapvetően a 100%-os önkormányzati tulajdonú Szombathelyi Vagyonhasznosítás és Városgazdálkodási Zrt-t. (SZOVA Rt.) bízta meg. Ennek érdekében a cég vásárol ingatlanokat és tárgyal tervezett befektetőkkel. A társaság része lesz a város Ipar Park Kft-je, ezért a SZOVA Rt.-t bízta meg a befektetés-ösztönzési feladatokkal. Ennek keretében történik meg a városi fejlesztési lehetőségek kiajánlása, különösen a tervezett ipari park és az innovációs park területeire, épületeire.

A város különösen figyel a lokálpatriotizmus erősítésére, a lakosság elkötelezettségének javítására. Ennek alapja a történelmi múlt gyökereihez visszanyúló programok és rendezvények megvalósítása (Pl. Savaria Karnevál, illetve a városi civil és kulturális szervezetek támogatása.)

A város díszpolgári címet adományoz és kitünteti a város, vagy azon belül egy-egy szakterület életében jelentős szerepe játszó polgárait.

A tervezett fejlesztések során megvalósulhat egy fejlesztési információs pont, ahol a lakosság napi tájékoztatást kaphat a fejlesztési lehetőségekről és az iroda lesz az elsődleges fóruma a lakossági igények és vélemények összegyűjtésének.

VII.3. A városfejlesztésért felelős intézményi rendszer rövid leírása

Az IVS és benne az önkormányzati kezdeményezésű, a tulajdonviszonyok révén való jelentős érintettségű akcióterületi tervek megvalósításáért alapvetően az **önkormányzat felel**. A támogatást nyújtó szervezet (Irányító Hatóság) az EU támogatások nyújtására az önkormányzat által vezetett konzorciumi partnerséggel

köt támogatási szerződést. Az önkormányzat ezután adna megbízást az egyes projektek lebonyolítására. A projektek előkészítésére és megvalósítására az Önkormányzat kijelölte a 100%-os önkormányzati tulajdonnal a **Szombathelyi Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Zrt-t**. A társaság közvetlen felügyeletét az Önkormányzat választott képviselői látják el. A Zrt. és ezen belül a Városfejlesztési Egység kiemelten együttműködik az önkormányzat felelős osztályaival, hogy a tervezéseket, fejlesztéseket minél gördülékenyebben hajtsák végre.

VII.3.1. Önkormányzat szerepe a megvalósításban

A városfejlesztési tevékenységek legfelső döntéshozó testülete a Közgyűlés. A Közgyűlés elfogadja a városfejlesztési stratégiát, akcióterületi tervet, azok módosításait, valamint döntést hoz az szmsz-ben rögzített hatáskörében a városfejlesztési tevékenységek megvalósításában.

Az önkormányzat részéről az alábbi szervezeti egységek vesznek részt a városfejlesztési tevékenységek tervezésében és végrehajtásában.

Önkormányzati bizottságok¹⁸

- Városfejlesztési-üzemeltetési és Környezetvédelmi Bizottság döntés-előkészítő szerepe jelentős a városfejlesztési stratégiai és projekt szintű feladatok tervezése, megvalósítása tekintetében
- Pénzügyi és Költségvetési Bizottság, eljár a városfejlesztési tevékenységek költségvetési tervezésében és a pénzügyi lebonyolítás felügyeletében
- Gazdasági Bizottság, többek között közreműködik a városfejlesztési tervek, projektek elfogadásában, forrásainak biztosításában és vagyonügyeket érintő kérdések eldöntésében
- Jogi Bizottság elsősorban városfejlesztési feladatok jogszabályoknak megfelelő szerződés szerinti megvalósulását biztosítja
- Közbeszerzési Bizottság az önkormányzat felelősségében elvégezendő közbeszerzési eljárásokban eljár.

Polgármesteri Hivatal leginkább érintett irodái

- Tisztviselői Osztály: Stratégiai Iroda, Közbeszerzési Iroda, Kulturális Idegenforgalmi és Civil Iroda
- Jogi és Képviselői Osztály, Aljegyzői iroda
- Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály, Beruházási Iroda és Főépítész Iroda
- Közgazdasági Osztály, Pénzügyi Iroda

Az irodáknak a városfejlesztési tevékenységekben az alábbi feladataik vannak, melyek a Hivatal Ügyrendje alapján kerültek megfogalmazásra:

- Stratégiai iroda:
 - IVS elkészítése, felülvizsgálatának megszervezése
 - Akcióterületi tervek elkészítése

¹⁸ A feladatok leírása csak a városfejlesztési tevékenységek kapcsán legjelentősebbnek számító tevékenységeket tartalmazza. A feladatokat és kompetenciákat részletesebben az önkormányzat szmsz-e tartalmazza.

- Város-rehabilitációs célú pályázatok összeállításának megszervezése, a pályázatok elkészítéséhez szükséges dokumentációk elkészíttetése, beszerzése
- Akcióterület alapú fejlesztésben megvalósítandó projektek előkészítésének megszervezése
- Akcióterületi tervek tartalmától függően projektek megvalósításának megszervezése
- A város-rehabilitációs projektek előkészítéséhez, megvalósításához szükséges közgyűlési döntések előterjesztésének elkészítése
- A SZOVA Városfejlesztési Egységének beszámolója alapján beszámoló készítése a városrehabilitációs tevékenységek előkészítéséről, megvalósításuk helyzetéről a Közgyűlésnek és az illetékes Bizottságnak
- Kapcsolattartás a SZOVA Városfejlesztési Egységével
- Támogatásból megvalósuló fejlesztések esetén kapcsolattartás a támogatást nyújtó közreműködő szervezettel
- Kulturális Idegenforgalmi és Civil Iroda
 - Részvétel a kulturális, civil projektek kiválasztásában és megvalósításában
- Aljegyzői iroda
 - Vagyonhasznosítással kapcsolatos döntések, hatósági eljárások előkészítése
- Beruházási iroda:
 - Részvétel az IVS és az Akcióterületi tervek elkészítésében
 - Az Önkormányzat kedvezményezett szerepében megvalósuló városfejlesztési beruházási projektek előkészítésének megszervezése, a fejlesztési igények előzetes műszaki tartalmának felmérése
- Főépítész iroda
 - Az akcióterületi fejlesztések összehangolása a szabályozási tervvel
- Közbeszerzési iroda:
 - Az Önkormányzat felelősségében megvalósuló város-rehabilitációs projektek közbeszerzési eljárásának a felügyelete és döntés-előterjesztés készítése a Közbeszerzési Bizottság felé
 - Kapcsolattartás a közbeszerzések lebonyolításában a SZOVA Zrt. felelős egységeivel (Városfejlesztési Egységével)
- Pénzügyi Iroda
 - Az akcióterületi fejlesztések megvalósításának pénzügyi bonyolítását végzi az IVS, az Előzetes Akcióterületi terv és a támogatási szerződés feltételrendszere alapján

- Költségvetési iroda
 - Az akcióterületi fejlesztések megvalósításához szükséges, az önkormányzati felelősségben megvalósuló projektek és projektmenedzsment tevékenységek költségvetési tervezési feladatait látja el

VII.3.2. Városfejlesztési társaság alakításának szükségessége

A Regionális Operatív Programok Irányító Hatósága és az ÖTM a város-rehabilitációra kiadott kézikönyvében a megyei jogú városok funkcióbővítő város-rehabilitációs fejlesztések megvalósítására előírja, hogy város-fejlesztéssel foglalkozó társaságokat kell kijelölni az akcióterületek végrehajtásának menedzselő szervezetei. A társaságnak nem kötelező tulajdonnal rendelkeznie, alapvető elvárás a projekt menedzsment feladatok ellátása (szükség esetén ingatlan adás-vétel; projektek tervezése; beszerzések lebonyolítása; műszaki ellenőrzés szervezése; támogatásokról, hitelekéről elszámolások készítése; finanszírozás szervezése; értékesítés szervezése, lakosság tájékoztatása, beszámolók készítése).

Az önkormányzat SZMJV 285/2008(VI.19.) Kgy. sz. határozatában a vagyongazdálkodási, illetve városüzemeltetési feladatokat is ellátó Szombathelyi Vagyonhasznosítás és Városgazdálkodási Zrt-ben (SZOVA) állított fel egy önálló városfejlesztési egységet, melynek feladatköre a társaság szmsz-ében rögzítésre került. A Városfejlesztési Egység a Vezérigazgató közvetlen irányítása és felügyelete alatt önálló üzleti tervvel és költségvetéssel működik. A hatályos SZMSZ alapján az egység feladata az Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) megvalósításának elősegítése Szombathely Megyei Jogú Város területén az alábbi tevékenységek ellátása révén:

- az IVS keretén belül a megvételre kijelölt ingatlanok megvásárlása (üzleti tárgyalások lebonyolítása, szerződések előkészítése és megkötése);
- a terület előkészítési munkák irányítása (bontások, közműépítési munkák elvégzettetése, ingatlanrendezéssel kapcsolatos feladatok ellátása az építési telkek kialakítása érdekében);
- a közterületek rendezési munkáinak irányítása (tervek elkészítettetése, kivitelezési munkák pályáztatása, megrendelése, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele);
- az Önkormányzat beruházásában megvalósuló egyes létesítmények (pl. közintézmények, szociális lakás, stb.) esetében a beruházói feladatok ellátása (terveztetés, kivitelezési munkák pályáztatása, megrendelése, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele);
- a magánvállalkozások építési tevékenységének koordinálása (javasolt funkciók, beépítési formák megvalósulásának elősegítése);
- az akció mindenkorai pénzügyi egyensúlyának biztosítása (a szükséges pénzforrások megszerzése, pályázatok elkészítése, esetleges bankhitelek felvétele);
- adminisztratív, információs feladatok ellátása (kapcsolattartás az Önkormányzattal, a Hivatal ügyosztályaival, lakossággal, vállalkozókkal, bankokkal).

Az SZMSZ-ből további részletek a 8. sz. mellékletben található.

Az egység a feladat elvégzésére alkalmas szakképzettségű (pl. beruházás lebonyolítói, pénzügyi) munkatársakat alkalmaz. A városfejlesztési egység vezetője nem érintett városüzemeltetési feladatokban. A rábízott feladatok tekintetében feladatkörébe tartozik „a vezetésére bízott vagyon rendeltetésszerű kezelésére vonatkozó intézkedések kidolgozása, előterjesztése majd jóváhagyást követően kiadása, az intézkedések végrehajtásának ellenőrzése, értékelése és beszámolás”. Ezen feladat a gyakorlatban az egységvezető számára javaslattevői, de nem döntési jogosítványt tartalmaz. Vagyonkezelést érintő javaslatokat a SZOVA Igazgatósága számára terjeszti elő. Az önkormányzatot érintő vagyonhasznosítási kérdésekben a SZOVA Zrt. a Stratégiai Irodával vagy/és az Aljegyzői Irodával közösen terjeszti döntésre a javaslatokat.

A SZOVA Városfejlesztési Egysége a Stratégiai Iroda tájékoztatása mellett együttműködik az Önkormányzat érintett Bizottságaival, illetve osztályaival.

Továbbá az IH előírásainak megfelelően az önkormányzat és a városfejlesztő társaság szerződést köt a város-rehabilitáció megvalósítására a kijelölt akcióterületen, amely legalább a következőket tartalmazza:

- a SZOVA Zrt az önkormányzat megbízásából menedzseli a fejlesztést a kijelölt akcióterületen (az önkormányzati közgyűlés döntése tartalmának megfelelően);
- az akcióterület fejlesztése során a SZOVA Zrt-nél keletkező fejlesztési bevételeket a SZOVA Zrt városfejlesztési célú tevékenységekre fordítja
- a SZOVA Zrt félévente beszámol a Hivatalnak az elfogadott akcióterületi tervek megvalósításának állásáról és szükség szerint javaslatot tesz az akcióterületi tervek módosítására. A SZOVA Zrt beszámolója alapján a Polgármesteri Hivatal Stratégiai irodája készít előterjesztést félévente a Közgyűlés városfejlesztési bizottsága és évente a közgyűlés felé
- A SZOVA Zrt kezdeményezi azon képviselőtestületi döntések meghozatalát, melyek szükséges az akcióterületi tervben foglalt tevékenységek megvalósítására
- A SZOVA Zrt-nek az akcióterületi tervben meghatározott menedzsment feladatok elvégzésének díjazását és a díjazás forrását

A város-rehabilitációs támogatások kapcsán az Önkormányzat és a SZOVA Zrt. közti feladatmegosztás tervezetét a 9. sz. mellékelt tartalmazza.

VII.3.3. Városfejlesztések önkormányzati, társadalmi felügyelete, monitoringja

Az önkormányzaton belül az akcióterületi tervek előkészítése és a projektek előrehaladásának áttekintése a megvalósításban érintett szervezetek vezetői, illetve felelős tisztségviselők részvételével történik rendszeres koordinációs egyeztetés keretében.

A fentiekben foglaltak alapján az önkormányzat a jóváhagyott akcióterületi terv alapján megbízást ad a SZOVÁ-nak az akcióterületen szereplő feladatok elvégzésére. A feladatok teljesítéséről a Társaság vezetője félévente beszámolna a Közgyűlés illetékes Városfejlesztési Bizottságának és évente egyszer a Közgyűlésnek az akcióterületi fejlesztések állásáról. A Városfejlesztési Bizottság mellett folyamatosan

tájékoztatják majd a közvéleményt a helyi sajtón keresztül, illetve évente a közmeghallgatások keretében. Az önkormányzat a Társaság működését a Felügyelő Bizottságba delegált tagokon keresztül is ellenőrzi.

Az IVS felülvizsgálatát, alkalmanként, de legalább kétfévente a Stratégiai iroda szervezi meg és terjeszti döntésre a közgyűlés, illetve Bizottságai elé.

VII.4. A fejlesztési program megvalósítását biztosító finanszírozási eszközök, támogatási lehetőségek

Nyugat-Dunántúli OP város-rehabilitáció célú (visszatérítendő és vissza nem térítendő) támogatásai javasolt megosztása az akcióterületeken:

Szombathelyi IVS előzetes, indikatív költségvetése

Támogatásból tervezett akcióterületek	Összes költségvetés	Támogatási igény	saját erő
Funkcióbővítő akcióterületek	6 500,60	2 606,50	3 599,20
<i>Belváros megújítása</i>	<i>5 752,00</i>	<i>1 882,30</i>	<i>3 574,80</i>
Belváros északi részének fejlesztése	1 456,50	899,8	312,4
Belváros keleti részének, Piac környékének a fejlesztése	2 195,00	499,5	1 695,50
Történelmi sétaút	2 100,50	483,1	1 566,90
„Új városliget” építése	748,6	724,2	24,4
Szociális célú akcióterületek	825	763,2	61,9
Derkovits ltp.	412,6	350,8	61,9
Körmendi út menti terület	412,4	412,4	0
Összesen	7 325,60	3 369,70	3 661,10

Az egyes tevékenységek műszaki tervezésével párhuzamosan a folyamatosan pontosodnak a bekerülési költségek, ami a beavatkozások támogatásának további pontosításához vezet.

VII.5. Az Akcióterületi fejlesztések tervezett ütemezése

Akcióterületek	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Belváros megújítása								
o Belváros rehabilitációja (ezen belül a piac és környéke fejlesztése 2015 –től indulhat meg)								
o Történelmi sétaút								
„Új városliget” építése								
Derkovits ltp.								
Körmendi út menti terület								
11-es Huszár úti laktanya fejlesztése								
Buszpályaudvar áthelyezése a vasút mellé								

Az ütemezést az alábbi tények, illetve kockázatok mérlegelése alapján készült el.

- A legjobban előkészített, szinte azonnal indítható fejlesztés a belváros északi részének közterületi fejlesztése, a Kossuth u 7. számú épület, a Savaria Art Mozi rehabilitációja
- A piac fejlesztése egy pontszerű beruházást jelent, kevésbé van összefüggésben egy nagyobb terület fejlesztésével. Valószínű, hogy 2008-ban a tervezett fejlesztés megkapja az építési engedélyt.
- A Történelmi sétaút előkészítéséhez még idő kell, de minden bizonnyal egymásra épülő, egyeztetett gyors beépítés kell.
- Az Új Városliget fejlesztése több kisebb beruházási elemből áll, melynek tervezése és megvalósítása is viszonylag rövid idő alatt megtörténhet, ugyanakkor komoly koordinációs feladatot igényel a különböző fejlesztési elemek tervezése.
- A Derkovits ltp. előkészítésére még szükséges időt fordítani, szinte semmilyen fejlesztés nincs megtervezve, annak a 2008 év feladatának kell lennie.

VIII. Partnerség

Az eddigiekben az alábbi partnerségi egyeztetéseket folytattuk le, illetve tervezzük megvalósítani:

Egyeztetés	Időpont
Városfejlesztési Bizottság + érintett területek önkormányzati képviselői	2007. november 20.
Közmeghallgatás	2007. december 14.
Lakossági fórum a Derkovits lakótelepen	2008. február 4.
Vállalkozók érdekképviselőivel való egyeztetés	2008. február
Akcióterületek fejlesztésében érintett vállalkozókkal való egyeztetés	Folyamatosan a tervezési időszakban

A dokumentum elkészítése során folyamatosan egyeztettünk a Polgármesteri Hivatal felelős egységeivel, az egyes projektek témafelelőseivel, illetve az beavatkozások által érintett területek önkormányzati képviselőivel.

Az IVS-t kétszer tárgyalta az önkormányzat Városfejlesztési Bizottsága, majd megtárgyalta a gazdasági és Pénzügyi Bizottság és végül 2007. február 28-i ülésén a Közgyűlés is elfogadta.

A lakossági fórumokról emlékeztetők készültek, melyek az Önkormányzatnál elérhetők.

IX. Mellékletek

1. sz melléklet

Városrészek határai

1. Belváros (városmag)

Zrínyi Ilona utca – Hunyadi J. u- Szent Márton u. - Vörösmarty u. - Szelestey u. – Petőfi S. u. – Sörház u. – Hollán E u. – Kiskar u. – Mátyás K. út – Zrínyi u.

2. Hagyományos beépítésű belső lakóterület

A belvároson kívüli terület, melynek határai a következők:

Lipp Vilmos utca – Alsóőr utca – Pinkafői utca – Söptei út – Semmelweis Ignác utca – Vasút utca mindkét oldala – Szent Márton u. – Vörösmarty u. - Szelestey u. – Petőfi S. u. – Sörház u. – Hollán E u. – Kiskar u. – Mátyás K. út – Zrínyi u – Hunyadi J. u. - Szent Gellért utca – Szőlősi sétány – Négyesi utca – Rumi út – Szent Flórián körút – Brenner Tóbiás körút – Jókai Mór utca – Bartók Béla körút – Bólyai János utca – Szűrcsapó utca – Paragvári utca – 2606 hrsz. utca – Dr. Szabolcs Zoltán utca - Lipp Vilmos utca

3. Oladi lakótelep

Dolgozók útja – Faludi F u. – Bakó J. u. – Kodály Z. Simon István u. – Perint patak - Dolgozók útja által határolt terület

4. Derkovits lakótelep

Paragvári utca – Szűrcsapó utca – Bólyai János utca – Bartók Béla körút – Perint parti sétány – Váci M u. mindkét oldala – Paragvári út által határolt terület

5. Joskar-Ola-lakótelep

Szent Márton u - Barátság u. – Mikes Kelemen U (vasúti sínek mellett végig) - Károlyi Antal utca - Hunyadi János út - Szent Márton u

6. Ifjúsági (KISZ) lakótelep

Szent Flórián körút – Rumi út – Krúdy Gyula utca – Jászai Mari utca – Budai Nagyantál utca – Kőrösi Csoma Sándor utca – Gábor Áron utca – Kismarton utca – Fogaras utca – Móra Ferenc utca – Diófa utca – Újvilág utca – Perint parak

7. Herényi kertváros

Perint patak –(Vízöntő utca – Bertalanffy M u. – Hóvirág u. – Tulipán u.) - Görgey Artúr utca – Vajdahunyad tér – Szent Imre Herceg u. – belterületi határ – Perint patak

8. Kámoni kertváros

Perint patak – Görgey Artúr utca – Vajdahunyad tér Szent Imre Herceg u. – belterületi határ - Söptei út - – Pinkafői u. – Alsóőr u. – Lipp Vilmos u. - 768 hrsz. út – 1636/5 hrsz. út

9. Oladi kertváros

Dolgozók útja – Perint patak – Bartók Béla körút – Jégpince utca – Kétrózsa köz – Homok utca – belterületi határ

10. Alsóhegy-Középhegy kertváros

Homok utca –Kétrózsa köz – Jégpince utca – Jókai Mór utca – Brenner Tóbiás körút – Körmendi út – Külső Pozsonyi út – Pap árok belüli terület (utóbbi két utca teljes egészében Újperinthez tartozik.

11. Újperint kertváros

Pap árok – külső Pozsonyi út – Körmendi út – belterületi határ

12. Gyöngyösszőlős kertváros

Belterületi határ – Vasútvonal (Szentgotthárd – Giraz) – 86-os út – Gyöngyös patak – Szent Gellért utca – Szőlősi sétány – Négyesi utca – Rumi út – Krúdy Gyula utca – Jászai Mari utca – Budai Nagyantál utca – Kőrösi Csoma Sándor utca – Gábor Áron utca – Kismarton utca – Fogaras utca – Móra Ferenc utca – Diófa utca – Újvilág utca – Perint parak

13. Gyöngyöshermán kertváros

Vasútvonal (Szentgotthárd – Graz) – 86-os út – vasútvonal (Zalaegerszeg – Nagykanizsa) – belterületi határ

14. Szentkirály kertváros

A Zalaegerszeg – Nagykanizsa vasútvonaltól keletre

15. Éhen Gyula kertváros

Alkotás utca – Sas utca – Zanati út – Vépi út – Ikervár utca – Zanati út – Bártfa utca – Hámor u. – Vas u. – Akotás u.

16. Ipartelep

Söptei út – Semmelweis Ignác utca – Vasút utca – Vasút vonal - Károlyi Antal utca – Körmendi út - Szent Gellért utca – Gyöngyös patak – 86-os út – belterületi határ – (=es út – Söptei út Leszámítva a 15. számú városrész területét

17. Zanat

Külsőzanati út, Fenyő, Áfonyás, Eper, Korpás, Vénusz, Üstökös, Csillag, Napsugár, Kikelet, Holdvilág, utcák

18. Petőfi telep

Vidos József, Sárosi Gy., Halastó, Kulcsár I, Péterfy S utcák

**Városrészek társadalmi adatai
2001. évi Népszámlálás, KSH**

Mutató megnevezése	Szombathely összesen*	Belváros	Hagyományos beépítésű lakóterület
Lakónépesség száma	81 920	9 614	16 847
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,8	11,4	15,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,8	66,6	60,0
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,4	22,0	25,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	19,1	21,7	18,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	17,9	21,0	20,6
Lakásállomány (db)	31 037	3 820	7 077
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,9	7,4	10,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,7	45,4	33,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,1	11,7	10,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,3	52,3	61,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	30,3	40,9	39,6
Állandó népesség száma	79 753	7 960	16 401

Mutató megnevezése	Szombathely összesen*	Oladi lakótelep	Derkovits lakótelep	Joskar- Ola- lakótelep	Ifjúsági (KISZ) lakótelep
Lakónépesség száma	81 920	5 637	13 408	5 187	6 067
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,8	22,6	14,3	12,3	12,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,8	72,3	65,9	76,8	77,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,4	5,0	19,8	10,8	10,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	19,1	13,9	23,2	16,6	16,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	17,9	21,7	15,0	16,9	14,8
Lakásállomány (db)	31 037	2 060	5 479	2 173	2 333
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,9	0,5	2,7	4,1	0,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,7	28,9	29,4	23,1	26,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,1	6,6	9,4	6,0	6,8
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,3	69,9	65,6	73,7	70,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	30,3	13,5	31,7	19,8	18,2
Állandó népesség száma	79 753	5 639	13 371	5 195	6 170

Mutató megnevezése	Szombathely összesen*	Herényi kertváros	Kámoni kertváros	Oladi kertváros	Alsóhegy-Középhegy kertváros	Újperint kertváros	Gyöngyös-szőlős kertváros	Gyöngyös-hermán kertváros	Szentkirály kertváros	Éhen Gyula kertváros
Lakónépesség száma	81 920	1 831	6 132	2 457	2 513	699	3 697	1 755	1 719	1 575
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,8	16,9	15,8	15,6	17,4	19,2	12,9	16,9	13,6	12,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,8	66,6	70,5	64,6	59,2	63,7	62,6	75,6	64,3	62,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,4	16,6	13,7	19,9	23,4	17,2	24,6	7,6	22,1	25,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	19,1	13,1	13,0	16,6	25,7	23,6	17,2	14,0	27,9	25,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	17,9	25,5	23,0	21,3	15,7	9,7	14,0	19,5	9,6	8,0
Lakásállomány (db)	31 037	566	1 887	772	836	221	1 341	495	498	563
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,9	7,2	4,0	9,7	15,4	16,3	14,3	3,6	16,9	14,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,7	30,2	26,2	37,2	33,9	31,2	30,0	29,2	32,6	35,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,1	7,7	5,7	9,7	15,9	9,7	8,7	7,0	13,1	13,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,3	65,8	70,3	58,6	61,8	63,4	64,1	69,0	62,5	59,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	30,3	24,5	19,8	29,4	35,4	25,1	34,2	12,5	23,7	38,5
Állandó népesség száma	79 753	1 886	5 946	2 324	2 527	693	3 728	1 839	1 726	1 561

Mutató megnevezése	Szombathely összesen*	Ipartelep	Zanat	Petőfi telep	Külterület
Lakónépesség száma	81 920	1 740	537	411	39
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,8	14,0	28,3	21,7	23,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,8	64,3	68,0	65,0	56,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,4	21,7	3,7	13,4	20,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	19,1	27,2	12,6	27,0	31,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	17,9	7,7	21,3	7,7	0,0
Lakásállomány (db)	31 037	644	138	116	18
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,9	20,2	0,7	9,5	61,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,7	31,6	29,9	31,1	36,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,1	11,5	6,3	10,1	18,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,3	63,2	69,4	64,5	58,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	30,3	33,2	4,9	19,3	37,5
Állandó népesség száma	79 753	1 744	541	414	39

EU (ROP) támogatással megvalósítandó akcióterületek kijelölésének kritériumrendszere

I. Funkcióbővítő célú akcióterület kijelölésnek kritériumai

Az akcióterületnek az alábbi feltételek közül az egyiknek kell megfelelniük:

- rendelkezik helyi védettséget élvező épülettel (nem lakóépület), vagy közösségi funkciót ellátó intézménnyel vagy a területen található legalább 3 közintézmény (közigazgatási, vagy közszolgáltatást nyújtó).
- az akcióterületen a kereskedelmi és szolgáltatóegységek száma minimum 20 db.

II. Szociális célú rehabilitációra szolgáló akcióterület kijelölésének kritériumrendszere

A szociális városrehabilitáció támogatásában részesíthető célterületeket két csoportra osztjuk, mindkettő önálló kritériumrendszerrel rendelkezik. (Lakótelepek és nem lakótelepi beépítésű területek – hagyományos beépítésű városrészek).

Amennyiben a szociális városrehabilitációra kijelölt célterület egyaránt tartalmaz lakótelepi és hagyományos városias területet, akkor azt a kritériumrendszert kell alkalmazni, amely a célterület lakásállományának több mint 50%-ára jellemző. (Döntően lakótelepi lakásállományra lakótelepi indikátorokat, míg a célterület lakásállományának 50%-át meghaladó mértékű hagyományos városias területre a városias indikátorokat.)

Lakótelepi indikátorokat kell alkalmazni abban az esetben, ha a szociális rehabilitáció célterülete megfelel az alapvetően KSH alapú lakótelep definíciónak:

- többnyire iparosított technológiával épült 1945 után, és
- környezetéből elváló középmagas és magas lakóházak, házsorok alkotják.

Nem jogosult egy terület támogatásra, amennyiben 2001 óta a jelenlegi lakásszám 20%-ánál nagyobb mértékben történt új építés vagy bontás a célterületen. (Ebben az esetben ugyanis a terület túlságosan intenzív piaci folyamatoknak van kitéve ahhoz, hogy egy lakosságmegtartó beavatkozás indokolt legyen.)

Az uniós közvetlen elvárások értelmében az alábbi **6 kritérium közül legalább 3-nak** kell megfelelnie egy városrésznek, amennyiben támogatásra pályázik.¹⁹

¹⁹ Ez az elvárás megfelel a 1828/2006 EK-rendelet 47. cikkelyének, amely előírja, hogy 10 javasolt indikátor közül a rehabilitáció célterületének legalább háromnak meg kell felelnie. Ezen indikátorok közül legalább kettő a rendeletben jelölt a)-h) pontok közé tartozik. Figyelembe véve, hogy a Magyarországon 2007-2008-ban alkalmazandó kritériumrendszer nem használja mind a 10 indikátort, ezért az a)-h) pontokból való legalább 2 választás automatikusan teljesül – mert a j)-i) pontokból csak egyet alkalmaz a rendszer.

Összefoglaló tábla az indikátorokról

Indikátor típusa	Határérték a hagyományos városi beépítésű területeken	Határérték a lakótelepeken
ALACSONY ISKOLÁZOTTSÁG (Az indikátornak való megfeleléshez a mutatószámokból legalább egyet teljesíteni kell.)		
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Közép-Magyarország minimum 28% Minimum 30% a konvergencia régiókban	minimum 20%
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletiek körében alacsony volt 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Közép-Magyarország maximum 10% Maximum 8% a konvergencia régiókban	maximum 14%
ALACSONY GAZDASÁGI AKTIVITÁS (Az indikátornak való megfeleléshez a mutatószámokból legalább egyet kell teljesíteni.)		
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportok magas aránya 2001-ben (7,8,9 kategóriájú foglalkoztatási főcsoportúak/foglalkoztatottak) Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Minimum 30% kivéve Nyugat és Közép-Dunántúl, ahol minimum 38%	Minimum 28% kivéve Nyugat és Közép-Dunántúl, ahol minimum 35%
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, Népszámlálás adatok	minimum 65%	minimum 60%
MUNKANÉLKÜLISÉG MAGAS SZINTJE (Az indikátornak való megfeleléshez a mutatószámokból legalább egyet kell teljesíteni.)		
Munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben Számítás: $\frac{\text{Munkanélküliek száma}}{\text{Munkanélküliek + foglalkoztatottak száma}}$ Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Közép-Magyarország: minimum 9% Nyugat-Dunántúl minimum 10% Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl: minimum 11% Észak-Magyarország minimum 14%	Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl: minimum 7% Közép-Dunántúl minimum 8% Dél-Alföld, Dél-Dunántúl minimum: 10% Észak-Alföld 10,5% Észak-Magyarország minimum 13,5%
Tartós munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) Számítás: $\frac{\text{tartós munkanélküliek száma}}{\text{munkanélküliek+foglalkoztatottak száma}}$ Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl, Közép-Dunántúl: minimum 3% Dél-Dunántúl: 3,6% Dél-Alföld: 3,8% Észak-Alföld: 5% Észak-	Nyugat-Dunántúl 2%., Közép-Magyarország 2,4%, Közép-Dunántúl: 2,2% Dél-Dunántúl: 3,4% Dél-Alföld 3,5% Észak-Alföld: 4% Észak-Magyarország minimum 6,5%

	Magyarország, 7%	
SZEGÉNYSÉG ÉS KIREKESZTETTSÉG MAGAS SZINTJE (Az indikátornak való megfeleléshez a mutatószámokból legalább kettőt kell teljesíteni.)		
Magas azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl, minimum 9%. Közép-Dunántúl 10% Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, Észak-Alföld, Észak-Magyarország 15%	Nyugat-Dunántúl: 7% Közép-Dunántúl, 7,8% Közép-Magyarország minimum 8% Észak-Alföld, 10% Dél-Alföld: 10,5% Dél-Dunántúl: 11% Észak-Magyarország: 13%
Önkormányzati tulajdonú lakások aránya magas az akcióterületen (jelen időszakban) Adatforrás: Önkormányzati nyilatkozat	Közép-Magyarország minimum 20% Minimum 10% a konvergencia régiókban	minimum 8%
Az akcióterületen az önkormányzat által elosztott rendszeres szociális támogatásokból a háztartásokhoz viszonyított városi/kerületi átlaghoz képest több támogatás (darabszám) került kiosztásra. (Beszámítható támogatásformák: rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás minden formája, rendszeres gyermekvédelmi támogatás, adósságcsökkentési támogatás.) Számítás: összes rendszeres szociális támogatás darabszáma a városban/összes háztartás a városban aránya a célterületre kiosztott támogatások száma/célterületi háztartások száma Adatforrás: Önkormányzati nyilatkozat	A rendszeres szociális támogatások száma a háztartások számához képest legalább 1,5-szerese a városi (Budapesten kerületi) átlagnak.	A rendszeres szociális támogatások száma a háztartások számához képest legalább 1,3-szorosa a városi (Budapesten kerületi) átlagnak.
A legfeljebb 3 éves (gyártási év + két naptári év, azaz pl. 2007-ben a 2005-2006-2007-es gyártási évű) gépjárművek alacsony aránya a lakások számához képest Adatforrás: önkormányzati nyilatkozat a gépjárműadó nyilvántartás alapján (az üzemben tartó lakhelye szerinti nyilvántartás alapján)	A legfeljebb 3 éves gépjárművek száma a lakások számához képest legalább 1,6-szerese a városi (Budapesten kerületi) átlagnak.	A legfeljebb 3 éves gépjárművek száma a lakások számához képest legfeljebb 1,5-szerese a városi (Budapesten kerületi) átlagnak.
ERŐSEN LEROMLOTT KÖRNYEZET (Az indikátornak való megfeleléshez a mutatószámokból legalább egyet kell teljesíteni.)		
Az 5 szintnél magasabb lakóházakban található lakott lakások magas aránya az 50.000 fő lakónépességnél nagyobb városokban. A nagy lakásszámú épületekben található lakások magas aránya az 50.000 főnél kisebb lakónépességgel rendelkező városokban Adatforrás: Önkormányzati nyilatkozat		minimum 60% az 5 szintnél magasabb épületekben található lakások aránya a legalább 50.000 fő lakónépességgel rendelkező városokban Minimum 50% a legalább 40 lakással rendelkező lakóépületekben található lakások aránya az 50.000 főnél kisebb lakónépességgel

		rendelkező városokban
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Minimum 25%	
Magas volt a maximum egy szobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	minimum 30% a legalább 50.000 fő lakónépességgel rendelkező városokban, és minimum 20% az 50.000 főnél kisebb lakónépességgel rendelkező városokban	
A LAKÓÉPÜLETEK ALACSONY ENERGIAHATEKONYSÁGA		
Magas azon lakóépületekben található lakások aránya, amelyek rossz energiahatékonysági jellemzőkkel rendelkeznek. A területen található lakóépületek rossz energiahatékonyságúaknak minősülnek jelen pályázat szempontjából, ha 1982 dec. 31-e előtt épültek, illetve 83. jan. 1. után akkor, ha eredeti csomóponti tervekkel igazolható, hogy a panelcsomópontoknál a hőszigetelés vastagsága kisebb, mint a szendvicspanelek belső részein. Az 1982 dec. 31-e előtt épült lakóépület csak akkor tekinthető rossz energiahatékonyságúnak, ha nem született olyan támogató döntés vele kapcsolatban az iparosított technológiájú épületek energiatakarékos felújítását támogató pályázat – LKFT-LA-2 – során, amely a homlokzat hőszigetelését vagy a nyílászárók cseréjét eredményezte. Adatforrás: önkormányzati nyilatkozat		A rossz energiahatékonyságú épületekben található lakások aránya minimum a célterület lakásállományának 70%-a a KMR-ben. A konvergencia régiókban minimum 50%.

Szombathely Megyei Jogú Város fejlesztési programjában elfogadott önkormányzati menedzseléssel megvalósítható projektek

Az alábbi projektlista városi szintű konszenzussal jött létre, de vállaltan nem teljes körű sem a város vizsgált időszakbeli fontos feladatait illetően, sem a lehetséges projektjellegű fejlesztések kapcsán sem. A projektek felsorolása semmilyen, prioritizálási sorrendiséget nem tartalmaz.

1. Intermodális logisztikai központ és ipari park létrehozása – előkészítés és I. ütem

A projekt a város északi részén új terület feltárását jelenti, illetve a megszűnt Savaria laktanya épületegyüttesét kívánják hasznosítani. Az ipar terület működését nagyban befolyásolja, hogy mikorra épül meg a város északi lekerülő útja, ami a 86-os utat köti össze a Herényi kereszteződéssel és egyúttal az ipar terület megközelíthetőségét is biztosítaná. A terület feltárásában nagy szerepe lenne az új gyorsforgalmi 87-es útvonalának megépítésének, ami Bécs közúti elérhetőségét javítaná. A tervezett ipar területet három település, Szombathelyen kívül Gencsapáti és Söpte bevonásával lehet megvalósítani. A fejlesztések érintenék a szombathelyi sport repülőtér területét. A területre szabályozási tervet kell készíteni, illetve a betelepülés sikerét vizsgálni a meglévő iparterületen lévő barnamezős területek hasznosítási lehetőségeinek összehasonlításával. A területen már megkezdte a Gyesev az új logisztikai központ tervezését. A közút fejlesztések megépítése csak 2010 után várhatók.

Tervezett támogatási forrás: NYDOP – Ipari parkok fejlesztése, KözOP – közlekedési fejlesztések.

2. Tudományos-innováció fejlesztési centrum létrehozása a 11-es Huszár úti laktanya rekonstrukciójával – I. ütem

A város-rehabilitációs célú projektnek önkormányzat tulajdonában lévő használaton kívüli volt laktanya területének hasznosítása a célja. A területnek a Huszár út felé eső részén már működik a nyugat-Magyarországi Egyetem kihelyezett képzései, illetve miközben a meglévő épületeket műemléki védettség alá helyezték. Ezen épületek rekonstrukciója szükséges, miközben a projekt révén ösztönzik a területen a felsőfokú oktatási, illetve kutatás-fejlesztési tevékenységek megtelepülését. A terület hátsó része üres, bontási, terület-előkészítési munkákat igényel, ami alkalmas lakóterületi fejlesztésnek. A fejlesztések előkészítéséhez meg kell tenni a terület kármentesítését, illetve a belső úthálózat, közművek rekonstrukcióját, szükségszerűen új elemek kiépítését. Szükséges a terület funkciójának piacelemzésen alapuló végig gondolása, illetve szabályozási tervének elkészítése/aktualizálása. A terület fejlesztése a városi úthálózatban nem igényel lényeges közlekedési infrastrukturális fejlesztést, habár a terület északi végében a rendezési terv a vasúti átjárás egyszerűsítést javasolja és a jelenlegi két átjáró helyett, kb. 60-100 méterrel arrébb egy új átjáró nyitását javasolja. A terület fejlesztését alapvetően egy város-rehabilitációs projektként kell értelmezni és gyakorlatilag egy új városrészt hoz létre.

A projekt a műszaki-technikai jellegű, reálgazdasághoz kapcsolódó tudás helyi bázisának koncentrálására irányul – egy harmadik pillért formálva a helyileg is másutt összpontosuló humán/társadalomtudományi- (BDF) illetve egészségügyi (Markusovszky Kórház) tudásközpontok mellett.

A jelenleg ismert „tudássziget” koncepció az alábbi szolgáltatásokat tervezi a területre:

- Professzorok Háza (a városba telepített oktatók igényesen kialakított lakásai),
- Doctorandus Ház (PhD hallgatók elhelyezését, letelepedését segítő),
- külföldi diákok elhelyezésére szolgáló épület nyelvoktatási centrummal (amit a teljes közösség használhatna) klubbal
- konferencia-központ és kiszolgáló egységei, köztük egy melegkonyha (gyors) étterem
- „fiatalok inkubációs háza” (ahol megfelelő infrastruktúra és tanácsadó szolgálat állna rendelkezésre vállalkozások, diákszövetkezetek, egyéni kezdeményezések megvalósításához segítő a kreatív ötletek piacra jutását, illetve az elméleti anyag gyakorlati megvalósítását, tapasztalatok szerzését - ide betelepíthetők IT funkciók is, illetve inkubációs, tudásfejlesztő, munkaerő-piaci szolgáltatók is)
- kollégium
- szórakoztató központ
- a környező területen pedig szabadidős tevékenységek lehetőségeinek kialakítása (elsősorban sportpályák, játszóterek) lehetséges.

A laktanyához tartozó, jelenleg üresen álló több mint 10 ha területen városrészi alközpont és lakások kialakítására kerülhet sor.

Tervezett támogatási forrás: GOP - K+F és innováció a versenyképességért, TIOP – Felsőoktatás fejlesztése és NYDOP - Funkcióbővítő város-rehabilitáció. A projekt megvalósításhoz lényeges mértékű magánforrás bevonása is szükséges.

3. „Onkológiai Tudásközpont Projekt” - az onkológiai betegek gyógyítását támogató innovatív tudásháttér megteremtése a Vas Megyei Markusovszky Kórházban

A Kórház területén valósulna meg a projekt, ami nem igényel jelentősebb infrastrukturális fejlesztéseket.

Tervezett támogatási forrás: TIOP/Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése

4. Komplex városkörnyéki és városon belüli kerékpárút-hálózat fejlesztési program

A projekt egyúttal kíván új turisztikai vonzerőt teremteni Szombathely kistérségben és javítani a települések közti kapcsolatot, valamint a városi kerékpáros közlekedés feltételeit. A projekt keretében a meglévő Irottkő kerékpárúthoz csatlakozhat a legjelentősebb beruházást képező Bucsú-Szombathely-Rum útvonal (mely egészen a Jeli Arborétumig húzódik), de fontos elemei a beruházás-csomagnak a Szombathely-Balogunyom, a Szombathely-Söpte és a Szombathely-Vép szakaszok, valamint a Nardáról Ausztriába vezető út is. A program részét képezik a városon belüli szakaszok megépítése is (pl. Perint-part, Herényi Kerékpáros Centrum bekapcsolása a hálózatba, az eddig részben szigetszerű kerékpár-hálózat elemeinek összekötése ill. egyéb, a tervekben rögzített szakaszok megépítése).

Tervezett támogatási forrás: NYDOP – turizmus – NYDOP Város-rehabilitációs fejlesztések

5. Csaba utca vasúti felüljáró

A felüljáró megépítésnek célja, hogy tehermentesítse a Zanati úti aluljárót, így meggyorsítsa a városon belül a kelet-nyugat irányú összeköttetést. Alapvetően a déli lakóterületek és az ipar terület, valamint e térségben kiépült kereskedelmi zóna közti közlekedést javítja. A felüljáró vélhetően megépül a Szombathely-Szentgotthárd vasút-rekonstrukciós fejlesztés részeként a Szent Gellért utca folytatásban valósulna meg. A felüljáró közvetlen környezetében nincsenek lakott területek, így a megnövekvő forgalommal és az új műtárggyal nem várható a területek értéktelenedése. A nyomvonal és kapcsolatainak kialakításához 2700 m² útfelületet 370 m hosszban szükséges kiépíteni a felüljárón lévő burkolatokon.

Tervezett támogatási forrás: KözOP – Szombathely-Szentgotthárd vasútvonal korszerűsítési projekt.

6. Új regionális autóbusz-pályaudvar kialakítása, mint intermodális csomópont

Tipikus város-fejlesztési projekt, mely a Vasi Volán kezdeményezésére valósulna meg. A projekt célja, hogy az Ady téren, a belvárosban található helyközi és távolsági buszpályaudvart kiköltöztessék az Éhen Gyula téri helyi autóbusz állomást a vasútállomás mellé, a Nádasdy Ferenc utcába, a Vasút-, Nádasdy- és Semmelweis utcák által határolt, mintegy 2,6 hektáros területre. A projekt révén javulna az utasok átszállási lehetősége a vasút és helyközi autóbuszok vonatkozásában, ami különösen a csak busszal megközelíthető kistelepülések számára előnyös. Az új autóbusz-pályaudvar (utasforgalmi és utasellátó létesítmények és az üzemi, üzemviteli létesítmények) megépítésével együtt megépülne egy üzletközpont is, ami kereskedelmi egységeknek, irodáknak, hivatali ügyfélszolgálati irodának (pl. okmányirodának) adna helyt. A fejlesztés megvalósításába magán vállalkozót vonnának be a Volán Társaság, akik vállalják az üzletközpont működtetésével kapcsolatos kockázatokat. A buszpályaudvar megépítésével vélhetően nő a forgalom a vasútállomás közeli utcákban, miközben csökkenne a belváros autóbusz forgalma. A projekt révén felszabadulna az Ady tér területe, melyen új fejlesztések valósulhatnak. A tér új funkciójának megtalálása szükséges, amihez majd szabályozási tervet kell készíteni. A tér hasznosítását megkönnyíti, hogy a dél-keleti sarkából, a romkert mellől hamarosan kiköltözik a börtön a volt honvédségi laktanyába. A felszabaduló területen többféle hasznosítás elképzelhető, így közcélúak, mind zöldfelület, illetve lakó és üzleti célú fejlesztések. A beépítési lehetőséget meghatározza, hogy a város egyik forgalmas főútvonala mellett helyezkedik el a terület. A projekt megvalósításának időpontja nem ismert, a projekt megvalósítására az Önkormányzat szabályozási tevékenysége, illetve a Vasi Volánban lévő befolyásán keresztül tud befolyást gyakorolni. A projekt kapcsán a tárgyalások már régóta zajlanak a lehetséges magán befektetőkkel, amiből valószínűsíthető, hogy még ebben a programozási ciklusban megvalósul a projekt. A projekt megvalósítása alapvetően attól függ, hogy a magánbefektetőknek pénzügyileg megéri-e majd a beruházás. Ha igen, akkor várhatóan már ebben a programozási ciklusban megvalósul a projekt.

7. Szombathely integrált elővárosi közlekedésének megszervezése – előkészítése

A projekt az elővárosi közlekedéssel együtt magában foglalja a Szombathely városa kötöttpályás közlekedési rendszerének a fejlesztését. A projekt javítaná a tömegközlekedés feltételrendszerét, miközben a várost kevésbé szennyező közlekedési

formák terjednének el. Az elővárosi közlekedés fejlesztése elsődleges célpontja Szombathely-Kőszeg viszonylata, ahol villamos üzemű vasúti közlekedésfejlesztés a cél. A fejlesztéseknek határon átnyúló hatásai is lennének a Szombathely-Felsőőr és Kőszeg-Felsőpulya tervezett vasútvonalak viszonylatában. A projekt városfejlesztési hatását a Közlekedéstudományi Intézet által készítendő tanulmány ismeretében lehetne megállapítani, mely alapján ismerni lehetne az új kötőpályás közlekedés nyomvonalát, valamint a kiszolgáló üzemi egységeket. Ez utóbbi területek kijelölése a településszerkezeti terv feladata.

A projekt megvalósítása 2007-13 között az Európai Bizottságánál közvetlenül megpályázható támogatási forrásokkal lehetséges, mely forrás elnyeréséhez további előkészítő munkák szükségesek.

8. Puskás Tivadar utca rákötése a tehermentesítő útra

Fontos belterületi útfejlesztési projekt lenne, ami az iparterületet megnyitná a jelenlegi belső, északi tehermentesítő út irányába. Eszerint a Puskás Tivadar utca korszerűsített szakasza után jobb ívvel folytatódva áthalad az ipari- és fővonalai vágányokon, majd kisebb egyenes szakaszt követően keleti irányba fordulva rácsatlakozik a 87-es számú főútra (körgyűrűre), ami közvetlen összeköttetést biztosít Kőszeg - Felsőpulya, illetve Bucsú - Felsőőr felé. Így a tervezett úton vasúti átjárót kell kialakítani a Győr – Szentgotthárd vasútvonalon és a Szombathely állomásból kiágazó MÁV Vasjármű Kft. iparvágányán. Az új út hossza megközelítően 2 km. Az út megépítését a rendezési terv tartalmazza.

Tervezett támogatási forrás: NYDOP – Megyei jogú városok belső közúthálózat fejlesztése

9. Történelmi régészeti városrész III. ütem

Tipikus város-rehabilitációs fejlesztés a belvárostól délre eső területen. A város frekventált, a római kort megidéző két turisztikai létesítményt kíván összekötni egy tömbbelső kialakításával II. Rákóczi F. és az Aréna utca között. Az így beépítendő területen két műemléki épület a felújítása révén új funkciókat kapna, miközben további gazdasági funkciókat (vendéglátóhelyek, kereskedelmi egységek, kézműves boltok, irodák, lakások) tartalmazó épületek megépítése lehetséges.

Tervezett támogatási forrás: NYDOP – Funkcióbővítő város-rehabilitáció MJV-k számára

10. Római fürdő – II. ütem

A város a rekreációs zónában lévő és a sport uszoda mellett lévő termálfürdőjét fejlesztette 2006-ban, korszerűsítette a szolgáltatásokat, miközben római arculatot kapott a fürdő. A város tervezi a fürdő tovább bővítését, ezzel is javítva turisztikai szolgáltatásaink kínálatát az „Új Városliget”-ben. A II. ütem a fedett termálfürdő létrehozása a cél a vízfelület növelésével és a rekreációs szolgáltatások szélesítésével. A fejlesztésekkel egy olyan melegvízes fürdő jönne létre, ami nemcsak a város lakosságát szolgálná, hanem tematikus megjelenésével kuriózum lenne a térség turistái számára is. A fürdő fejlesztéséhez jól kapcsolódna egy magasa színvonalú szolgáltatást nyújtó gyógycentrum kialakítása.

Tervezett támogatási forrás: NYDOP – Meglévő termál- és gyógyfürdők fejlesztése

11. Iseum – történelmi témapark

Az Iseum felújításával új történelmi-régészeti témapark kialakítását tervezi a városi. A fejlesztéssel nemcsak a római korból feltárt értékek megóvása valósul meg, hanem egy új kiállítási csarnok jön létre, amely interaktív szolgáltatásokat is nyújtana.

Tervezett támogatási forrás: NYDOP – Kiemelt kulturális örökségvédelmi projektek turisztikai célú hasznosítása

12. „Új Városliget” – a nyugati városrész komplex rekreációs övezeti (szabadidős-, sport-, edző- és rekreációs-turisztikai) fejlesztése

A város-rehabilitációs jellegű projekt keretében a város komplex rekreációs-üdülőterületének, zöld övezeti zónájának továbbfejlesztése a cél. Tervezett rekreációs célokat szolgáló fejlesztések:

- Kalandváros bővítése – az alapterület megháromszorozása a Derkovits lakótelep felőli terület bevonásával, új eszközök és egy központi játékelem üzembe állítása; nemzetközi skate-park (versenyekhez is alkalmas görkorcsolyás, gördeszkás edzőcentrum) létrehozása
- Nemzetközi tenisz edző- és versenyközpont létrehozása a sportpályák helyén (nemzetközi szabvány szerinti fedett és nyitott pályák, és egy központi pálya/„teniszstadion”).
- Az egykori „szabadidőközpont” területén sportpályák létrehozása a megszüntetendők helyett és öltözők korszerűsítése
- Skanzen fejlesztése és intenzívebb hasznosítása
- Csónakázó-tó felújítása

A fentiekén túl még gyalogos híd építése javasolt a Perinten, illetve igény szerint szükséges közlekedési célú fejlesztéseket megvalósítani. A projekt kapcsán össze kell szervezni a város rekreációs és sport célú kínálatát, melyet egy komplex csomagban lehet kiajánlani. Továbbá szükséges az egyes létesítmények működtetésének az összehangolása is. A projektek kis részben támogatás, de nagyrészt magán fejlesztések révén valósulhatnak meg, új szálláshelyek, vendéglátóhelyek létrehozását, illetve a kemping fejlesztését vonhatják maguk után.

Tervezett támogatás: NYDOP – Funkcióbővítő város-rehabilitáció MJV-k számára és jelentős részben magán források

13. Kámoni Arborétum revitalizációja 2 ütemben

A természetvédelmi és egyben turisztikai célú projektnek két eleme van:

- A műszaki jellegű beruházásrészei: 450 m² –es, kétszintes, akadálymentesített fogadóépület, új beléptető-rendszerrel, infrastruktúrával, az alsó szinten egy közösségi célokra használható előadóteremmel, két kisebb foglalkoztatóval, kiállítási galériával, pénztárral, a felső szinten irodákkal. A beruházáshoz kapcsolódik 5 autóbusz- és 25 db személygépkocsi-parkoló építése.
- A dendrológiai rekonstrukció célja az angolpark jelleg visszaállítása - különös figyelemmel a természetességre és átláthatóságra. (A tervek egy új Gyöngyös-hidat is tartalmaznak.)

A projekt jelentős közlekedéscélú fejlesztéseket nem igényel, kivéve a kerékpáros megközelítés javításához szükséges fejlesztéseket.

Tervezett támogatási forrás: KEOP – Természeti értékeink jó kezelése (környezet, növényzet)

14. Víztorony- mint ipartörténeti emlékmű felújítása és hasznosítása

A belvárostól délre eső Brenner Parkban található a műemléki védettségű víztorony, melynek turisztikai célú hasznosítása a város célja. A toronyba a középkortól kezdődő víztörténeti kiállítást és vendéglátóhely kialakítását tervezik. A kiállítás kiegészítené a Ferences Kertbe tervezett az ókorban folytatott vízgazdálkodási tevékenységet bemutató interaktív kiállítást. A víztorony felújításával a jövedelemtermelés érdekében egy vendéglátóipari egység kialakítását is tervezik.

Tervezett támogatási forrás: NYDOP – Pannon út, kulturális örökségvédelem fejlesztése

15. A lukácsházi és dozmati árvízvédelemi szükségtározók

A projekt kettő komplex hasznosítású árvízi tározó kialakítását foglalja magába.

Az egyik a lukácsházi tározó, amely egy völgyzárógáttal gátolja el a Gyöngyös patakot és mögötte egy 5,2 millió m³-es térfogatú tározó alakulna ki, ahol az elöntött terület nagysága 161 ha. A völgyzárógát magassága 8,4 m, hossza 2420 m. A tározó egy része állandó vizű horgász- és közcélú tó formájában idegenforgalmi, különösen ökoturisztikai hasznosítású lenne. A tározó a mai 87-es főúttól délre, Lukácsháza külterületén Kőszeg irányába helyezkedne el. A projekt vélhetően 2010-ig megvalósul a NYDOP támogatása révén.

A másik árvízi tározó az Aranypatak vizének felhasználásával jönne létre Dozmat külterületén, a településtől nyugat-északnyugatra, Bucusi község irányába. A kialakítandó tározó kisebb, mint a lukácsházi, az elöntött felület 34,6 ha, az árvízi térfogat 749 ezer m³. A tározótéren belül lehetőség nyílik állandó vízfelületű tó kialakítására, ezzel a turizmus fejlesztésére. A part menti gyepterület, nádas élőhelyek védett madárfajoknak biztosítanak fészkelőhelyet.

Tervezett támogatási forrás: NYDOP – Vizek mennyiségi és minőségi védeleme

16. Térségi hulladékgazdálkodási rendszer

A projekt területi hatálya Vas megye 195 településére terjed ki. A keletkező hulladékmennyiség súlypontja alapján egy központi helyen, Szombathelyen, vagy közvetlen környékén kell kialakítani a létesítményeket - közöttük egy hulladék-előkészítő központot (mely a szombathelyi ipari park területére tervezhető, ebben helyet kapna egy válogatómű, egy mechanikai előkezelő mű és egy biofermentáló telep), valamint egy hulladékkezelő központot (a hulladék-előkészítő központ közelében, jól megközelíthető helye - ebben helyet kapna a komposzttelep és a hulladéklerakó). Végül szükséges kialakítani egy termikus hasznosító művet, melyben égetéssel a hulladékból hőt állítanak elő. A rendszer feltételezi a településeken a szelektív hulladékgyűjtés bevezetését, melynek keretében minden településen gyűjtőszigeteket kell kialakítani, de kellenek megfelelő gyűjtőautók és hulladékudvarok. A projekt vélhetően az új iparterületen valósulna meg.

Tervezett támogatási forrás: KEOP

17. Piac és környéke korszerűsítése, a parkolási gondok megoldása

A városnak jelentős problémája a piac környezetének zsúfoltsága, a parkolóhelyek hiánya. Ezzel párhuzamosan elavult már a piac infrastruktúrája, a II. számú csarnok esztétikai állapota nem felel meg a mai kor vásárlói igényeinek, miközben az épület szerkezetének, a kiszolgálóhelyiségeknek a felújítása is szükséges. A fentiek indokolják a piac korszerűsítését és a parkoló-kapacitások bővítését.

Tervezett támogatási forrás: NYDOP városfejlesztési támogatások

További projektek, melyeknek nincs város-rehabilitációs tevékenységet érintő fejlesztési elemei.

18. Vas Megyei Markusovszky Kórház komplex rekonstrukciós programja

19. Digitális önkormányzat - e-közigazgatás megszervezése

20. Kistérségi integrált program keretében: Hámán Kató Iskola felújítása, óvodai játszóterek felújítása, korszerűsítése

Multifunkcionális közösségi központ kialakítása az AGORA MSH épületében

Szombathely Megyei Jogú Város számára mindig is kiemelt fontossággal bírt a kultúra, közoktatás, közművelődés; a városban évtizedek óta kulturális alapú városfejlesztés zajlik. Ennek részeként a Savaria Szimfonikus Zenekar és a Szombathelyi Képtár működtetése mellett az értékmegőrzéssel párhuzamosan létrehozták az Iseum – Régészeti Műhely és Tárház - római kori emlék-, és kiállítóhelyet, illetve alapították meg a városi színházat. A Weöres Sándor Színház az Akacs Mihály utca 7. szám alatti volt HEMO épületben talált otthonra komolyabb átalakítás után.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ szervezetbe koncentrálna a városi fenntartású közművelődési feladatokat. A nonprofit társaság szervezi a városban a közművelődési programokat, illetve tartja fenn a programoknak helyet adó épületeket. Az AGORA Központ célja, hogy az egyes helyszíneket mindinkább bevonja a város és térsége kulturális vérkeringésébe, azaz minél többféle rendezvénynek adjanak helyet, és jobban hasznosítsák a rendelkezésre álló tereket. Ezen koncepció részeként – külső és belső korszerűsítés mellett - a belvárosi AGORA Mozi már nemcsak filmvetítések helyszíne, hanem befogadja könnyűzenei zenekarok koncertjeit is. Így válnak az egyes helyszínek egyre inkább több funkciósá.

Folytatva a kulturális helyszínek sokrétűségnek fejlesztését tervezi Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata az AGORA Művelődési és Sportház (AGORA MSH) Március 15. téren álló épületének korszerűsítését. Az AGORA MSH jelenleg elsősorban a nagyobb létszámú kulturális és közösségi rendezvényeknek ad helyet, de korszerűsítéssel lehetőség nyílik a funkciói bővítésére. Így a jövőben az alábbi célokat szolgálja ki az épület és az intézmény:

- Multifunkcionális közösségi központként való működés
- Közösségi, képzési és élményfunkciók egy komplexumban történő biztosítása, azaz a különféle kulturális és közösségi szolgáltatások minél szélesebb spektrumának egy helyen történő elérésének biztosítása
- Erős térségi szerepkör kialakítása, a környező települések kulturális-közművelődési feladatellátásának segítése

Az AGORA MSH a fenti célok biztosítása érdekében - a vonatkozó állami támogatási feltételekkel összhangban - az alábbi feladatoknak ad helyet a korszerűsítés után:

Közösségi funkció

- a szervezett és spontán közösségi együttléteket biztosító, nyílt belső térszerkezet kialakítása
- társadalmi szervezetek (nemzetiségi valamint egyéb társadalmi szervezetek) befogadása
- munkaerő-piaci, ifjúsági és más közhasznú információs szolgáltató tér/pont kialakítása
- környezeti nevelési programok megvalósulását szolgáló terek kialakítása
- Hagyományápoló és művészeti csoportok befogadása

Képzési funkció – helyszín biztosítása

- Az új tanulási formák (informális és nem formális, atipikus tanulási alkalmak stb.) megvalósulására alkalmas terek kialakítása, valamint a közoktatási, és a felnőttképzési programok lebonyolítására (pl. nyelvi képzés) alkalmas terek, kiscsoportos képzésre alkalmas tantermek, előadók kialakítása, melyek a tevékenységhez szükséges IKT és demonstrációs eszközökkel felszereltek, továbbá széles sávú internet kapcsolattal rendelkeznek.

Szórakozási és élmény funkció

- Színház,- és hangversenyterem felújítása és az ezekhez szükséges technikai feltételek biztosítása, raktár és kiszolgálóhelyiségek kialakítása, felújítása, bővítése.
- Képzőművészeti kiállítások számára kiállítótér kialakítása

Területi közművelődési tanácsadó szolgáltató elhelyezése

Az AGORA Központ az AGORA MSH-t hasznosítva az alábbi feladatok ellátásában vesz részt:

- Vas megyében működő közművelődési intézmények tevékenységének és szolgáltatásainak segítése, támogatása
- Vas megyében működő nemzeti és etnikai (kiemelten a roma) nemzetiségi önkormányzatok, valamint közművelődési intézmények, szervezetek tevékenységének támogatása
- a térség stratégiai szintű tervezésében való részvétel, szakmai közreműködés a területi és települési stratégiákban, különös tekintettel a kulturális, turisztikai, vidékfejlesztési stratégiák kialakítására
- a térség kulturális turisztikai szempontú fejlesztésében való közreműködés; közreműködés a közművelődési minőségfejlesztés programjában – közművelődési szakemberek továbbképzése;
- térségi közművelődési, kulturális és kreatív iparral (média, elektronikus és nyomtatott sajtó, film, fotóművészet, stb.) kapcsolatos informatikai adatbázisok működtetése;
- részvétel a térség jelentősebb kulturális rendezvényeinek szervezésében, nemzetközi kulturális kapcsolatainak gondozásában;
- az egész életen át tartó tanulást segítő programok, szolgáltatások fejlesztésének, hatékonyságának elősegítése.

A felújítás megvalósítása esetén lehetőség nyílik arra, hogy az eddig a Fő tér 10. alatt működő AGORA-Központ és a Jászai Mari utcában található AGORA-Gyermekek Háza intézményrészekben működő tevékenységek áthelyezésre kerüljenek az AGORA - MSH új épületébe. Így az épület Szombathelyen a kultúra szervezés aktív központjává válna, az épület korszerűsítése esetén nem csak Szombathely város lakosságát, hanem az egész megye lakosságát is kiszolgálja.

A meglévő épület a korszerűsítés következtében alkalmassá válik a fenti funkciók befogadására, sőt kibővülnek az épület nyújtotta szolgáltatások, és a városi feladatok ellátásán túl segítik a kistérség és a megye többi közművelődési, kulturális intézményeinek a munkáját. Az épületkorszerűsítés központjában a meglévő nagyteremben egy korszerű színház-, közösségi- és hangversenyterem kialakítása áll. Továbbá a felújítás következtében kialakulnak olya többcélú terek, melyek közösségi programok, kiállítások, illetve egyéb események megtartására alkalmasak. A kisebb

helyiségcsoportok helyet biztosítanak a képzéseknek, irodai szolgáltatásoknak, illetve próbatermeknek, alkotóműhelyeknek. Az épület városon belüli elhelyezkedése kedvező, a létesítmény a városközpontban található, amelynek megközelíthetősége gyalogosan, személygépkocsival és tömegközlekedéssel is jól biztosított. Az AGORA MSH mind a vasúti pályaudvartól, mind a távolsági és helyközi járatokat fogadó autóbusz-állomástól gyalogosan kb. 10 perc távolságra van.

Végül ki kell emelni, hogy amennyiben az állami forrás segítségével megvalósulnak a fenti elképzelések és az Agora-Központ, valamint az Agora Gyermek Háza is az Agora MSH –ba költözik, úgy felszabadulnak az érintett intézményeknek jelenleg helyet adó ingatlanok, melyek jövőbeni hasznosítási lehetőségeit is meg kell vizsgálni..

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
Népességstatisztikai főosztály

Ikt. szám: 593–117-1/2008

Wächter Balázs

Vitál Pro Vezetési Tanácsadó és

Szolgáltató Kft.

Tisztelt Wächter Balázs!

Mellékletként megküldöm az Önök által megrendelt 2001. évi népszámlálási adatokat.

Amennyiben az átadott adatállománnyal kapcsolatban kérdése van, kérem keresse a szakmai felelőst, Pachmann Zsuzsannát.(345-6392).

Köszönöm megrendelésüket, jó munkát kívánok.

Budapest, 2008. március 14.

Üdvözlettel

Waffenschmidt Jánosné
főosztályvezető

1024 Budapest, Fényes Elek u. 14-18. ✉ 1525 Budapest, Pf. 51.
☎: (361) 345-6582 📠 : (361) 345-6098
e-mail: nepstat@ksh.hu Internet: <http://www.ksh.hu>

Kivonat

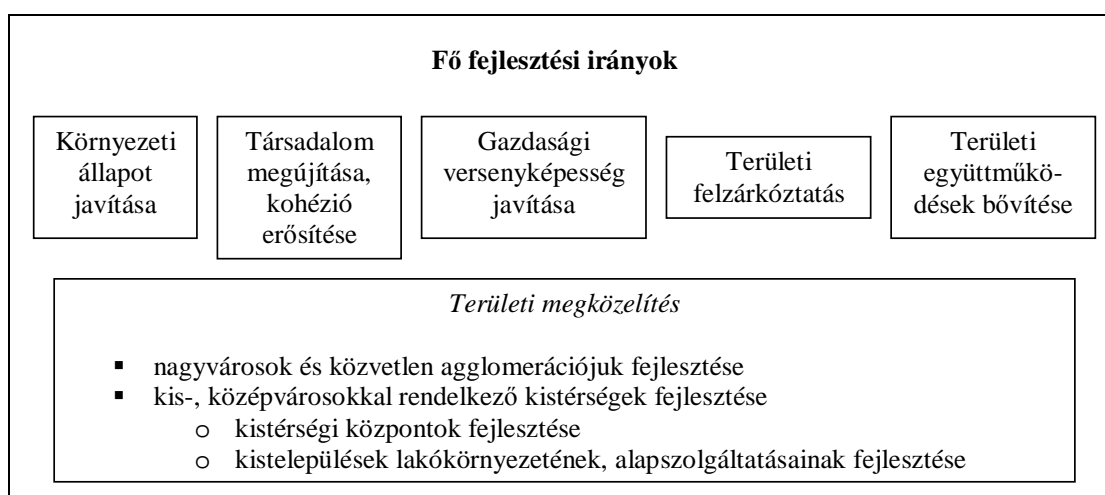
**SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÉS AGGLOMERÁCIÓJA TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA
HOSSZÚ TÁVÚ KONCEPCIONÁLIS CÉLOK**

5 Koncepcionális célok (2007-2020) meghatározása**5.1. Szombathely és agglomerációja fejlesztésének fő céljai, irányai**

A jövőkép megvalósításának középtávra rögzíthető vetületeként megfogalmazhatók a bizonyos *koncepcionális célok* és körvonalazhatók a *fejlesztés fő irányai*, melyek bizonyos mértékben konkretizálják a *tudatos cselekvés fókuszait* és a *beavatkozások lehetséges területeit*.

Szombathely és térsége fejlesztési céljainak kijelölése mindazonáltal nem csak a belső adottságok alapján történik, a területfejlesztési környezet sajátosságaira tekintettel figyelemmel kell lenni a – Nemzeti Fejlesztési Terv elveit és fejlesztési irányait tükröző - regionális szintű célokra is.

2. ábra: Az Nyugat-Dunántúli Régió fejlesztésének fő irányai

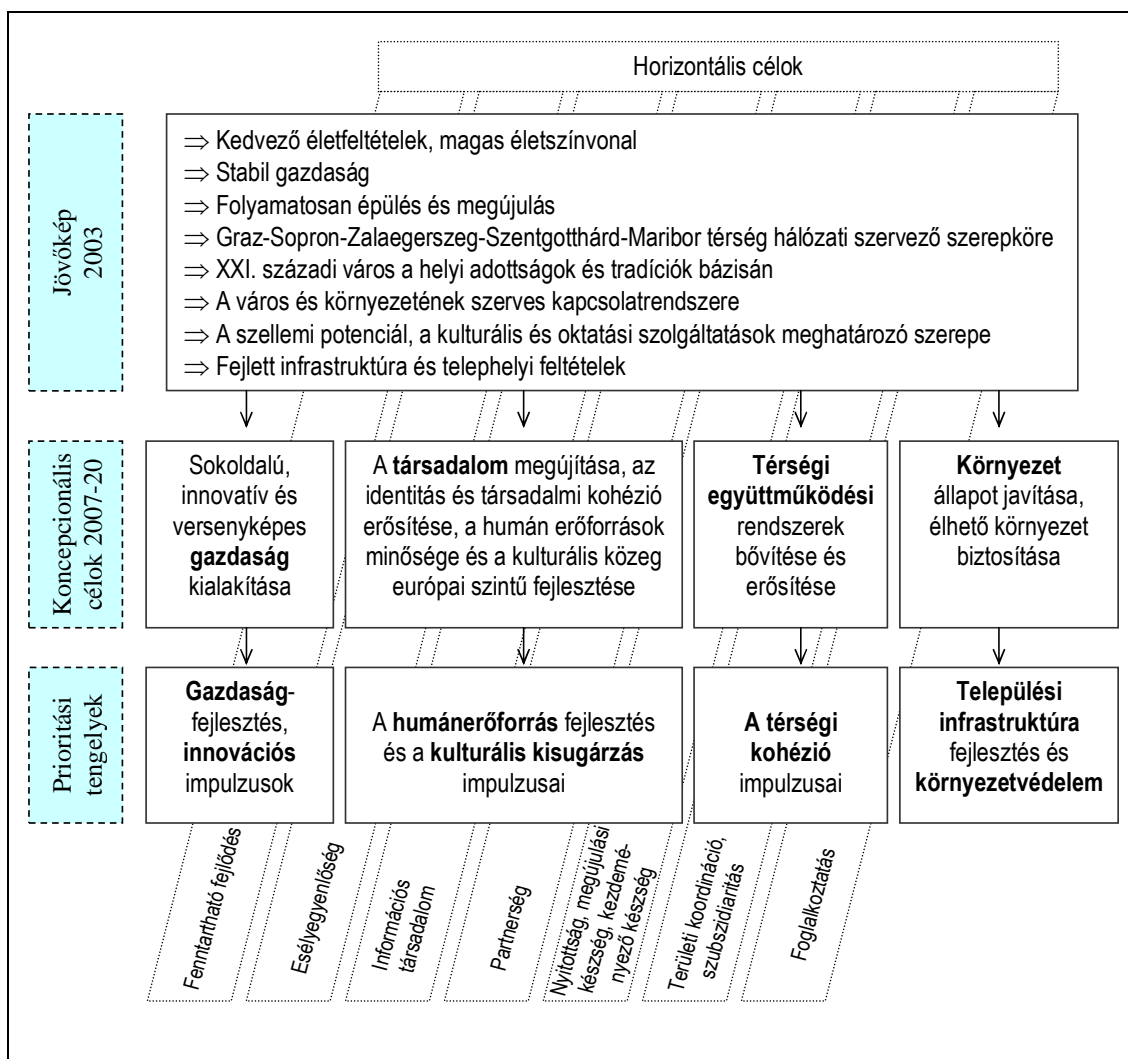
Az OTK hosszú távú fejlesztési irányai és a regionális keretek figyelembe vételével, valamint a városi és kistérségi programok alapján Szombathely és agglomerációja számára az alábbi fejlesztési irányok rögzíthetők:

- ❖ Sokoldalú, innovatív és versenyképes gazdaság kialakítása.
- ❖ Térségi együttműködési rendszerek bővítése és erősítése
- ❖ A társadalom megújítása, az identitás és társadalmi kohézió erősítése, a humán erőforrások minősége és a kulturális közeg európai szintű fejlesztése
- ❖ Környezetállapot javítása, élhető környezet biztosítása

E célok mellett, hogy hangsúlyosan utalnak azokra a jelenségekre, melyek a város és környéke jövőképeinek legfontosabb elemei, határozottan összhangban állnak a regionális szintű törekvésekkel és az EU-s és országos elvekkel. Ezen összhang garanciát jelenthet arra, hogy a város szervesen integrálódjon a regionális struktúrákba, egyúttal azonban határozottan megvalósíthassa saját törekvéseit, elláthassa a régió belüli szerepével, illetve általános társadalomföldrajzi pozíciójával összefüggő térszervező feladatait.

E hosszú távú koncepcionális célok jelölik ki azokat a beavatkozási irányokat, melyek mentén a prioritások kikristályosíthatók, a kiemelt programok indítandók és projektek generálandók.

3. ábra: Az szombathelyi agglomeráció fejlesztésének célpiramisa

Kivonat

A SZOVA Szombathelyi Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási ZRt. Szervezeti és Működési Szabályzatából

III. VÁROSFEJLESZTÉSI EGYSÉG

A Városfejlesztési Egység a Vezérigazgató közvetlen irányítása és felügyelete alatt működik.

Feladata az Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) megvalósításának elősegítése Szombathely Megyei Jogú Város területén az alábbi tevékenységek ellátása révén:

- az IVS keretén belül a megvételre kijelölt ingatlanok megvásárlása (üzleti tárgyalások lebonyolítása, szerződések előkészítése és megkötése);
- a terület előkészítési munkák irányítása (bontások, közműépítési munkák elvégzése, ingatlanrendezéssel kapcsolatos feladatok ellátása az építési telkek kialakítása érdekében);
- a közterületek rendezési munkáinak irányítása (tervek elkészítése, kivitelezési munkák pályáztatása, megrendelése, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele);
- az Önkormányzat beruházásában megvalósuló egyes létesítmények (pl. közintézmények, szociális lakás, stb.) esetében a beruházói feladatok ellátása (tervezés, kivitelezési munkák pályáztatása, megrendelése, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele);
- a magánvállalkozások építési tevékenységének koordinálása (javasolt funkciók, beépítési formák megvalósulásának elősegítése);
- az akció mindenkor pénzügyi egyensúlyának biztosítása (a szükséges pénzforrások megszerzése, pályázatok elkészítése, esetleges bankhitelek felvétele);
- adminisztratív, információs feladatok ellátása (kapcsolattartás az Önkormányzattal, a Hivatal ügyosztályaival, lakossággal, vállalkozókkal, bankokkal).

Egységvezető

- a társaság belső szabályzataiban meghatározott feladatok végrehajtása, végrehajtatása és a végrehajtás ellenőrzése
- az egység fejlődésére vonatkozó célkitűzések kidolgozása
- az egység éves üzleti tervének elkészítéséről, és a vezérigazgató elé terjesztéséről való gondoskodás
- a gazdaságosság és hatékonyság fokozására vonatkozó intézkedések kidolgozása, kiadása, az intézkedések végrehajtásának ellenőrzése és értékelése
- az egység feladatainak teljesítésére vonatkozó intézkedések kidolgozása, előterjesztése majd jóváhagyást követően kiadása
- az intézkedések végrehajtásának ellenőrzése, értékelése, és beszámolás
- a vezetésére bízott vagyon rendeltetészerű kezelésére vonatkozó intézkedések kidolgozása, előterjesztése majd jóváhagyást követően kiadása, az intézkedések végrehajtásának ellenőrzése, értékelése és beszámolás

- az egység minőségbiztosítási rendszerének kialakítása, irányítása, a működés felügyelete
- előterjesztés az egység érdekeltségi rendszerének kialakításáról
- a biztonságos és a dolgozók egészségét óvó munkafeltételek biztosítása
- a közvetlen felügyelete alá tartozó munkatársak munkájának irányítása, ellenőrzése és értékelése
- elkészíti, vagy elkészítteti az egység éves beszámolóját és azt jóváhagyás végett a vezérigazgató elé terjeszti
- vezeti és irányítja az egység tevékenységét
- gondoskodik a vezérigazgató utasításainak végrehajtásáról
- köteles a vezérigazgató, az igazgatóság, a belső ellenőr és a könyvvizsgáló kérésére az egység ügyeiről felvilágosítást adni, annak irataiba való betekintést lehetővé tenni
- a vezérigazgató jóváhagyásával gyakorolja munkáltatói jogokat és önállóan az egyéb munkáltatói jogokat az egység munkavállalói tekintetében.

Pénzügyi menedzser

A Pénzügyi menedzser a Városfejlesztési egységvezető közvetlen felügyelete alatt áll.

Feladatainak teljesítése, jogainak gyakorlása érdekében rendszeresen beszámol az egységvezetőnek a tevékenységéről, a végrehajtás során felmerült problémákról, valamint az elhárításra tett intézkedésekről. Hatáskörére vonatkozó szabályokat a Szervezeti és működési szabályzat, Vezérigazgató Utasítások, jogi előírások határozzák meg.

Hatásköre kiterjed:

- javaslattételi joga van az általa kezelt tevékenységek változtatása, fejlesztése érdekében,
- jogosult a munkájához szükséges adatok, információk társosztályoktól és kollégáktól való összegyűjtésére, azok továbbítására,

Feladatai:

- MIS riportok, és beszámolók készítése
- Üzleti tervezésben való részvétel
- Benchmarking
- Hatékonyságjavításban való részvétel, gazdasági háttérelmézések készítése
- Projektek üzleti, gazdasági előkészítésében való részvétel
- Javaslatok, visszacsatolások a fejlesztések érdekében
- Az ellenőrzési rendszer gazdasági vonatkozásainak működtetésében való részvétel
- Adatbázis-kezelés
- A használt, integrált számviteli rendszer adatgyűjtésének rendszerében való együttműködés
- Kapcsolattartás a gazdasági igazgatóval, főkönyvelővel, közgazdasági osztályvezetővel az információáramlás biztosítása érdekében

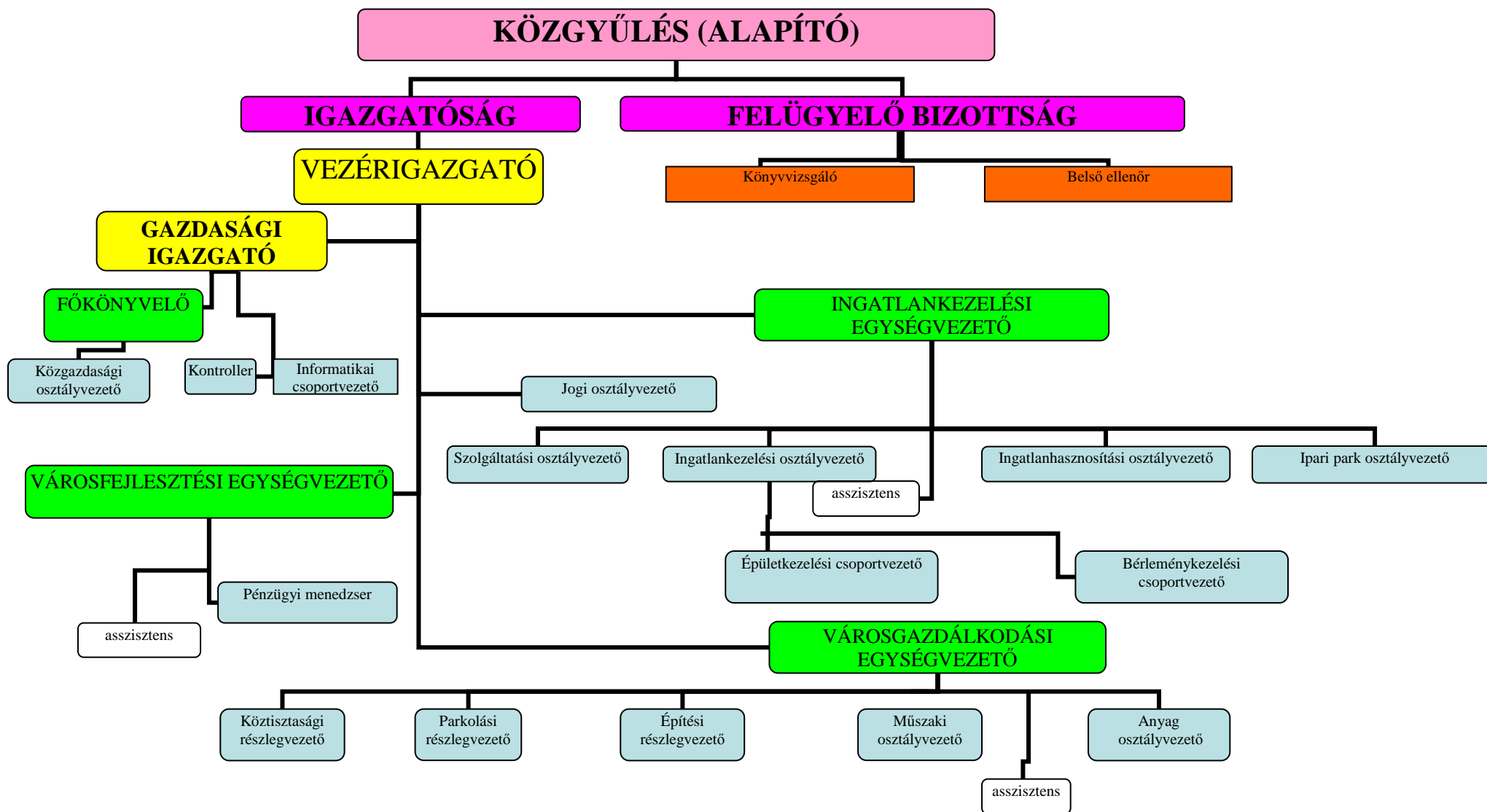
Felelős:

- Menedzsmet számára elkészítendő elemzések, riportok megvalósulásáért
- A társosztályokkal való együttműködésért

- Az elvárt minőségű és színvonalú jelentések készítéséért
- A hatáskörébe és feladatkörébe tartozó funkciók viteléért és teljesítéséért
- A szakmai követelmények, munka- és tűzvédelmi szabályok és belső szabályzatok előírásainak betartásáért
- A társaság tulajdonában lévő anyagok, eszközök védelméért, a megfelelő elszámoltatás biztosításáért
- A hatáskörébe tartozó területen a minőségpolitika, a minőségügyi rendszer megvalósulásáért, fenntartásáért
- Az üzleti titok megőrzéséért, a társaság érdekeinek érvényesítéséért, képviselétéért,
- A munkafegyelem betartásáért

Adminisztrátor

- a levelezések nyilvántartása, irattározási teendők, postakönyv vezetése
- gépelési - levelezési feladatok végzése
- értekezletek jegyzőkönyveinek vezetése
- az egységvezető tárgyalópartnereinek, ügyfeleinek fogadása, az ügyfelek eligazítása, szakmai rendezvények lebonyolításában való részvételével
- a vezetők kiküldetésével, szabadságával kapcsolatos teendők intézése
- telefax, e-mailek kezelése
- irodaszerek megrendelése, raktározása, nyilvántartása, felhasználásra történő kiadása
- kapcsolattartás a vezérigazgatói titkársággal, az onnan számára delegált feladatok ellátása.

Menedzsment feladatok megosztása és felelőssége - tervezet

Feladatok	Önkormányzat	SZOVA Zrt	Egyéb támogatott partner szervezet
1. Projekt előkészítés			
1.1. Előzetes Akcióterületi Terv készítése	Felelős a dokumentum elkészítéséért	Javaslatot és információt ad	Javaslatot és információt ad
1.2. Pályázati adatlap elkészítése	Felelős az adatlap elkészítéséért	Információt ad	Információt ad
1.3. Pályázat összeállítása	Felelős a pályázat összeállításáért	Saját projektek esetén a szükséges mellékelteket megadja	Saját projektek esetén a szükséges mellékelteket megadja
1.4. Településszabályozási terv módosítása	Kezdeményezi és felel a terv módosításáért	Kezdeményezi a terv módosítását	
1.5. Végleges Akcióterületi terv készítése	Felelős a dokumentum elkészítéséért	Javaslatot és információt ad	Javaslatot és információt ad
1.6. Projektek tervezése (engedélyes tervek, kiviteli tervek megrendelése – eszközök technikai specifikációja, tervezői költségbeccsléssel)	Felelős a saját tulajdonú projektek esetén	Felelős a saját tulajdonú projektek esetén <i>Külön megbízás esetén eljárhat az önkormányzati projektek kapcsán</i>	Felelős a saját tulajdonú projektek esetén
1.7. Hatósági engedélyek megszerzése	Felelős a saját tulajdonú projektekért	Felelős a saját tulajdonú projektekért <i>Külön megbízás esetén eljárhat az önkormányzati projektek kapcsán</i>	Felelős a saját tulajdonú projektek esetén
1.8. Tulajdonviszonyok tisztázása (igény szerint vásárlás, telekalakítás)	Felelős a saját tulajdonú projektek esetén	Felelős a saját tulajdonú projektek esetén	Felelős a saját tulajdonú projektek esetén
1.9. Támogatási szerződés megkötése (konzorciumi megállapodás szervezése támogatási szerződéshez)	Felelős a szerződés megkötésért, megszervezi a konzorciumi megállapodás megkötését Szervezi a támogatási szerződés és módosítása megismerését a konzorciumi partnerek felé	Saját projektjei (kompetenciái) kapcsán a szükséges információkat adja Előkészíti a támogatási szerződés módosítását	Saját projektjei kapcsán a szükséges információkat adja

Feladatok	Önkormányzat	SZOVA Zrt	Egyéb támogatott partner szervezet
2. Megvalósítás		Önkormányzat átadja a konzorciumi megállapodás részeként a saját projektek lebonyolításának felelősségét (közbeszerzés, kivitelező ellenőrzése, kivitelező kifizetése)	
2.1. Közbeszerzési eljárások lebonyolítása (ajánlati felhívás elkészítése, eljárások lebonyolítása)	Felelős a saját tulajdonú projektekért	Felelős a saját tulajdonú projektekért <i>Döntés esetén felelős az összes önkormányzati és saját tulajdonú projektért</i>	Felelős a saját tulajdonú projektekért M megbízhatja a SZOVA-t a beszerzési eljárás lebonyolításával
2.2. Soft projektek	Felelős a soft projektek kiválasztásáért és lebonyolításáért		
2.3. Független mérnök megbízása		Felelős az összes projekt esetén	
2.4. Projektjelentések (elszámolások) összeállítása	Információt ad a jelentések elkészítéséhez Előrehaladási jelentés, kifizetés kérelem benyújtása a támogató szervezetnek	Felelős a projekt jelentések összeállításáért, benyújtja az elszámolást a konzorciumvezetőnek	Információt ad a jelentések elkészítéséhez
2.5. Kivitelezők kifizetése	Kifizeti a saját projektekre szerződő kivitelezőt	Kifizeti a saját projektekre szerződő kivitelezőt	Kifizeti a saját projektekre szerződő kivitelezőt
2.6. Támogatás lehívása	Igényli és megkapja a támogatást a KSZ-től Átutalja a konzorciumi partnereknek a támogatást a saját felelősségben lebonyolított projektekre		
2.7. Könyvvizsgáló megbízása		Könyvvizsgálót bíz meg az összes projekt lebonyolítás ellenőrzésére	
2.8. Kommunikációs feladatok szervezése	Elfogadja a tervezett kommunikációs feladatokat	Konzorcium megbízásából elvégzi a kommunikációs feladatokat	

Feladatok	Önkormányzat	SZOVA Zrt	Egyéb támogatott partner szervezet
3. Működtetés			
3.1. Szerződéses kötelezettségek	Saját projekt esetén megőrzik a projekt fenntartási időszakban szükséges iratokat, gyűjtik az előírt indikátorokat, átadják a SZOVÁ-nak	Saját projekt esetén megőrzik a projekt fenntartási időszakban szükséges iratokat, gyűjtik az előírt indikátorokat, elkészíti a szükséges jelentéseket	Saját projekt esetén megőrzik a projekt fenntartási időszakban szükséges iratokat, gyűjtik az előírt indikátorokat, átadják a SZOVÁ-nak
3.2. Létesítmények hasznosítása	Bérleti szerződést köt a bérlővel, biztosítja a létesítmény működését	Bérleti szerződést köt a bérlővel	